מעריב

MAARIV • העתון הנפוץ ביותר במדינה

לגליון זה מצורף: סופשבוע, את, שווקים, מעריב ת"א

68	היום 160 עמוד
יום ו' 21.2.86	י"ב באדר א' תשמ"ו

גליון מס' 11656 – שנה ל"ט

המחיר 68 אג' (כולל מע"מ)
המחיר באילת (ללא מע"מ) 58 אג'

המייסד והעורך הראשון ע. קרליבך ז"ל

כל הזכויות שמורות ל„מעריב" © 1986.

מודעבון – 24 שעות ביממה – מודעות לוח ומשפחתיות – מעריב – הלוח החדש – לבעלי כרטיסי אשראי 383838

האזינו ל„זכרון דברים" בשבת, בשעה 13.00 בנושא „שליחות במחוזות הילדות" יפתח טרגרמן – מציג תנועת העבודה הציונית באמל"ס

מזג אוויר

תחזית מזג האוויר להיום: מעונן חלקית עד בהיר עם ירידה קלה בטמפרטורה. תשקיף לשבת – ירידה קלה נוספת בטמפרטורה.
● הטמפרטורות – ירושלים 7־16; תל־אביב 12–20; חיפה 11־21; אילת 11־25.

פעמיים נורו הלילה טילי קטיושה לעבר ישראל: לפנות ערב נחתו בגליל המערבי ובחצות – ב„אצבע הגליל"

„מצב מלחמה" הוכרז בצור; צה"ל מתקרב למבואות העיר

ספינות חיל־הים משייטות מול הנמל ★ ראשי השיעים נמלטו לביירות ★ גורלם של שני הנעדרים עדיין נותר תעלומה ★ כ־20 מחבלים נהרגו אתמול בידי של יחידות צה"ל הסורקות מדרום לליטאני וכוחות צד"ל ★ עשרות חשודים בפעילות עויינת נעצרו באזורים שמחוץ לרצועת הבטחון ★ נתפסו אמצעי לחימה ונשק בכמות שהוגדרה כ„אדירה"

מאת שפי גבאי ויוסף ולטר

מצב מלחמה הוכרז אמש בצור נוכח התקרבותם של כוחות צה"ל הסורקים אל כל הדרום־לבנון, לא הרחק ממבואות העיר. מאות הלוחמים של המיליציות המוסלמיות בצור הוצבו עם אמצעי לחימה מכל הסוגים בכל מבואות העיר.

תחנות השידור המוסלמיות בביירות טענו, כי גם החוף אויש בכוחות רבים נוכח ספינות הקרב הישראליות המשייטות בים זה כמה ימים, ממש מול העיר. עם חיילי צה"ל הסורקים מצפון לאזור הבטחון – כתבה ב„מעריב" של שבת.

ראשי הדת השיעית, שהל־

(סוף בעמוד 11)

המשך הסריקות מסכן שלום הגליל

מאחורי החדשות

רק חוט דק מפריד בין דרום לבנון שקט לסוער

מאת עמוס גלבוע

מזה מספר ימים מבצעים כוחות צה"ל סריקות בדרום־לבנון במטרה לאתר את החטופים, את התוקפים, או כל סימן שעשוי להעיד על גורלם של החטופים. תושבי הדרום השיעים, שצה"ל חודר לכל בית ובית בכפריהם, מקבלים, אך עד כה הם בלעו את הגלולה.

(סוף בעמוד 11)

בראש העין תקעו בשופר ומאות בכו והתפללו לשלום החטופים

אחר־הצהריים עברה ברחובות העיירה מכונית נושאת רמקול שקראה לתושבים לבוא ולהתפלל, כדי ש„בעוד רחמי שמים שיבטלו את רוע הגזירה" ★ מאות הגיעו לתפילה במתנ"ס המקומי כשעל הבמה יושבים רבנים ואבותיהם של שני החיילים הנעדרים

● אב שלמה אלשייך

● אב מרדכי פינק (צילום אורי קובה)

מאת ברוך נאה

פעמים רבות מילאו אמש תרועות השופר את הדממה המתוחה בראש העין. יותר מאלף בני־אדם עמדו במשך חמש שעות במתנ"ס המקומי והתפללו לשלומם של יוסף פינק ורמי אלשייך, שני החיילים הנעדרים בלבנון. עמוד בשמיכות למזרח וזעקו שתי־פילתם תנבשם. על הבמה, מול המוני המתפללים, ישבו שלמה אלשייך ומרדכי פינק, אבותיהם של שני החטופים, ובכו.

בראש העין, מקום מגוריו של רמי אלשייך, נצמדו גם אתמול למכשי־רי הרדיו, למרות שהרבנים זעמו על שמשודרים בו מוסיקה בשעות קשות אלה. מידי פעם נכנסו לבית משפחת אלשייך קציני צבא, כדי לחזק את ההורים. האב שלמה סיפר להם, שפעם, כאשר היה חייל, הסתערו על העמדה שלו שבעה חיילי לגיון והוא הצליח להנצל מידם. „בעזרת השם, גם הבן שלי יצא מזה", אמר האב.

אחר־הצהריים הסתובבה בעיירה מכונית נושאת רמקול ומשם יצאה הקריאה לתושבים לבוא למתנ"ס. במודעות הרבות, שהודבקו ברחובי ראש העין, נקראו התושבים לבוא ולהתפלל, „בעוד רחמי שמיים שיבטלו את

(סוף בעמוד 11)

נעצר חשוד ברצח הימאים הישראלים בברצלונה

מאת הנריק ציממרמן, סופר „מעריב" במדריד

שלטונות ספרד דורשים ממשטרת דנמרק להסגיר לידיהם את ביימס גומז, החשוד ברציחת שני המלחים הישראלים בברצלונה, באוקטובר אשתקד.

החשוד, אזרח סנגאלי, נעצר בדנמרק ביום שני. על פי עדויות רצי־לומים היה החשוד בחברת הישראלים קודם שנרצחו.

אלון בן־שחר נהרג במארב בעת סריקות אחר שני החטופים

זה החייל השני שנהרג מאז החטיפה

מאת יוסף ולטר
סופר הצבאי של „מעריב"

חייל צה"ל סמל אלון בן־שחר בן 19 מרעננה (התגורר גם בירושלים) נהרג אתמול בצהריים בהתקלות בין כח של צה"ל לבין חוליית מחבלים, בוואדי ליד נהר הליטאני. זה החייל השני שנהרג תוך שבוע, מאז החל צה"ל בפעולות הנרחבות לגילוי שני חיילי צה"ל וחוליית המחבלים אשר חטפה אותם.

(סוף בעמוד 11)

ארה"ב מסכימה להשתתפות אש"ף בוועידת שלום

„אם יסכים למו"מ עם ישראל" ★ פרס ושמיר מופתעים: „לא ידעו על העמדה האמריקנית"

מאת עודד ברנות ורפאל מן

הממשל האמריקני אישר אמש בפעם הראשונה, כי ארצות־הברית מסכימה להזמנת אש"ף לוועידה בינלאומית, אם יסכים הארגון לשאת ולתת על

(סוף בעמוד 11)

הדלקת נרות

פרשת השבוע – תצוה

	ער"ש	מוצ"ש
ירושלים	16.53	18.06
תל־אביב	17.11	18.08
חיפה	17.02	18.06
באר־שבע	17.10	18.08
אילת	17.12	18.10

שכרם של מאות בכירים בשירות הציבורי יועלה במרס ב־10%־30%

בעקבות הסכם שנחתם אשתקד על שינוי סולם השכר ★ העובדים בשתי הדרגות העליונות – הנהגים העיקריים ★ חשש באוצר מזעזועים ביחסי העבודה במשק כולו בגלל יישום ההסכם עתה

מאת שרגא מקל

מאות עובדים בכירים בשירות הציבורי יקבלו במשכורת חודש מרס הבא תוספת שכר שיעורה בין 10 ל־30%. במשרד האוצר צופים בעקבות העלאת שכר הבכירים לתביעות שכר גבוהות ולזעזועים ביחסי העבודה במשק.

מדובר בעובדים בשתי הדרגות העליונות בשירות הציבורי 10 ו־11. גם יתר העובדים בשירות הציבורי יקבלו תוספת שכר, אך מתונות יותר. התוספת הממוצעת לכל העובדים תגיע ל־3%.

התוספות נקבעו בהסכם שנחתם אשתקד בין הממשלה להסתדרות. לפי ההסכם ישונה סולם השכר בשירות הציבורי ויתווספו שתי דרגות בראש הסולם: 12 ו־13. יישומו נדחה בשל התכנית הכלכלית ונקבע בחוק כי הוא יבוצע החל ממשכורת מארס 1986.

הנהנים העיקריים מן ההסכם החדש יהיו דווקא העובדים הבכירים בשירות הציבורי – שנוי סולם השכר יעניק להם תוספת בשיעור של 10% ובכל דרגה נוספת – עוד 10%. האוצר מתכוון להעלות את רוב בעלי דרגה 11 לדרגה 12 ואת מקצתם לדרגה 13. האוצר מתנגד להעלות בדרגה את בעלי דרגה 10.

ההסתדרות מתנגדת לעמדת האוצר הדורשת להעלות בש

(סוף בעמוד 11)

בית וגן – ירחון מעריב לתרבות הדיור

כל מה שרצית לדעת על עיצוב, דיור, ריהוט וגינון – ולא היה לך את מי לשאול.
★
למעריב של יום ראשון, 23.2.86, יצורף גליון של בית וגן.

עין ראשון – רבעון מידע לספרים חדשים. מצורף היום לעתון „מעריב"
הקפד לבקש את הרבעון המצורף לעתונים שלך.
ספרית מעריב

פולגת – רשת חנויות
50% הנחה עד גמר המלאי
• ליידי בגיר: חליפות, חצאיות, מכנסים.
• שמלות יבוא וייצור מקומי.
• מעילי נשים יבוא.
polgat chain stores

חדש – הוא אצלם מקינטוש פלוס
לראשונה בישראל: 1 מגהבייט RAM • דיסק 800K מהיר • SCSI • ROM
מקינטוש אוהב אותך יותר
סיבית – שרותי מיקרו מחשבים בע"מ

אמונה – שבוע "אמונה" תשמ"ו
לחיזוק המשפחה הדתית ולהרחבת מפעלי החינוך של "אמונה"
אנו קוראות לך – הצטרפי אלינו!
03-450775 03-459175

אור הטבע – דודי שמש
קנה כבר היום באחריות!
טל. 03 882291 586266 585921 874351
ראה מודעה בעמ' 5

היריד הקלאסי באלחוט – במבצע תקליטים יבוא ומקומיים החל ב־4 ש"ח
אלחוט, אבן גבירול 21 ת"א

תחפושות קרנבל
הסטפל, רח' בר־יוחאי 13, בני־ברק (ליד "קוקה קולה")
טלפון 03-741271, 03-778017
חניה בשפע!

מכון ...

פרס: המשק קפא בימי הליכוד ובלי צמיחה המשק הופך לצמח

ראש הממשלה תקף בחריפות את הליכוד ואמר: לא אשב בממשלה שתגרום לאבטלה ותהרוס את החקלאות ועיירות הפיתוח ★ קיסר: העלו את מחיר הלחם ב־25% ומודעי אומר לנו – אל תדאגו, זו פאטה־מורגנה, מצבכם טוב כי היה לנו מדד שלילי ★ דוד לוי: המערך עורך משפט־שדה לליכוד

מאת אבי בטלהיים
רפי מן ושרנא מקל

"אינני גאה בכך שלא מנענו בעניין אתא. ייתכן שבעוד מליון דולר או שניים יכולנו להציל את המפעל פתוח. אני לא דיקטטור, עשיתי כמיטב יכולתי. בכל מקרה אני לוקח את האחריות על עצמי", אמר ראש הממשלה, שדיבר במרכז מפלגת העבודה, באולם אהל־שם בת"א.

פרס לא חסך דברי ביקורת משר האוצר, מודעי, ואמר: "לא נהיה בממשלה שתגרום לאבטלה רבתי, או שתהרוס את החקלאות ואת עיירות הפיתוח. לא אשב בממשלה כזו".

פרס גילה, כי הממשלה משלמת מידי יום ל־8 דולר ריבית על הלוואות שנלקחו בתקופת הליכוד. "זה הורס את המשק. אין אפשרות לחכות. הסכנה של התמוטטות ענפים שלמים היא עניין של שבועות.

"שמעתי שמודעי אמר שהתיישבות העובדת היא אירגוני קניות עם עופות ונוצות. מה? מפלגות מסויימות בישראל הן אירגוני קניות בלי עופות ובלי נוצות. ההתיישבות העובדת תרמה למדינה הרבה יותר מן המפלגה הליברלית. מאז עלה הליכוד לשלטון קפא המשק ולא היתה צמיחה. וכשאין צמיחה המשק הופך לצמח. אני מקווה שבעוד שנה יישבו שלושת אדריכלי המשק – שרה דורון, מיכאל איתן ויצחק מודעי – וישתו מיץ להצלחת תוכנית הצמיחה".

את הנאום המרכזי נשא מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר. "אינני מעלה על דעתי מה יקרה כאשר יהיה לנו עניין רק עם שר האוצר. הרי אי־אפשר לגמור איתו שום דבר. ויש גבול לחוצפה. הוא, שהיה שר בכל ממשלות הבזבוז הלאומי, מופיע עתה וטוען שרה"מ רוצה ליצור ביזבוז במשק. הוא מכין את הנדוניה לכניסתו לתנועת החרות ומעמיד פני צדיק תמים. תדע לך, מודעי, שללא רה"מ שום דבר לא היה קורה במשק הזה".

אבל קיסר לא שפע מחמאות בלבד: "במצע מפלגת העבודה כתוב שיש להגיע לאמנה חברתית בין הממשלה לבין ההסתדרות. במקום אמנה הביאו לנו צווי חירום. אם יש מישהו שתרם למשק, זה ציבור העובדים, ולא שר האוצר עם התעתועים שלו. הסכמנו להוריד שכר, נתנו יד להצלחת התוכנית הכלכלית ופתאום מתברר לציבור שלא רק שאין לו הכנסה, אלא גם אין לו פרנסה.

"הם הורסים את הביטוח הלאומי, אבן אחר אבן. ואתמול קרה דבר כל־כך מתוחכם שגם אני לא מבין אותו. העלו את מחיר הלחם ב־25 אחוז, אבל שר האוצר אומר לציבור: אל תדאגו, ההעלאה הזו היא פטה־מורגנה. בעצם מצבכם טוב, כי היה לנו אינדקס שלילי".

סיעת המערך חיזקה אתמול את ידי פרס במאמציו לגייס הון בארץ ובחו"ל להבטחת צמיחת המשק. נתקבלה הצעת החלטה האומרת בין היתר: "סיעת המערך קובעת כי הגיעה העת לתקן את העיוותים במשק, שהם תולדה ישירה של שבע שנות כלכלה תחת אחריות שניהל הליכוד".

שרי הליכוד יתבעו הבוקר מפרס הסברים על ההתקפות שהשמיע בימים האחרונים נגד מודעי וראשי הליכוד. בפגישה בין שרי המערך והליכוד הבוקר יעמוד פרס על כך שהוא יוצב בראש צוות השרים אשר יהיה אחראי על "קרן הצמיחה".

עמדת שרי המערך נידונה אמש בפגישת "שרינר". בדיון הרגישו שרים, כי יש להבטיח כי כמו בנושא הבטחון, כך גם בכלכלה, תובטח שותפות מלאה בדיונים ובהכרעות, בניגוד למצב הקיים עתה בו מנצל מודעי לרעה סמכויות שנמסרו לידיו.

מקורבי שמיר אמרו אמש, כי הציבור מתקשה להבין את פשר התקפותיו של פרס על מודעי והליכוד בימים האחרונים. "ראש הממשלה מדבר על הצורך בתיקון הקילקולים בממשלה, אך באותה עת הוא נוהג בצורה שאינה מתקבלת על הדעת ותוקף בפומבי שר בממשלתו".

עמדת ראשי משרד האוצר היא, כי אין בשום אופן "להצמיח" את המשק באמצעות הגדלת הגרעון בתקציב והדפסת כסף.

ההערכה באוצר היא, כי לא יהיה מנוס מלסייע לסולל בונה, קופת חולים ויתר הגופים הגדולים השרויים במצוקה – למרות שקשייהם לא נובעים מן התוכנית הכלכלית.

"על־ידי משפט־שדה שהמערך עושה לליכוד אי־אפשר לפתור את בעיות האבטלה, אלא אם כוונה אחרת מסתתרת מאחורי ההתקפות הפומביות האלה". כך אמר אתמול סגן ראש־הממשלה, דוד לוי.

דליה מזורי מוסרת: "לא אצביע על הצעת התקציב החדשה של הממשלה, אם הממשלה לא תפעל למניעת התמוטטות המשק. ואם אני אומר שלא אצביע – זאת אומרת שלא תהיה ממשלה", אמר אתמול שר הבריאות, מרדכי גור.

אלוף אורי שגיא מפקד פיקוד דרום – מיום א'

מאת יוסף ולטר
מכתב הצבאי של "מעריב"

אלוף אורי שגיא (אייזנברג), עוזר ראש אג"ם עד לפני זמן קצר, יוכנס ביום א' לאלוף פיקוד הדרום במקומו של אלוף משה בר־כוכבא.

חילופי הגברי בפיקוד הם במסגרת סבב המינויים שהחל בצה"ל לפני כחודש ובמסגרתו מתחלפים אלופי הפיקודים וראשי האגפים במטכ"ל.

אלוף משה בר־כוכבא לא יפרוש לפי שעה מצה"ל. מקורות יודעי דבר אומרים, כי הוא ימתין עד לרוטציה ואז ייאבק לקבלת תפקיד בכיר אחר בצה"ל.

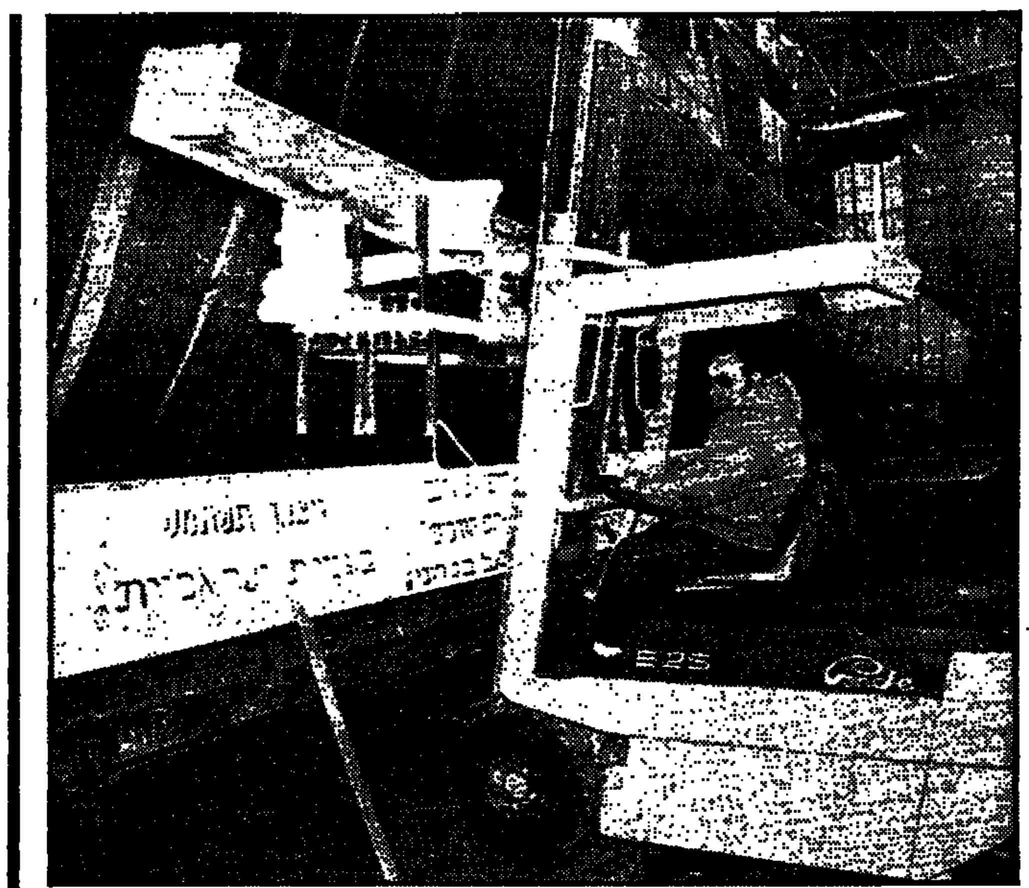

● פועל מפרק את הבמה במספנות שממנה יצאו הקריאות להפגנות (צילום: שלמה מוסקוביץ)

עובדי המספנות מגרדים את החלודה לאחר 29 ימי הפגנות

העובדים הגיעו בכוחות עצמם לאחר שויתרו על ההסעות והביאו סנדוויצ'ים מהבית כי את הארוחות הפסיקו להם

מאת דוד זוהר

לאחר 29 ימים רצופים של הפגנות ותסיסה שבו אתמול מאות העובדים במספנות למסלול עבודה נורמלי פחות או יותר. בשטח המספנות – 500 דונם – לא נראו עוד כמדי יום קבוצות עובדים הולכי־בטל ו"מקטרים".

אתמול בבוקר, כאשר באו העובדים למספנות, הם הופתעו לגלות שם את רפול. הר"כ רפאל איתן היה יום קודם לכן השושבין בחתימת ההסכם לשיבה אל העבודה. עתה הוא בא להרים את המורל. כיוון שאין תעסוקה לכולם, הציע רפול שהמובטלים עדיין מאותם יעסקו ב"עבודות רס"ר", דהיינו עבודות נקיון, סידור ותחזוקה.

ואמנם הצעתו התקבלה: למעלה ממאה עובדים עסקו באיסוף מצבורי האשפה שנערמו בשטח המספנות. בבתי־המלאכה הוכנס סדר. במנופים הענקים שומנו הגלגלים, תוחזקו הברגים והודקו מסילות הפסים.

אולם פרט לעבודות הרס"ר, יש גם עבודה של ממש, בתיקונים ובייצור. על סיפון המיכלית "ברק" של רשות הנמלים, עבדה במרץ חבורה של צבעים שעסקה בגירוד החלודה.

באולמי הייצור הענקיים התחדשה העבודה על פרוייקטים גדולים שהחל בהם לפני סגירת המספנות: 2 גוררות לרשות הנמלים, 2 גוררות לחיל הים, ושתי ספינות מדגם קטמרן, לשייט בכנרת.

מנהלי ה"לידר" בטבריה, היזמים שהזמינו ספינות אלו, סיפרו: "בדקנו בהרבה מספנות לפני שהזמנו את הספינות ונוכחנו, להפתעתנו הנעימה, כי מספנות ישראל הן בעלות הכשר המקצועי המעולה ביותר ונותנות גם את התנאים הטובים ביותר. אנו מתכוונים להזמין עוד שתי ספינות כאלו".

יש גם עבודות "יבשה" שהזמינו קרית הפלדה וחברת החשמל. ביום ראשון הקרוב גם תיכנס לשיפוצים על המיבדוק האניה "אב הים" של בית־הספר הימי בעכו.

ששון ליביה, מנהל הייצור, אומר שבינתיים "אין מחסור בציוד ובאביזרים, כי למרבה המזל הכל הוזמן לפני אותו צו סגירה. אבל יוסרו לנו בימים הקרובים אמצעי עבודה שוטפים כמו חמצן, אלקטרודות לריתוכות, סולר ופרופר".

אתמול, לראשונה, הגיעו העובדים למספנות בכוחות עצמם, לאחר שויתרו על ההסעות. גם על שתי הארוחות היומיות ויתרו והם הביאו סנדוויצ'ים מהבית.

יהודה וולפמן, פועל ותיק, אומר: "אמנם שבנו לעבודה, אבל הדאגה עדיין רבה. כולם כאן יודעים שאין מנוס מפיטורים המוניים, ובכלל שום דבר לא ברור עדיין".

צה"ל מחפש נעדרים בדלתא של הנילוס

מאת רפאל מן

קצינים ישראלים עוסקים בימים אלה בחיפוש אחר שרידי גופותיהם של נעדרים ישראלים במצרים. החיפושים נערכים בעיקר באיזור הדלתא של הנילוס, שם נפלו מספר מטוסים של חיל האוויר בתקופת מלחמת ההתשה.

מצרים איפשרה לישראל לחדש את החיפושים אחר הנעדרים, לאחר דיונים בעניין זה בוועדה הצבאית המשותפת. מקורות ישראליים מסרו, כי הקצינים הישראלים זוכים לשיתוף פעולה מלא וליחס חיובי מצד גורמי הצבא המצריים השותפים לחיפושים.

מפקד "גבעתי" יקבל כומתה סגולה

מאת יוסף ולטר

הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי, יעניק הבוקר כומתה סגולה למפקד חטיבת גבעתי, אלוף משנה א.

יהיה זה צעד סימלי שבא לבטא את החלטתו של הרמטכ"ל להעניק לחטיבת גבעתי כומתה ייחודית משלה. מכיון שעדיין לא הוכנו הכובעים הסגולים, ימסור הרמטכ"ל את הכובע למפקד החטיבה בטקס צנוע בלשכתו.

חברה ממשלתית תקים את תחנת "קול אמריקה"

מאת שרנא מקל

הממשל האמריקני לוחץ לזירוז הקמת תחנת השידור של "קול אמריקה" בישראל. כך מתברר מהצעת החלטה – להקים חברה ממשלתית לצורך זה – שהגישו שרי האוצר והתקשורת לאישור ועדת השרים לענייני כלכלה.

בפנייה לוועדה נאמר, כי החברה תוקם תוך שבועיים. הכוונה היא לייסד חברה בשם "ערבה, שירותי שידור בע"מ", שתקים את תחנת השידור האמריקנית בערבה ותיתן לה שירותים. החברה תממן את פעילותה מכספים שיועברו אליה מתאגידי השידור של ממשלת ארה"ב.

קמחי ביקר בניגריה

מאת רפאל מן

מנכ"ל משרד החוץ, דוד קמחי, ביקר השבוע בניגריה, במסגרת המאמצים שעושה ישראל לכונן קשרים דיפלומטיים עם מדינה זו. כך אושר ממקורות במשרד החוץ.

בניגריה מתנהלת פעילות נרחבת של חברות ישראליות, אולם עד עתה לא הסכימה הממשלה שם לפתוח בנציגות ישראלית רשמית, גם לא בדרג של "משרד אינטרסים".

ריבלין: עלול להיות פילוג בחרות בי"ם בגלל מצא

מאת אבי בטלהיים

"הפילוג בתנועת החרות בירושלים יהיה חלילה – רק בגלל שיהושע מצא אינו מוכן להשלים עם תבוסתו בבחירות. בזמן הבחירות הפנימיות הוא דאג להדגיש שאני מכין את הרקע לעזיבת התנועה אם וכאשר אפסיד, האשים אותי שאני מסאויניק ושאני הולך עם עזר ויצמן. גם נימה עדתית היתה במערכת הבחירות שלו ועל כך יש לי עדויות והצהרים מאנשים שונים. אם מצא חושב שהישועה תצמח לו מהוצאת דיבה ועלילת דם נגדי, הרי שהדבר יפעל נגדו כבומרנג". כך הגיב אתמול עו"ד ראובן (רובי) ריבלין, על האשמותיו של מצא באילו הוא, ריבלין, מבחין בתנועת החרות בין יוצאי האצ"ל לבין יוצאי בית־שאן.

"המאבק שעליו דיברתי בראיון ב'כותרת ראשית' הינו מאבק שאינו קשור בעדות אלא באידיאולוגיה ובתשתית. לדבר על עדתיות זה להעליב את האצ"ל, כי לפחות בירושלים רוב החברים באצ"ל היו בני עדות המזרח. כפלשתיני, דור 16 בירושלים, אינני נגוע בתיסמונת העדות ולכן אני מרשה לעצמי לדבר בחופשיות. ולא במקרה למעלה מ־1200 בחורים, ללא הבדל מוצא, הצביעו בעדי בירושלים".

רובי ריבלין אמר עוד, כי כאשר הוא מדבר על האידיאולוגיה של בית־שאן, הוא מתכוון לאנשים הרואים בדוד לוי רב שעל־פיו יישק דבר. ומדובר ברשימה ארוכה של אנשים, שאינם בני עדות המזרח: רייסר, קלינר, קופמן, בדיאלישר, מור, קרמר, גריפל ואפל. "מעולם לא היה בדברי רמז לעדתיות. הדבר אפילו לא עלה על דעתי".

מול משרדו של עו"ד ריבלין הפגינה אתמול קבוצה של צעירי תנועת החרות בירושלים. הצעירים נשאו שלטים: "ריבלין, עדות המזרח הן חלק בלתי נפרד מתנועת החרות".

נשיא הטכניון: בלביא יש חידושים בלעדיים

מאת דוד זוהר

נשיא הטכניון, פרופ' יוסף זינגר, מגדולי המומחים בישראל בתחום האווירונאוטיקה, מתח אתמול ביקורת על "אינטרסנטים וגורמים שונים המנסים מסיבות שונות לגרום להפסקת פיתוחו של פרוייקט הלביא". הוא דיבר בפני מאות באי הכנס לתעופה ואסטרונאוטיקה שננעל אתמול בטכניון.

פרופ' זינגר אמר, כי כל אלה המציינים את עלות הפיתוח, שוכחים כי גם כאשר אנו קונים מטוסים מחו"ל, אנו משלמים את מחיר פיתוחם ויוצא שאנו משקיעים סכומים גבוהים בפיתוח התעשיית של ארצות אחרות.

"תיכנונו של הלביא נעשה על־פי צורכי חיל האוויר והוכנסו בו פיתוחים טכנולוגיים שאינם קיימים עדיין בשום מטוס קרב אחר בעולם. תוך פיתוח הלביא פותח יידע טכנולוגי ומדעי אשר יישומו מביא כבר עתה להאצה בפיתוח וייצור מוצרים רבים בתעשיות עתירות ידע בארץ, שכולן תצאנה נשכרות מפרי פיתוח המטוס", אמר פרופ' זינגר.

רמב"ם מוכן תוך זמן קצר להתחיל בהשתלות כבד

מאת ראובן בן־צבי

במרכז רפואי רמב"ם בחיפה מוכנים להתחיל בתכנית להשתלות כבד. שלושה רופאים נוספים מרמב"ם, פרט לד"ר קם, השתלמו בפיטסבורג.

מרגע קבלת אור ירוק ממשרד הבריאות לא יעברו אלא כמה שבועות עד שאפשר יהיה להתחיל בהשתלות כבד. על כך נמסר אמש לסופר "מעריב". מקורות ברמב"ם הוסיפו, כי השתלות כבד תיתן תנופה גם להשתלות כליות.

במרכז הרפואי רמב"ם יש יחידה להשתלות שעסקה בעבר בהשתלת כליות ובמסגרתה ניתן לארגן ללא קושי את היחידה להשתלות כבד. הציוד להשתלות אלו כבר נרכש.

ד"ר קם ידכו מעותה את כל החומר בנושא זה ויתאם את הזמנתם של ד"ר קאהן מאנגליה ופרופ' סטרצל מפיטסבורג – שני מומחים עולמיים להשתלות כבד – כאורחי משרד הבריאות בארץ, כדי שיעמדו מקרוב על הנעשה בשטח זה בישראל.

מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' דן מיכאלי, פנה אל שני הרבנים הראשיים כדי לדון עמם בשאלת השתלות הכבד, בנסיון למצוא פתרון לבעיות ההלכתיות שהתעוררו בעניין זה. משרד הבריאות ביקש מכל הרופאים שעמדו בקשר עם רבנים, להשאיר את הטיפול בידי הנהלת המשרד.

מעריב
המו"ל: הוצאת מודיעין בע"מ – בית דפוס "מעריב" בע"מ
עורך: עידו דיסנצ'יק
סגן עורך: יובל אליצור
סגן עורך: לוי יצחק הירושלמי
ראש מערכת המוספים: יעקב ארז
ראש מערכת החדשות: אברהם תירוש
יו"ר מועצת המנהלים: עובד בן עמ"י
מנכ"ל: אמיר דוידון
מנכ"ל: שמעון הפץ
עזריאל קרליבך – מייסד ועורך 1948-1956
אריה דיסנצ'יק – עורך ראשי 1956-1974
שלום רוזנפלד – עורך ראשי 1974-1980
שמואל שניצר – עורך ראשי 1980-1985
(C) כל הזכויות שמורות ל"מעריב"

מכתב גלוי למנהל הטלביזיה

הנדון: השמצת חברתנו בתכנית קברט כלכלי ביום 2.2.1986

בתכנית קברט כלכלי הוקרא מכתב תלונה אנונימי של גברת הטוענת שקנתה בארה"ב, ז'קט ב־29 דולר הנמכר על ידי פולגת בארץ ב־150 דולר.

במכתב מפורט ומנומק, הסברנו למנהל הטלביזיה, למחרת התכנית, את העובדות הנכונות: המחיר לצרכן של מוצרי הייצוא שלנו בארה"ב הוא בין 80 ל־150 דולר. אותה הרמה שבה נמכרים מוצרים אלה בארץ. יחד עם זאת, בהחלט יתכן למצוא בדוכנים מיוחדים בכל חנות הלבשה ברחבי תבל "מציאות", שהחנות רוצה להפטר מהן בסוף העונה במחירים נמוכים. מציאות ב־29 דולר אפשר למצוא גם בחנויות שלנו בארץ, ואין צורך להרחיק לנסוע עד ניו־יורק כדי להשיג מציאות.

הטלביזיה קבלה מכתב המשמיץ את חברתנו, ונתנה פרסום שלילי נרחב לחברתנו, שלא בצדק. איך יתכן להציג חברה מכובדת כשלנו באור כה שלילי, ובשימוש ציני בסיסמת הפרסום שלנו "מה שאני רואה באירופה אני קונה בפולגת"? האם עורכי התכנית מתיחסים לכל מכתב תלונה כאל עובדות מדויקות ובדוקות? האם לפני הצגה כה שלילית של מפעלינו, לא היה מקום לבדוק בצורה יסודית את העובדות?

דרשנו התנצלות מתאימה, אולם לצערנו הרב עד היום אפילו תגובה לא קבלנו.

פולגת תעשיות בע"מ

• התייעצות בלבנון — שר הבטחון יצחק רבין בהתייעצות עם אלוף פיקוד הצפון אורי אור (מימין) ביניהם ראש לשכתו של רבין תא"ל חגי רגב (צילום: מיכאל צרפתי „במחנה")

כהני „חיזבאללה" שנמלטו מכפריהם מבטיחים „גן עדן" למי שיפגע בצה"ל

מאת מנחם רהט

עשרות כהני דת שיעים קיצוניים הידועים באנשי „חיזבאללה" נמלטו מכפריהם שמצפון לרצועת הבטחון. המנוסה של כהני הדת מקיפה גם כפרים באזורי צור והדרני שאליהם צה"ל טרם הגיע.

מקורות בקרב העדה השיעית בדרום לבנון אמרו כי כהני הדת הללו חוששים שצה"ל „ינקום בהם" אם לא יימצאו בהקדם שני החיילים החטופים או שחלילה יתברר שאונה רע למי מהם. מאחר שבפירסומים הישראליים נטען כל העת שצה"ל מייחס לאנשי „חיזבאללה" שהגיעו מחוץ לאזור את ביצוע החטיפה, החליטו הללו שלא ליטול סיכונים כל עוד מצוי צה"ל בקירבת כפריהם.

כהני הדת הללו נמלטו לבקעת הלבנון ולביירות, אך גם משם הם מוסיפים להתסיס את השיעים בדרום לבנון נגד צה"ל. בשידורי רדיו לדרום לבנון הם קוראים לשיעים לצאת מבתיהם, להילחם נגד צה"ל ומבטיחים את „גן העדן האמיתי" לכל מי שיצליח לפגוע בחיילי „האויב".

ראשי כפרים באזורים שבהם פועל צה"ל נועדו עם קציני יחידת־קישור־ללבנון בצה"ל ואמרו כי אף שאינם יכולים לתמוך בגלוי בתביעת צה"ל להמציא לידיו את שני החיילים וחוטפיהם — הם מתחייבים לעשות כל מאמץ בכיוון זה.

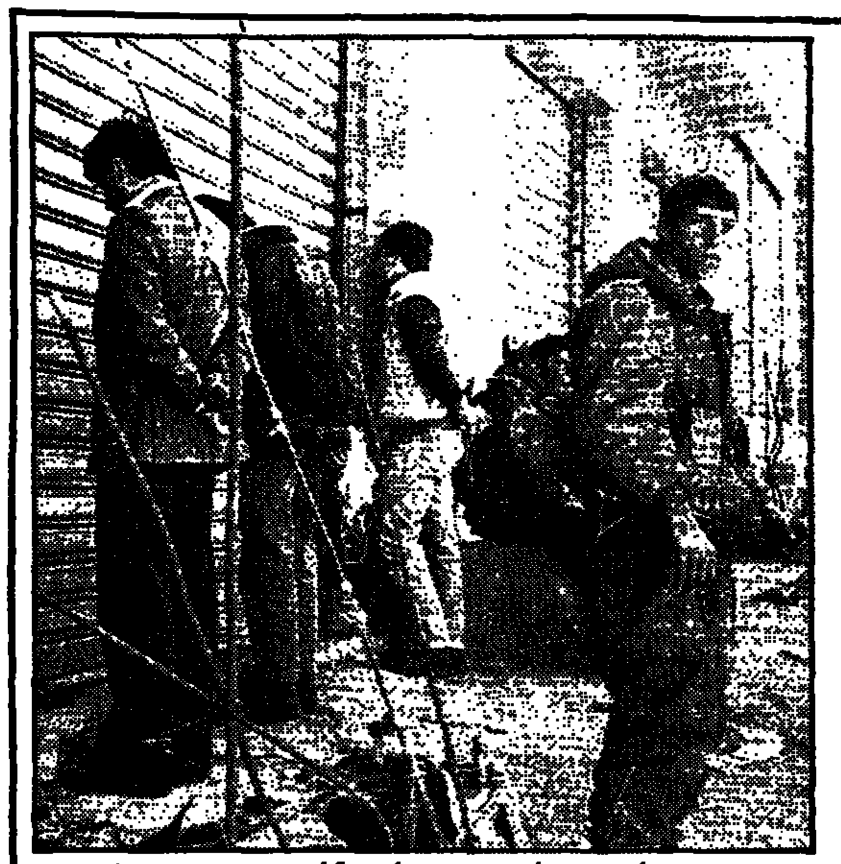

• עם הפנים לקיר עד לזיהוי — חיילי צה"ל מחפשים בכפרי השיעים בלבנון (צילום יוסף ולטר)

מומחי מרכז החקר במשרד החוץ:

„נאום חוסיין הוא לא גט סופי לאש"ף רק פסק זמן"

מאת אריה אורנשטיין
אברהם פלג ורפי כן

„נאומו של המלך חוסיין הוא נאום הקיטורוג הגדול ביותר, מפי מנהיג ערבי אחראי, בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים, על התפקיד המפאלי שאש"ף ממלא בהגדלת הטרגדיה של הפלשתינאים ובחסימת הדרכים לשלום. אנחנו מזמינים את המלך, שלא טרק דלתות בנאומו, למשוך את עגלת השלום למען העניין הערבי הפלשתינאי, כפי שהוא רואה אותו".

אמר אתמול ראש הממשלה שמעון פרס בנאום בבית הפרקליט בתל־אביב, כאורח הועד המחוזי של לישכת עורכי הדין. הוא הציע לתושבי השטחים לעלות על עגלת השלום והזהיר כי הזמן פועל לרעתם.

„אמרתי לפני שבועיים שהמשא ומתן חוסיין־ערפאת בחל כישלון חרוץ. חוסיין אישר זאת אמש", אמר ראש הממשלה והוסיף כי הדבר חשוב גם כלפי דעת הקהל האירופית, שתלתה תקוות רבות באש"ף. לדעתו, הבינו עתה מדינות אירופה כי אש"ף רוצה לנצל את הבעייה הפלשתינאית כדי לקיים את אירגונו.

בהמשך דבריו ציין ראש הממשלה את המאמץ שעושה צה"ל לגלות את עקבות שני החיילים הנעדרים בלבנון. „אנו נפעל במלוא המרץ לבדוק מה קרה להם", הבטיח. פרס הדגיש כי זוהי המטרה היחידה של מיבצע צה"ל. „מעולם לא התכוונו לשנות את התחומים הגיאוגרפיים בינינו לבין לבנון", אמר ראש הממשלה. הוא הוסיף עם זאת כי אנו נחושים בדעתנו למנוע את הפיכתה של לבנון מחדש לבסיס של פגיעות בישובי הצפון או בחיילים המגינים על הגבול.

לפני כן הירצה ראש הממשלה על מדיניות המדע והטכנולוגיה של ישראל בכנס מהנדסים, לזכרו של פרופ' עמוס דה שליט, באוניברסיטת תל־אביב. בסיום דבריו כשנתבקש על ידי כתבים להגיב על דברי חוסיין, אמר שלדעתו לא טרק המלך חוסיין את הדלתות בפני התפתחויות מדיניות חיוביות. „עכשיו נראה כיצד יקבלו זאת הפלשתינאים. האם יחשבו מחדש על דרכם ועתידם?", אמר מר פרס.

גילויו של חוסיין מלך ירדן על תוכנן של ההצעות האמריקניות שהועברו בסוף החודש שעבר לידיעת אש"ף התקבלו אתמול בהפתעה במשרד החוץ בירושלים. אפשר שישראל תפנה לוושינגטון כדי לקבל הבהרות על גילויו של חוסיין שהמימשל האמריקני הודיע כי יסכים לשיתוף אש"ף בועידה בינלאומית אם יקבל הארגון את החלטה 242, כך אמרו מקורות במשרד החוץ.

על פי הערכת מומחי מרכז החקר של משרד החוץ, במסמך שהוכן אתמול, אין לראות בנאום חוסיין מתן גט סופי לאש"ף אלא רק „פסק זמן" או אולטימטום לערפת, בתקווה להביא לשינוי עמדתו. במסמך נכללת הערכה כי על אף ההתנערות מהמשך התיאום המדיני עם אש"ף לא סגר חוסיין את הדלת בפני מגע מחודש עמו, אם ישנה אש"ף את עמדותיו ויסכים לקבל את החלטה 242.

כן מציינים במרכז החקר כי המלך לא הודיע על ביטול ההסכם שחתם עם ערפת בפברואר 1985, והמסמך ימשיך להוות בסיס היחסים בין ירדן לפלשתינאים.

עוד מוכירים כי חוסיין לא הציג בנאומו חלופה לאש"ף לשולחן הדיונים, והדגיש שלא יילך להסכם נפרד עם ישראל.

מומחי מרכז החקר קובעים כי חוסיין לא סגר את הדלת בפני המשך המאמצים המדיניים. הוא השאיר במכוון את כל האופציות פתוחות, לרבות שיתוף פעולה אפשרי עם אש"ף.

פרופ' שלמה ברזניץ ראש המכון ללחץ פסיכולוגי באוני' חיפה:

„מסתמנים כבר בקיעים בכח העמידה של הציבור"

מאת ראובן בקיצבי

מה עושה חטיפת שני חיילי צה"ל לאזרחי המדינה? איך חיים תושביה בלחצים אדירים כאלה, ומה צריכה להיות העמידה הלאומית במצבי לחץ? פרופסור שלמה ברזניץ, העומד בראש המכון ללחץ פסיכולוגי באוניברסיטת חיפה, מתייחס לנושא בתמורה מרובה, ולדעתו הגיע הזמן שהמנהיגות תיתן דעתה לנושא זה, כי יש מחיר לכל הלחצים האלה ויש כבר בקיעים בכוח העמידה של הציבור.

• פרופ' שלמה ברזניץ

לדעתו של פרופסור ברזניץ, חשוב מאוד שלגבי מדיניות בטחונית לזמן ארוך, תהיה לציבור תחושה כי למרות שהדרך קשה ומייסרת ונופלים קרבנות, סופנו להגיע למצב טוב יותר. כי התקווה היא יסוד המוראל, והיא הקובעת את יכולת העמידה שלנו.

שונה המצב, לדעתו, בבטחון השוטף הקשור באירועי סירור ופיגועים „רגילים". אירועים מסוג זה לא ניתן לחסל באופן מוחלט וכדי לצמצם את הנזק הנפשי של אסונות כאלה יש „להוריד פרופיל", על אף הקושי כשמדובר בעם בעל טמפרמנט כשלנו.

נקודת התורפה של עם ישראל, לדעתו של פרופ' ברזניץ, היא למדי של רגישותנו לקורבנות מעל ומעבר למקובל. רגישות זו „מזמינה" פעולות שמוציאות אותנו משווי המשקל. אמנם כל פרט ופרט בתוכנו חשוב ובעל ערך, אך דווקא משום כך קל מאוד לאויב לפגוע בנו במקום מכאיב. לכלי התקשורת יש תפקיד חשוב ואפילו מכריע, לדעתו של ברזניץ, בכל הקשור ב„הורדת הפרופיל", מה עוד שכל אירוע אצלנו הופך כמעט לעניין משפחתי.

בזהירות מרובה מביע ברזניץ את דעתו כי החיפוש המאסיבי אחרי שני החיילים החטופים יש בו משום הגזמה משום „שאנו לא יכולים להוריד פרופיל". קיים חשש שקובעי המדיניות אצלנו חשופים ללחץ עקיף מצד הציבור לפעול בחריפות.

הרבה יותר מועיל היה פרסום רגוע יותר של האירועים. מה שקורה בפועל הוא שהמחבלים, הזקוקים לפרסום, מקבלים אותו מאתנו כמעט ללא הגבלה. מצב דברים זה הוא די מסוכן, כי ללחצים האלה יש מחיר וכבר מתגלים בקיעים. זו „חזית" הקובעת את כוח העמידה שלנו לא רק במקרה המסויים הזה. המוראל שלנו היום יקבע את כוח עמידתנו מחר.

פרופסור יוחנן הופמן, פסיכולוג חברתי באוניברסיטת חיפה, מסביר שרבים מאתנו מתמודדים עם הלחצים בדרך של התעלמות מהאירועים והרחקתם על ידי שעשועים, טלוויזיה בכבלים או ראש קטן. יש המסיחים את דעתם מהנושא על ידי פעילות אינטלקטואלית כגון לימודים במוסדות להשכלה גבוהה ו„בריחה ארעית" באמצעות נסיעת תיור לחו"ל. אצל הרבה מהצעירים הדבר מתבטא בכורח הכמעט כפייתי לצאת ל„ניקוי ראש" של כמה חודשים במדינות העולם מיד עם השתחררות מהשרות בצה"ל.

ואולם יש לדבריו גם דרכים קיצוניות יותר של התמודדות: כמו ירידה מהארץ, או פניה לפעילות פוליטית קיצונית כגון הצטרפות לקבוצות מחתרת מימין ומשמאל.

כדי לעמוד עמידה לאומית במצבי לחץ, מציע פרופ' הופמן „תרופות" פשוטות כגון חיפוש אחר הצד הישראלי המשותף לכל שכבות העם. לדבריו חשוב גם לעודד הומור טוב, שאצלנו, אפילו הוא קיים — הוא כמעט תוקפני. במלים פשוטות כדאי לחזק קצת את אהבת המולדת, לא לקחת את הדברים יותר מדי ללב ולחפש קצת שלווה.

תגובות בעולם הערבי

אבו איאד: „לוחמי אש"ף אינם קלפים בידי המלך חוסיין"

מאת שפי גבאי ואבי בר־יוסף

האיש מס' 2 באש"ף צלאח חלף, הידוע בכינויו „אבו־איאד", אמר אתמול כי: „הכרזתנו בהחלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 היתה מחזירה אותנו לשנת 1967, כלומר ביטול הישגים של 19 שנות מלחמה ומחיקת מאבק של אלפי חללים שלנו".

„אבו־איאד" אמר בתגובה לנאומו של חוסין מלך ירדן: „אנשים באש"ף שנלחמו והקריבו קרבנות אינם יכולים להעלות על דעתם לתת את קלפיהם בידי המלך ולדעתם זהו קו אדום שאין להתקרב אליו". לדעתו צריך מעתה להגיע לעוצמה ערבית ולדבר על המלחמה והשלום על ידי החזיאת החזית המזרחית.

ראש אש"ף, יאסר ערפאת טרם הגיב על נאומו של חוסין והוא מתכוון לכנס שוב בבגדד את המוסדות העליונים של ארגון המחבלים.

מצרים הייתה במבוכה מוחלטת מנאומו של המלך. מתברר כי מובארך שלח את יועצו, אוסמה אלבז, לרבת־עמון רק כדי לשכנע את המלך לדחות בכמה ימים את נאומו. אולם חוסיין הבהיר שהוא בוש ונכלם מהתנהגותו של ערפאת ודחה את בקשת מצרים.

ראש עיריית שכם, זאפר אל־מצרי דחה אתמול את קריאתו של שר הבטחון יצחק רבין לתושבי השטחים להצטרף למשא ומתן לשלום. אל מצרי הדגיש שאישים פוליטיים בגדה וברצועה מנועים מפעילות שאינה זוכה לתמיכה ערבית ופלשתינית. תגובתו של ראש עיריית שכם אופיינית למרבית הדוברים מהגדה המערבית ומעזה. רובם הביעו עמדה חד־משמעית נגד פתרון ללא השתתפות אש"ף.

בעתון „אל קודס" — שהיה מנושאי הדגל של תומכי המלך בשטחים והתקרב לאחרונה לאש"ף — נכתב אתמול במאמר מערכת כי הפלשתינים מזועזעים ועצובים ואינם יכולים לבקש עמדה כל עוד לא תשמע תגובתו של ערפאת.

פייצל אל־חוסייני הנחשב לדמות מרכזית בין תומכי אש"ף, אך בעל קשרים הדוקים גם עם פרו־ירדנים מתח ביקורת על עמדתה של ממשלת ירדן. הוא קרא לאלה שמתחו ביקורת על ערפאת על כך „שהתקפל כביכול", להביע חרטה. ראש עיריית עזה רשאד א־שווא אמר שזוהי תקופה עגומה.

קריאה מהירה — ללימודים, לעבודה... ולפנאי

מאת יצחק ברזידו

העומס המוטל עלינו היום בלימודים ובעבודה, גורם לנו להיות לחוצים.

כולנו מכירים את תופעת „לא הספקתי" או במילים אחרות: „אינני מתגבר על החומר". איננו מספיקים בלימודים, איננו מספיקים בעבודה. התוצאה: אנו מתפקדים פחות טוב. יתרה מזאת, כבר שכחנו את הטעם המתוק של שעות הפנאי. להיות חופשי ופנוי ובלי מחשבות מטרידות? מי עוד זוכר את ההרגשה?

קריאה מהירה באה בדיוק בשביל לפתור בעיות אלה.

בלימודים

אנו קוראים בדרך כלל כ־½2 עמוד בדקה, אולם טכניקת הקריאה המהירה מלמדת את עינינו ומוחנו לתפקד טוב יותר. אנו מסוגלים להגיע, מסתבר, למהירות קריאה הגבוהה פי שניים, פי שלושה, ויותר מכך. אחדים מבוגרי הקורסים לקריאה מהירה קוראים היום 10 עמודים (!) בדקה.

מתברר גם כי הקריאה המהירה משפרת מאוד את רמת ההבנה של החומר וזכירתו.

כך, ניתן להתגבר על כמויות עצומות של חומר כתוב — ללא קושי. להתכונן ביעילות ובמהירות לבחינות. לגמוע כמויות ענק של חומר ביבליוגרפי. להיות מוכן וערוך בלימודים וגם, למרבה ההפתעה, לגלות כי נשאר זמן פנוי ליהנות — ובלי נקיפות מצפון.

בעבודה

בימינו, כל מי ששואף להתקדם ולהצליח בעבודתו חייב להקדיש שעות ארוכות לקריאה. בכירים מקדישים עד כ־6 שעות ביום לקריאה! אולם כיצד קוראים? כיצד מבדילים בין טפל ועיקר? כיצד קוראים ביעילות? כיצד מבינים וזוכרים טוב יותר? ובקיצור כיצד מספיקים יותר בעבודה, עם תוצאות טובות יותר וגם נהנים משעות של פנאי לאחר העבודה?

ד"ר עמירם לנדמן מתל־אביב כותב: „שינוי מהפכני ומהותי מדהים בקליטת האינפורמציה הכתובה הנדרשת לעבודתי, עיסוקי האחרים וכתיבתי הפובליציסטית".

ואמנם מספר עצום של משפטנים, מהנדסים, מנהלים שיפר ללא הכר את הרגלי עבודתו ואת התוצאות המושגות.

קריאה מהירה, מאפשרת להתכונן לפגישות חשובות. לסרוק במהירות חומר רב תוך כדי פגישות, לחסל פיגורים בעבודה, להרחיב את הידע ולזכור טוב יותר. קצב העבודה של ימינו מחייב אותנו להיעזר בקריאה מהירה. אם זמן הוא כסף כמאמר האמריקאים (אגב, קוראים מהירים מושבעים), הרי שקריאה מהירה תרומתה היא גם כלכלית ביותר.

יש לך פנאי?

מי שסובל מחוסר פנאי וזמנו דחוק. כל השואף לשפר ללא הכר את הישגיו בלימודים ובעבודה. קורס קריאה מהירה הוא בדיוק בשבילו. כדאי מאוד להקדיש פעמיים בשבוע (9 פגישות) לקריאה מהירה. אפשר, מסתבר, לשפר במאוד את ההישגים בלימודים ובעבודה וגם... לגלות מחדש את שעות הפנאי.

יצחק סיטוי — מנהל מכון מיל"ה

מפעלים, מוסדות, ארגונים וקיבוצים

קורסים מיוחדים רבים נערכים לארגונים על פי הזמנה מיוחדת. בין השאר בתדיראן, טלרד, צה"ל, מס"ת וישובים רבים. נוכח הביקוש הרב ניתן לקיים קורסים בשבועות הקרובים אך ורק באזורים הבאים: חיפה, ירושלים, גוש דן, איזור השרון, איזור רחובות־ראשל"צ.

נא לפנות אל מכון מיל"ה: 03־912093, 03־916185.

קריאה מהירה בבתי ספר

מוסדות לימודים והשכלה המעוניינים לקיים קורסי קריאה מהירה בתחומם יזכו לסיוע מירבי ושיתוף פעולה נרחב. באזורי חיפה, ירושלים, גוש דן נא לפנות למכון מיל"ה 03־912093, 03־916185.

מכון מיל"ה פותח את הקורסים הבאים:

בתל־אביב: בבית ציוני אמריקה, אבן גבירול 26, ביום א' 23.2 וביום ד' 26.2 בשעה 7 בערב.
בתל־אביב: בסמינר הקיבוצים, דרך חיפה 149, ביום ב' 24.2 וביום ה' 27.2 בשעה 7 בערב.
בירושלים: בבית מיטשל, סוקולוב 15 (מאחורי מלון הנשיא) ביום א' 23.2 וביום ד' 26.2 בשעה 7 בערב.
בחיפה: בבית אורדשטיין, י.ל. פרץ 20 ליד השקם בהדר, ביום א' 23.2 וביום ד' 26.2 בשעה 7 בערב.
בקרית־חיים (מזרחית): בבית ההסתדרות, שדה 75, ביום ב' 24.2 וביום ה' 27.2 בשעה 7 בערב.
בהרצליה: בביה"ס התיכון, הרב קוק 30, ביום א' 23.2 וביום ד' 26.2 בשעה 7 בערב.
בכפר־סבא: בחטיבת הביניים ע"ש אלון פינת ששת הימים, רח' גלר, ביום ב' 24.2 וביום ה' 27.2 בשעה 7 בערב.
ברחובות: בבית הנמישה, גולדברג 6 (ע"י הרבנות) ביום א' 23.2 וביום ד' 26.2, בשעה 7 בערב.
בפתח־תקוה: בבית נטע, מונטיפיורי 38, ביום א' 23.2 וביום ד' 26.2 בשעה 7 בערב.
בראשל"צ: בבית יד־לבנים, אחד העם 20, ביום ב' 24.2 וביום ד' 26.2 בשעה 6 בערב.
בנתניה: בית ליגת נשים, מקדונלד 5, ביום א' 23.2 וביום ד' 26.2, בשעה 7 בערב.
בחולון: בבית התרבות, קרמיניצקי 6, ביום א' 23.2 וביום ד' 26.2, בשעה 7 בערב.
בבאר־שבע: מתנ"ס ע"ש לוין — מרכז גילת שכונה ד', ביום ב' 24.2 וביום ה' 27.2, בשעה 7 בערב.

להרשמה ולקבלת ציוד לימודי הקורס הבא 30 דקות לפני פתיחת הקורס
• שכר הלימוד למשתתף 112 שקלים חדשים.

מטוסי קרב עירקים הפילו מטוס אזרחי איראני ונוסעיו ניספו

איראן גילתה כי במטוס היתה משלחת רמת-דרג של חברי פרלמנט ובהם יועצו הבכיר של חומייני

מאת שמי גבאי, סופר „מעריב" לענייני ערבים

מטוסי קרב עירקים שעסקו בהפצצת יעדים אירנים בגבול המפרץ הפרסי ירטו בשמי איראן מטוס נוסעים אזרחי של חברת התעופה האירנית, שהיה בטיסה רגילה מטהרן לאהוואז. כל 46 הנוסעים ואנשי הצוות שבמטוס ניספו.

איראן גילתה, כי במטוס הייתה משלחת אירנית רמת-דרג של חברי פרלמנט בראשות חוג'ת-אללה מחלראתי יועצו הבכיר של חומייני. איראן הבטיחה, כי תשיב לעירק, בקרוב מאד, כגמולה ככתוב: „עין תחת עין ושן תחת שן".

אולם עירק מיהרה להודיע, כי מטוסי הקרב שלה נזהרים מהפלת מטוסים אזרחיים אירנים וכי הם עסוקים „אך ורק" בהפצצת ריכוזי צבא ומתקנים כלכליים.

איראן הציגה אתמול בפני העתונאים בטהרן עשרות חיילים עירקים שנשבו בקרבות ואשר נפגעו מגזי החרדל והציאניד שרוססו מתוך מטוסים של עירק, כנראה בטעות על ריכוזים של הצבא העירקי בחזית שט-אל-ערב. „יש לנו גזים קטלניים מכל הסוגים אבל עקרונית לא נשתמש בהם, משום שזה נוגד את ההלכה האיסלמית", טענו אנשי צבא אירנים בפני עתונאים.

מזג אוויר סוער שורר בימים האחרונים באיזור הקרבות. קצין אירני אמר לעתונאים שסיירו באזור, כי "אללה הטביע את השריון העירקי בבוץ". ביום ה-13 לקרבות בחזית החדשה סיכמה איראן את מספר הרוגיה ב-8000 וטענה, כי בקרבות האחרונים נהרגו 18,000 אלף חיילים עירקים. כתבים זרים המסקרים את הקרבות מהצד העיראקי מוסרים, כי עד שעות החשיכה אתמול, הצליחה מתקפת הנגד העיראקית להתקדם עד למרחק של עשרה קילומטרים מעיר הנמל פאו, שנכבשה על-ידי האיראנים בשבוע שעבר.

לעומת זאת דחו כתבים המסקרים את הקרבות מהצד האיראני את טענת בגדד, כי בהפצצות חיל האוויר העיראקי, נותקו דרכי האספקה של ראש הגשר האיראני. כתבים אלה דיווחו, כי תגבורות ממשיכות לזרום כמעט ללא הפרעה מהצד האיראני של השאט אל ערב ליחידות שבראש הגשר.

בכרכרה מלכותית הוסע השגריר הישראלי הראשון בספרד לארמון

שמואל הדס הגיש את כתב האמנתו למלך חואן קארלוס

מאת הנריק צימרמן, סופר „מעריב" בברצלונה

שגרירה הראשון של ישראל בספרד, שמואל הדס, הגיש אתמול בטקס מרשים את כתב האמנתו למלך חואן קארלוס. השגריר הדס נסע לארמון המלך בכרכרה מלכותית ומשמר כבוד ספרדי ניגן את התקווה. אחרי הטקס שוחחו השניים זמן רב על בעיות המזרח-התיכון. מאוחר יותר נערכה קבלת פנים במעונו של השגריר, בה נטלו חלק אישים מכל מיגזרי החברה הספרדית.

„אנו מצפים להתפתחויות חשובות במישור היחסים בין שתי המדינות", אמר השגריר הדס בראיון ל„מעריב", „למרות שחילוקי הדיעות בין ספרד לישראל בנושא הסכסוך הישראלי-ערבי ידועים. אנו מקווים שפתיחות הדו-שיח המשותף תתרום לקירוב העמדות". עוד אמר, כי לדעתו ניתן להרחיב את הסחר בין שתי המדינות להיקף של מאות מיליוני דולר בשנה.

השגריר החדש דוחה בתוקף את השמועות, כי ספרד מעוניינת בשמירת „פרופיל נמוך" בכל הקשור ליחסים עם ישראל.

● שמואל הדס מגיש את כתב האמנתו למלך חואן קרלוס (צילום: א.פ.)

מרכזי מסחר „לבנים" ביוהנסבורג ודרבן נפתחו לכל הגזעים

דרום-אפריקה הודיעה אתמול, כי מרכזי הסחר ה„לבנים" ביוהנסבורג ובדרבן יהיו החל מהיום פתוחים בפני כל הגזעים.

דובר רשמי גילה במסיבת עתונאים בקייפטאון, כי מרכזים עירוניים אחרים, ומרכזה של קייפטאון בכלל זה, יפתחו אף הם בפני כל הגזעים בעתיד הקרוב.

הכרזת אתמול פירושה, כי שחורים וצבעונים יוכלו זו הפעם הראשונה, לרכוש ולנהל עסקים ביוהנסבורג ובדרבן, במרכזן של ערים אלה, ללא היתר מיוחד. אולם בעל חנות שחור ביוהנסבורג ובדרבן יזדקק עדיין להיתר מיוחד, אם ירצה להתגורר בדירה שמעל לחנותו, שכן המדובר הוא באזורים למגורים לבנים.

השלטונות שוקלים פתיחת 60 מרכזי מסחר ברחבי המדינה בפני אנשי עסקים מכל הגזעים. באזורים אלה גם תתבטל הפרדת הגזעים בבתי קולנוע, במסעדות, ובעסקים אחרים. (רויטר)

עובדי משרד החוץ הצרפתי קיימו אסיפת מחאה

מוחים על ריבוי מינויים פוליטיים במשרד

מאת תמר גולן, סופרת „מעריב" בפריס

במשרד החוץ הצרפתי, ארמון הקי ד'אורסיי, הוכרז אתמול „יום מחאה" מטעם האיגודים המקצועיים.

„לה מונד" כותב שהדיפלומטים המקצועיים זועמים על ריבוי המינויים הפוליטיים, עד כדי כך שהם הוליכו לפתוח בפעולת מחאה.

עיתוי המחאה אינו מקרי לחלוטין: ב-16 במארס ייערכו בצרפת בחירות לאספה הלאומית. הכל צופים, כי הסוציאליסטים יפסידו את הרוב המוחלט שיש להם בגוף המחוקק וכי „המהפך" הפוליטי יחזיר את הימין לשלטון. הממשלה הבאה תהיה שוב ממשלה של הימין והמרכז.

ה„קי ד'אורסיי" היה תמיד מעוז של נאמני המימשל הגוליסטי ורק סוציאליסטים בודדים זכו בו לקידום בצומת ימים שהשמאל היה באופוזיציה והימין בשלטון. למעשה, התייחסו הסוציאליסטים בחשדנות רבה לפקידות של ה„קי" וגם זו לא ששה במיוחד, כשהשמאל עלה לשלטון.

חלק מהדיפלומטים „המקצועיים" טוענים, כי לאחרונה הגדישו הסוציאליסטים את הסאה. הם מנסים לשבץ את אנשי שלומם, ידידים פוליטיים וידידים אישיים, בתפקידים שונים.

אתמול הכריזו הפקידים הבלתי מרוצים על יום מחאה וקיימו אסיפה בשעות העבודה. לסוציאליסטים, על כל פנים, לא נשאר זמן רב לעסוק במינויים פוליטיים. הבחירות הן בעוד שלושה שבועות.

הפושע הנאצי סוונן נמלט מידי ישראלים

מוסר העתון „להנאסיון" הארגנטיני

מאת מאיר מהנאי, סופר „מעריב" בבואנוס איירס

הפושע הנאצי תיאודור סוונן נמלט מיחידת קומנדו ישראלית - כך דיווח שלשום העתון הארגנטיני „להנאסיון". העתון מספר, כי סוונן, בן ה-77, ברח מהעיירה הארגנטינית לוס תולדוס לפרגוואי.

סונן, יליד בוואריה, מואשם בהריגת יהודים כמפקד ריכוז בגרמניה.

העתון, שאינו מזהה את מקורותיו, טוען, כי הפושע הנאצי אותר על-ידי סוכנים ישראלים לפני כשנה בלוס תולדוס, כ-500 קילומטרים דרומית לבואנוס איירס, שבה קהילה גרמנית גדולה.

לפני ימים ספורים, כאשר החוליה עמדה ללכוד אותו, נמלט סונן לפאראגוואי בעזרת דרכון אורוגוואי.

לידיעה אין אישור ממקורות ארגנטינים או ישראלים.

בני עסקנים בכירים בסין הוצאו להורג

השניים הורשעו בפני קהל אלפים באונס

הטלוויזיה הסינית הקרינה אתמול את הוצאתם להורג של שני בנים של עסקנים בכירים במפלגה הקומוניסטית שהורשעו באונס. בשידור נאמר, כי ההוצאה להורג בשנגחאי נתקבלה באהדה על ידי התושבים שם.

השניים הוצאו להורג ביום רביעי ביחד עם איש אחר שהיה מעורב בפרשה. אבותיהם מכהנים כפקידים בכירים במפלגה הקומוניסטית בשנגחאי, העיר הגדולה ביותר בסין.

השניים נשפטו לפני קהל אלפים. מיד לאחר החלטת השופטים הם הוצאו להורג. (רויטר)

נגיד הבנק המרכזי האמריקני: „יש לעצור את הידרדרות הדולר"

הודעתו סותרת את דבריו של שר האוצר שאמר: „אין אנו רואים בעין רעה את ירידת הדולר"

ג'יימס בייקר ופאול וולקר, שני מעצבי המדיניות הכלכלית בממשל האמריקני יצאו אתמול בהודעות נוגדות לגבי השאלה, כמה יש עוד לתת לדולר לרדת, כדי לענות על הצרכים הפיננסיים של ארה"ב.

וולקר, נגיד הבנק המרכזי, שהעיד בפני ועדה בקונגרס אמר שיש לעצור מיד את הידרדרותו המהירה של המטבע האמריקני.

הירידה האחרונה של הדולר באה כתגובה על דבריו של שר האוצר ג'יימס בייקר, שקבע יום קודם לכן בפני ועדת קונגרס, כי „אין אנו רואים בעין רעה את ירידת הדולר" בשווקים הפיננסיים ורואים זאת כתוצאה של פעילות כוחות השוק. פרשנים פיננסיים ראו בדברים אלה אישור לידיעות, כי אכן פועל ממשל רייגן להחלשת הדולר, כדי לשפר את היצוא האמריקני ועמו את מאזן התשלומים שנקלע לגרעונות ענק.

וולקר הזהיר בעדותו בפני ועדת הסנאט, כי „הדולר נפל מספיק ולמעשה נפל בצורה חדה ביותר". הוא הביע דאגה נוכח האפשרות של איבוד האמון במטבע האמריקני. (רויטר)

2 הפלשתינים שרצחו את נציג אש"ף בצרפת שוחררו

מאת תמר גולן, סופרת „מעריב" בפריס

שני מחבלים פלשתינים חברי ארגון „אבו נידאל" אשר נתפסו בצרפת על רצח נציג אש"ף בפריס, שוחררו מהכלא ויצאו את המדינה בחשאי.

הטלוויזיה הצרפתית מסרה כאן אמש, כי לפי מידע שבידיה, גורשו השניים בתחילת החודש, וזאת לפני שסיימו את ריצוי העונשים הכבדים שהוטלו עליהם.

שני הצעירים נמצאו אשמים ברצח נציג אש"ף בצרפת, עזאלדין קלאק, לפני ארבע שנים.

במשפטם הם הודו, כי השתייכו לארגונו של אבו נידאל.

לדברי רשת הטלוויזיה, שוחררו השניים בכלא מרוחק בדרום צרפת, וכאשר פנו הכתבים להנהלת בית-הסוהר בבקשה, כי תאשר את המידע, סירבה זו להגיב.

לדברי משקיפים, אם אכן שוחררו השניים, הרי זה במסגרת עיסקה לשחרור שני בני ערובה צרפתיים - עתונאי וסוציולוג - אשר נחטפו בביירות בשנה שעברה.

הוחלף מנהל טיסות מעבורות החלל

מנהל פרוייקט הטיסות של מעבורות החלל האמריקניות, ג'סי מור, שנתן את ההוראה הסופית לשגר את „צ'לנג'ר", הוחלף אתמול על-ידי ריצ'רד טרולי, אסטרונאוט לשעבר שהשתתף בטיסות במעבורות חלל.

דובר מטעם סוכנות החלל מסר, כי ריצ'רד טרולי, בן 48, המכהן עתה כמנהל „מיפקדת החלל של הצי" בוירג'יניה, יפקח מעתה גם על החקירה הפנימית בסוכנות החלל בנסיבות האסון, בו מצאו שבעה אסטרונאוטים את מותם.

טרולי שימש טייס ניסוי בשלבים המוקדמים של פיתוח מעבורת החלל. הוא טס במעבורת „קולומביה" בטיסת החלל השניה של המעבורות. הוא היה גם מפקד פרוייקט הטיסה של „צ'לנג'ר" בשנת 1982. (רויטר)

איש ק.ג.ב. באתונה ערק למערב

מאת עודד גרנות, סופר „מעריב" בוושינגטון

ויקטור גודארב, איש הק.ג.ב שהיה מוצב באתונה ערק למערב, ומומחים לענייני ביון אומרים, כי זהו הישג גדול לקהילת המודיעין האמריקנית.

משרד החוץ האמריקני סירב לאשר את הידיעה, ואולם לסוכנות רויטר נודע, כי גודארב ערק ביחד עם בנו בן ה-8 ועם מורה רוסיה.

עוד נמסר, כי ככל הנראה הרקע לעריקתו של גודארב הוא רומנטי - פרשת אהבים שניהל עם אותה מורה.

גודארב הגיע ליוון לפני כשנתיים, שמו לא הופיע ברשימת עובדי השגרירות הרוסית, ונמסר שהוא אסף מידע בנושאים ימיים. (רויטר)

ענת ומאיר סמרה
שמחים להודיע על הולדת
הבת
הבכורה
נכדה
לדודי ואלי אדיב
לאביבה ועזרא סמרה
תל-השומר, ד' באדר א' תשמ"ו (13.2.86)

לאביבה ועזרא סמרה
ברכת מזל טוב
להולדת
הנכדה
משפחת „מעריב"

לחיים ואיבט כליפה
ברכת מזל טוב
להולדת הבן
משפחת „מעריב"

The New
ENCYCLOPAEDIA
BRITANNICA
1985
32 כרכים + שי חינם
Britannica World Data Annual
85
מבצע מיוחד
עכשיו בהישג ידך –
עד
18 תשלומים
המפיצים הבלעדיים:
מועדון קוראי מעריב בע"מ
רח' לבונטין 24, תל-אביב.
טלפון: 622703, 03-612948
אחרי שעות העבודה:
טלפון 03-258756

פעמיים במשך החיים
בכורה ארצית
ממוצ"ש „גת"
9.30 – 7.15 – 4.30

אחים דוניץ בע"מ אליעזר אפשטיין
בבנין האחרון, בפרוייקט היוקרה
גן נחום בראשון-לציון
נותרו מספר דירות בנות 4 חדרים בגודל של 5, דירות קוטג' וגג מפוארות בשלבי גמר.
ערבות בנק לאומי לישראל בע"מ צמודה לדולר לכל דורש תמורת תוספת 1% בלבד למחיר הדירה.
כמו כן דירת 4½ חדרים לכניסה מיידית ברחוב אוסטשינסקי פינת סמילנסקי.
לפרטים נא לפנות למשרדנו: רחוב סוקולוב 31, ראשל"צ, טל' 03-948620.
פתוח בימים: א', ב', ד', ה', בשעות 9.00 עד 12.00, 16.00 עד 19.00.
אנו בונים גם ברעננה בפרוייקט היוקרה אחד יוחנן, דירות בנות 4, 5 חדרים ופנטהאוזים.
נותרו 2 דירות בנות 5 חדרים לכניסה מיידית ברחוב בן גוריון.
המשרד: אחוזה 141, רעננה, טל' 052-21058.
פתוח בימים: א', ב', ד', ה', בשעות 9.00 עד 12.00
ב', ד' 16.30 עד 19.00.

פרס ביאליק לספרות יפה

הוענק אמש לסופרים יצחק אורפז ועמוס עוז. פרס ביאליק לחכמת ישראל הוענק לפרופסור גרשון שקד.

עיריית תל־אביב מחלקת את פרס ביאליק לספרות יפה ולחכמת ישראל, זו הפעם השלישית, בטקס שנערך אמש במוזיאון תל־אביב.

הסופרים אורפז בן 63 ועוז בן 47, קיבלו את הפרס לאות הערכה על מכלול יצירתם הספרותית.

פרופסור שקד, בן 57, קיבל את פרס ביאליק לחכמת ישראל, על ספרו „הסיפורת העברית 1880–1980".

בתמונה: שיחת סופרים בין אורבך־אורפז (משמאל) ועוז. (כתב: יצחק בר־יוסף; צילם: שמואל רחמני)

רבני ירושלים בעקבות המקרה ב„הדסה":

איכסון ממושך של גופה בבי"ח – עבירה הלכתית

מאת אריה בנדר

הרבנים הראשיים לירושלים, הרב שלום משאש והרב יצחק קוליץ, פנו אתמול בכתב להנהלת בית־החולים הדסה בעין־כרם, ותבעו לשתף נציג של הרבנות הראשית בוועדת החקירה הבודקת כיצד קרה שגופתו של שמיל קנרס ז"ל אוכסנה בחדר הקירור של בית החולים במשך חצי שנה, מבלי שאיש ידע על כך.

„הודעתו לשמוע על גופת הנפטר שהיתה מונחת בבית החולים כחצי שנה מבלי ולא תובאה לקבורה", כותבים הרבנים. הרבנים דורשים שיו"ר המועצה הדתית, הרב יצחק רלב"ג, ישותף בוועדה כדי למנוע הישנות המקרים בעתיד. „יש פה עבירה הלכתית חמורה, עוברים על איסור מן התורה בהחזקת מת ללא קבורה", אומר הרב רלב"ג. „אנו חוששים שמי שלא שומר על כבוד המת לא שומר גם על כבוד החי".

בית־החולים ימסור את תשובתו לרבנים הראשיים בראשית השבוע הבא, עם שובו מחו"ל של מנכ"ל הדסה, הפרופ' שמואל פנחס.

אריק סיני יוכל לנסוע לחו"ל

מאת איה אורנשטיין

בהסכמת שלטונות מס הכנסה בוטל אתמול בית המשפט המחוזי בתל־אביב צו עיכוב יציאה מן הארץ נגד הזמר אריק סיני, לאחר ששילם חובות שהיה חייב למס הכנסה.

צו עיכוב היציאה נגד סיני הוצא בעיקבות חוב של למס הכנסה בסכום של 23 אלף שקלים.

„אני אפרק אותך", אמרה בת ה־70 למחזר בן ה־82

הקשיש התלונן כי הותקף קשות

מאת גיל יהדילוביץ'

קשיש, בן 82, טוען כי אישה בת 70 תקפה אותו וכתוצאה מכך נפל, שבר את ידו ונזקק לאישפוז. הרקע למעשה רומנטי.

על־פי הגירסאות של המעורבים בפרשה, חיזר הישיש אחר האישה והיא סרבה להענות לו. חיזוריו הציקו לה וכשפגשה אותו ברחוב צעקה לו: „מנוול, שפל, גנב. אני אפרק אותך". לאחר מכן דחפה אותו. האיש נפל ונפצע.

המשטרה השלימה את החקירה. בין היתר נמצא מכתב ששלחה הקשישה למחזר הנלהב ובו היא מכנה אותו: „פושע מין, שטן ארור. כמה שתמות יותר מהר כך ייטב לאחרים".

בכוונת המשטרה להאשים את האישה בגרימת חבלה חמורה.

מזכיר ביהמ"ש בחיפה לא יועמד לדין פלילי

מאת אריה קיזל

פרקליטות מחוז הצפון החליטה לא להעמיד לדין פלילי את מזכיר בית המשפט המחוזי בחיפה ניסים חבר, שנחשד בנסיון לקבלת שוחד מיני ובביצוע מעשים מגונים בפקידות בית המשפט.

תיק החקירה הועבר לפני למעלה מחודש לפרקליטות הצפון והיה בטיפולה של אסתר גרפר, סגן־בכיר לפרקליט המחוז.

בהנהלת בתי־המשפט נשקלת עתה האפשרות להעמיד את ניסים חבר לדין משמעתי על התלונות שהוגשו כנגדו.

דרמה ברח' אבן גבירול בתל־אביב:

„אני קופץ אם לא יחזירו לי את הגלגיליות שלי"

איים נער שעמד על מזגן בקומה ד' ★ אחרי שעה, הצליחו להורידו

מאת אלי דנן

נער תל־אביבי בן 17 שהחרימו לו „סקט־בורד" (גלגיליות) עמד אתמול במרכזה של דרמה כאשר איים לקפוץ מעל מזגן בקומה ד' ברחוב אלקרשי 6 בת"א. כוחות גדולים של משטרה, כיבוי־אש ומד"א הוזעקו בשעה 1 וחצי בצהרים לבניין מגורים מול לונדון־מיניסטור ברח' אבן גבירול. יחד עם מאות סקרנים הם עקבו במתח אחר נער שישב על מזגן דירה בקומה הרביעית ואיים לקפוץ.

„אם לא תחזירו לי את הסקט־בורד אני קופץ. אני לא רוצה שיצלמו אותי; תרחיקו את הצלמים" – זעק הנער.

מחקירה מהירה של המשטרה התברר, כי זמן קצר קודם לכן החליק הנער כשגלגיליות לרגליו בין החנויות בלונדון מיניסטור, פגע בשמשה של מסעדה ושבר אותה. בעל המסעדה החרים לו את הגלגיליות וביקש כי יזמין את הוריו כדי שישלמו עבור הנזק שגרם.

הנער מיהר לבניין סמוך, טיפס על גג הבניין ומשם ירד והתיישב על מזגן.

תוך דקות ספורות הוזעקו למקום כוחות גדולים של משטרה. מפקד מרחב ירקון, נצ"מ אריה ביבי ניהל עמו משא־ומתן כשהוא נעזר בשמשון עמשלם, יו"ר מועדון „בפפות הזהב" שהיה יו"ר ענף האיגרוף, המכיר את הנער.

במשך שעה ארוכה ניסו לשכנע את הנער להושיט להם יד כדי לחלץ אותו, אולם הוא סירב. אנשי כיבוי אש מתחו מתרן־אויר מנופח, למקרה שיקפוץ או ימעד.

בכל אותה שעה נוצרו לאורך רחוב אבן גבירול פקקי תנועה גדולים. בשלב מסויים החליק הנער וכמעט שנפל, הוא נתלה ברגע האחרון במזגן ביד אחת והצליח לשוב ולטפס עליו.

בתום שעה של משא ומתן בסיוע פסיכולוג משטרתי הושיט שמשון עמשלם קטע עתון לנער כדי להראות לו כתבה שנכתבה על עמשלם בקשר לתרומתו לנוער קשה. הנער הושיט יד לקחת את העתון ואז משך אותו עמשלם אליו וביחד עם נצ"מ ביבי העלו את הנער לגג.

הנער הועבר למיחלק הנוער של המשטרה ואמו הוזמנה לקחתו.

בית הדין האיזורי לעבודה

שיבושי המורים ייפסקו

מאת נורית דבוש

עיצומי המורים התיכוניים ייפסקו לאלתר על־פי החלטת בית הדין האזורי לעבודה בירושלים, שנתן אתמול בדרישת פרקליטות המדינה להורות להם להפסיק את השיבושים הממושכים במערכת החינוך.

הוחלט, כי כבר ביום ראשון ייפתח מו"מ בין הממשלה לבין הארגון ולקראת סוף השבוע, ישובו הצדדים ויופיעו לפני בית הדין וידווחו על תוצאות מגעיהם. במו"מ יידונו תביעות המורים לקבלת תוספות, עקב שחיקת שכרם.

„תתפשטי, זה לא אונס"

מאת אלי דנן

צעיר בעל־פנים שהתחזק, בגדר סכין אילץ אתמול אשה בת 47 מרח' צ'לנוב בתל־אביב להתפשט ולמסור לידיו את רכושה. „התפשטי. אם תעשי ארצח אותך", איים האלמוני. האשה הזקנה מתלוננת כי הוא עמד לאנוס אותה.

כשעמדה עירומה, דרש ממנה את כל תכשיטיה וכספה. לאחר מכן נמלט.

הארנונה בת"א תעלה ב־168% במקום ב־175%

מאת יצחק בן־חורין

ראש עיריית ת"א שלמה להט, חזר בו מכוונתו להעלות את המיסים ב־175 אחוז, למרות שכבר נתקבל אישור בהנהלת העירייה. המחיר השלילי של חודש ינואר הוא הגורם לשינוי.

היום מוזמן להט את הנהלת העירייה בשיבה, הפעם כדי להצביע על עידכון הארנונה ב־167–8 אחוז. ביום ראשון תאושר ההעלאה במועצת העירייה.

צ'יץ' נענה בכך לפניית חבר ההנהלה ראובן ויטלה.

תעשיות דודי שמש ומערכות סולריות

אור הטבע

הנמכר ביותר במדינה!

בהשגחת מכון התקנים הישראלי

אור הטבע

30 שנות ייצור ושרות

ליצרנים! אספקת חלקי דודי שמש וחשמל
פתים • צנורות • פוליוריטן • דודי הסקה •
דודי שמש 120 שכיבה, 200/150/120 בעמידה–תו תקן
דודי חשמל 120/80/60/30–תליה ושכיבה–תו תקן
קולטים בדגמים שונים עם תו תקן.

המפעל:
מאור עיניים 14, ת"א
טל. 586266, 585921

מרכז מכירות ארצי
שד' ירושלים 181, ת"א
טל. 591333, 874351

חנויות המפעל
בת־ים חטשילד 24
טל. 874351, 873019
חולון, הנשיאים 3
טל. 882291, 585921
רמת־גן—גבעתיים
כצנלסון 114, כבר נח
טל. 03-314266
ראשל"צ, חטשילד 46
טל. 03-997672, 956812
תל־אביב, האצ"ל 21
טל. 391112, 378752
רחובות, הרצל 140
טל. 08-956167, 235250
פ"ת, חובבי ציון 18
טל. 03-908444, 912715
אשקלון, העבודה 4
טל. 051-23503, 28340
לוד־רמלה, הרצוג 7
טל. 08-224338, 235250
כפר־סבא, טשרניחובסקי 26
טל. 052-22489
חדרה, הנשיא 14
טל. 063-37013
ירושלים, יפו 155
טל. 02-242271
חיפה, בר־יהודה 7
טל. 04-682850, 529930

תו תקן דודים מס' 1218
תו תקן קולטים מס' 1133

סוכנים מורשים

אילת, גבי סוכנויות, אזור תעשיה חדש, טל. 059-78141/2/3 • **אור עקיבא**, הרב קוק 8, טל. 063-62477 • **אשדוד**, ביתני גבים 9/2, אזור תעשיה קלה, טל. 055-62689 • **באר־שבע**, פסג' אוניקו, טל. 057-36377 • **דלית אל־כרמל**, טל. 04-222321 • **הוד־השרון**, השרון 38, טל. 052-38334 • **טבריה**, אילת 1, טל. 067-90482 • **לוד**, החשמונאים 22, טל. 08-226916 • **נס־ציונה**, הבנים 62, טל. 08-474558 • **נתניה**, ספיר 2, טל. 063-42753 • **עכו**, פרס רסקו, טל. 04-916486 • **עפולה**, אזור התעשיה, קהילת ציון, טל. 065-92165 • **פ"ת**, שטמפר 26, טל. 909557, 910641 • **קרית־גת**, כנין אוסיים, חמת 8, טל. 051-884839 • **קרית־מלאכי**, אזור תעשיה חדש, טל. 055-83644 • **שפרעם**, טל. 04-985243 • **תל־אביב**, יגאל אלון (גיבורי ישראל) 162, טל. 268837, 257392.

משרד המשפטים

ספרים חדשים

הרמב"ם והחוק במדינת ישראל
מאת פרופ' נחום רקובר
לקט הלכות מתוך „משנה תורה" לרמב"ם לפי סדר סעיפי החוקים שחוקקה הכנסת (563 עמ').

השופט בדין העברי
מאת פרופ' יעקב בזק
תיאור אישיותו ותכונותיו של השופט העברי לפי מקורותיו (52 עמ').

הספרים יצאו לאור במסגרת „הספריה למשפט העברי".

ספרים אחרים בהוצאה זו:

מורה־דרך במקורות המשפט העברי
מדריך להכרת המשפט העברי ומקורותיו. עשרות תצלומים ודיאגרמות מלווים בתיאורים והסברים. תבנית אלבומית על נייר משובח (89 עמ').

Jewish Law and Current Legal Problems
קובץ הרצאות שניתנו בכנס הבין־לאומי על „המשפט העברי ותרומתו לשיטות המשפט של ימינו" (253 עמ').

★

מחיר מיוחד למזמינים ישירות, לפי הפרטים הרשומים מטה.

לכבוד „מורשת המשפט בישראל" ת"ד 7483 ירושלים 91074
נא לשלוח אלי את הספרים הבאים:

הרמב"ם והחוק במדינת ישראל	13 ש"ח
השופט בדין העברי	5 ש"ח
מורה דרך במקורות המשפט העברי	12 ש"ח
Jewish Law and Current Legal Problems	25 ש"ח
המורה כולה (בהנחה נוספת)	50 ש"ח

רצ"ב המחאה ע"ס______ש"ח לפקודת „מורשת המשפט בישראל".
שם______ טלפון______
כתובת______ מיקוד______

ברכות לפתיחת
סניף „דיונון"
באוניברסיטת בר־אילן
ראה „מעריב ת"א" עמודים 5 ו־12

ב„מעריב" יום ב'

אתה בעניין.

יום שני. קבענו.

ביום שני יש לך: הסבה מקצועית. רבים מדברים על זה, מעטים עושים את זה ■ כושר, מדור חדש, וכדי שלא תרגישו שאתם לבד – מי מהח"כים שלנו עוסק בספורט, ובאיזה ■ פליבוי באדום וזהב: הזמר הרוסי מוסלים מאגאמייב ■ „הגיישה שאיתי" – מכוניות יפניות ■ אופנה: הקשר המסתורי של העניבות ■ חברה: בארה"ב הבתולים שוב In ■

תסתכל מה קורה ב„מעריב"

BOSTON UNIVERSITY
BEN-GURION UNVERSITY
OF THE NEGEV

Master of Science in Management

Taught entirely in English

Information and Applications:
P.O.B. 653
Beer-Sheva
Telephone: (057) 36711/699-789

לכל המעוניינים בגיור
בריתות ילדיך הגר תשיעי, במודע ובהדרכה, ללא כל תשלום. לפנות אליה. בת"א, ת.ד. 3333, 032 61, טל. 798016, 479786. בנתניה, ת.ד. 1172, 112 42, טל. 053-24110.

שיא מצויין לשגב פורת ב־200 חתירה

מאת אלכס פרלסמן

אחת מהסגולות המאפיינות שחיין גדול היא הידע שלו לחלק את כוחותיו בצורה שווה, ולא להכנס ללחץ כאשר הוא בפיגור אחר יריבו. שגב פורת בן ה־18 מקיבוץ דפנה הוכיח אתמול בנהריה כי הוא נמנה על הזן הנדיר של שחיינים גדולים באמת. משחה ה־200 מטר חתירה שלו במסגרת היום השני של אליפות החורף לא יישכח במהרה. 55.59 באמצע הדרך, 1:51.87 דקה בסיום. שיא לאומי מצויין לשגב.

גם השני במשחה, שיאן ה־400 מטר זוהר וייס, הציב זמן טוב יותר משיא המדינה בן 4 השנים של אמיר גניאל (1:52.62) כשעצר את השעון האלקטרוני על 1:52.58 דקה. שלישי סיים עמית סלמון 1:57.57 דקה.

שגיא שטיגמן מהפועל ג.ש.ב. אחיו של השיאן הלאומי אייל, ניפץ פעמיים את שיא הנוער לגיל 18 במאה מטר חזה, והעמיד אותו על 1:07.47 דקה. אחריו עופר הופמן, 1:08.63, ואמיר גולן – 1:08.83.

אמיר שטרנפלד בן 17 מהפועל הוד השרון/בית ברל, השיג זמן מעולה ב־400 מטר מ.א., 4:37.79. בן אגודתו חן גנור סיים שני, 4:47.03 ד', 18 מאיות לפני חן גלעד שקבע שיא לגיל 15.

רוד קליין מהפועל נהריה ניצח ב־100 פרפר, 58.34 שניות, 39 מאיות לפני ערן גרומי ממכבי ירושלים, שהציב שיא לגיל 16.

שתי מדליות זהב צרפה למאזנה הדר קליינמן ממכבי קרית אונו. היא הייתה ראשונה ב־100 פרפר, 1:06.09 דקה (לפני רותם פורת, 1:08.32 ואירים גומן, 1:08.46). הדר ניצחה גם ב־400 מ.א., 5:05.06 והקדימה את שחיינית העתיד מורין פרידמן בת ה־14 ממכבי ת"א 5:23.06. נגה ויזל זכתה בארד.

זוהר לבנסברג ניצחה ב־100 חזה, 1:18.59, לפני עירית אפרתי ממכבי ת"א 1:18.78, וענת אסף מעמק הירדן, 1:19.32. איילת שלזינגר ממכבי נהריה זכתה בבכורה ב־200 חתירה, 2:11.34, לפני לבנסברג, 2:14.41, ואיילת אורן, מגליל עליון – 2:14.76.

האליפות תימשך היום ותסתיים מחר.

ליברפול ואברטון בדרבי של פסגות

הדרבי של ליברפול (שתארח את אברטון) יעמוד מחר במוקד המחזור ה־30 בליגה האנגלית. מזג האוויר הקפוא עלול להפיל קורבנות, אך ב"אנפילד" משוכבים שמערכת החימום התת־קרקעי תאפשר קיום משחק הצמרת הזיוקה הזה. שאר המשחקים: ווסטהאם – מנצ'סטר סיטי, מנצ'סטר יונייטד – ווסט ברומיץ', ארסנל – צ'לסי, אסטון־וילה – איפסוויץ', קובנטרי – סאותהמפטון, אוקספורד – ניוקאסל, ק.פ.ר – לוטון, שפילד ונסדיי – טוטנהאם, ווטפורד – נוטינגהאם.

● מזרח גרמניה חוללה הפתעה גדולה, אמש לאתמול, כשניצחה בבראגה, פורטוגל את נבחרת פורטוגל לגביע העולם 3–1. במשחקים נוספים שהיוו חימום למונדיאל 86': מארוקו – בולגריה 0–0, ספרד – בלגיה 3–0.

לאן השבת

כדורגל

(השעה הראשית: 15.00)

ליגה ארצית

הפועל חדרה – בית"ר ת"א
הפועל מרמורק – בית"ר נתניה
מכבי עמידר – בית"ר חיפה (11.00)
הפועל יהוד – הפועל טבריה
הפועל עכו – הפועל לוד (יום ו', 14.30
"צפרירים" חולון – הכח ר"ג
בית־שמש – בית"ר רמלה (יהוד, יום ו', 14.00)
הפועל ר"ג – רמת־השרון (יום ו', אצטדיון ר"ג)

ליגה א' צפון

עליה כ"ס – נצרת־עלית (חדרה, 12.15)
בית־שאן – קרית־שמונה
הפועל רעננה – מכבי טמרה
מכבי עפולה – אור־עקיבא
מכבי שפרעם – מכבי חדרה
בית"ר נהריה – טירת־הכרמל
אחי־נצרת – קרית־אתא

ליגה א' דרום

הפועל אשקלון – קרית־אונו
קרית־גת – השקמה ר"ג
הפועל ירוחם – הפועל דימונה (אשדוד, 11.00)
הפועל ראשל"צ – הפועל אזור
אור־יהודה – הפועל בת־ים (11.30)
קרית־מלאכי – לודוס חולון (רהובות, 12.00)

כדורעף

שני משחקי חצי גמר על גביע המדינה, ייערכו במוצ"ש. באוניברסיטת ת"א (19.30): הפועל בת־ים – אליצור ת"א. בנעמן (18.30): הפועל קרית־אתא – הפועל מטה־אשר.

אופניים

רכיבה ספורטיבית – במסגרת מועדון החושבים, בשיתוף עם עיריית ת"א. היציאה: בשבת, בשעה 08.00, מרחבת איצטדיון האתלטיקה בהדר־יוסף.

קליעה

בשבת, בשעה 09.00, במיטווח רמת־גן וחוסה, ייערכו תחרויות ברובה חופשי, גברים ונוער, שכיבה 60 כדור. בהרצליה, גמר באקדח סטנדרטי.

ג'ודו

אליפות ישראל לנוער, בשבת בשעה 11.00, באולם אוסישקין בת"א.

המחזור ה־18 בליגה הלאומית: תחזית

בקרית־אליעזר בונים על יבנה

הפועל ת"א יוצאת מחר ממרומי הטבלה למשחק חוץ קשה ביבנה, ויריבותיה למירוץ האליפות, בראשן מכבי חיפה (בבית נגד מכבי פ"ת) מקוות להסתייע ביבנאים כדי לצמצם את הפער בפיסגה ● דרבי זוטא בשכונה: בני־יהודה – מכבי ת"א ● תחתית רותחת בימק"א: הפועל ים (בכורה למאמן רוזן) – יפו

מאת אלכס פרלסמן

שבעה ימים לפני אחד ממחוזרי השיא של העונה, צפוי מחר מבחן כוחות מסקרן לקבוצות הצמרת של הליגה הלאומית. את מרבית העניין ירכז משחקה של המובילה הלאומית, הפועל ת"א, שתתארח ביבנה אצל מכבי המקומית. גם התחתית תגעש, במיוחד בהתמודדות שתעמת בימק"א את הפועל ירושלים ומכבי יפו.

אם הפועל ת"א תעבור את יבנה בשלום ותשוב כשבאמתחתה שלוש הנקודות, היא תוכל להתייצב בשבוע הבא לדרבי הגדול במוראל שיא. למעידתם של האדומים ביבנה יצפו, בראש ובראשונה, הירוקים של מכבי חיפה, אלופי השנתיים האחרונות, שיפגשו באיצטדיון בקרית־אליעזר את כדורגלני מכבי פ"ת. למרות עדיפותה של חיפה אין לבטל את סיכוייהם של בני אם־המושבות לחלץ נקודה.

בשכונת התקווה תבקש בני־יהודה להתאושש מהפסד החוץ בשעריים על חשבון מכבי ת"א. למכבים זכור ההפסד מהסיבוב הקודם, ולאחר שקיבלו שטיפה בעסיו של התיקו המביש נגד יבנה, הם ינסו לנצל את שובם האדומים.

הליגה הלאומית
(לאחר המחזור ה־17)

.1	הפועל ת"א	17	13–32	38
.2	מכבי חיפה	17	12–25	34
.3	בני־יהודה	17	7–10	31
.4	בית"ר י־ם	16	18–28	30
.5	מכבי ת"א	17	19–26	27
.6	הפועל ב"ש	17	12–15	23
.7	הפועל כפ"ס	17	22–24	23
.8	הפועל פ"ת	17	21–22	23
.9	שמשון	17	23–22	23
.10	מכבי פ"ת	17	24–22	21
.11	מכבי יבנה	17	19–12	20
.12	הפועל י־ם	17	28–19	17
.13	מכבי נתניה	16	21–22	16
.14	מכבי יפו	17	24–13	16
.15	הפועל חיפה	17	27– 9	13
.16	שעריים	17	20– 9	13

פשרי להרכב של כמה משחקניהם, ולגמול לזהובים. תיקו ומעלה למכבי.

בית"ר ירושלים, עדיין בהלם של הפסד הבית לנתניה באמצע השבוע, יודעת כי משחק החוץ מול הפועל ב"ש הינו בבחינת הדמנות אחרונה עבורה לשוב למאבק על הכתר. תיאורטית, סוכים סיכוייה לחזור לבירה שלא בידים ריקות.

צבי רוזן ידריך את כדורגלני הפועל ירושלים מול מכבי יפו, מתוך נחישות לעצור את מפולת 5 ההפסדים הרצופים. הסיכויים פתוחים.

שני משחקים בכרטיס אחד יהיו בנתניה. בהצגה הראשונה, בשעה 1 בצהריים, תארח שמשון ת"א את מכבי שעריים. שמשון פייבורייטית. בשעה הראשית למשחקי מחר, 3 אחה"צ, יפגשו מכבי נתניה והפועל כפר־סבא. נתניה שבה לעצמה, ואם לא תקל ראש ביריבתה – תנצח. שתי קבוצות שאיבדו בו לאחרונה, הפועל פ"ת והפועל חיפה המידרדרת, יתמודדו באם המושבות, ואם חיפה תחלץ נקודה היא תראה בכך הישג.

המשחק המומלץ

מוריס והחברים מחפשים שיאים

המשימה שתעמוד מחר בפני הלוצי מכבי יבנה תהיה קשה במיוחד: להנחיל להפועל ת"א הפסד חוץ ראשון בליגה. חניכיו של דוד שוייצר ישאפו לא רק לשמור על הרקורד המצויין הזה, אלא להמשיך בשרשרת של הישגים שלא נקטעה מאז הפסדם הביתי להפועל באר־שבע במחזור ה־14. אם להביא גם בחשבון כי יבנה זקוקה לנקודות כדי להמשיך ולברוח מירכתי הטבלה, הרי שבמגרש צר המידות שלה צפוי ללא ספק עימות מעניין.

רק הפועל חיפה, שעריים ו...בני־יהודה כבשו פחות שערים מיבנה (12) עד כה, ורק מכבי חיפה, באר־שבע ו...בני־יהודה ספגו פחות שערים מהפועל ת"א (13) העונה, כך שכוח שמשימת הביבוש של החוד היבנאי תהיה קשה במיוחד. אבל אם יצליחו העורף והקישור של יבנה, בניצוח זגורי, אלקבץ, בן־שמעון ועלוואה לנטרל את מרכז השדה – היוצר והמבקיע – של המובילה הלאומית, כי אז אולי תיסלל לזעקין והולפין דרך נוחה יותר לשערו של אלטר.

בת"א יהיה אתגר מיוחד לא רק לגילי לנראו ושבתאי לוי המנסים לנצל כל הזדמנות כדי להרפא מעקרות השערים, כי אם למוריס ז'אנו, שירצה לקבוע שיא יוצא־דופן לקשר, הבקעות ב־3 משחקים רצופים.

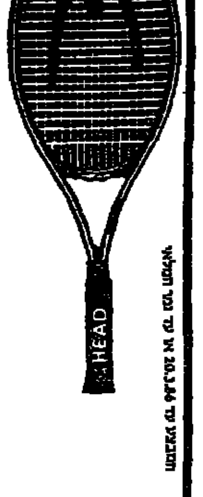

מבצע מחבטי טניס "האד" 1986
HEAD
עם ידית נגד זעזועים

5 דגמים של מחבטי טניס "שבאר" כולל תיק ממאר לילדים ומבוגרים החל מ־40 ש"ח

במקום 420 ש"ח – מחיר מיוחד 273 ש"ח
במקום 285 ש"ח – מחיר מיוחד 218 ש"ח
במקום 270 ש"ח – מחיר מיוחד 193 ש"ח
במקום 200 ש"ח – מחיר מיוחד 173 ש"ח
במקום 273 ש"ח – מחיר מיוחד 230 ש"ח
במקום 240 ש"ח – מחיר מיוחד 193 ש"ח
במקום 179 ש"ח – מחיר מיוחד 138 ש"ח
מחיר מיוחד 143 ש"ח

המחיר כולל: כיסוי, שיזור מקצועי ואחריות לשנה.
ניתן להשיג: כל בו שלום, ספורטק קניון אילון, חנויות ספורט ומועדוני טניס.

בשר־בל (שבא) ספורט בע"מ יבוא ייצור ושיווק
רח' תוצרת הארץ 17, תל־אביב, טל' 03-251121

סטיבן ספילברג
חזרה לעתיד

"בן־יהודה" ת"א
ליל שישי 10 + 12
מוצ"ש: 7.15, 9.30
חול: 4.30, 7.15, 9.30
"אסתר" אשקלון
"ראשון" ראשל"צ
"אמפי" חיפה
"אסתר" אשדוד
"אורנים" בת־ים

AutoCAD

עכשיו במבצע!

מ.ג.ה.

מועדון מטיילי מעריב

בחופשת הפסח:
שבוע של תיאטרון בלונדון
9 ימים (8 לילות) ר־5 הצגות ★ ביצוע "אופיר טורס"
★ היציאה: 20.4;25.4
המלווה: ד"ר אליקים ירון
פרטים: "מועדון מטיילי מעריב", בערכת "מעריב", טל. 03-439207.

דרושה
מסגריה גדולה
לייצור ושיווק מוצר חדשני
053-97334

בהגרלת "גבר לעניין מס' 11"
זכתה ב־1,000 ש"ח
גב' אזאלוס רבקה, מטבריה שביצעה רכישתה בתחנת שרות איציק ממן מטבריה.
בתמונה מקבלת הזוכה את ההמחאה
סידי נציג חב' גרין קארד

אוניברסיטת בר־אילן
הפקולטה למדעי היהדות
המכון לחקר השואה

בשיתוף עם העמותה
לזהותי בני עקיבא
יוצאי מרכז אירופה

ערב העיון השנתי לזכר דוד עשהאל ז"ל

יתקיים אי"ה ביום חמישי, י"ח באדר א', 27 בפברואר 1986 בשעה 5 אחה"צ באולם ארגנטינה באוניברסיטת בר־אילן

בתכנית

★ פתיחה – פרופ' נתנאל קצבורג, ראש המכון לחקר השואה
★ ההעפלה דרך חופי ארצות הבלקאן ב־1946–1947 – מר אפרים שילה, ממייסדי קיבוץ טירת־צבי, לשעבר מראשי המוסד לעליה ב' באותן השנים.
★ דברי סיכום – פרופ' מרדכי אליאב, ראש המכון לחקר הציונות הדתית

הזמנה להציע הצעות לרכישת נכסים

מתפרסמת בזה הזמנה להציע לחתומים מטה, הצעות לרכישת שני הנכסים המפורטים להלן: –

1. מגרש הנמצא ברחובות, רחוב וילקומיץ 17, בשטח של 1,120 מ"ר הידוע כחלקת משנה 7/1 ר"ר 7/2 בגוש 3703 שעליו בנויים מבנה מגורים ישן בשטח של 60.89 מ"ר ומחסן בשטח של 30.9 מ"ר.
2. דירה הנמצאת בבניין ברחובות, רחוב וילקומיץ 17, מכילה 4 חדרים בקומה שניה של הבניין בשטח של 85.45 מ"ר שאליה צמוד מחסן בבניין בקומה א', בשטח של 5.97 מ"ר, הידועה כחלקת משנה 7/10 ר"ר 7/5 בגוש 3703.

את שני הנכסים הנ"ל יש להגיש לעו"ד מירון קין מרחוב סוטין 18, תל־אביב, טלפון – 248192 וכן לעו"ד רפאל שטיין, מרחוב מקוה ישראל 18, תל־אביב, טלפון – 614242, לכל אחד מהם עותק מההצעה.

הצעות שתוגשנה לשני הנ"מ לאחר תאריך 15.3.86 לא תתקבלנה.

החתומים מטה אינם מתחייבים להענות להצעה הגבוהה ביותר ובעלת התנאים הטובים ביותר או להענות להצעה כלשהי בכלל או למכור את הנכסים במכירה פומבית.

כל הצעה תהיה ערוכה בכתב ותוגש לכל אחד משני עורכי הדין הנ"ל במשרדו לא יאוחר מהמועד הנזכר לעיל.

עו"ד מירון קין
עו"ד רפאל שטיין

מרכז ההסברה

איגוד החיילים המשוחררים בישראל "צוות" – אגודת משוחררים משרות קבע בצה"ל

WWJV

במסגרת הכנס העולמי הרביעי של חיילים משוחררים יהודיים

יתקיים ביום ב', ט"ו באדר א' תשמ"ו, (24.2.86) בשעה 11.00, בהר הרצל בירושלים, טקס אזכרה לחללי היישוב במלחמת העולם השניה.

משפחות שכולות, חברים לנשק והקהל מוזמנים.

חברת החשמל לישראל בע"מ

הודעה בדבר הוזלת מחירי החשמל

הרינו שמחים להודיע לצרכני החשמל כי על צריכת החשמל ביום 19.2.1986 ואילך חלה הפחתת מחיר בשיעור של 2% לעומת המחירים שבתוקף עד ליום 18.2.1986.

להלן תמצית התעריפים החדשים הנפוצים ביותר, בהתאם למספריהם בחשבון החשמל (לא כולל מע"מ):

מספר התעריף	מהות התעריף	תשלום חודשי קבוע בשקלים חדשים	תשלום לכל קוט"ש באגורות
1-9, 20, 27	ביתי, חדרי מדרגות, בתי תפילה	1.10	8.96
10, 45, 140, 664, 665	חימום מים ו/או חצרים בשעות מוגבלות	0.33	7.70
25	כללי	1.82	
	100 קוט"ש ראשונים בחודש		10.75
	900 קוט"ש נוספים באותו חודש		10.49
	4000 קוט"ש נוספים באותו חודש		10.16
	כל קוט"ש נוסף באותו חודש		9.87
35	צריכה חקלאית במשק שאינו קיבוץ	0.58	
	500 קוט"ש ראשונים בחודש		8.91
	כל קוט"ש נוסף באותו חודש		8.67
51	תעריף א' לתעשיה ולמלאכה	1.82	
	2000 קוט"ש ראשונים בחודש		9.36
	8000 קוט"ש נוספים באותו חודש		9.07
	כל קוט"ש נוסף באותו חודש		9.03

הערות:
1. הסכומים המרכיבים את חשבון החשמל יעוגלו לאגורות שלמות; לפיכך, סכום הכולל חלקי אגורה עד ל־0.49 אני — לא יובא בחשבון וסכום הכולל חלקי אגורה של 0.50 אני או יותר, ייחשב כאגורה שלמה ויתווסף לסכום.
2. פרסום זה הינו תמצית בלבד ואינו מהווה נוסח רשמי של תעריפי החשמל. פרטים מלאים אודות כל התעריפים ניתן לקבל בכל משרדי החברה.

חברת החשמל לישראל בע"מ

ספרית מעריב

הופיע חדש
מפגש היסטורי
מפקדי ההגנה, האצ"ל והלח"י מסביב לשולחן המרובע

...למפגש בינינו, ראשי ההגנה, האצ"ל והלח"י, לא היה תקדים. זה היה נסיון מרגש.
יצחק שמיר

...באביב של 1966, ליד שולחן אחד, הושיבה גאולה כהן את מנחם בגין, חיים לנדאו, נתן ילין־מור, יצחק שמיר, שמעון פרס, שמואל כץ, יעקב ריפתין, משה סנה ואליעזר לבנה, בנסיון לברר מחדש, בפרספקטיבה היסטורית, את המחלוקות הישנות על דרך המאבק נגד השלטון הבריטי.

...סדרת מפגשים אישיים אלה הולידה את המסמך ההיסטורי רב־המשקל שכונס בכרך זה.
שמואל שניצר

להשיג בחנויות הספרים ברחבי הארץ ובספרית מעריב, דרך פ"ת 72א', תל־אביב.

הנהג, עשה לך מנהג קבע – קח עמך חייל לדרך

מחנות רמה בישראל
מזמינים את הציבור להרצאת הזכרון התשיעית
על שם
הרב דוד מוגילנר ז"ל
ד"ר אליעזר (לואיס) ניומן
ירצה (באנגלית) על:
אתגרים למוסד היהודי הלא־אורתודוקסי
ב־8.00 בערב ביום ראשון ה־23 בפברואר 1986 (אור לט"ז באדר א') בבית שכטר, ירושלים
(מאחורי מוזיאון ישראל)

טבע און מס' 17
הופיע
ביטאון תנועת הצמחונים והטבעונים בישראל נמצא למכירה בחנויות סטימצקי, בתי טבע ובדוכני העיתונים.
דירשו וקיראו טבע־און

גל־מרין בע"מ
GM

מציעה למכירה

א. מכולות ימיות: פלדה או פיברגלס.
ב. מבנים ממכולות: מגורים, מחסנים ומשרדים.
ג. מכולות קירור 20 ו־40 רגל עם הקפאה עמוקה עד ‎-20°C כולל אפשרות הפעלת מערכת הקירור ע"י מנוע דיזל.

לקבלת פרטים נוספים אפשר לפנות לסניפנו:
בחיפה טלפון: 04-539790
באשדוד טלפון: 055-31386.

למסירה
מחשב I.B.M 36 קומפקט
בתוספת 2 צגים ומדפסת
לפנות מ. טסלר, שער פלמר 1, חיפה, טל. 04-664261.

מכבי: סוף עצוב וצורב במדריד

תבוסה מוחצת של אלופת ישראל בכדורסל, 86–111, לריאל מדריד התוססת, סתמה אמש את הגולל על התקוות הקלושות של מכבי ת"א להגיע לגמר האירופי, לפחות עד העונה הבאה ● הופעה חיוורת ומדכאת כמעט לכל שחקני מכבי, שנראו כאוסף מבולבל של יחידים

בית הגמר האירופי

1. קנטו	8	721–743	14
2. מילאנו	7	580–623	11
3. ציבונה	7	667–684	11
4. ריאל	7	631–662	11
5. מכבי ת"א	8	768–718	11
6. לימוז'	7	705–638	8

● במשחק נוסף שהתקיים אמש בקובנה גברה ז'אלגיריס על לימוז' מצרפת 112–100. שלשום ניצחה סימאק מילאנו את ציבונה זאגרב 90–66.

מאת הנריק צימרמן, שליח "מעריב" במדריד

מכבי ת"א מעולם לא ניצחה ב"פאביליון" של מדריד, את האלופה הספרדית, ריאל. אך גם את ההפסדים ניתן לחלק לשתי קטגוריות: תבוסות צורבות לצד הפסדים אחרי מאבקים שקולים ומרתקים. המשחק של אמש שייך מן הסתם לקבוצה הראשונה. לא רק בגלל התוצאה, 86–111 לספרדים (36–55 במחצית), כמו בגלל הצורה שבה נוצחה אמש האלופה הישראלית, דווקא בערב הגשת כתב האמנה של השגריר החדש של ישראל בספרד, שמואל הדס.

קשה לנתח משחק כה חלש ורדוד ברמתו כמו זה שהציגו הכדורסלנים בצהוב מול 7000 צופים שקיבלו תמורה מלאה לכספם – משחקני ריאל. לא היה בשורות האלופה הישראלית ולו שחקן אחד, שהיה יכול לשנות לרגע את יחסי הכוחות על משטח הפרקט. גם 41 הנקודות שקלע לי ג'ונסון אינן משנות כהוא זה את העובדה שבלטה בכל דקות המשחק: מכבי ת"א הציגה אמש את אחד המשחקים הרעים ביותר שלה בשנים האחרונות.

המשחק תם בדקה ה־18

לאיש במחנה הישראלי לא היתה תשובה לשאלה שריחפה אמש בחלל, במהלך המשחק וגם אחרי שנשמעה השריקה לסיום. מה ארע למכבי ת"א? לכאורה היו צריכים שחקני מכבי ת"א להציג משחק משוחרר וחסר עצבים, בגלל הסיכויים הקלושים שעוד היו להם בטרם המשחק, להגיע לגמר בבודאפשט. אבל המציאות היתה הפוכה.

למעשה תם המשחק מבחינתה של האלופה הישראלית, כבר בדקה ה־18. עד אז החטיאה ריאל מדריד רק ארבע זריקות מהשדה: כן, 23 קליעות מוצלחות מתוך 27 נסיונות. יותר מ־85 אחוזי הצלחה! ומכבי ת"א באותן דקות? 16 קליעות מוצלחות מתוך...33 נסיונות, כלומר 48 אחוזי הצלחה בלבד.

לא היה שחקן במכבי ת"א עליו היה אפשר לומר כי עשה את המוטל עליו בדרך הנכונה. אבל דומה כי הבעיה העיקרית במשחקה של הקבוצה היתה קווין מגי. דווקא השחקן היציב הזה, שגם ברגעים קשים של קבוצתו ידע להתעלות ולשמור על יציבות ביכולתו האישית, דווקא הוא כשל אמש בכל 40 הדקות של המשחק. וכאשר מגי, התקווה האחרונה על פי מהלך העניינים אמש, כמו לא במשחק בכלל, ולצידו, הרבה מתחת לרמתם – דורון גמצ'י, מיקי ברקוביץ', חן ליפין ומחליפו מוטי ארואסטי (הפצוע) והאורח לאוסף – מה כבר היה יכול לי ג'ונסון לבדו לשנות עם 41 הנקודות שלו, שמרביתם הושגו ברבע האחרון של המשחק, כאשר הניצחון הספרדי לא הוטל לרגע בספק?

לינטון המופלא

ריאל מדריד התייצבה אמש למשחק הביתי מול מכבי ת"א כקבוצה גדולה. לא היה שחקן אחד בשורותיה שלא ביצע את המוטל עליו, כמעט ב־100 אחוזים יעילות. מעל כולם בלט לינטון טאונס, השחור הענק הצנום, אשר כמו ריחף בחלל ה"פאביליון" ושב ושב את ההגנה הרופפת של מכבי ת"א. הוא כמעט ולא החטיא בקליעה מהשדה. במחצית הראשונה הוא צבר 20 נקודות ללא החטאה!! אחר כך הוסיף לעצמו עוד 12 נקודות, 'ללא מאמץ רב'.

לצידו בלט פרננדו מרטין. שחקן הציר המעולה של ריאל ונבחרת ספרד הוכיח אמש עד כמה חשוב שחקן ציר לקבוצה מהירה כמו ריאל. מרטין לא רק קלע 24 נקודות, אלא סגר היטב את לי ג'ונסון, חטף ממנו כדורים ו...פיסם את חבריו באסיסטים מצויינים. שחקן גדול.

השלישי בחבורה המצויינת הזאת, הוא לא אחר מאשר הד"ר חואן אנטוניו קורבלאן. הפליימייקר הוותיק בן ה־32, היודע לדחוף את קבוצתו למשחקי כדורסל מעולים כאלה.

גם היתר אינם קוטלי קנים: וויין רובינסון, אלפונסו דל קורל, או איטורריאגה (שנכנס לשחק רק בדקה ה־27...). רק פרננדו רומאיי היה אמש "המסכן" במגרש. בחמש הדקות ששיחק, צבר חמש עבירות (לדעתי 3 מהן לא היו מוצדקות כלל) ויצא כזאב מתגיגה הספרדית.

מכבי ת"א לא תשחק העונה בגמר גביע אירופה לאלופות. גם לפני המשחק במדריד, הסיכוי להגיע לגמר היה קלוש ביותר ותיאורטי לחלוטין. היום הכל סופי ומוחלט. הסוף הזה, במדריד, היה עצוב ומכאיב מאין כמוהו אמש. התקוות חייבות לגדול איפוא לעונה הבאה.

● במשחקי הגמר־סל בליגה לנוער הושגו אמש התוצאות הבאות: בדרום: הפועל חולון – שערי־הנגב 94–61, מכבי ירושלים – הפועל ירושלים 104–70, מכבי ת"א – מכבי ר"ג 102–65. בצפון: קישון/יזרעאל – בקעת בית־שאן 81–45, חולון/פ"ת – בית"ר ת"א 85–69. (עמי בכר)

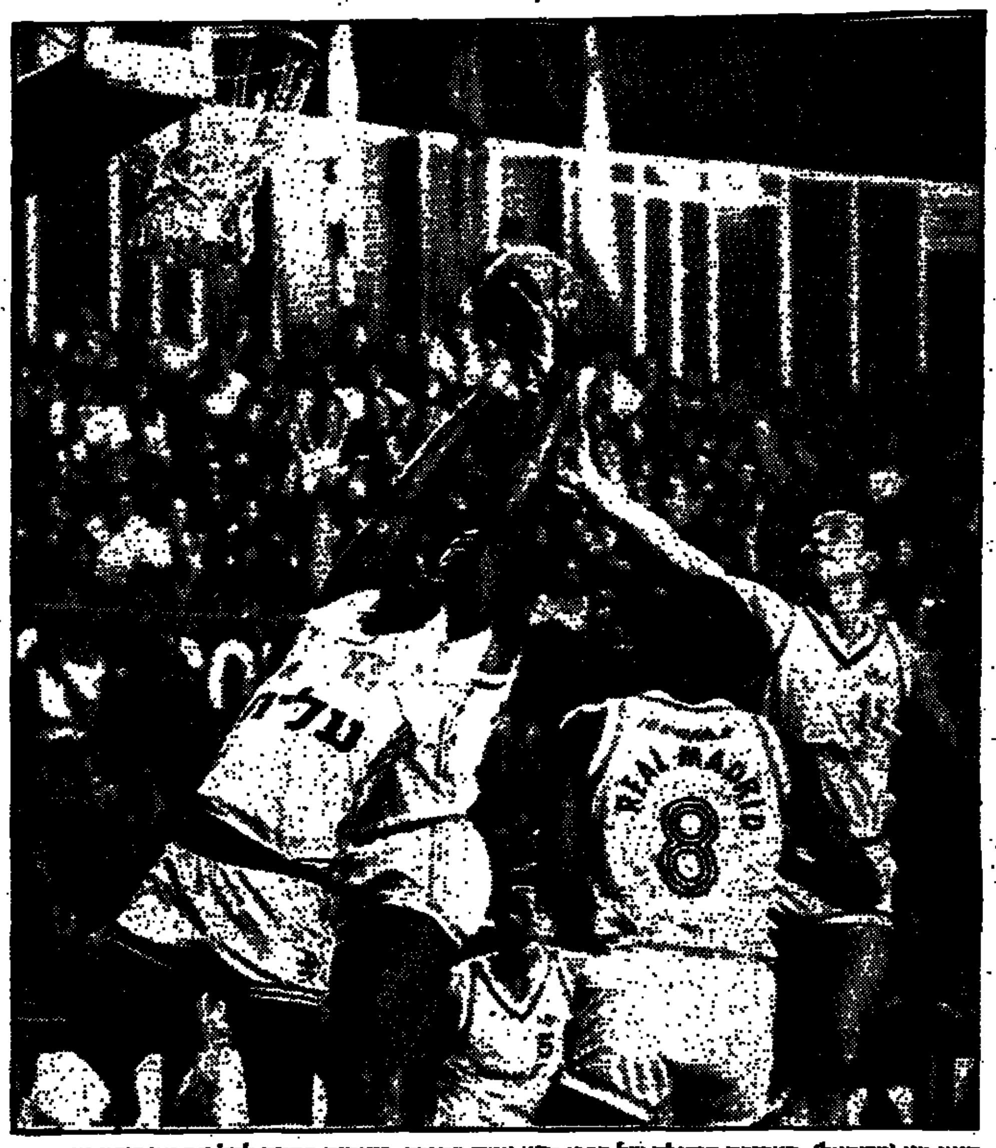

קווין מגי (משמאל), האכזבה הגדולה של מכבי ת"א אמש בספרד, בעימות מתחת לסל עם וויין רובינסון (מוסתר), לינטון טאונס (8) וד"ר קורבלאן (מימין). צילום א.פ.

ריאל מדריד – מכבי ת"א 111–86 (55–36)

● קלעו לריאל: טאונס 32, מרטין 24, דל קורל 16, רובינסון 15, איטורריאגה 12, קורבלאן 8, רומאיי 3.
מדריד דייקה ב־47 קליעות מתוך 69 נסיונות מהשדה (68.1 אחוזים); 10 מתוך 13 בעונשין. 14 איבודי כדור ו־23 ריבאונדים.
● למכבי ת"א: ג'ונסון 41, ברקוביץ' 17, גמצ'י 14, מגי 12, לאופר 1, ליפין 1.
מכבי דייקה ב־33 קליעות מתוך 67 נסיונות (49.2 אחוזים); 18 מתוך 23 בעונשין. 20 איבודי כדור ו־33 ריבאונדים.
● שופטו: ריגאס (יוון) וריצ'ארדסון (אנגליה). 7000 צופים בפאביליון במדריד.

"המשחק הגרוע ביותר"

אמר אמש משה וינקרנץ, עוזר המאמן במכבי ת"א ★ העיתונות הספרדית: "הבעיה של מכבי ת"א – מחסור בשחקני ספסל טובים..." ★

מאת הנריק צימרמן, מדריד

"זה היה המשחק הגרוע ביותר של מכבי ת"א, בשלוש השנים שאני נמצא בקבוצה", אמר אמש עוזר המאמן של מכבי ת"א, משה וינקרנץ. "לקבוצה אחת הלך כל מה ששחקניה עשו. ואילו לקבוצה השניה – בדיוק ההיפך. הכל השתבש. חבל שאנו היינו הקבוצה השנייה..." הוא הוסיף.

המאמן צבי שרף, היה עצוב וכועס מכדי לדבר. "ראית מה היה במשחק. מה יש עוד להוסיף על כך..." אמר־שאל ועזב את המקום. עוזרו וינקרנץ ציין לעומת זאת, כי "ההפסד לא נבע מחוסר הכרת היריב. אנו מכירים את ריאל היטב. אך לא יכולנו לצפות יכולת כה חלשה אצל כל שחקני מכבי, למעט אולי לי ג'ונסון".

ח"כ פנחס גולדשטיין, יו"ר ועדת הספורט של הכנסת, שנכח במשחק, אמר: "החלק הראשון של היום היה הרבה יותר מוצלח" והוא התכוון לטכס הגשת כתב האמנה של השגריר הראשון של ישראל בספרד, שמואל הדס.

העיתונות הספרדית חילקה מחמאות רבות לשחקני ריאל. "ריאל יצאה מן המשבר במשחק שהיה בבחינת 'להיות או לחדול'... ריאל עלתה למשחק אופטימית ובמורל גבוה, תוך התגברות על תקופת משבר... מכבי ת"א קבוצה תוקפנית, אך לא ממושמעת... המחסור של אלופת ישראל: שחקני ספסל ברמה גבוהה... דל קורל עצר את מיקי שיחד עם דורון מהווים צמד מצוין של שחקני חוץ, עם אותם היתרונות ואותם החסרונות. השניים כמעט ולא עושים דבר בהגנה."

מלמיליאן ישחק בב"ש לאחר פשרה עם קשטן

מאת דב בראל

אורי מלמיליאן יופיע מחר במשחקה של בית"ר ירושלים מול הפועל באר־שבע – זאת לאחר פגישה שערך עם המאמן דרור קשטן שבה חיסלו שני הצדדים את הפרשה שהתחילה עם השעייתו של מלמיליאן לפני משחק אמצע השבוע עם מכבי נתניה.

במשך כל יום אתמול עשו אנשי בית"ר ירושלים מאמצים כדי ליישר את ההדורים בין מלמיליאן והמאמן דרור קשטן. כבר בשעות הבוקר נפגשו יו"ר האגודה משה דויש, מנהל הקבוצה אברהם לוי ואורי מלמיליאן לשיחה מקדימה כדי לנסות ולבדוק את הויכוחים שנוצרו באמצע השבוע לפני המשחק בו נוצחה בית"ר, בלי אורי המושעה, 1–2. לאחר שבפגישה זו הצליחו ראשי הקבוצה לשכנע את אורי מלמיליאן כי לטובת כל הצדדים עדיף שיופיע לאימון ובכך תיראה הפרשה מחוסלת, הסכים מלמיליאן להיפגש עם קשטן לשיחה בארבע עיניים.

בפגישה שנערכה בין השניים הוצגו עמדות שני הצדדים וסוכם כי הפרשה לא תעיב על יחסי השניים עד לסיום העונה. ואכן, מלמיליאן הופיע לאימון הקבוצה שהתקיים בשעות אחה"צ. רבים מאוהדי הקבוצה באו לאימון כדי להיווכח שאורי אכן נוטל בו חלק. משנוכחו כי ההדורים יושרו, נרגעו מעט הרוחות.

מלמיליאן השתתף באימון לשביעות רצונו של המאמן קשטן ובסופו נקבע כי הוא יכלל ב־11 שיפתחו מחר במשחק הליגה החשוב בבאר־שבע.

מכבי חיפה – מנצ'סטר יונייטד ב־17 במרץ

משחקי הגביע האנגלי כפו על האורחת דחייה של שבועיים בבואה ארצה

מאת יונתן הללי

קבוצת הכדורגל מנצ'סטר יונייטד אישרה בואה לישראל בהרכבה החזק ביותר, למשחק יחיד נגד מכבי חיפה. המשחק יערך באיצטדיון קרית־אליעזר ב־17 במרץ. (זוהי דחייה מן התאריך המקורי – 4.3 – שנכפתה על היונייטד עקב משחקי השלמה בגביע האנגלי).

במסיבת עתונאים מיוחדת בחיפה נמסר אתמול כי מנהל הקבוצה האנגלית, רון אטקינסון, שאישר במברק את בואה של קבוצתו, עמד על כך שהמשחק יהיה מול הקבוצה החזקה ביותר בישראל. כמו כן נאות אטקינסון לאשר את המשחק בישראל רק לאחר שקיבל דיווח שמשטח הדשא ברמה גבוהה ביותר.

קבוצת הצמרת ממנצ'סטר תגיע לישראל במוצאי שבת (15.3) מיד לאחר משחקה בסאות'המפטון ותשוב לאנגליה ביום ד' (19.3). האנגלים הדגישו כי תאריך זה הוא היחיד שבו יכולה יונייטד להגיע לישראל עם כל שחקניה הבינלאומיים. לפני תאריך זה ומיד לאחריו עסוקים שחקניה במשחקי ליגה, גביע ונבחרותיהם הלאומיות.

הפועל חיפה לא יודעת מתי תשלם לשחקנים

מאמן הפועל חיפה, פיטר לורימר, קרא אתמול להנהלת המועדון למסור לשחקנים תאריך מדויק לקבלת השכר המגיע להם. מנהל הקבוצה, משה אשר, שנכח באימון, אמר כי אין באפשרותו לקבוע במועד המדויק.

היום ייפגשו החיפנים עם פקידי משרד הפנים בעניין אשרת העולה ללורימר ובמידה ותשובותיהם לא תהיינה מספקות תפנה הפועל חיפה לבג"ץ.

פרנץ פושקאש מוכן לאמן את ישראל

פרנץ פושקאש, גדול כדורגלני נבחרת הפלא של הונגריה, המאמן כיום בספרד, הביע את נכונותו ליטול את שרביט האימון של נבחרת ישראל בכדורגל במידה ויתבקש. בשיחה עם כתב 'קול ישראל' לאחר המשחק ריאל מדריד – מכבי ת"א אמש נשאל פושקאש לדעתו ואמר כי הוא יראה באימון הנבחרת הלאומית של ישראל אתגר מפתה.

בהתאחדות לכדורגל כבר עיינו במספר שמות של מועמדים אפשריים להחלפת יוסף מירמוביץ', אך זה של פושקאש לא היה ביניהם.

גורל המשחק המוקדם בבאר־שבע יוכרע הבוקר

בבית משפט השלום בבאר־שבע יתבררו הבוקר שתי בקשות מנוגדות, שרק לאחר דיון בהן תקבע ההתאחדות לכדורגל איזה משחק מוקדם ייערך לפני המשחק בין הפועל ב"ש לבית"ר ירושלים. הפועל באר שבע שהאיצטדיון חכור על ידה, טוענת שאי מימוש סיכום לפיו ייערך כמשחק מוקדם המפגש בין דימונה לירוחם, ימנע הגעתם של כ־2500 צופים ויגרום לאבדן הכנסות של 35 אלף ש"ח.

מנגד טוענת העירייה [illegible] כי זכותה לדרוש לאפשר למכבי באר־שבע לשחק מחר באיצטדיון. מכבי מבקשת לשחק באיצטדיון בכל שעה אפשרית. הפועל ב"ש טוענת כי דרישת העירייה קנטרנית ומושפעת מניעים פוליטיים. (אריה רפפורט)

מכסיקו – ברה"מ 0–1

שער של אגירה בדקה ה־38 הביא אתמול לנצחון כדורגלני מכסיקו על ברה"מ 1–0, לעיני 110 אלף צופים באצטדיון האצטקה בו ייפתחו ב־31 במאי משחקי גביע העולם.

● איוואן לנדל, ג'ימי קונורס, מאטס וילאנדר וסטפן אדברג עלו לחצי גמר טורניר הטניס בוקה רטון באה"ב.

הנצחון בגליל החזיר את ויליאמס לאימונים

מאת ברוריה ביגמן

מייק לארגי, קפטן קבוצת הכדורסל של הפועל ת"א, והרכז עמוס פרישמן, מגיבורי הנצחון שלשום על גליל עליון 104–101, נאלצו להשקיף אתמול על אימון הקבוצה מהספסל בגלל פציעה. במהלך המשחק יצאה ללארגי הכתף ממקומה. תוך שניות היא הוכנסה על ידי הפיזיותרפיסט דני פלכסר. אבל לארגי סובל מכאבי גב עזים ואתמול עבר טיפול מיוחד. פרישמן נפצע בקרסול ופלכסר עושה מאמצים קדחתניים כדי להכשירו למשחק הגומלין עם הגליל ביום ראשון.

ארל ויליאמס, שלא התאמן כחודש בגלל פציעה בקרסול, שב אתמול לאימוני הפועל תל־אביב "כמו חדש". נראה, כי ישולב בפרקי זמן במשחק ביום ראשון.

באותו ערב ייערך באולם אוסישקין גם משחקה של בית"ר ת"א עם אליצור נתניה. הפועל ת"א מכרה לבית"ר את הערב ב־4500 דולר. עד אתמול נמכרו להצגה הכפולה 500 כרטיסים.

42 עבירות הותירו את אטלנטה עם 4 שחקנים

אטלנטה, עם "מלך קליעות ההטבעה" ספאד ווב (1.68 מ') נוצחה אתמול 109–105 בידי יוטה, כשצברה 42 עבירות וסיימה עם 4 שחקנים בלבד. שבע שניות מהסיום היא גם ספגה שלוש עבירות טכניות, אחת מהן על ש...נותרה עם 4 שחקנים. "מעולם לא נראה מצב כזה שקבוצה שלמה הורחקה מהמשחק על עבירות", אמרו מומחים בנ.ב.א.

בשאר המשחקים: שיקאגו – ניו ג'רסי 99–96, פילדלפיה – פורטלנד 153–133, דטרויט – סיאטל 118–113, לייקרס – אינדיאנה 90–81, מילוואקי – דאלאס 124–107, בוסטון – גולדן סטייט 115–100.

סייטקס סיימה את 1985 בהפסד כ־13 מיליון דולר

יו"ר החברה, אפי ארזי (בתצלום): "ב־1986 נתאזן וב־1987 שוב נמריא"

מאת אורי גינוסר

חברת סייטקס סיימה את שנת 1985 בהפסד משוער נטו של כ־13 מיליון דולר. ב־1984 הרוויחה החברה 12 מיליון דולר.

ההפסד הכולל מורכב מחצי מיליון דולר הפסד בתשעת החודשים הראשונים של השנה, שישה מיליון הפסד ברבע האחרון של השנה וכ־6.5 מיליון דולר הפסד בגין מלאי המתייחס למוצרים קיימים. ההפרשה הזו נעשתה לרגל המעבר לדור חדש של מוצרים שפיתחה החברה ואשר יוצגו לציבור בקרוב.

המעבר לדור החדש והרצון להיפטר ממלאי ישן, הם שגרמו לחברה לנקוט ברבעון האחרון של שנת 1985 במדיניות מכירות אגרסיווית, במחירי הפסד. יש לציין שרבעון זה הוא בדרך כלל הרווחי ביותר בין רבעוני השנה.

בסייטקס מעריכים, כי בהתבסס על דור המוצרים החדש של החברה ובעקבות תוכנית ההתייעלות שהונהגה ואשר כללה בין השאר פיטורי 250 עובדים, מהם 100 עובדים קבועים בישראל, תחזור החברה להרוויח במחצית השנייה של שנת 1986. יו"ר ראש סייטקס, אפי ארזי, הביע תקווה, כי שנת 1986 כולה תסתיים בצורה מאוזנת ללא הפסד ולאחריה, בשנת 1987, "תמריא החברה מעלה מעלה".

היקף המכירות של סייטקס הסתכם בשנת 1985 ב־130 עד 136 מיליון דולר, לעומת 104 מיליון ב־1984. ב־1986 צופים המשך הגידול במכירות והן יסתכמו בכ־160 מיליון דולר. 50 אחוז מן המכירות יהיו של מוצרים חדשים ובהם מצלמת לייזור חדישה, סורק צבעוני חדיש, בעל בינה מלאכותית, תחנת עבודה בעלות תפוקה גבוהה ותוויני לייזר מהירים.

מוצרים אלה פותחו במשך שלוש וחצי שנים, בעלות מחקר ופיתוח של 25 מיליון דולר.

יבואני הרכב: נפעל כמתווכים כדי לעקוף את הקפאת המחירים

מאת מרדכי אלקן

הנהלת איגוד יבואני הרכב החליטה אתמול להמתין מספר ימים לקבלת הבהרה ממשרד האוצר מתי תוסר ההקפאה ממחירי המכוניות החדשות, או לחילופין, מתי יעודכנו המחירים, כדי שיתאפשר ליבואנים רווח סביר, במקום הפסד שיש להם כעת במחירים המוקפאים.

בינתיים החלו מספר יבואני רכב להיערך לקראת הסבה מקצועית. הם מתכוננים לפעול כמתווכים במקום יבואנים. הם יעסקו בתיווך בין הלקוח לבין היצרן ויסייעו ללקוח לייבא באופן אישי את המכונית מחו"ל. בכך יעקפו אותם יבואנים את הזכות למכור מכוניות חדשות במחירים מוקפאים. הלקוח ישלם עבור המכונית החדשה מחיר ריאלי, שיכלול את עלות היבוא והניסוי, בעוד היבואן יקבל עמלה על עיסקת התיווך.

גד יעקבי על תכניתו לחידוש הצמיחה:

"מי שאינו מבחין בהישגים הצפויים מתכניתי, אינו מבחין בין ימינו לשמאלו"

מאת עזרא ינוב

"ההצעתי שהגשתי לממשלה לחידוש הצמיחה הכלכלית במשק יש בה כדי להביא בטווח של דבר להגדלת התפוקה הלאומית במיליארד דולר. אין כל אמת בפירסומים כאילו התכנית שהצעתי תעלה לממשלה מיליארד דולר".

דברים אלה אמר אתמול בעיריית אשדוד שר הכלכלה והתיכנון, גד יעקבי, בהתייחסו להפיכתה של עיריית אשדוד כמודל ארצי לתיכנון חידוש הצמיחה הכלכלית במשק.

השר יעקבי ציין, כי תכניתו יש בה כדי להביא להגדלת היצוא ב־400 מיליון דולר "ומי שאינו מבחין בהישגים הצפויים מתכנית זו, אינו מבחין בין ימינו לשמאלו".

הוא הדגיש, כי תכניתו הכלכלית אינה מבוססת על חלוקת הטבות לציבור ואינו בא להיטיב עם העם וגם לא להדפיס כספים. התכנית גם לא תביא הריגת תקציביות. הכוונה היא לשינוי תנאי הפעולה במשק, שיאפשרו התחלת חידוש הצמיחה ויצירת משאבים חדשים, לא מתקציב המדינה. מדובר בה, בין השאר, על גיוס השקעות בשוק הפתוח על ידי מפעלים או חברות, או יצירת קרן צמיחה מהוזלת הדלק. "אם את ההנחה של 5% בדלק לא ניתן לציבור תיגבה אותה לקרן הצמיחה, הרי זו תהא ספיגה נכונה ושימוש נכון בפיתוח המשק, במיוחד למסורת יצוא".

השר יעקבי אמר, כי תכניתו מחייבת שינוי ברפורמה במיסוי בקשר לעידוד היצוא, יצירת מקורות למשאבים חדשים וכלים חדשים. הוא ציין, כי במשק הישראלי רק 40 עד 45 אחוז מהציוד מנוצלים במפעלים העובדים במשמרת אחת, כשל ביקוש נמוך או יכולת יצור נמוכה.

השר יעקבי השתתף אתמול בישיבת צוות ההיגוי המשותף לעיריית אשדוד ולמשרדי ממשלה לפיתוח העיר אשדוד ומימוש הפוטנציאל הגלום בה בענפים השונים. השר אמר, כי אשדוד תוכל לשמש מודל ארצי לתיכנון חידוש הצמיחה הכלכלית.

חברת סחר גדולה באסיה התחייבה לרכוש בישראל סחורות בתמורה ליבוא

מאת עודד שורר

אחת מחברות הסחר הגדולות ביותר באסיה התחייבה לרכוש בישראל סחורות ושירותים בתמורה ליבוא ישראלי.

בעלי חברת הסחר הבינלאומית "האחים היינה", שהיא חברת שיווק העוסקת בחומרי גלם שהגיעו מאוסטרליה, הבטיחו אתמול לשר התעשיה והמסחר בשיחה עמו, כי יגדילו את רכישותיהם בישראל בתמורה לסחורות וחומרי גלם שייבאה ישראל מאוסטרליה.

בשנה שחלפה שיווקו לישראל סחורות וחומרי גלם מאוסטרליה בסך 30 מיליון דולר. החברה ביצעה בשנים עברו מספר עיסקות גומלין עם ישראל ובציגיה שהיום עתה בארץ, על פי הזמנת הרשות לקניות גומלין שליד משרד התעשיה והמסחר.

19,500 ש"ח – שכר טירחה למפרקי קלרין

מאת איה אורנשטיין

סגן נשיא בית המשפט המחוזי בתל־אביב, ד"ר אליהו וינוגרד, פסק אתמול כי שני המנב"לים בהליכי הפירוק של קלרין, עוה"ד חיים צדוק וישראל גסני, יקבלו כל אחד סכום של 19,500 שקלים חדשים לתקופה של חודשיים, כשכר טירחה על העבודה שהשקיעו בפירוק.

לשכר זה יתוסף מס ערך מוסף. על ההוצאות שהם הוציאו יקבלו המנב"לים, שסיימו בינתיים את תפקידם, החזר בנפרד.

לאחר שקבע את שכרם של המנב"לים, מצא השופט וינוגרד לנכון לשבח אותם על עבודתם ולהביע את הערכתו לב־ביה.

השופט ציין, כי אין ספק שהפעולה הדחופה והיעילה שנעשתה על ידי המנב"לים הצליחה להביא לריכוז נכסיה של קלרין ולריכוז המידע הדרוש לגבי חובותיה ולגבי חובות שחייבים לה.

בהחלטתו הדגיש השופט, כי בבואו לפסוק את שכר טירחת המנב"לים, הוא הביא בחשבון את הצורך לחסוך בהוצאות הפירוק ככל שניתן, מתוך התחשבות ברוכשי הדירות. מצד שני הוא לא היה מוכן לקבל את הרמזים שהושמעו על ידי עורכי הדין של המשתכנים, כאילו המנב"לים צריכים להסתפק בשכר מועט או כאילו הבנקים צריכים לממן את שכרם. "הם פעלו בשליחות בית המשפט ועשו את מלאכתם בנאמנות, מבלי להפלות בין נושה לנושה. אינני סבור שהעובדה שקלרין היא אסון למאות משפחות, צריכה לשמש גורם בלעדי בשיקול בית המשפט בקביעת שכר המנב"לים."

מפעל לגבישים מפטר 30 עובדים

מפעל הגבישים "מערכות זמן ותדר" בחולון, הנמצא בבעלות תדיראן והריקורפי אלקטרוניק האמריקנית, הפסיק את עבודתם של 30 עובדים. המפעל מעסיק כ־150 עובדים.

הדירקטוריון סכנולוגיות מוסר, כי החלטת המפעל נובעת מההחלטה לשנות את כיוון המפעל החולוני מייצור המוני של גבישים ומתנדים זולים, לייצור של גבישים יחודיים. מנכ"ל המפעל, אהוד אדגיל, מסר כי לדעתו יעבור התהליך ללא כאבים, מאחר שרבים מהעובדים נמצאים על סף פרישה וקיימת אופציה שתדיראן תקלוט חלק מהאנשים.

אדגיל ציין, כי המכירות של שני מפעלי החברה, בחולון ובירושלים, הגיעו לכ־6.5 מיליון דולר, לעומת 4 מיליון דולר בשנה החולפת.

מכון לחקר עם עולם

במשך שנים רבות הזהרנו קבל עם ועדה מפני הסכנות האורבות לארצנו. ובכן במערבולת הסכסוך הנטוש במזרח התיכון, בד בבד עם הקיטוב הנבעה בחברה הישראלית, מוזקרת השאלה לאן מועדות פנינו ומה טמון בצפונות עתידנו. נוכח אתגר זה נוטלת, מחד גיסא, מרבית עמנו מחסה באמונה הקלוקלת האומרת סתם בעלמא "יהיה טוב", בנימה של כניעה לגורל בביכול, מתוך התעלמות ממשאת־נפשנו ומתוך אדישות להשתלשלות הענינים הציבוריים (בטענה כי "איש אינו יכול בלאו הכי להפך את גלגל ההיסטוריה"). מאידך גיסא, קיימים ופעילים בישראל חוגים הקובעים בדקדקנות מלוטשת להפליא מה עשוי לשרת את טובת הכלל בעת מבחן ובאיזה אמצעים ניתן להבטיח את השגת מבוקשו.

הכוונה לחוגי היהדות האורתודוקסית המתיימרים לפסול באורח מוחלט וסופי את דבר הקמת המדינה בחינת מרד באלהים – אף על פי שהמדינה לא היתה קמה כלל בלעדי רצון האלהים לתמוך בה – והמפרשת כל מכת־גורל הנוחתת על ישראל כגזירה מן השמים לריצוי עבירה בגין אי־קיום מצוות בהלכתן. יתר על כן מן הראוי להזכיר בהקשר זה תופעות כגון דבוק המעצמות התוקף את הרב כהנא והמטיל בספק, אגב להסי־יצרים וצרות־מוחין, את עצם קיומנו הלאומי ועתידנו ב"ארץ ההבטחה" – כאילו כוח הזרוע ושפיכות־השנאה עשויים להביא ברכה לעם היושב בציון. דווקא נסיוננו המר מלמד כי גילויי פזיזות חסרת אחריות וצעקנות נטולת אומץ־לב מוסרי כגון אלה הביאו בסופו של דבר לידי תפיסת השלטון ע"י היטלר. הרי קורבנות הטרוף הנאצי של עליונות הגזע ה"ארי" חיים עדיין במחיצתנו: מי שמנצל באורח זה יתרונות המשטר הדמוקרטי על מנת להפלות מיעוטים לרעה ולהגביל או לבטל את חרויות הפרט, הוא המהווה לאמיתו של דבר סכנה של ממש לקיום העם והמדינה. ואם תופעה כזאת נטבעת בחותם דבקות דתית מעוותת ומסולפת, כי אז מתעקם הדבר באופי היהדות עצמה, והוא מגלה בה נקודת תורפה מבחינת תוסר כשרון לנהל מאבק לקיום וויכוח פומבי תוך שימוש בכלים רוחניים. על הרודנות הדתית המוטל על האוכלוסיה ע"י חוג מצומצם אינה מתיישבת עם כבוד האדם שנברא בצלם האלהים. לאור נסיבות אלה מן הדין להפריד בין דת ומדינה, עד אשר יכונן המשיח בעצמו את מלכות שדי על אשיות השכנת השלום ותיקון העולם.

בכל אחד מאיתנו תלוי הדבר אם החברה הפלורליסטית שהקמנו במולדתנו תתפרק ותתחסל בעטיה של הפליה בין "צדיקים" ו"רשעים", בין "מומר" פחות דרגה (כגון "היהודים המשיחיים") לבין "לא־יהודים" וכיוצא באלה... אם נהפך הוא: תינתן לחרות הפרט מעמד ראשון במעלה בחוגי הישראלי כדוגמת השיטה האמריקאית.

העולה מזה: מתוך מודעות כי "יצר הרע זונק מלב האדם כשד משחת", שומא עלינו לפשפש במעשינו ולהזהות על קנקננו – ולא תמיד להטיל על "הגויים" את האשמה על כשלונותינו. אפשר להזהות בחוסר־אהבה ובתודעה לקויה את הסיבות שחוללו בקרב ההנהגה הדתית את יחס ההתנכרות וההתקשחות אשר גילתה לגבי "עם הארץ". ברי הוא כי לא חומרות "הלכה בלתי־משתנה" הרובצת על העם, אלא ידיעת אלהים חיים סולח ומוחל יכולה לעצב את דמותו של "צדיק". כלעומת זאת התחסדות החסיד בעיניו, האנוכיות והקנאות המקננות בלב, רדיפת השלטון בדרכים "ארציות" המתחזה כדבקות דתית, כל אלה אינם יכולים אלא להפך את מלכות שדי לגיא צלמות. לפיכך אין במציאות השוררת בארץ שמץ של קדושה עם האלהים. גישת ישראל לעניינים רוחניים קפואה על שמריה כבימי שעבוד מלכויות, כי היא לא ירדה לשמץ דעתו של האלהים בהיקפה האוניברסלי. מבחינה זאת אפשר לגזור גזירה שווה בין עמדת ההנהגה האורתודוקסית לבין תודעת הכנסיה הנוצרית, אשר אינה כוללת את ישראל בין האומות המעודדות לתשועות האלהים ושוללת כתוצאה מכך את אבכתותו לאמור, כי בקץ הימים תזכה גם ישראל להיפדות. או לזאת, כדוגמת החרדים המהלכים בשממות עיטילאיות בקרב העם, כן נחשף ע"י התנהגותם רצונם להנהיג את בית ישראל סבא להוה גטו משמעות ומשמעות בקרב משפחת העמים. אך גבורת ריבונו של עולם, הבורא והגואל, לא תקופה ולא תקצר בלבשה דמות בשר ודם: הרי "אל גיבור" יליד בית דוד בדור אמנם בנתיב הקלון והתרפה, אולם הוכתר בנצחון מחוץ במפעל חייו. מה שנסתר ונסתם לרוח אנוש קודם עוד נגידים בשריית השכינה.

ישראל זקוקה לידידים בקרב אומות העולם. ארצות המערב נתונות להנהגת מדינאים נוצריים שאינם בקיאים לפי שעה ביהודה ובייעודו של עם ישראל בין העמים, מאחר ולא קיבלו שום הדרכה על כך מפי מוריהם התיאולוגים. אם תשוב ישראל למעמד הראוי לה לפי בשורת התנ"ך בזירה הבינלאומית, הרי תלוי הדבר בתושיה ובהשגחה שיגלו מנהיגי המדינה שלנו.

המוציא לאור הגרמני אקסל שפרינגר ז"ל שאל פעם את כותב השורות האלה אם ניתן לעצור את מירוץ העולם לחזון אחרית הימים. התנ"ך – וגם הברית החדשה – אומרים במפורש "לא", בהסתמך על מצב אי־ההבנה השורר בין אנשי־השורה השקועים והטרודים בעינייני מדיניות ודת בימינו. וכל עוד האנשים הפנים בקול קורא, המשמיעים אזהרה או המשאים עדות לציבור אינם מוצאים אוזן קשבת מחמת התנגשות עם האינטרסים של הדופי־בצע, לא יקום השלום בין בני־האדם או בין העמים. מי יתן ונראה, מעבר לאיך אונים של בני־התמותה, את הגשמת תוכנית האלהים לגאולה ואת ריבוי התובעים קיום הצדק והמשפט והנהגת האחוה והרעות בין הבריות.

אנא עזרו לנו להאבק למען חופש הדת, המצפון וההתאספות, במטרה להשיג איכות חיים ראויה להתכבד ולהקים מסגרת עולם בו יוכלו ילדינו לזכות לעתיד טוב יותר. רק ע"י עמידה משותפת לטהרת מידות המוסד כפי שנמנו בדבר הקודש ניתן לנו לקבל אשראה לחידוש חיינו המוסריים והתרבותיים של עמנו. אנא תנו בנו אמון ובקשו חומר הסברה נוסף אשר יישלח לכם חינם אין כסף.

קלאוס משה פילץ, יושב ראש
ת.ד. 1275, רמת־השרון 47 100

מכללת לוינסקי לחינוך

מוסד להשכלה גבוהה להכשרת מורים
מודיעה על הרשמה לשנת תשמ"ז

לקבלת תואר אקדמי ראשון "בוגר בהוראה" (B.Ed)

בכל מסלולי ההכשרה להוראה:

הגיל הרך: גן ילדים וכיתות א־ב. מיקוד בהכשרה ללמידה פעילה. התמחויות: מוסיקה, אמנות, ספרות ילדים

החינוך המיוחד: לביה"ס היסודי, חטיבת הביניים של החינוך המיוחד, כיתות מקדמות וטיפוליות בחינוך הרגיל.

חטיבת הביניים: (כיתות ז'–י') המגמות: ספרות ולשון, מקרא, היסטוריה, אנגלית (דו־חוגי), ביולוגיה (דו־חוגי), מתמטיקה (דו־חוגי).

ביה"ס היסודי: (כיתות ג'–ו'), המגמות: מדעי הסביבה והחיים (טבע), לימודי ארץ־ישראל (מולדת וגיאוגרפיה), מקרא, ספרות, מתמטיקה, מחשבים. המגמה לערבית – לביה"ס היסודי ולחטיבות הביניים.

המדרשה למוסיקה*: הגיל הרך, ביה"ס היסודי, חטיבת ביניים, חטיבה עליונה, חינוך מיוחד. התמחויות: מוסיקה ותנועה בחינוך המיוחד, ריתמיקה, ניצוח מקהלה.

* המדרשה למוסיקה קיבלה היתר לקיים לימודים לקראת תואר ראשון.

מדעי המחשב – קורס הסמכה להוראת "הכרת המחשב" לתלמידי המכללה ולימודים בפועל.
לימודי שנה ד' לקראת התואר B.Ed לבוגרי מכללת לוינסקי ומכללות מוכרות או שקיבלו "היתר".

השתלמויות מורים – למורים בשנת שבתון ולמורים בפועל.
– קורסים למרכזי מקצוע ומנחים מוסדיים בביה"ס היסודי.
– "הסמכה" ו"בכיר" בחינוך מיוחד.
– הסמכה להוראה בחטיבות הביניים – עפ"י תכנית אישית.
– לימודים לתואר "מורה בכיר" ומורה בכירה בגיל הרך במסלולי המכללה ע"פ תכנית אישית.
– השתלמות חלקית – במסלולי המכללה, ע"פ תכנית אישית.

1. תחבורה מיוחדת ישירה למכללה מראשון־לציון וחולון
2. השתתפות בהוצאות נסיעה ממקומות מרוחקים
3. מילגות לתלמידים בהתמחויות ביולוגיה ומתמטיקה

פרטים והרשמה: ביחידה לרישום – קרית חינוך תל־אביב ת.ד. 68130 מיקוד 62480 טלפון 03-426162-9

מכללת לוינסקי היא המוסד היחיד שקיבל הכרה אקדמית מלאה והסמכה להעניק תואר ראשון בכל מסלולי ההכשרה.

ELECTRONIC DESIGN ENGINEER
(B.S. or M.S. in EE)
in Zurich, Switzerland

ALOS is a medium-sized Swiss company in office *automation with daughter companies in Germany and* the U.S. The small development group has taken the commitment to integrate microfilm – still the cheapest storage means today – into electronic data processing environment. Outstanding features require advanced techniques to succeed in a competitive market.

Successful candidates will have the following skills:
- several years of experience in hardware development
- solid knowledge of both linear and digital circuit design technologies
- feeling for practical realization of electronic structures in public oriented appliances (office equipment up to some thousands of items per year)
- familiar with lab tests, measurement and signal analysis, final evaluation of prototypes
- experience in costsaving techniques such as minimum can count, testability, trimmer reduction etc.
- some knowledge of microprocessor software (assembler 6809).

We look towards a long-term engagement.
English is a must, German an advantage. Residence and work permit in Switzerland will be provided.
To apply, send your resume to:
ALOS AG, Personalabteilung,
P.O. Box 143, CH-8045 Zurich

מועדון צרכנים
לקוראי מעריב

פרס על כל קניה

ראה "מועדון צרכנים" מוסף סגנון כל יום ד'.
השתתף בחידון הפרסים כל שבוע,
וזכה בפרס הגדול

ענה על השאלות:
1. לאיזה בית עסק שייך הטלפון: 9233029
2. לאיזה בית עסק שייכת הכתובת: שיכון בבלי בפסג' דקל
3. לאיזה בית עסק שייך הטלפון: 338828
4. לאיזה בית עסק שייכת הכתובת: נתנזון 28, חיפה

את התשובות נא לשלוח
לתב' גרין־קארד, דיזנגוף סנטר 510 ת"א
מיקוד 64332
ע"ג גלויות בלבד

הפרס הגדול באדיבות
הרהיטים היפים של
בת הגר בע"מ
קרית אריה פ"ת טל. 9231513 מישה תבית
יצרני: חדרי שינה, ארונות קיר, חדרי ילדים, פינות ישיבה, מזנונים ופינות אוכל בעיצוב מקורי ועבודת יד מעולה

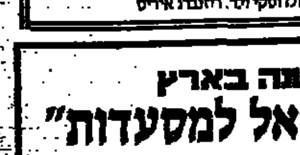

בהגרלה שנערכה ב־15.2.86 זכו בפרס הראשון, סוף שבוע במלון אסטוריה: רוזנברג יוסף מחיפה. פיטרמן אילי מראשל"צ, לבנה אליאס מאפרת, פלק שלום מאשקלון.
בפרסים קלמע זכו: בלה רוזן, טלי כהן, רבקה רבינוביץ, גרייבר אסה, צביקה ברי, רוזנברג רמי, מרגליות רוזל, מולדוסקי ולר, רוזנברג אירים

ספרית מעריב
מה הם אומרים על ספרו של אילן גולדהירש
אצלי או אצלך – שירים מרוב אהבה
"בא לי לכתוב על גולדהירש מפני שהספר שלו מצא חן בעיני בגלל מה שהוא: ספר שירי אהבה, ספר לו ולה, ממזר, אמתמי, רגיש. מתוח יפה במקום להגיד מלים... ספוג מראשיתו ועד סופו רומנטיקה צעירה".
תמר אביבי – "מעריב"
מה אתם אומרים?!
להשיג בחנויות הספרים בכל הארץ או ישירות בחנות ספרית מעריב, דרך מנחם בגין 72 ת"א, תל־אביב – 03-332211

לראשונה בארץ
"מדריך ישראל למסעדות"
ב־7 ערי התיירות (ירושלים, ת"א, אילת, טבריה, חיפה, צפת ונצרת), הכולל תפריט מלא.
הצטרף ל־100 המסעדות אשר תופענה במהדורה הראשונה.
מספר מקומות מוגבל
המדריך יפורסם בעברית ואנגלית.
פרטים בטלפון: 02-724758

פרס 500 דולר
למוצא מכונית
אופל קדט בצבע בז' מספר 84–265–14
לטלפן לאבי 04-672426.

מושב כפר־ביאליק
מחפש
מיכל/טרמוס לחלב בקיבול 3000 ליטר
טלפונים 712185, 04-737438.

"מגדה"
מעבדת שיניים אקספרס
תיקון וחידוש פרוטזות במהירות
רחוב אלנבי 66, ת"א טל.: 656180

מועדון מטייל מעריב
תופשת חורף ב"אלמוג־ים", אילת
פרטים והרשמה: "מועדון מטייל מעריב", טל. 03-439207

מכרז למכירת מכוניות
חשב
סובארו אוטומטית 1600
שנת ייצור 1985 מס' רישוי 81–845–44

את המכונית ניתן לראות ברחוב אבן גבירול 30 (לונדון מיניסטור) בגישה א' קומה ב' (משרדי "חשב").
הצעה בצירוף שיק בנקאי על סך 10% מערך ההצעה יש להמציא למשרדי החברה עד תאריך 4.3.86 שעה 10.00 בבוקר.
הקונה יעביר את המכונית על שמו ועל חשבונו ביום הקניה.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

ב"ה

משרד החינוך והתרבות — המחלקה להכשרת עובדי הוראה

מכללת תלפיות

המכללה הדתית להכשרת עובדי חינוך והוראה
תל־אביב

ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ז
למורות ולגננות
נמשכת

א. שלוש שנות לימוד לקבלת תעודת "מורה מוסמכת בכירה"
במסלולי ההכשרה:
- הגיל הרך (גן ילדים וכיתות א'–ב')
- בית הספר היסודי
- חטיבת הביניים
- חינוך מיוחד
- ציור ואמנות
- מלאכה ואומנויות טכניות
- מוסיקה *

- קיימת אפשרות להסדיר מגורים במעונות שבאחריות המכללה.
- מלגות ומענקים, עד לכיסוי מלא של שכר לימוד, להלמידות מצטיינות ונזקקות.
- קיימת אפשרות לשלב לימודים במכללה עם לימודים באוניברסיטה בר־אילן, על בסיס אישי, ע"מ לקבל לאחר 4 שנות לימוד תואר ב.א.

ב. המרכז להשתלמות גננות ומורים
לקבלת תואר "מורה מוסמך בכיר", להסבה מקצועית, לריכוז מקצוע ולגמול השתלמות:
1. לגננות, למורים ולמורות בשנת שבתון.
2. לגננות, למורים ולמורות בפועל.

פרטים נוספים וקבלת דפי־מידע ע"י פניה בכתב או בטלפון.
רח' דב הוז 16, ת"א, טלפון: 03/240007

תלפיות

* הערה: פרטים על ההרשמה למורשה למוסיקה, טלפון: 03/901743.

שנקר

בית הספר הגבוה למדעי הטקסטיל ולאופנה

ההרשמה למגמות עיצוב אופנה ועיצוב טקסטיל תסתיים ב־28.2.86

נמשכת ההרשמה למגמות:
- טכנולוגיה טקסטילית
- כימיה טקסטילית
- ניהול תעשייתי

הרשמה ופרטים נוספים: במזכירות האקדמית, רחוב אנה פרנק 12 רמת־גן 52526, טלפון: 03-719125, 03-719944, בימים א'–ה' בין השעות 08.30–15.00.

ידיעון וטופסי הרשמה אפשר לקבל באמצעות הדואר תמורת 4 ש"ח.

משרד העבודה והרווחה — אורט ישראל

המכון להשתלמות מקצועית משולבת

למד במוסד צבורי מוכר!

"תכנות מחשבים"

אנו נכין אותך לבחינות סיווג "תכניתן סוג 1"
בפיקוח משרד העבודה והרווחה
שפות הלימוד: בייסיק, קובול ופורטרן
במהלך הקורס מתרגל כל תלמיד באופן מעשי הרצת תכניות במחשב.
פרטים והרשמה: כל יום משעה 08.00–19.00. ביום ו' עד 13.00

אזור המרכז
- תל־אביב: שד' דוד המלך 39 מיקוד 64954 טל. 234807, 233231/293. החבור 32 מיקוד 65255 טל. 657065, 660086.
- בנים: לשכת המודיעין העירונית, שד' העצמאות פינת ירושלים, בימים א' עד ה' בין השעות: 09.00–13.00, 16.00–19.00, טל. 586803
- חולון: כבר ויצמן 5, ימים א', ב', ד', ה', שעות: 09.00–12.30 ר' 16.30–19.30. יום ו' 09.00–12.30. טל. 843256
- פתח־תקוה: סמינר שיין, קפלן 42 ימים א', ב', ד'. שעות: 16.00–19.00. טל. 9224924, 9221379

אזור הצפון
- חיפה: שמריהו לוין 30, מיקוד 33103 טל. 666182, 464671.
- קרית ביאליק: חטיבת הביניים רח' דפנה 54, ימים א', ג', ד', 17.00–20.00. טל. 714605
- מעלות: בי"ס תיכון אורט. ימים: א', ג', ה', 17.00–20.00.
- קרית שמונה: עירית ק. שמונה, אגף החינוך, בימי ב', ד', בשעות: 16.00–19.00.
- נתניה: ירושלים 1, מיקוד 42437 טל. 32727
- אשדוד: רוגוזין 32, מיקוד 77271 טל. 22261
- ירושלים: רח' דוהרת ראשונים 8 טל. 221979, 223033

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
המדור ללימודי חוץ, חיפה

נותרו מספר מקומות לקורסים

1) מנהל עסקים למהנדסים
מועד הפתיחה: 16.3.86

2) ניתוח מערכות מידע
מועד הפתיחה: 9.3.86

בדבר פרטים נוספים נא לפנות: למשרדי המדור, בנין המדור ללימודי חוץ, הדר הכרמל, בסמוך לבנין הטכניון הראשי בהדר, ת.ד. 4959 חיפה טלפון 04-661151-5, 04-667818.

בוא ללמוד חשבונאות ומינהל ברצינות, באמינות, בהצלחה.

גינת

הנהלת חשבונות	הנה"ח ממוחשבת
בפיקוח משרד העבודה	★ הכרת מערכת המחשב ומרכיביה
★ סוגים 1,2 פתיחה: 12/3	★ עקרונות הנה"ח ממוחשבת
★ קורס בוקר מזורז פתיחה: 20/3	★ עבודה מעשית וסדנא פתיחה: 19/3
★ סוג 3 פתיחה: 23/3	

תל־אביב, רח' בן־זכאי 6 (פינת אחד העם 35)
טל': 03-290775

המכללה למינהל — מיסודה של הסתדרות הפקידים
נתיב פתוח – לעתיד בטוח

אוניברסיטת בר־אילן

המרכז להשתלמות בניהול

מודיע על
פתיחת מחזור חדש של

לימודי תעודה ביצוא וסחר בינלאומי

הקורס הינו עיוני ומעשי ומקיף נושאים בתחומים הבאים: שיווק, תהליכי ונוהלי יצוא, מימון, קרנות, חקר שווקים בחו"ל, היבטים משפטיים, הבנת תוכנית יצוא, הפצה, קידום מכירות בחו"ל ועוד.

מחזור הלימודים הקרוב יפתח ב־30 במרץ.

פרטים והרשמה: ת.ד. 1530 רמת גן 52115, ☎ 03-747262.

"...וג" בי"ס למקצועות האופנה
קורסים מקצועיים לאופנה
המיועשת בשיטת "בילר"
תכנון וציור אופנה
תעודת הסמכה
קורסי תפירה מזורזים למתחילות בשיטת "בורדה"
קורסי תפירה למתקדמות לפי מידה וקונפקציה
מועדי פתיחת הקורסים: 6.3; 11.3.
גורדון 21, תל־אביב, טל. 235422, 238089
● מספר המקומות מוגבל ●

אורט ישראל
המערכת ללימודי מבוגרים
היחידה ללימודים בכתב
בגרות ניתן ללמוד בהתכתבות

להצלחתך, הכנו חומר חדש ללימוד עצמי בהדרכה אישית במקצועות:
- ספרות
- תנ"ך
- לשון
- חיבור
- מתמטיקה
- גאוגרפיה
- ידע העם והמדינה
- היסטוריה

תל־אביב: שד' דוד המלך 39 מיקוד 64594, טל' 233231/293, 234507. רח' התבור 32, מיקוד 65255, טל' 657065, 660086.
ירושלים: דוהרת ראשונים 8, מיקוד 94625, טל' 02-226455, 02-221979.
חיפה: שמריהו לוין 30, מיקוד 33103, טל' 666182, 04-664671.
באר־שבע: הפלמ"ח 127, מיקוד 84244, טל' 057-33777.
נתניה: רח' ירושלים 1, טל' 053-32727.
אשדוד: רוגוזין 32, טל' 055-22261.

למד/י בביתך בזמנים הנוחים לך.

מישלב ערב להצלחתך
מישלב — מכון ישראלי להשכלה בפיקוח משרד החינוך והתרבות

ביה"ס למבוגרים ללימודי בגרות
כיתות בוקר וערב

מודיע: בתחילת מרס 1986
ייפתחו קורסים מזורזים
במקצועות: מתמטיקה ★ אנגלית ★ הבעה עברית ★ אזרחות

מישלב – המוסד הלימודי שלך

לבחינות הבגרות במועד יוני 1986

פרטים והרשמה: 08.00–14.00 לפנה"צ; 16.30–20.30 אחה"צ
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל – מפעלי תרבות וחינוך בע"מ
מישלב, מכון ישראלי להשכלה, רח' ויצמן 53, תל־אביב, מיקוד 62091, ת.ד. 21373, טל. 03-263186-9

המכללה לחינוך ע"ש א. שיין
פתח־תקוה

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

עשור חמישי לפעילות המכללה

החלה ההרשמה לשנה"ל תשמ"ז
להכשרת מורים וגננות

המכללה משתתפת בהוצאות הנסיעה לבאים מחוץ לפתח־תקוה והסביבה.

מסלולי הכשרה:
- ★ מורות לגיל הרך (גן + א' ב')
- ★ מורים כוללים לבית הספר היסודי (בהתמחויות: לימודי ארץ ישראל או אנגלית)
- ★ חינוך מיוחד
- ★ מורים לחטיבת הביניים (בהתמחות הומניסטית דו־תחומית)

הלימודים מאורגנים לפי דרישות המבנה האקדמי.

בפרטים נוספים לפנות למכללת שיין, רח' קפלן 42 פתח־תקוה 49210, טל. 9224924, 03-9221379
תחבורה: מפ"ת – 75, 88; מת"א – 50, 51, 62, 66; אגד – 164; מלוד, רמלה – 249.

נפתחים בתל־אביב וברמת־גן

קורסים אקסקלוסיביים
בוקר וערב
במגמות:
- ★ גרפיקה שימושית בשילוב התמחות בסטודיו חדיש ביותר
- ★ גרפיקה יצירתית מותאם במיוחד למורים
- ★ כתב עברי אמנותי

רמה גבוהה, מורים מעולים
נסיון ומוניטין מ־1964

עיצוב גרפי
סטודיו
וביה"ס לאמנות

משרד אזורי: ברוכוב 49, בני־ברק
טל' 781454, 794319

מועדון מטיילי מעריב
טל 03-439207

שבוע של תיאטרון בלונדון בחופשת פסח
היציאה: 20.4; 25.4
המלווה: ד"ר אליקים ירון

ביה"ס לקציני־ים בעכו
קורא לך

בוגר כיתה ח', ט',
ההרשמה נמשכת לכיתות ט', י',
בוא ללמוד בבית־הספר לקציני־ים עכו

אצלנו תשלב לימודים עיוניים עם מקצועות הים במגמות שיט, מכונה ואלקטרוניקה.

שיחות הסברה להורים ולתלמידים מתקיימות מדי יום בביה"ס בשעות 08:00 עד 14:00

לפרטים נוספים יש לפנות לכ"ג יורדי הסירה, ביה"ס לקציני־ים ת.ד. 66 עכו, 24100

מכון לחקר התלמוד ע"ש שאול ליברמן
היחידה להוראת תורה שבעל־פה
נוה שכטר, רח' אברהם גרנות 4, ת.ד. 196, ירושלים 91001 טל' 631121, 02-663261

החלה ההרשמה לשנה"ל תשמ"ז
למסלול לתעודת הוראה בתורה שבעל־פה
לבית־הספר העל־יסודי
באישור משרד החינוך והתרבות

בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב או להתקשר טלפונית
בימי ראשון, שלישי וחמישי לטלפונים הנ"ל, ובשעות הערב לטל' 02-931014

במלאת שנה לנפילת יקירנו

סגן **חנן ורבר** ז"ל

חוני

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, י"ד באדר א' תשמ"ו (23.2.86), בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין הצבאי ברחובות.

נפגשים ליד השער

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה בשיבה טובה של יקירתנו

חנה לאה בורנשטיין

אלמנת ר' צבי ז"ל

לבית אידלשטיין

מפולבי – לובלין

הלויה תתקיים היום, יום ששי, י"ב באדר א' תשמ"ו (21.2.86), בשעה 12.00 בצהרים בבית העלמין הישן, רח' קלאוזנר, רעננה.

המשפחה האבלה

הננו מודיעים בצער על פטירתו של

מנחם (פיטיה) ספיבק

ז"ל

הלויה התקיימה ביום חמישי, י"א באדר א' תשמ"ו (20.2.86).

המתאבלים:

אשתו ד"ר יפה קרסנובה-ספיבק

אחותו אסתי מיליקובסקי ומשפחתה

בתו: ליאורה ופרופסור גד אלון

בנו: אלדד וטניה ספיבק

נכדיו: יואב, רוני, אודי, איתי, הילה וטל

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו

לאה שלגי ז"ל

(בת אליהו קפלן ז"ל)

ייערכו אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, י"ד אדר א', 23.2.86, בשעה 15.00, בבית העלמין הישן בראשון-לציון.

נפגשים ליד השער של חלקה ו'.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת אמנו וסבתנו היקרה

ושלוש עשרה שנה לפטירת אבינו וסבנו היקר

מרים ומאיר ענבר ז"ל

תתקיים אזכרה והקמת מצבה ביום שני, ט"ו באדר א' תשמ"ו (24.2.86) בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בכפר סמיר חיפה.

נפגשים ליד השער הראשי.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירתנו

פילי אולגה ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ראשון, י"ד באדר א' תשמ"ו (23.2.86) בשעה 15.00 בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון-בת-ים.

בשבת 22.2.86 בשעה 11.00 תתקיים אזכרה בבית

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

בולסלב ליטווין ז"ל

נעלה לקברו לאזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, י"ד באדר א' תשמ"ו (23.2.86), בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בגבול חולון בת-ים.

משפחות:

ליטוין, זינגר ואברמוביץ'

המגבית המאוחדת לישראל

קרן היסוד

מכבדת את זכרו של

ד"ר **מורטון מאיר ברמן** ז"ל

מנהיג ציוני אמריקני דגול ופעיל מתנדב מסור לקרן היסוד

במלאת שלושים למותו יערך טכס גילוי המצבה ביום שלישי, ט"ז אדר א' תשמ"ו (25.2.86), בשעה 15.00. המשפחה וידידים יתכנסו ברחבת הכניסה לבית העלמין הר הזיתים מול מלון אינטרקונטיננטל בשעה 14.45.

יהי זכרו ברוך

לאלדד ספיבק

משתתפים בצערך הכבד

על מות

אביך ז"ל

עובדי אי. אי. טי. בע"מ

אזכרה

במלאת עשר שנים לפטירת ראש משפחתנו היקר

ר' **יצחק** ב"ר מנחם **פריד** ז"ל

נקיים אזכרה לעילוי נשמתו ביום הזכרון, יום ראשון, י"ד באדר א' תשמ"ו (23.2.86), בשעה 4.30 אחה"צ, ב"הר המנוחות" בגבעת שאול ירושלים.

המשפחה

"שפריר" חברה לאספקת מזון בירושלים בע"מ

מתאספים בשעה 4.15 בכניסה לבית העלמין.

לחברתנו שושנה עמר

משתתפים באבלך הכבד על מות

אמך ז"ל

תעשיות אבן וסיד

ההנהלה והעובדים

לחברנו

אברהם רדליך

איתך באבלך

במות

האב ז"ל

מפעלי קירור בצפון

ההנהלה והעובדים

חברי משק נורדיה

אבלים על מות

הגברת **שמחה אהרון**

ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה

לעפרה גבעון

אנו אתך באבלך הכבד

במות עליך

אמך ז"ל

חבריך לעבודה

ליז קלייבורן ישראל

לאיסטר ויעקב בקימר

משתתפים באבלך על מות

האם ז"ל

מוצרי תכן בע"מ

ביום חמישי, י"ח באדר א' תשמ"ו (27.2.86), ביום השנה השמיני לפטירתם של יקירינו

צפורה ועמיחי פאגלין

ז"ל

נעלה אל קברם ונתייחד עם זכרם.

נפגשים בשעה 15.30 ליד שער בית העלמין בקרית שאול.

המשפחה

במלאת שנתיים לפטירתה של יקירתנו

יהודית אייזנברג

ז"ל

(לבית הרשקוף)

נעלה לקברה להתייחד עם זכרה ביום ראשון, י"ד באדר א' תשמ"ו (23.2.86), בשעה 15.30 בבית העלמין בקרית שאול.

נפגשים ליד השער.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת

אהובה לובה סומפולינסקי ז"ל

לבית מורגנשטרן

נקיים אזכרה ביום חמישי, י"ח אדר א' (27.2.86), בשעה 16.00, בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת-ים. נפגשים על-יד השער הראשי.

לאחר מכן לימוד וסיום מסכת בביהכ"נ נועם אלימלך, סוקולוב 23, בת-ים.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

יוסף בן יחיאל **ישפה** ז"ל

מותיקי ירושלים ובוניה

נעלה לקברו ביום שני, ט"ו באדר א' תשמ"ו (24.2.86), בשעה 15.00, בהר המנוחות, גוש ת"א חלקה ד'.

אוטובוס יצא בשעה 14.30 מבית המנוח, רח' מטודלה 19, ירושלים.

המשפחה

במלאת שנתיים לפטירת יקירנו

דוד זסלבסקי ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום רביעי, י"ז באדר א' תשמ"ו (26.2.86), בשעה 16.00 בבית העלמין בקרית שאול.

נפגשים ליד השער.

המשפחה

במלאת עשר שנים לפטירתו של יקירנו

משה יצחק זיטמן ז"ל

ב"ר מרדכי צבי

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום ראשון, י"ד באדר א' תשמ"ו (23.2.86), בשעה 16.30 בבית העלמין בקרית שאול.

נפגשים ליד השער.

המשפחה

הנהלת "מצבות-ירושלים" ועובדיה

אבלים

על מותו של חברם לעבודה

ר' **יצחק בן-רחמים כהן** ז"ל

ומשתתפים באבלה של המשפחה

הובא למנוחות בבית העלמין היהודי בחברון

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

שמואל דה-פאו ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שני, ט"ו באדר א' (24.2.86), בשעה 15.00 בבית העלמין בנירדבנים.

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים

על פטירתה של יקירתנו

בקימר יפה (שינדל)

הלויה תערך היום, יום ששי, י"ב באדר א' תשמ"ו (21.2.86) בשעה 13.00 בבית העלמין בבאר-שבע.

האבלים:

בעלה: דוד

בניה: יעקב ואינה בקימר וב"ב

איסטר ופנינה בקימר וב"ב

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

גרשון רוז'נסקי

הלויה תצא מרחבת בית העיריה ברחובות ביום ו', י"ב באדר א' תשמ"ו (21.2.86), לבית העלמין בקרית-ענבים.

המשפחה

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של אבינו – חברנו

מיכאל סליבקה

הלויה תצא היום, יום ששי, י"ב באדר א' תשמ"ו (21.2.86), בשעה 13.00 מבית הכנסת בבלפוריה.

המשפחה

ומושב בלפוריה

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

מאיר דרוי ז"ל

יליד קרסלבה לטביה

נעלה לקברו שבהר המנוחות גבעת שאול, ירושלים, לגילוי המצבה ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, י"ד באדר א' תשמ"ו (23.2.86), בשעה 15.00.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר

צבי בורשטין ז"ל

תתקיים אזכרה והקמת מצבה ביום חמישי, י"ח אדר א' תשמ"ו (27.2.86) בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בכפר סמיר, חיפה.

התחבורה תצא בשעה 3.00 מרחוב הרצל 87, ליד בית המנוח.

המשפחה

במלאת שלושים למותו של יקירנו

ערן הורביץ ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום שלישי, ט"ז באדר א' תשמ"ו (25.2.86), בשעה 4.00 אחה"צ, בבית העלמין בבני-ציון.

המשפחה

בס"ד

במלאת שנה לנפילתו של בננו

דניאל מושיץ ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ששי, י"ט באדר א' (28.2.86), ב-9.00 בבוקר, בהר-הרצל, ירושלים.

המשפחה

לד"ר אידיס ומשפחתו

אתך באבלך

על מות

אמך

טנא נגה

ההנהלה והעובדים

"גנזא" חוג לאמנות עממית

ליד מוזיאון הארץ

מודיע בצער עמוק על פטירתו הפתאומית של חברו הוותיק, האמן הדגול

יחיאל גולדשטיין ז"ל

ומביע את השתתפותו הכנה בצערה של המשפחה.

בראש העין תקעו בשופר

(המשך מעמוד 1)
רוע הגזרה.

ראש העין הלכה למתנ"ס. גם אביו של יוסי פינק בא לשם מרעננה. כשעמדו וקראו פרקי תהילים, „סליחות" ו„אל מלא רחמים", נכנסו למתנ"ס החברים מהיחידה ומישיבת ההסדר. מאובקים ומותשים מעייפות, אחרי שקיבלו חופשה ראשונה מאז האירוע, הם עמדו יחד עם מאות האנשים והתפללו גם הם לשלום השבויים.

החברים סיפרו, כי רמי ויוסי לא הלכו לשבי כמו צאן לטבח. „הם היו מעדיפים למות מאשר ליפול בשבי. הם נלחמו עד הרגע האחרון והסימנים בשטח מראים את זה".

בגד עמרה הבכתה אמו של עקיבא שאלתיאל, תושבת ראש העין. לפני שנה עלה עקיבא לטרמפ וגופתו נמצאה לאחר מכן בשומרון. בצפון, בלבנון, המשיכו לחפש אחר החיילים, אבל בראש העין אמרו הרבנים, מעל־גבי הבמה, שלא מספיקים תהלים ותפילות. „בכל שנתפלל יותר – אמר הרב עמרם שלמה קורח שבא מבני ברק – נשיב את בנינו מהר יותר".

מהלך המתנ"ס אפשר היה לראות את האמהות והאחיות, מחכות בחוץ. „אנחנו נלחמים בשם השם והחיזבאללה מחללים את שם השם, ולכן אנו בטוחים שבנינו יחזרו בריאים ושלמים בעזרה כי עמנו אל", אמר הרב קורח ולמעלה מאלף ברכות זעקו א מ ן.

הרב בסיס, רבה של ראש העין, קרא לציבור להוסיף מלצפות בטלוויזיה „שמטמאת את נפשינו" ולהתעודד בתשובה, כדי שהתורה תהיה בעתידנו תריס בפני המרעננות.

ראש המועצה המקומית, יגאל ידין, אמר כי הוא מאמר להתפלל ולקרות „אין בידינו להושיע".

מנחם סייד, גיסו של החייל הנעדר רמי אלשייך, הודה בשם המשפחות לכל המתפללים: „כשלו הברכיים בהשמע הגזרה ששני בנינו, חיילים שנשלחו לחזית, נישבו על־ידי ארגון מרצחים. אבל בשורותינו אין יאוש. שום דבר לא קרה במקרה. הכל מכוון מלמעלה", אמר הגיס.

תלמה פרייד מוסיפה:

„יוסי בחור טוב. כמובן שלא היה לו נסיון דומה בעבר, אך אני מאמין שיסתדר על הצד הטוב ביותר. כולי תקווה שיעמוד במבחן", אומר מרדכי פינק, אביו של החייל הנעדר יוסי פינק מרעננה. האב סיפר, כי המשפחה מקבלת עידוד רב מקרובי־משפחה ומחברים ואמר כי הוא חש ש„כל המדינה איתנו". „אין לי לתלונות נגד איש, כולם עושים את המכסימום", אמר.

זייף חתימת עזר ויצמן והבטיח הנחה על מכונית

מאת איה אורנשטיין

מיכאל לוקשביץ בן 31, פעיל במפלגה הליברלית בקצרין, הורשע אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב על־פי הודאתו בזיוף מיסמך שנחתם כביכול על־ידי השר עזר וייצמן ובנסיון לקבל דבר במירמה.

בהתאם לעיסקת־טיעון שהושגה בין התובעת, עו"ד הודה באום, לבין הסניגוריה, עו"ד איריס מרכסנגוט, הוריד השופט אליעזר כהן את עונש המאסר על־תנאי שהיה תלוי נגד הנאשם משנה וחצי לשלוש שנים, והטיל עליו את הקנס המירבי – 250 ש"ח.

העבירות בוצעו על רקע הכרות בין לוקשביץ לבין פעילה אחרת במפלגה הליברלית, רדה כהן, שעמה התידד. רדה סיפרה ללוקשביץ שהיא עומדת לקנות מכונית חדשה, ואז הוא הציע לה לקנות את המכונית בחברת „ברע", כשהוא טוען בפניה במירמה שעזר וייצמן, מבעלי החברה, הוא חבר של אביו, והוא יוכל להוריד לה הנחה משמעותית.

בעיקבות זאת, זייף לוקשביץ מיזכר פנימי בחתימתו כביכול של עזר וייצמן.

אנשים בתיאטרון

אתגן שינקין

[illegible]

„מצב מלחמה" הוכרז

(המשך מעמוד 1)
קם הגדול הם אנשי „חיזבאללה" נמלטו לביירות, אך פירסמו הודעה בה הם קוראים לכל הצעירים בדרום לרוקן את מחסני הנשק באיזור ולהילחם נגד צה"ל.

גם התנועה השיעית המתונה „אמל" החלה לגלות עצבנות ואף היא קראה ללוחמיה להתנגד נמרצות נגד מה שהגדירה „הכוחות הפולשים".

תחנות השידור בביירות טענו, כי לפחות 90 אזרחים לבנונים נעצרו אתמול בידי צה"ל במהלך הסריקות ב־16 כפרים. „הסריקות נמשכות, ולפי הערכתנו אין צה"ל מתכוון לשוב בקרוב לבסיסיו", טענו.

גורלם של שני הנעדרים נשאר בגדר תעלומה, לאחר שחוטפיהם לא הודיעו דבר מאז הודעתו של האלמוני שלשום כי אחד החיילים הוצא להורג.

בעקבות אותה הודעה ערכה משטרת ביירות סריקות במערב העיר אחר גופתו של ההרוג. היא גילתה אמנם שתי גופות אך אלה היו, כפי שהתברר אמש, גופותיהם של שני מפקדים בארגון „אל־פתח" שהוצאו להורג על־ידי תומכי יאסר ערפאת בעיר.

רדיו „קול־לבנון" טען, כי שני החיילים השבויים הוחזקו תחילה בבית־חולים שיעי בשכונה הדרומית, מעוזם של אנשי „חיזבאללה" בביירות המערבית. אולם משקיפים בביירות אינם מוציאים מכלל אפשרות, כי הנעדרים עדיין מוחזקים בדרום לבנון ולא היה קשה להעביר את עדויותיהם הנבאיות לביירות.

שמונה מחבלים נהרגו אתמול בדרום לבנון, בידי של צה"ל, ליד הכפר סריפה מדרום לליטאני. גופת מחבל ספר, שנהרג כנראה עוד שלשום בכפר חרים, נמצאה אתמול במקום ההיתקלות. על הריגתם של עוד 10 מחבלים באש צד"ל, באזור ג'זין הצמוד לרצועת הבטחון, מסרה אמש מיפקדת צד"ל.

שמונת המחבלים נהרגו באש שהפעיל צה"ל כנגד חוליית מחבלים, אשר ירתה לעבר סיור רגלי של צה"ל, הרגה חייל צה"ל במהלך סיור מדרום לליטאני, מחוץ לרצועת הבטחון.

המחבל התשיעי, שעל מותו נודע אתמול, השתייך לחוליית מחבלי „חיזבאללה" שנהרגו שלשום באש חיילינו בכפר חרים. אתמול רווח על הריגת 4 מחבלים מאנשי „חיזבאללה" בתקרית זו, אך אתמול נמצאה גופת מחבל חמישי שנהרג באותה תקרית.

התקרית החמורה ביותר אתמול בדרום לבנון היתה כאמור ליד כפר סריפה, בשעות הצהרים, ובה נפל חייל צה"ל. סיור רגלי של צה"ל נע בתוך ואדי, כשני קילומטר מדרום לליטאני, בגיזרה המרכזית בדרום לבנון.

לפתע ניתכה לעבר הסיור מטאר רב אש „אר.פי.ג'י.". במכת האש הראשונה של המחבלים נהרג חייל צה"ל. בתגובה ירו חיילי צה"ל לעבר מקור הירי. בתום הירי נספרו במקום גוויותיהם של שמונה מחבלים.

מיפקדת צד"ל מסרה אמש, כי בהיתקלויות שהיו בשלושת הימים האחרונים בגיזרת ג'זין – בה מגן צד"ל בכוחות עצמו וללא סיוע צה"ל על הגזרים העיר ג'זין והאזור – נהרגו בהיתקלויות עם חיילי צד"ל עשרה מחבלים.

במשך יום אתמול נעצרו באזורים שמחוץ לרצועת הבטחון שבהם מתבצעות הסריקות, גם עשרות חשודים בפעילות עויינת, לרבות כאלה החשודים בפעילות נגד ישראל במסגרות של „חיזבאללה" ו„אמל". כן נמצאו אמצעי לחימה בכמויות, שהוגדרו כ„אדירות" על־ידי אלוף הפיקוד אורי אור.

בין השאר נתפסו כמאה טילי קטיושה בקוטר 122 מ"מ, טילי קטיושה 107 מ"מ, עשרות פצצות „אר.פי.ג'י.", מאות קיג של חומרי נפץ, מרעומים מוכנים להפעלה ועוד.

יהודה נגרין ומנחם רהט מוסרים: טילי קטיושה נורו אמש מדרום לבנון לעבר שטח ישראל בגליל המערבי. הטילים נורו בשעה 6.45 בערב, כנראה בידי מחבלים שביקשו להפגין בכך את נוכחותם בשטח, חרף הסריקות שמבצע צה"ל.

בישובי קו העימות בצפון מורגשת כוננות בעקבות פעילות צה"ל בלבנון ומחשש לתגובת המחבלים אם צה"ל לא יצא מלבנון. בירי הקטיושות אמש לעבר הגליל־המערבי, לא ירדו מרבית התושבים למקלטים והמשיכו את חייהם כרגיל.

שני טילי קטיושה נורו בחוצות לעבר אזור „אצבע הגליל". לא היו נפגעים

ארה"ב מסכימה להשתתפות

(המשך מעמוד 1)
הסכם שלום עם ישראל.

פקידים אמריקאיים סירבו בתוקף לאשר, כי גם ישראל נתנה את הסכמתה להזמנת אש"ף, אולם הם לא ניסו להכחיש שישראל ידעה על השינוי בעמדה האמריקנית. בלשכת ראש־הממשלה ציינו אמש, בתשובה לשאלה, את דברי שמעון פרס מן השבוע שעבר, כי לא ידוע לו על כל שינוי בעמדת ארה"ב כלפי אש"ף.

משרד החוץ בירושלים הורה אתמול לשגריר ישראל בוושינגטון, מאיר רוזן, לבקש ממשרד החוץ האמריקני הבהרות והסברים לפרסום שגילה המלך חוסיין בדבר ההצעות שהעביר מימשל רייגן לאש"ף. ההוראה הזו הועברה לרוזן עוד בטרם אישר דובר משרד החוץ האמריקני את אמיתות הגירסה שמסר חוסיין בנאומו.

„אנו מסרבים להאמין שישראל הסכימה לשיתוף אש"ף בוועידה בינלאומית", אמרו אמש מקורות דיפלומטיים ישראליים בוושינגטון. הם הוסיפו „הזמנתו של אש"ף לוועידה, כמו הזמנת גורמים אחרים, מחייבת, כידוע, את הסכמת כל הצדדים האחרים".

אולם האישור, שנתן אתמול משרד החוץ האמריקני לדבריו של חוסיין בדבר ההבטחה שקיבל מן המימשל להזמין את אש"ף לוועידה, שופך אור חדש על המגעים החשאיים, שניהל באירופה בחודש שעבר עוזר שר החוץ לעניני המזרח התיכון ריצ'ארד מרפי, עם המלך חוסיין ועם ראש הממשלה שמעון פרס. גורמים אמריקניים מנסים ליצור רושם, כי ישראל ידעה על נכונות אמריקנית להבטיח לאש"ף מקום בוועידה – אם יקבל על עצמו את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 ויסכים לנהל משא־ומתן עם ישראל.

השינוי בעמדה האמריקנית בא אמש לידי ביטוי בתידרוך היומי של דובר משרד החוץ האמריקני. כאשר התבקש הדובר להגיב על הקטע בנאומו של חוסיין, אמר: „ציטטה זו מהווה תאור מדויק של עמדתנו וציפיותנו בנסיבות המיוחדות הכן שנדונו במגעים עם ירדן". הדובר הטעים עם זאת, כי אש"ף החמיץ את ההזדמנות והוסיף: „ההיסטוריה ממשיכה הלאה...הצדדים יצטרכו לחפש בסיס אחר להתקדם למשא־ומתן לשלום, לרבות לפתרון הבעייה הפלשתינית".

משרד החוץ האמריקני תיאר את נאומו של חוסיין כ„הערות חשובות על תהליך השלום". פקידים אמריקניים אמרו אמש ל„מעריב", כי המימשל האמריקני לא יעשה כעת שום צעד נוסף, אלא ימתין לתגובתם של הפלשתינים ובעיקר לתגובתם של תושבי השטחים.

שכרם של מאות

(המשך מעמוד 1)
תי דרגות את כל העובדים המצויים בשתי הדרגות העליונות. דרישה זו תביא לכך שמאות העובדים הבכירים יקבלו כולם תוספת בשיעור 30%.

בצמרת משרד האוצר חוששים מהשלכות מרחיקות לכת של יישום ההסכם עתה. ההערכה היא, כי תוספות אלה יקשו מאוד על האוצר ליישם את מדיניות השכר שנובש, קרי הקפאה מוחלטת של השכר בשנה הקרובה.

הממונה על השכר במשרד האוצר, הלל דוראי, אמר בתשובה לשאלת „מעריב": „אני בהחלט לא מאושר מזה, אך ההסכם מעוגן בחוק ואין כוונה שלא לבצע את החוק".

בצמרת האוצר גם שוררת דאגה נוכח נתונים מעודכנים על רמת השכר במשק. מתברר, כי רמת השכר במשק גבוהה ברבע הראשון של 1986 ב־10% ברוטו, בהשוואה לרבע האחרון של 1985. הנתונים מראים, כי שכר הנטו גבוה בפברואר 1986 ב־10־5 אחוזים לעומת רמתו ערב התכנית הכלכלית.

ההערכה היא, כי במגזר העיסקי ניתנו תוספות שכר מעבר להסכמים – דבר העלול לסכן המשך בלימת האינפלציה.

המשך

(המשך מעמוד 1)
ארגון „אמל", שמאגר כוחו הוא כנסית הדרום השיעית, גילה גם הוא התאפקות. השאלה המרכזית עתה היא, האם „אמל" ימשיך לגלות התאפקות כזאת לאורך זמן. זו גם הדילמה שלנו: איך להמשיך בסריקות ובו בזמן לא לגרום לתגובתו נגד של „אמל", שידליקו את כל אזור הדרום.

נראה שהזמן שלנו הולך ואוזל, ואנו כבר מהלכים על אותו חוט דק, המפריד בין דרום־לבנון שקטה לגועשת. שר הבטחון יצחק רבין, קבע שלשום, בתוכנית „מוקד" בטלוויזיה, כי מאחורי הסריקות עומדת האחריות העליונה של מדינת ישראל לגורל חייליה, ולא הבטחת שלום הגליל, אך מה שעלול להתרחש עתה, הוא ששלום הגליל יעמוד בסכנה.

ההכרעה לכן כבדה מאוד:

★ להמשיך בסריקות „עד הסוף" ולהסתכן בהחמרת ההיפגעים, רופפים בכל שיהיו, בכינון רצועת הבטחון

★ או להפסיק את הסריקות, בהכרה שעשינו הכל למען חיילינו ולחזור לסטטוס־קוו שהיה ערב התקיפה.

הזמן העומד לרשותנו מועט ביותר וההכרעה מתחייבת. היא לא תהיה קלה, אך יש לקבלה – ומהר.

אלון בן־שחר

(המשך מעמוד 1)
ההיתקלות היתה בעיצומן של הסריקות שערכו אתמול כוחות גדולים של צה"ל בכ־20 כפרים שיעים מצפון לאיזור הבטחון. אחד הכוחות סרק את הכפר השיעי צריפה.

בוואדי ליד הליטאני הונחתה לפתע על הכוח מכת אש חזקה, שכללה ירי בק"ל ואר.פי.ג'י. אלון בן־שחר נפצע פצעים קשים והוחש במסוק לבית־חולים. מאמצי הרופאים להצילו עלו בתוהו והוא מת מפצעיו. הלווייתו תתקיים היום בשעה 1:00 בצהרים, בבית־הקברות הצבאי בהר־הרצל בירושלים.

בסריקות שנערכו לאחר מכן, נמצאו גופותיהם של שמונה מחבלים. משערים כי הם נמלטו מן הכפר צריפה והסתתרו בוואדי כאשר נתקלו בכוח צה"ל.

בארבעת ימי הסריקות נחקרו יותר מאלפיים איש, בהם כוהני דת שיעים. כשישים מהם, בהם כמה כוהני דת שהוסיפו לפגוע בישראל, נשארו במעצר.

הפעילות התקיפה של צה"ל תימשך גם היום, ואולי גם מחר וביום א'.

מפקד פיקוד צפון, אלוף אורי אור, נמצא כל העת עם הלוחמים בשטח. „כל עוד קיים שמץ של סיכוי למצוא את שני החיילים נמשיך בסריקות ללא הגבלה של זמן" הדגיש האלוף.

זכו בלוטו

בהגרלת רב־פרס מצטבר של מפעל הפיס מספר 08/86 שהתקיימה ביום 20/2/86 זכו הכרטיסים הבאים:

בסך – 166,000.00 ש"ח זכה המספר 774938

ברור המזל לא עלה המספר בגורל הפרס המצטבר בסך 90,000.00 שיוחזם יועבר לשבוע הבא.

מקסימום פרס ראשון בשבוע הבא יהיה – 330,000.00 ש"חים (כולל צבירה).

בסך – 7,500.00 ש"ח זכה המספר: 058453.

בסך – 4,000.00 ש"ח זכו המספרים: 325932 346105.

בסך – 200.00 ש"ח זכו המספרים: 077267; 087787; 101248; 111762; 201638; 274828; 315003; 322523; 327093; 370007; 428028; 429828; 462470; 467467; 502419; 525465; 538343; 584670; 607357; 621107; 633219; 643980; 653704; 685742; 718371; 799329; 800958; 807533; 812830; 849278; 853916; 856408.

בסך – 100.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספרים מסתיימים ב־: 3376; 5572.

בסך – 18.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 013; 637.

בסך – 12.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 122; 313; 904.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 6 או 8 או 9 זכו בסך של – 1.80 ש"ח.

בסך – 3.60 ש"ח זכו המספרים התלת־ספרתיים: 060; 200; 227; 242; 265; 444; 454; 460; 502; 537; 581; 582; 593; 641; 654; 660; 698; 728; 852; 883; 896; 910; 944; 949; 996; 999.

בסך – 1.80 ש"ח זכו המספרים הדו־ספרתיים: 03; 05; 13; 14; 20; 21; 24; 42; 46; 47; 50; 52; 54; 56; 59; 66; 73; 78; 83; 84; 89; 95; 99.

רק הרשימה הרשמית של תוצאות ההגרלה מחייבת את מפעל הפיס.

שנת החופשה הולידה בן אחרי תשע בנות

מאת שרש סלב

„לאחר שבמשך 17 שנה נקראתי אבו־ראאל־בנאת של קריית־מלאכי, מהיום אני אבו־ראאל־בן" – אומר מוריס בקימוחה, בן 40, מקריית מלאכי. אתמול אחר הצהרים שבה טובה אשתו מבית החולים לילדות כשהיא חובקת בן לאחר תשע בנות.

מספרת טובה, מורה מסייעת במקצועה: „לפני כשנה יצאתי לשנת חופשה מהעבודה. כשנכנסתי להריון, רציתי לעשות הפלה. תשע בנות הספיקו. בהשראת חברות, כתבתי לרבי מלובאביץ', והוא כתשובה בירכני ואמר יהיה טוב. בגלל הברכה המשכתי את ההריון והבחור השם זכינו".

אומר האב המאושר: „אשתי יכולה לנסוע מחוץ לבית בשקט. הבנות הגדולות דואגות לבית". מוריס פונה לממשלת ישראל לעודד את הילודה ואומר: „במחיר עולה אחד, אפשר לצייד ארבעה־חמישה עולים פנימיים".

לבן ייקרא בישראל – אשר, על שם הסבא ועל שום האושר שהביא.

הגיע תיאטרון מהונגריה

להקת תיאטרון המשתייכת לתיאטרון הלאומי של הונגריה הגיעה אתמול לארץ ל־7 מופעים של ההצגה [illegible].

כזכור, עמדה להגיע לארץ להקה אחרת של התיאטרון הלאומי ההונגרי לפני כחודשיים, אך בדרכה לארץ נפצע קשה אחד השחקנים בהתקפה של אש"ף בנמל התעופה של וינה, ובעקבות זאת נדחה בואה.

מזג האויר

בארץ

הטמפרטורות: התחזיות:
ירושלים 7 עד 16; תל־אביב 12 עד 20
חיפה 11 עד 21; באר־שבע 9 עד 21
רמת־הגולן 8 עד 16; צפת 9 עד 14
טבריה 8 עד 20; עפולה 6 עד 21
שומרון 7 עד 18; לוד 8 עד 22
יריחו 8 עד 22; עזה 12 עד 20
אילת 11 עד 25

בחוץ־לארץ

מזג האוויר בערים הגדולות בעולם: אוסלו 16– עד 3– בהיר; אמסטרדם 5– עד 1– מעונן; אתונה 10 עד 18 מעונן; בריסל 0 עד 5– מעונן; בואנוס־איירס 17 עד 29 בהיר; וינה 2– עד 3 בהיר; זנווה 0 עד 4 גשם; יוהנסבורג 14 עד 25 בהיר; לונדון 2– עד 3 מעונן; לוס־אנג'לס 15 עד 23 מעונן; ליסבון 18 עד 10 גשם; מדריד 7 עד 15 בהיר; מונטריאול 8– עד 4– מעונן; ניו־יורק 4 עד 5 מעונן; פאריס 2– עד 4 בהיר; קאהיר 12 עד 25 בהיר; קופנהאגן 7– עד 1– בהיר; רומא 12 עד 15 מעונן;

החידוש הבלעדי של „מעריב לנוער"
2 פוסטרים בגליון 1
את המבצע הזה אסור להחמיץ!

במלאת שנה לנפילתו של בננו היקר

סמ"ר
אפרים
(אפי)
מיכאל
ז"ל

תיערך אזכרה ביום חמישי, י"ח באדר א' תשמ"ו (27.2.86), בשעה 3.45 אחה"צ, בבית העלמין „הדרום" (בגבול חולון בת־ים) בחלקה הצבאית.
אוטובוס יוצא מבית המשפחה רח' משה שרת 31, בת־ים בשעה 3.30

המשפחה

לשרה ידין
משתתפים באבלך במות אמך
רבקה שטרנברג ז"ל
עובדי המגבית היהודית המאוחדת לישראל

תורנות לקבלת מודעות אבל לגליון יום א'
במוצאי־שבת
מצאת השבת עד שעה 24.00 (חצות)
(ביום א' לפנות בוקר, אין קבלת מודעות)
ב„מעריב" ת"א, רחוב קרליבך 2, טל. 439111, 439269, 439434.

בצער רב ובכאב אנו מודיעים על פטירתו של אבינו, אחינו וסבנו היקר

אינג' **ישראל דמינטר**

הלוויה תצא היום, יום שישי, י"ב באדר א' תשמ"ו (21.2.86), בשעה 11.00 לפנה"צ, מבית הלוויות העירוני, רח' דפנה 5, תל־אביב, לבית העלמין „הדרום" בגבול חולון–בת־ים. אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

אבלים:
בנותיו וחתניו: אסיה וצבי דגן
אריאלה ואברהם זילברמן
נכדיו ונכדתו: שפי, אהוד ונאוה
אחיו ואחותו: שלמה ורבקה
יפה רדלינגר
וכל בני המשפחה

השבעה בבית משפחת דגן, רח' רחל 5, תל־אביב.

ארבע שנים כואבות חלפו
נתייחד עם זכרו של יקירנו

מנחם שמואלי ז"ל

ביום שלישי, ט"ז באדר א' תשמ"ו 25.2.86
בשעה 14.00 בבית העלמין החדש ברחובות.

המשפחה
ובית חישתיל

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

אברהם הלבני ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום שני, ט"ו אדר א' תשמ"ו, 24.2.86, בשעה 15.00
בבית העלמין בבאר שבע.
נפגשים ליד השער.

המשפחה
בית מפעלי תובלה

המשטרה הורתה לחברת הכת „אננדה מרגה" לעזוב הארץ

המגורשת היא אזרחית הפיליפינים ★ התברר שמנהיגת הכת מסתתרת בארץ תחת זהות מזוייפת

מאת אריה קיזל

משטרת חיפה הורתה לאישה הפיליפינית, חברת הכת המיסטית „אננדה מרגה" בחיפה, לעזוב את הארץ בתוך שבוע ימים.

בשבוע שעבר נקראו הבנות, המתגוררות בדירה השייכת לכת זו, למטה המשטרה בחיפה. הבנות נדרשו להציג בפני קצין משטרה את דרכוניהן ואחת מהן, פיליפינית שהצטרפה רק באחרונה לדירת הכת בהדר הכרמל, נדרשה לעזוב את הארץ בתוך שבוע ימים.

בעקבות הפרסומים ב„מעריב" נלקחו פרטיה המזהים של מנהיגת הכת, סטפני סלפמן, החשודה בהסתתרות תחת זהות אחרת. משרד הפנים הוציא נגדה צו גירוש, אך מבדיקת המסמכים מתברר כי הבחורה שוהה כיום בחיפה תחת זהות אחרת.

עתה בכוונת גורמים שונים, ובהם האב אשר בתו מתגוררת עם מנהיגת הכת, להגיש למשרד הפנים ולמשטרה תלונה, הכוללת את פרטיה החדשים של המנהיגה.

תלונה שכזו עשויה לגרור הוצאת צו גירוש חדש ומימושו על־ידי משטרת הגבולות.

דתיים וחילונים התאחדו למאבק על בית המרחץ

עירית ת"א רוצה להרוס אותו אך תושבי נווה צדק אומרים שזה המקום היחיד בו הם יכולים להתקלח

מאת יצחק בן־חורין

בתל־אביב מתנהל בימים אלה קרב של ממש על גורל בית־המרחץ הראשון של העיר, ברחוב מיגם.

העיריה מבקשת להרוס את בית־המרחץ, שהוקם לפני 93 שנה, ולהקים תחתיו, על חלק מהשטח, מקווה טהרה. אתמול, כאשר ראש העיריה שלמה להט ושר הפנים יצחק פרץ באו לבקר במקום, קידמו את פניהם עשרות מתושבי שכונת נווה צדק, דתיים וחילונים. הדתיים קראו פרקי תהילים ואחד מהם תקע בשופר. החילונים האשימו שעומדים להרוס את המקום היחיד בו הם יכולים להתרחץ, שכן בבתיהם אין מקלחות.

„אל תהרסו את מה שנשאר לנו. אין לנו לאן ללכת", צעקו המפגינים. ראש העיריה הסביר, כי בית המרחץ מוזנח, לדעת מהנדסים, מכנה בטיחותית. הוא נסגר לפני חצי שנה ושיפוצו יעלה 400 אלף דולר. רב השכונה, יצהרי, האשים כי העיריה מרודדת בכוונה את המצב בבית־המרחץ והיא אף הוציאה ממנו ציוד כדי להציג עזובה בפני שר הפנים.

סערה באמבטיה

• שר הפנים ליד אמבטיית המריבה: פה יקום מקווה טהרה מודרני (צילם: שמואל רחמני)

לא רק מחיר הקפה עלה – גם מחיר הגשתו

משרד המסחר והתעשיה אישר בחשאי העלאת מחירי הקפה בבתי הקפה

מאת מיכל הולצמן

עוד עליית מחירים „שקמה", כמעט סמויה, חלה השבוע. אבל בעוד שהתייקרות החלב והלחם מורגשת ברחוב, ניתן אישור להעלאת מחירים גם בשירותי „הגשת קפה".

במודעה, שפירסם משרד התעשיה המסחר נאמר, כי „מותר להעלות את מחיר שירותי הגשת משקה המכיל קפה בשיעור שלא יעלה על 10 אחוזים מעל מחירו הקודם".

פירושה של מודעה זו: אישור להעלאת מחיר הקפה, המוגש בבתי קפה ובמסעדות ב־10 אחוז, למרות שמחיר קפה הפילטר, למשל, התייקר על־פי הודעת המשרד רק ב־3 אחוזים.

בקונדיטוריות ובבתי קפה ניצלו הסוחרים הזריזים כבר אתמול את ההיתר שניתן להם והעלו את מחירי כל המשקאות המוגשים אצלם בעשרה אחוזים.

בלדה לחובש: ה„טיפול" שניתן לחולה – מכות

חובש בית המעצר של משטרת ירושלים היה שיכור כאשר טיפל בעצור חולה ★ ה„טיפול" חייב את אשפוזו של העצור בבית־החולים

מאת ברוך נאה

חובש בית המעצר של משטרת ירושלים נדון אתמול לעונש מחבוש על־תנאי ולקנס כספי. הסיבה: הוא טיפל בעציר בהיותו שיכור והיכה אותו במקום לנסות ולעזור.

שופטי בית־הדין למשמעת של המשטרה ניצב יצחק עירן, נצ"מ מאיר רוזנברג ונצ"מ איתן גודני גזרו עליו עונש קל יחסית: 7 ימי מחבוש על־תנאי ו־50 שקל קנס, כיוון שבעשרים־ואחת שנות שרותו לא נרשמה לו עבירת משמעת ועצורים רבים הבריאו בזכות הטיפול הרפואי שנתן להם.

בכתב האישום נטען, כי החובש, רס"ר ארמונד אלמליה, שהה ב־21 במאי אשתקד במסיבה של שוטרי בית המעצר. סמוך לחצות הוא התבקש „לעשות טובה" ולבוא לבית המעצר כדי לטפל בעצור שחש ברע.

העצור, נרקומן, טען אחר־כך שהחובש היה מאלכוהל. רס"ר אלמליה טען להגנתו ששתה במסיבה רק „קצת קוניאק ובקבוק בירה". לדברי העצור, הוא התלונן בפני החובש על כאבי בטן ושלשולים והציג מרשם לכדורי ארולן.

„פתאום הוא הוא ירד עלי במכות", סיפר העצור לשופטי בית־הדין למשמעת.

אלמליה טען, כי נתן לעצור „רק שתי סטירות רפואיות", כדי לעורר אותו. השופטים קבעו, כי הוא היכה את העצור באגרופים והרשיעו אותו בשימוש באלימות שלא לצורך.

בגלל המכות נגרמו לעצור שטפי־דם בפנים ולמחרת ה„טיפול" של החובש הוא נלקח לטיפול בבית־חולים.

„הסטירות בין דברי השוטרים שהעידו בפנינו זועקות לשמיים", קבעו השופטים בהכרעת־דינם. הם החליטו בדעת רוב להאמין לנרקומן.

„השתתפותו של החובש במסיבה גרמה לו לאבדן הבקרה העצמית והביאה אותו להתנהגות 'משוחררת' כלפי העצור", קבעו השופטים.

עכשיו זה כבר מתחיל להיות צי
עוד ספינה עתיקה נחשפה בכינרת

מאת מנחם רהט

שרידיה של ספינה נוספת, זהה ל„ספינה של ישו", שנתגלתה בכינרת, נחשפו אתמול בסמוך לספינה הראשונה.

שרידי הספינה השניה נתגלו באקראי, בעת ההכנות למשיית הספינה הראשונה מן הקרקעית. טרקטור שפינה חול מאתר הספינה הראשונה, חשף מתחת לפני השטח את הספינה הנוספת. בינתיים נתגלו רק כמה חלקים של הספינה השניה, וביניהם לוחות עץ ומסמרים.

הממצא החדש עורר התרגשות רבה בקרב החוקרים בשטח. המומחה הבינלאומי מטקסס לספינות עתיקות פרופ' ריצ'רד סטפי, הציע שלא לעסוק בחשיפת הספינה השניה, כל עוד לא יושלם הטיפול בראשונה.

פרופ' סטפי אמר, כי מעולם לא תיאר לעצמו שימצאו בכינרת ספינות הבנויות בצורה מסיחית כל־כך. הוא גם אמר, כי מצב השתמרות הספינה מפתיע.

מאות סקרנים ממשיכים להגיע לאתר העבודות וצוותי טלוויזיה מ־15 מדינות כבר סיקרו את חשיפת הספינה.

קריאה לעזרה להצלת ראיה !!!

אבי, סיגלית ועליזה, שלשה ילדי משפחה אחת הסובלים ממחלת עיניים נדירה זקוקים לניתוח דחוף להצלת ראייתם. ניתוח זה ניתן לבצע אך ורק בארה"ב. הנסיעה למטרה זו אושרה ע"י הועדה המיוחדת במשרד הבריאות והומלצה ע"י רופאי עיניים מומחים.

עלות הוצאות ניתוח זה לשלשת הילדים גבוהה ביותר ואין בכח המשפחה וידידיה לכסות סכומים אלו.

ועדה ציבורית מיוחדת בחסות „בית חינוך עיוורים" בירושלים, המשתתף בחלק מההוצאות פונה לציבור הרחב לתרום בעין יפה למטרה חשובה ודחופה זו.

את התרומות נא להפקיד בחשבון מיוחד בבנק המזרחי המאוחד סניף גבעת שאול בירושלים מס. 175555 או בבנק הדואר חשבון מס. 4-20600-6 ע"ש „הצלת ראיה" – בחסות בית חינוך עיוורים ירושלים.

הרב אביעזר בורשטיין – יו"ר הנהלת בית חינוך עיוורים
בכור מכלוף – יו"ר אגודת העורים בישראל
יוסף לודרבוים – ירושלים
נתן מרל – ירושלים

אנו מצטרפים לקריאה זו וכל המסייע למטרה הקדושה יתברך שיסייעו לו מן השמים ויקויים בכם והסירותי מחלה מקרבך. אבי"ר.

מרן הגאון רבי מרדכי אליהו שליט"א, הראשון לציון, הרב הראשי לישראל
מרן הגאון רבי אברהם כהנא שפירא שליט"א, הרב הראשי לישראל, נשיא בית הדין הרבני העליון
מרן הגאון רבי עובדיה יוסף שליט"א, נשיא מועצת חכמי התורה
הגאון רבי יצחק קוליץ שליט"א, הרב הראשי ראב"ד ירושלים; הגאון רבי שלום משאש שליט"א, הרב הראשי ראב"ד ירושלים

טיולים לחרמון ? עם „מעוזן מטיילי מעריב" ★ טל. 03-439207

בית YAMAHA – כלי זמר
כלים חדשים במבצע הכרות
אספקה מיידית
תשלומים נוחים

פסנתרים חדשים 7½ אוקטבות, 3 פדלים, גובה 108, עם 10 שנות אחריות:
ETERNA 3,993 ש'
YAMAHA 4,972 ש'

אורגן YAMAHA נייד, 4 אוקטבות, סטריאופוני, 12 מקצבים, 12 קולות, SUSTAIN, VARIATION DUET ועוד. רק 291 ש'.

סט תופים, 5 חלקים, כולל מצילות PAISTE 839 ש'.

מתוך יער הגיטרות:
קלאסית CG90 111 ש'
ספרדית Almeria 144 ש'
חשמלית EG5000 219 ש'

הגיעו אורגנים ביתיים דגמי 1986, פעמיים 3½ אוקטבות, עם פול בס ותריס לסגירה מ־4 החברות המוכרות ביותר בעולם ובישראל החל מ־
VISCOUNT 980 ש'
GEM 1,094 ש'
FARFISA 1,250 ש'
YAMAHA 1,407 ש'

אורגן ביתי ממוחשב GEM-G5RT, פעמיים 3½ אוקטבות, עם תריס, חלילים 2'-4'-8'-16', פסנתר, אקורדיון, צ'לו, ויברפון, צימבלו, 20 מקצבים עם Harmony, Sustain, Break ועוד. במבצע רק 1,210 ש'

אורגן ביתי דיגיטלי VISCOUNT CX-1 פעמיים 3½ אוקטבות, עם תריס לסגירה, 26 מקצבים, P.C.M. תכנות מקצבים, חיבור MIDI ועוד. מחיר מבצע רק 1,260 ש'.

סניף ראשי: תל־אביב, דיזנגוף סנטר 03-298251	סניף חיפה, החלוץ 53 04-664374
סניף ירושלים, רח' יפו 68 02-226250	סניף באר־שבע, קק"ל 187 057-34533
סניף ירושלים, המלך ג'ורג' 10 02-226082	סניף נתניה, הרצל 53 053-39583

להשיג גם ב־20 הסוכנויות המורשות ובכל חנויות נבחרות.

אוניברסיטת בן־גוריון
ספרים חדשים

מאיר אביזוהר
הציונות הלוחמת
מבוא ליומן בן־גוריון ולזכרונותיו, 1939
„הציונות הלוחמת", מושג שטבע בן־גוריון ערב פרסום הספר הלבן, נועדה להמשיך את אשר שאפה „הציונות הבונה" להשיג מראשית ההתיישבות. המחבר, שהוא חוקר זכרונות בן־גוריון, מבקש להראות בספר זה כי בן־גוריון לא בחל בשימוש מבוקר באמצעים כוחניים במאבק נגד מדיניות הספר הלבן. 157 עמ' + 4 לוחות (מפרסומי המרכז למורשת בן־גוריון. הופק ע"י מוסד ביאליק).
★
אשל באר־שבע
מחקרים במדעי היהדות מוקדשים לזכר נחמיה אלוני ז"ל
בעריכת יעקב בלידשטיין, עלי יסיף ויוסף שלמון, 374 עמ'.

ספרים שהופיעו לאחרונה
אלון גל: דוד בן־גוריון – לקראת מדינה יהודית
ההיערכות המדינית נוכח הספר הלבן ופרוץ מלחמת העולם השניה 1938–1941. XVII+278+י (מפרסומי המרכז למורשת בן־גוריון. הופק ע"י מוסד ביאליק).
★
עיונים בתכנית החלוקה, 1937–1947
בעריכת ישעיהו פרידמן ומאיר אביזוהר. XV +288 עמ' (מפרסומי המרכז למורשת בן־גוריון).

להשיג בבתי־המסחר לספרים ובמדור ההפצה של מוסד ביאליק, רח' פועלי צדק 37, ירושלים 91920, ת.ד. 92, טל' 02-710554.

אוניברסיטת תל־אביב
הפקולטה למדעי החברה
הקרן למדיניות ציבורית ע"ש יהושע רבינוביץ

ערב עיון לזכרו של יהושע רבינוביץ

דברי פתיחה: פרופ' **יהודה בן־שאול**, רקטור האוניברסיטה
דברים לזכרו של **יהושע רבינוביץ ז"ל**
מר **ישראל פולק**, יו"ר תשלובת פולגת

רב שיח :
„כלכלת ישראל לקראת ייצוב או סחרור נוסף?
מנסיונם של שרי האוצר"

הרצאת פתיחה: מר **יצחק מודעי**, שר האוצר

משתתפים בדיון:
מר **יורם ארידור** – חבר כנסת
מר **יגאל הורביץ** – שר
מר **יגאל כהן־אורגד** – חבר כנסת

דברי סיכום:
פרופ' **חיים בן־שחר** – הקתדרה המיוחדת למדיניות כלכלית

מנחה: פרופ' **אסף רזין** – דיקאן הפקולטה למדעי החברה

יום ראשון, י"ד אדר א' תשמ"ו, 23.2.86, שעה 18.00, אודיטוריום בר־שירה, קרית האוניברסיטה, רמת־אביב.
הציבור מוזמן –
כניסה דרך שער 4

בגדי עור ופרוות בהנחות גדולות
ז'קטים • מעילים • תיקים • פרוות • מכנסיים • חצאיות • חגורות
פתוח במוצאי שבת
אופנת עור בע"מ Victory
מוצרי מבחר לכל מוצר
הקישון 16, בני־ברק (ליד הקניון) טל. 03-708030
פתוח רצוף מ־7.00–18.00
יום ו' 7.00–13.00

בית אבות
מעון ירחמיאל
טיפול אינדווידואלי
★ ★ ★
רמת־גן, רח' ראש פינה 32, טל. 742113

מבצע ענק
במוצ"ש 22.2.86
במשביר לצרכן
הנחות נוספות בסוף מכירת סוף העונה
ראה פרטים בחוברת סופשבוע עמוד 47
במוצ"ש בלבד !

אגדות ומעשיות בעולם החיות
סמינר למבוגרים ומשפחות עם ילדים בגיל 12 ומעלה
פגישה ראשונה (מתוך שבע): 26.2.86 שעה 15.00 גן זואולוגי אבן גבירול, תל־אביב

פרטים: טל. 03-382501
החברה להגנת הטבע

שטיינר
50% הנחה על כל מלאי החורף של מוצרי שטיינר.
20%–40% הנחה על מוצרי „ז'אן פיליפ"
בחנויות המפעל!
ת"א: לבנדה 30, מונטיפיורי 36.
פ"ת: חיים עוזר 4.
פתוח במוצ"ש
בסניף מונטיפיורי 36 בלבד מ־19.15

הלוואות לשכירים
נוחות ומיידיות
„עודד" – מימון להשקעות, טל' 03-768438

בנק ישראל
הודעה על תוצאות מכרז

ביום 20.2.86 הוצעה לציבור סדרה 4202 ד' של אגרות חוב צמודות למדד באמצעות מכרז.

מחיר המכירה נקבע ל־85% מהשווי הנקוב

הזמנות במחירים הגבוהים ממחיר המכירה סופקו במלואן.

הזמנות במחיר המכירה סופקו בחלקן בשיעור של 69.00 אחוזים מההזמנה.

סה"כ הכמות שנמכרה 10 מיליון שקלים חדשים.

האזינו
ל„זכרון דברים"
בשבת, בשעה 13.00
בנושא
„שליחות במחנות הילדות"
יפתח טרגרמן
מציג תנועת העבודה הציונית באמל"ס

מזג אוויר

תחזית מזג האוויר להיום: מעונן חלקית עד בהיר עם ירידה קלה בטמפרטורה. תשקיף לשבת – ירידה קלה נוספת בטמפרטורה.
● הטמפרטורות: – ירושלים 7־16; תל־אביב 12–20; חיפה 11־21; אילת 11־25.

מעריב
MAARIV • העתון הנפוץ ביותר במדינה •
לגליון זה מצורף: סופשבוע, את, שווקים, מעריב ת"א

מודעפון
24 שעות ביממה
מודעות
לוח ומשפחתיות
מעריב
הלוח החדש
לבעלי כרטיס אשראי
383838

68 | היום 160 עמוד
יום ו' 21.2.86 | י"ב באדר א' תשמ"ו
גליון מס' 11656 – שנה ל"ט
המחיר 68 אג' (כולל מע"מ)
המחיר באילת (ללא מע"מ) 58 אג'
המייסד והעורך הראשון ע. קרליבך ז"ל
כל הזכויות שמורות ל„מעריב" © 1986

פעמיים נורו הלילה טילי קטיושה לעבר ישראל: לפנות ערב נחתו בגליל המערבי ובחצות – ב„אצבע הגליל"

„מצב מלחמה" הוכרז בצור; צה"ל מתקרב למבואות העיר

ספינות חיל־הים משייטות מול הנמל ★ ראשי השיעים נמלטו לביירות ★ גורלם של שני הנעדרים עדיין נותר תעלומה ★ כ־20 מחבלים נהרגו אתמול בידי של יחידות צה"ל הסורקות מדרום לליטאני וכוחות צד"ל ★ עשרות חשודים בפעילות עוינת נעצרו באזורים שמחוץ לרצועת הבטחון ★ נתפסו אמצעי לחימה ונשק בכמות שהוגדרה כ„אדירה"

מאת שמי גבאי ויוסף ולטר

מצב מלחמה הוכרז אמש בצור נוכח התקרבותם של כוחות צה"ל הסורקים אל כל דרום־לבנון, לא הרחק ממבואות העיר. מאות הלוחמים של המיליציות המוסלמיות בצור הצטיידו עם אמצעי לחימה מכל הסוגים בכל מבואות העיר.

תחנות השידור המוסלמיות בביירות טענו, כי גם התוף איש בכוחות רבים נוכח ספינות הקרב הישראליות המשייטות בים זה כמה ימים, ממש מול העיר, עם חיילי צה"ל הסורקים מצפון לאזור הבטחון – כתבה ב„מעריב" של שבת.

ראשי הדת השיעית, שהל־

(סוף בעמוד 11)

המשך הסריקות מסכן שלום הגליל

מאחורי החדשות

רק חוט דק מפריד בין דרום לבנון שקט לסוער

מאת עמוס גלבוע

מזה מספר ימים מבצעים כוחות צה"ל סריקות בדרום־לבנון במטרה לאתר את החטופים, את החוטפים, או כל סימן שעשוי להעיד על גורלם של החטופים. תושבי הכפרים השיעיים, שצה"ל חודר לכל בית ובית בכפריהם, מרבלים, אך עד כה הם בלעו את הגלולה.

(סוף בעמוד 11)

בראש העין תקעו בשופר ומאות בכו והתפללו לשלום החטופים

אחר־הצהריים עברה ברחובות העיירה מכונית נושאת רמקול שקראה לתושבים לבוא ולהתפלל, כדי ש„יעורר רחמי שמים שיבטלו את רוע הגזירה" ★ מאות הגיעו לתפילה במתנ"ס המקומי כשעל הבמה יושבים רבנים ואבותיהם של שני החיילים הנעדרים

● אב מרדכי פינק (צילום אורי קובה)

● אב שלמה אלשייך

מאת ברוך נאה

פעמים רבות פילחו אמש תרועות השופר את הדממה המתוחה בראש העין. יותר מאלף בני־אדם עמדו במשך חמש שעות במתנ"ס המקומי והתפללו לשלומם של יוסף פינק ורמי אלשייך, שני החיילים הנעדרים בלבנון. עמדו כשפניהם למזרח וזעקו שתפילתם תתגשם. על הבמה, מול המוני המתפללים, ישבו שלמה אלשייך ומרדכי פינק, אבותיהם של שני החטופים, ובכו.

בראש העין, מקום מגוריו של רמי אלשייך, נצמדו גם אתמול למכשירי הרדיו, למרות שהרבנים ועמו על שמשדרים בו מוסיקה בשעות קשות אלה. מידי פעם נכנסו לבית משפחת אלשייך קציני צבא, כדי לחזק את ההורים. האב שלמה סיפר להם, שפעם, כאשר היה חייל, הסתערה על העמדה שלו שבעה חיילי לגיון הוא והצליח להבצל מידם. „בעזרת השם, גם הבן שלי יצא מזה", אמר האב.

אחר־הצהריים הסתובבה בעיירה מכונית נושאת רמקול ומשם יצאה הקריאה לתושבים לבוא למתנ"ס. במודעות הרבות, שהודבקו ברחובי ראש העין, נקראו התושבים לבוא ולהתפלל, „בעורר רחמי שמים שיבטלו את

(סוף בעמוד 11)

נעצר חשוד ברצח היומאים הישראלים בברצלונה

מאת הנריק צימרמן, סופר „מעריב" במדריד

שלטונות ספרד הודיעו ממשטרת הנמרק להסגיר לידיהם את ג'יימס גומז, החשוד ברציחת שני המלחים הישראלים בברצלונה, באוקטובר אשתקד.

החשוד, אורח סנגאלי, נעצר בדנמרק ביום שני. על פי עדויות וצילומים היה החשוד בחברת הישראלים קודם שנרצחו.

אלון בן־שחר נהרג במארב בעת סריקות אחר שני החטופים

זה החייל השני שנהרג מאז החטיפה

מאת יוסף ולטר
סופרו הצבאי של „מעריב"

חייל צה"ל סמל אלון בן־שחר בן 19 מרעננה (התגורר גם בירושלים) נהרג אתמול בצהריים בהתקלות בין כוח של צה"ל לבין חולית מחבלים, בוואדי ליד נהר הליטאני. זה החייל השני שנהרג תוך שבוע, מאז החל צה"ל במעולות הנרחבות לגילוי שני חיילי צה"ל וחוליית המחבלים אשר חטפה אותם.

(סוף בעמוד 11)

הדלקת נרות

פרשת השבוע – תצוה

	ער"ש	מוצ"ש
ירושלים	16.53	18.06
תל־אביב	17.11	18.08
חיפה	17.02	18.06
באר־שבע	17.10	18.08
אילת	17.12	18.10

ארה"ב מסכימה להשתתפות אש"ף בוועידת שלום

„אם יסכים למו"מ עם ישראל" ★ פרס ושמיר מופתעים: „לא ידעו על העמדה האמריקנית"

מאת עודד גרנות ורפאל מן

הממשל האמריקני אישר אמש בפעם הראשונה, כי ארצות־הברית מסכימה להזמנת אש"ף לוועידה בינלאומית, אם יסכים הארגון לשאת ולתת על

(סוף בעמוד 11)

שכרם של מאות בכירים בשירות הציבורי יועלה במרס ב־10%־30%

בעקבות הסכם שנחתם אשתקד על שינוי סולם השכר ★ העובדים בשתי הדרגות העליונות – הנהגים העיקריים ★ חשש באוצר מזעזועים ביחסי העבודה במשק כולו בגלל יישום ההסכם עתה

מאת שרגא מקל

מאות עובדים בכירים בשירות הציבורי יקבלו במשכורות חודש מרס ואפריל תוספות שכר שיגיעו בין 10 ל־30%. במשרד האוצר צופים בעקבות העלאת שכר הבכירים לתביעות שכר גבוהות ולזעזועים ביחסי העבודה במשק.

מדובר בעובדים בשתי הדרגות העליונות בשירות הציבורי 10 ו־11. גם יתר העובדים בשירות הציבורי יקבלו תוספת שכר, אך מתונות יותר. התוספת הממוצעת לכל העובדים תגיע ל־3%.

התוספות נקבעו בהסכם שנחתם אשתקד בין הממשלה להסתדרות. לפי ההסכם ישונה סולם השכר בשירות הציבורי ויתווספו שתי דרגות בראש הסולם: 12 ו־13. יישומו נדחה בשל התכנית הכלכלית ונקבע בחוק כי הוא יבוצע החל ממשכורת מארס 1986.

הנהנים העיקריים מן ההסכם החדש יהיו דווקא העובדים הבכירים בשירות הציבורי – שנוי סולם השכר יעניק להם תוספת בשיעור של 10% ובכל דרגה נוספת – עוד 10%. האוצר מתכוון להעלות את רוב בעלי דרגה 11 לדרגה 12 ואת מקצתם לדרגה 13. האוצר מתנגד להעלות בדרגה את בעלי דרגה 10.

ההסתדרות מתנגדת לעמדת האוצר ודורשת להעלות בש

(סוף בעמוד 11)

בית וגן
ירחון מעריב לתרבות הדיור
כל מה שרצית לדעת על עיצוב, דיור, ריהוט וגינון – ולא היה לך את מי לשאול.
★
למעריב של יום ראשון, 23.2.86, יצורף גליון של בית וגן.

עין ראשון – רבעון מידע לספרים חדשים. מצורף היום לעתון „מעריב"
הקפד לבקש את הרבעון ממוכר העתונים שלך.
ספרית מעריב

פולגת
רשת חנויות
50% הנחה עד גמר המלאי
• לריידי בגיר: חליפות, חצאיות, מכנסים.
• שמלות יבוא וייצור מקומי.
• מעילי נשים יבוא.
polgat chain stores

חדש
הוא אצלם
מקינטוש פלוס
להשגה בישראל
שירותי מיקרו מחשבים בע"מ

אמונה
שבוע „אמונה" תשמ"ו
03-450773
03-459135

אור הטבע
03 882291
585921
874351

היריד הקלאסי באלחוט
במבצע תקליטים יבוא ומקומיים החל ב־4 ש"ח
אלחוט, אבן גבירול 21 ת"א

תחפושות קרנבל
טלפון 03-741271, 03-778017
חניה בשפע!

להיט ירדנה
סלונים מעור
רח' הראה 34 ר"ג
טל' 728702 פתוח במוצ"ש

פרס: המשק קפא בימי הליכוד ובלי צמיחה המשק הופך לצמח

ראש הממשלה תקף בחריפות את הליכוד ואמר: לא אשב בממשלה שתגרום לאבטלה ותהרוס את החקלאות ועיירות הפיתוח ★ קיסר: העלו את מחיר הלחם ב־25% ומודעי אומר לנו – אל תדאגו, זו פאטה־מורגנה, מצבכם טוב כי היה לנו מדד שלילי ★ דוד לוי: המערך עורך משפט־שדה לליכוד

מאת אבי בטלהיים
רפי מן ושרגא מקל

"אינני בטוח שלא טעינו בעניין אתנא. ייתכן שבעוד מיליון דולר או שני־ים יכולנו להציל את המפעל מתוח. אני לא דיקטטור, עשיתי כמיטב יכולתי. בכל מקרה אני לוקח את האחריות על עצמי", אמר ראש הממשלה, שדיבר במרכז מפלגת העבודה, באולם אוהל־שם בת״א.

פרס לא חסך דברי ביקורת משר האוצר, מודעי, ואמר: „לא נהיה בממשלה שתגרום לאבטלה רבתי, או שתהרוס את החקלאות ואת עיירות הפיתוח. לא אשב בממשלה כזו".

פרס גילה, כי הממשלה משלמת מידי יום 8־7 דולר ריבית על הלוואות שנלקחו בתקו־פת הליכוד. "זה הרס את המשק. אין אפש־רות לחכות. הסכנה של התמוטטות ענפים שלמים היא עניין של שבועות.

„שמעתי שמודעי אמר שההתיישבות העובדת היא אירגוני קניות עם עופות ונו־צות. מה? מפלגות מסויימות בישראל הן אירגוני קניות בלי עופות ובלי נוצות. וההת־יישבות העובדת תרמה למדינה הרבה יותר מן המפלגה הליברלית. מאז עלה הליכוד לשלטון קפא המשק ולא היתה צמיחה. וכש־אין צמיחה המשק הופך לצמח. אני מקווה שבעוד שנה יישבו שלושת אדריכלי המשק – שרה דורון, מיכאל איתן ויצחק מודעי – ויש־תו מיץ להצלחת תוכנית הצמיחה".

את הנאום המרכזי נשא מזכיר ההסתד־רות, ישראל קיסר. "אינני מעלה על דעתי מה יקרה כאשר יהיה לנו עניין רק עם שר האוצר. הרי אי־אפשר לגמור איתו שום דבר. ויש גבול לחוצפה. הוא, שהיה שר בכל ממש־לות הבזבוז הלאומי, מופיע עתה וטוען שהר״ם רוצה ליצור ביזבוז במשק. הוא מבין את הנרוניה לכניסתו לתנועת החרות ומע־מיד פני צדיק תמים. תרע לך, מודעי, שללא הר״ם שום דבר לא היה קורה במשק הזה".

אבל קיסר לא שפע מחמאות בלבד: "במ־צע מפלגת העבודה כתוב שיש להגיע לאמנה חברתית בין הממשלה לבין ההסתדרות. במ־קום אמנה הביאו לנו צווי חירום. אם יש מישהו שתרם למשק, זה ציבור העובדים, ולא שר האוצר עם התעתועים שלו. הסכמנו להו־ריד שכר, נתנו יד להצלחת התוכנית הכלכ־לית ופתאום מתברר לציבור שלא רק שאין לו הכנסה, אלא גם אין לו פרנסה.

„הם הורסים את הביטוח הלאומי, אבן אחר אבן. ואתמול קרה דבר כל־כך מתוחכם שגם אני לא מבין אותו. העלו את מחיר הל־חם ב־25 אחוז, אבל שר האוצר אומר לציבור: אל תדאגו, ההעלאה הזו היא פאטה־מורגנה. בעצם מצבכם טוב, כי היה לנו אינדקס שלי־לי".

סיעת המערך חיזקה אתמול את ידי פרס במאמציו לגייס הון בארץ ובחו״ל להבטחת צמיחת המשק. נתקבלה הצעת החלטה האומ־רת בין היתר: "סיעת המערך קובעת כי הגי־עה העת לתקן את העיוותים במשק, שהם תולדה ישירה של שבע שנות כלכלה חסרת אחריות שניהל הליכוד".

שרי הליכוד יתבעו הבוקר מפרס הסברים על ההתקפות שהשמיע בימים האחרונים נגד מודעי וראשי הליכוד. בפגישה בין שרי המע־רך והליכוד הבוקר יעמוד פרס על כך שהוא יוצב בראש צוות השרים אשר יהיה אחראי על „קרן הצמיחה".

עמדת שרי המערך נידונה אמש בפגישת „שרינר". בדיון הדגישו שרים, כי יש להבטיח כי כמו בנושא הבטחון, כך גם בכלכלה, תוב־טח שותפות מלאה בדיונים ובהכרעות, בניג־וד למצב הקיים עתה בו מנצל מודעי לרעה סמכויות שנמסרו לידיו.

מקורבי שמיר אמרו אמש, כי הציבור מתקשה להבין את פשר התקפותיו של פרס על מודעי והליכוד בימים האחרונים. „ראש הממשלה מדבר על הצורך בתיקון הקילקו־לים בממשלה, אך באותה עת הוא נוהג בצור־רה שאינה מתקבלת על הדעת ותוקף בפומבי שר בממשלתו".

עמדת ראשי משרד האוצר היא, כי אין בשום אופן „להצמיח" את המשק באמצעות הגדלת הגרעון בתקציב והזרמת כסף.

ההערכה באוצר היא, כי לא יהיה מנוס מלסייע לסולל בונה, קופת חולים ויתר הגו־פים הגדולים השרויים במצוקה – למרות שקשייהם לא נובעים מן התכנית הכלכלית.

„על־ידי משפט־שדה שהמערך עושה לליכוד אי־אפשר לפתור את בעיות האבט־לה, אלא אם כוונה אחרת מסתתרת מאחורי ההתקפות הפומביות האלה". כך אמר אתמול סגן ראש־הממשלה, דוד לוי.

דיליה מורי מוסרת: „לא אצביע על הצ־עת התקציב החדשה של הממשלה, אם המ־משלה לא תפעל למניעת התמוטטות המשק. ואם אני אומר שלא אצביע – זאת אומרת שלא תהיה ממשלה", אמר אתמול שר הברי־אות, מרדכי גור.

אלוף אורי שגיא מפקד פיקוד דרום – מיום א'

מאת יוסף ולטר
כתבו הצבאי של „מעריב"

אלוף אורי שגיא (אייזנברג), עוזר ראש אג״ם עד לפני זמן קצר, יתמנה ביום א' לא־לוף פיקוד הדרום במקומו של אלוף משה בר־כוכבא.

חילופי הגברי בפיקוד הם במסגרת סבב המינויים שהחל בצה״ל לפני כחודש ובמ־סגרתו מתחלפים אלופי הפיקודים ורא־שי האגפים במטכ״ל.

אלוף משה בר־כוכבא לא יפרוש לפי שעה מצה״ל. מקורות יודעי דבר אומרים, כי הוא יומתין עד לרוטציה ואז ייאבק לקב־לת תפקיד בכיר אחר בצה״ל.

צה״ל מחפש נעדרים בדלתא של הנילוס

מאת רפאל מן

קצינים ישראלים עוסקים בימים אלה בחיפוש אחר שרידי גופותיהם של נעדרים ישראלים במצרים. החיפושים נערכים בעיקר באיזור הדל־תא של הנילוס, שם נפלו מספר מטוסים של חיל האוויר בתקופת מלחמת ההתשה.

מצרים איפשרה לישראל לחדש את החיפושים אחר הנעדרים, לאחר דיונים בעניין זה בוועדה הצב־אית המשותפת. מקורות ישראלים מסרו, כי הקצינים הישראלים זוכים לשיתוף פעולה מלא וליחס חיובי מצד גורמי הצבא המצריים השותפים לחיפושים.

מפקד „גבעתי" יקבל כומתה סגולה

מאת יוסף ולטר

הרמטכ״ל, רב־אלוף משה לוי, יעניק הבוקר כומתה סגולה למפקד חטיבת גבעתי, אלוף מש־נה א.

יהיה זה צעד סימלי שבא לבטא את החלטתו של הרמטכ״ל להעניק לחטיבת גבעתי כומתה ייחודית משלה. מכיוון שעדיין לא הוזמנו הכובעים הסגולים, ימסור הרמטכ״ל את הכובע למפקד החטיבה בטקס צנוע בלשכתו.

חברה ממשלתית תקים את תחנת „קול אמריקה"

מאת שרגא מקל

המימשל האמריקני לוחץ לזירוז הקמת תחנת השידור של „קול אמריקה" בישראל. כך מתברר מהצעת החלטה – להקים חברה ממשלתית לצו־רך זה – שהגישו שרי האוצר והתקשורת לאי־שור ועדת השרים לענייני כלכלה.

בפנייה לוועדה נאמר, כי החברה תוקם תוך שבו־עיים. הכוונה היא לייסד חברה בשם „ערבה, שירותי שידור בע״מ", שתקים את תחנת השידור האמריקנית בערבה ותיתן לה שירותים. החברה תממן את פעילו־תה מכספים שיועברו אליה מתאגידי השידור של ממשלת ארה״ב.

קמחי ביקר בניגריה

מאת רפאל מן

מנכ״ל משרד החוץ, דוד קמחי, ביקר השבוע בניגריה, במסגרת המאמצים שעושה ישראל לכונן קשרים דיפלומטיים עם מדינה זו. כך אמ־רו מקורות במשרד החוץ.

בניגריה מתנהלת פעילות נרחבת של חברות ישראליות, אולם עד עתה לא הסכימה הממשלה שם לפתוח נציגות ישראלית רשמית, גם לא בדרג של „משרד אינטרסים".

מעריב
המו״ל: הוצאת מודיעין בע״מ
בית דפוס „מעריב" בע״מ

עורך: עידו דיסנצ'יק
סגן עורך: יובל אליצור
סגן עורך: לוי יצחק הירושלמי
ראש מערכת המוספים: יעקב ארז
ראש מערכת החדשות: אברהם תירוש

יו״ר מועצת המנהלים: עובד בן עמ״י
מנכ״ל: אמיר דוזאון
מנכ״ל: שמעון חפץ

עזריאל קרליבך	מייסד ועורך	1948-1956
אריה דיסנצ'יק	עורך ראשי	1956-1974
שלום רוזנפלד	עורך ראשי	1974-1980
שמואל שניצר	עורך ראשי	1980-1985

(C) כל הזכויות שמורות ל„מעריב"

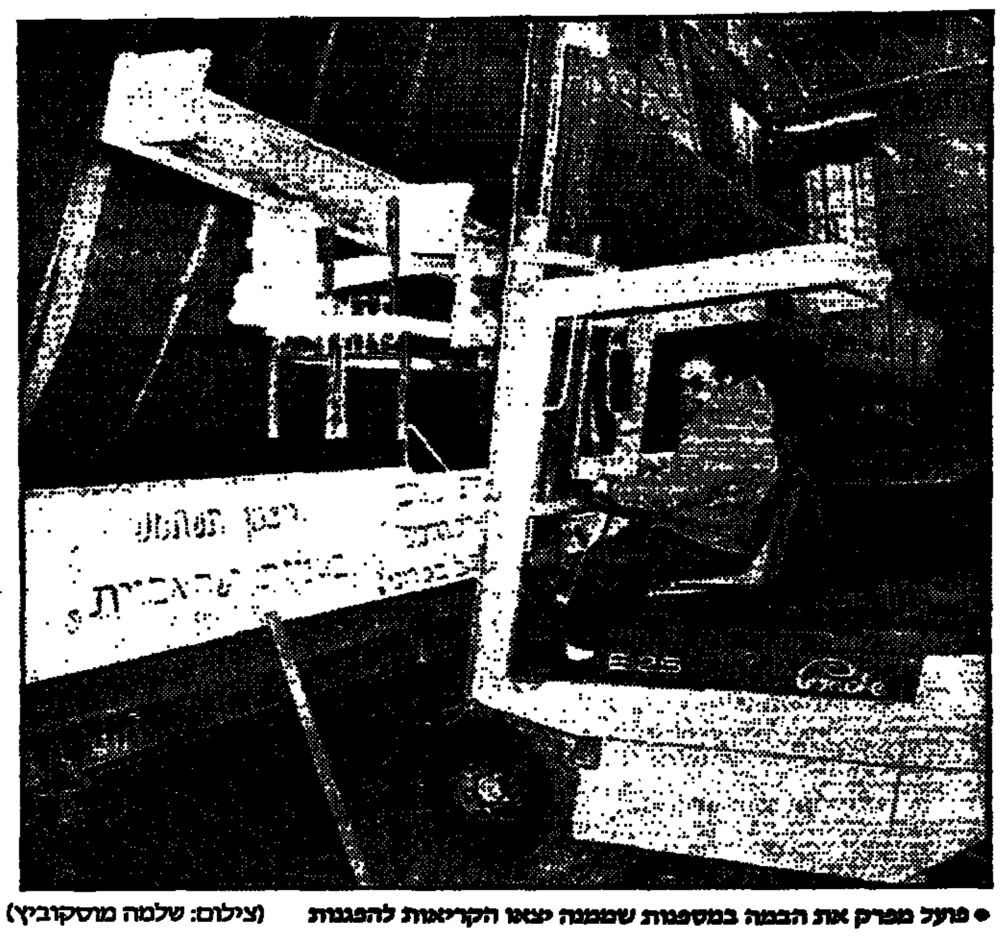

• פועל מפרק את הבמה במספנות שממנה יצאו הקריאות להפגנות (צילום: שלמה מוסקוביץ)

עובדי המספנות מגרדים את החלודה לאחר 29 ימי הפגנות

העובדים הגיעו בכוחות עצמם לאחר שויתרו על ההסעות והביאו סנדוויצ'ים מהבית כי את הארוחות הפסיקו להם

מאת דוד זוהר

לאחר 29 ימים רצופים של הפגנות ותסיסה שבו אתמול מאות העובדים במספנות למסלול עבודה נר־מלי פחות או יותר. בשטח המספנות – 500 דונם – לא נראו עוד במרוצת היום קבוצות עובדים הולכי־בטל ו„מקטרים".

אתמול בבוקר, כאשר באו העובדים למספנות, הם הו־פתעו לגלות שם את רפול. רה״כ רפאל איתן היה יום קודם לכן השושבין בחתימת ההסכם לשיבה אל העבודה. עתה הוא בא להרים את המורל. כיוון שאין תעסוקה לכולם, הציע רפול שהמובטלים עדיין מאותם יעסקו ב„עבודות רס״ר", והיינו עבודות נקיון, סיוד ותחזוקה.

ואמנם הצעתו התקבלה: למעלה ממאה עובדים עסקו באיסוף מצבורי האשפה שנערמו בשטח המספנות. בבתי־המלאכה הוכנס סדר. במנופים הענקים שומנו הגלגלים, הוזקו הברגים והודקו מסילות הפסים.

אולם פרט לעבודות הרס״ר, יש גם עבודה של ממש, בתיקונים ובייצור. על סיפון המיכלית „ברק" של רשות הנמלים, עבודה במרץ חבורה של צבעים שעסקה בגירוד החלודה.

באולמי הייצור הענקיים התחדשה העבודה על פרו־ייקטים גדולים שהוחל בהם לפני סגירת המספנות: 2 גוררות לרשות הנמלים, 2 גוררות לחיל הים, ושתי ספי־נות מדגם קטאמרן, לשייט בכנרת.

מנהלי ה„לידר" בטבריה, היזמים שהזמינו ספינות אלו, סיפרו: „בדקנו בהרבה מספנות לפני שהזמנו את הספינות ונוכחנו, להפתעתנו הנעימה, כי מספנות ישראל הן בעלות הכושר המקצועי המעולה ביותר ונותנות גם את התנאים הטובים ביותר. אנו מתכוונים להזמין עוד שתי ספינות כאלו".

יש גם עבודות „יבשה" שהזמינו קרית הפלדה וחברת החשמל. ביום ראשון הקרוב גם תיכנס לשיפוצים על המיברדק האניה „זאב הים" של בית־הספר הימי בעכו.

שמעון ליבנה, מנהל הייצור, אומר שבינתיים „אין מח־סור בציוד ובאביזרים, כי למרבה המזל הכל הוזמן לפני אותו צו סגירה. אבל יחסרו לנו בימים הקרובים אמצעי עבודה שוטפים כמו חמצן, אלקטרודות לריתוך, סולר ופרופן".

אתמול, לראשונה, הגיעו העובדים למספנות בכוחות עצמם, לאחר שויתרו על ההסעות. גם על שתי הארוחות היומיות ויתרו ורובם הביאו סנדוויצ'ים מהבית.

יהודה וולפמן, פועל ותיק, אומר: „אמנם שבנו לעבו־דה, אבל הדאגה עדיין רבה. כולם כאן יודעים שאין מנוס מפיטורים המוניים, ובכלל שום דבר לא ברור עדיין".

ריבלין: עלול להיות פילוג בחרות בי״ם בגלל מצא

מאת אבי בטלהיים

„הפילוג בתנועת החרות בירושלים יהיה חלילה – רק בגלל שיהושע מצא אינו מוכן להשלים עם תבוסתו בבחי־רות. בזמן הבחירות הפנימיות הוא דאג להדגיש שאני מבין את הרקע לעזיבת התנועה אם וכאשר אפסיד, האשים אותי שאני ממאיניאק ושאני הולך עם עזר ויצ־מן. גם נימה עדתית היתה במערכת הב־חירות שלו ועל כך יש לי עדויות ותצהי־רים מאנשים שונים. אם מצא חושב שהישועה תצמח לו מהוצאת דיבה ועלי־לת דם נגדי, הרי שהדבר יפעל נגדו כבו־מרנג". כך הגיב אתמול עו״ד ראובן (רו־בי) ריבלין, על האשמותיו של מצא שאילו הוא, ריבלין, מבחין בתנועת הח־רות בין יוצאי האצ״ל לבין יוצאי בית־שאן.

„המאבק שעליו דיברתי בראיון ב„כותרת ראשית" הינו מאבק שאינו קשור בעדות אלא באידיאולוגיה ובתשתית. לדבר על עדתיות זה להעליב את האצ״ל, כי לפחות בירושלים רוב החברים באצ״ל היו בני עדות המזרח. כפלשתיני, דור 16 בירושלים, אינני נגוע [illegible] העדות ולכן אני מרשה לעצמי לדבר בחופשיות. ולא במקרה למעלה מ־1200 בוחרים, ללא הבדל מוצא, הצביעו בע־די בירושלים".

רובי ריבלין אמר עוד, כי כאשר הוא מד־בר על האידיאולוגיה של בית־שאן, הוא מת־כוון לאנשים הרואים בדוד לוי רב שעל־פיו יישק דבר. ומדובר ברשימה ארוכה של אנ־שים, שאינם בני עדות המזרח: רייסר, קליי־נר, קופמן, בדאלישר, מור, קרמר, גריפל ואו־פל. „מעולם לא היה בדברי רמז לעדתיות. הדבר אפילו לא עלה על דעתי".

מול משרדו של עו״ד ריבלין הפגינה את־מול קבוצה של צעירי תנועת החרות בירוש־לים. הצעירים נשאו שלטים: „ריבלין, עדות המזרח הן חלק בלתי נפרד מתנועת החרות".

נשיא הטכניון: בלביא יש חידושים בלעדיים

מאת דוד זוהר

נשיא הטכניון, פרופ' יוסף זינגר, מגדולי המומחים בישראל בתחום האווירו־נאוטיקה, מתח אתמול ביקורת על „אינ־טרסנטים וגורמים שונים המנסים מסיבות שונות לגרום להפסקת פיתוחו של פרוייקט הלביא". הוא דיבר בפני מאות באי הכנס לתעופה ואסטרונאוטי־קה שננעל אתמול בטכניון.

פרופ' זינגר אמר, כי כל אלה המציינים את עלות הפיתוח, שוכחים כי גם כאשר אנו קונים מטוסים מחו״ל, אנו משלמים את מחיר פיתוחם ויוצא שאנו משקיעים סכומים גב־והים בפיתוח *התעשיות של ארצות אחרות.*

„תיכנונו של הלביא נעשה על־פי צורכי חיל האוויר והוכנסו בו פיתוחים טכנולוגיים שאינם קיימים עדיין בשום מטוס קרב אחר בעולם. תוך פיתוח הלביא פותח ידע טכנו־לוגי ומדעי אשר יישומו כבר עתה להאצה בפיתוח וייצור מוצרים רבים בתעשי־ות עתירות ידע בארץ, שכולן תצאנה נשכ־רות מפרי פיתוח המטוס", אמר פרופ' זינגר.

רמב״ם מוכן תוך זמן קצר להתחיל בהשתלות כבד

מאת ראובן בר־צבי

במרכז רפואי רמב״ם בחיפה מוכנים להתחיל בהכנות להשתלות כבד. שלושה רופאים נוספים מרמב״ם, פרט לד״ר קם, השתלמו בפיטסבורג.

מרגע קבלת אור ירוק ממשרד הבריאות לא יעברו אלא כמה שבועות עד שאפשר יהיה להתחיל בהשתלות כבד. על כך נמסר אמש לסופר „מעריב". מקורות ברמב״ם הוסי־פו, כי השתלות כבד תיתן תנופה גם להשת־לות כליות.

במרכז הרפואי רמב״ם יש יחידה להשת־לות שעסקה בעבר בהשתלת כליות ובמסגר־תה ניתן לארגן ללא קושי את היחידה להש־תלות כבד. הציוד להשתלות אלו כבר נת־רם.

ד״ר קם ירכז בעתה את כל החומר בנושא זה ויתאם את הזמנתם של ד״ר קאהן מאנג־ליה ופרופ' סטרצל מפיטסבורג – שני מומ־חים עולמיים להשתלות כבד – כאורחי מש־רד הבריאות בארץ, כדי שיעמדו מקרוב על הנעשה בשטח זה בישראל.

מנכ״ל משרד הבריאות, פרופ' דן מיכא־לי, פנה אל שני הרבנים הראשיים כדי לדון עמם בשאלת השתלות הכבד, בנסיון למצוא פתרון לבעיות ההלכתיות שהתעוררו בעניין זה. משרד הבריאות ביקש מכל הרופאים שעמדו בקשר עם רבנים, להשאיר את הטי־פול בידי הנהלת המשרד.

מכתב גלוי למנהל הטלביזיה

הנדון: השמצת חברתנו בתכנית קברט כלכלי ביום 2.2.1986

בתכנית קברט כלכלי הוקרא מכתב תלונה אנונימי של גברת הטוענת שקנתה בארה״ב ז'קט ב־29 דולר הנמכר על ידי פולגת בארץ ב־150 דולר.

במכתב מפורט ומנומק, הסברנו למנהל הטלביזיה, למחרת התכנית, את העובדות הנכונות: המחיר לצרכן של מוצרי הייצוא שלנו בארה״ב הוא בין 80 ל־150 דולר, אותה הרמה שבה נמכרים מוצרים אלה בארץ. יחד עם זאת, בהחלט, יתכן למצוא בדוכנים מיוחדים בכל חנות הלבשה ברחבי תבל "מציאות", שהחנות רוצה להפטר מהן בסוף העונה במחירים נמוכים. מציאות ב־29 דולר אפשר למצוא גם בחנויות שלנו בארץ, ואין צורך להרחיק לנסוע עד ניו־יורק כדי להשיג מציאות.

הטלביזיה קבלה מכתב המשמיץ את חברתנו, ונתנה פרסום שלילי נרחב לחברתנו. שלא בצדק. איך יתכן להציג חברה מכובדת כש־לנו באור כה שלילי, ובשימוש ציני בסיסמת הפרסום שלנו "מה שאני רואה באירופה אני קונה בפולגת"? האם עורכי התכנית מתיחסים לכל מכתב תלונה כאל עובדות מדויקות ובדוקות? האם לפני הצגה כה שלילית של מפעלינו, לא היה מקום לבדוק בצורה יסודית את העובדות?

דרשנו התנצלות מתאימה, אולם לצערנו הרב עד היום אפילו תגובה לא קבלנו.

פולגת תעשיות בע״מ

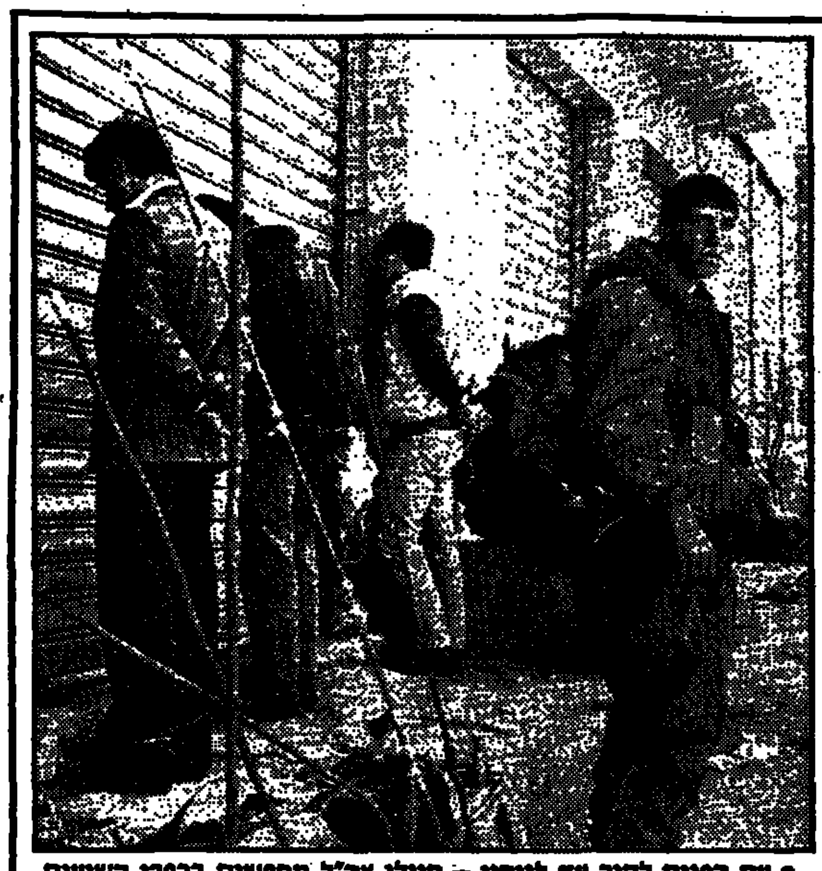

• עם הפנים לקיר עד לזיהוי – חיילי צה"ל מחפשים בכפרי השיעים בלבנון (צילם יוסף ולטר)

כהני „חיזבאללה" שנמלטו מכפריהם מבטיחים „גן עדן" למי שיפגע בצה"ל

מאת מנחם רהט

עשרות כהני דת שיעים קיצוניים הידועים כאנשי „חיזבאללה" נמלטו מכפריהם שמצפון לרצועת הבטחון. המנוסה של כהני הדת מקיפה גם כפרים באזורי צור והרי שאליהם צה"ל טרם הגיע.

מקורות בקרב העדה השיעית בדרום לבנון אמרו כי כהני הדת הללו חוששים שצה"ל „ינקום בהם" אם לא יימצאו בהקדם שני החיילים החטופים או שחלילה יתברר שאונה רע למי מהם. מאחר שבפירסומים הישראליים נטען כל העת שצה"ל מייחס לאנשי „חיזבאללה" שהגיעו מחוץ לאזור את ביצוע החטיפה, החליטו הללו שלא ליטול סיכונים כל עוד מצוי צה"ל בקירבת כפריהם.

כהני הדת הללו נמלטו לבקעת הלבנון ולביירות, אך גם משם הם מוסיפים להתסיס את השיעים בדרום לבנון נגד צה"ל. בשידורי רדיו לדרום לבנון הם קוראים לשיעים לצאת מבתיהם, להילחם נגד צה"ל ומבטיחים את „גן העדן האמיתי" לכל מי שיצליח לפגוע בחיילי „האויב".

ראשי כפרים באזורים שבהם פועל צה"ל טענו עם קציני יחידת קישור ללבנון בצה"ל ואמרו כי אף שאינם יכולים לתמוך בגלוי בתביעת צה"ל להמציא לידיו את שני החיילים החטופים – הם מתחייבים לעשות כל מאמץ בכיוון זה.

• התייעצות בלבנון – שר הבטחון יצחק רבין בהתייעצות עם אלוף פיקוד הצפון אורי אור (מימין) ביניהם ראש לשכתו של רבין תא"ל חגי רגב (צילום: מיכאל צרפתי, „במחנה")

מומחי מרכז החקר במשרד החוץ:

„נאום חוסיין הוא לא גט סופי לאש"ף רק פסק זמן"

מאת אריה אורנשטיין
אברהם טל ורשף מן

„נאומו של המלך חוסיין הוא נאום הקיטורים הגדול ביותר, מפי מנהיג ערבי אחראי, בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים, על התפקיד המשפיל שאש"ף ממלא בהבנלת המערכת של הפלשתינאים והבחירה הדרכים לשלום. אנחנו מזמינים את המלך, שלא פרק דלתות בנאומו, למשוך את עגלת השלום למען העניין הערבי הפלשתינאי, כפי שהוא רואה אותו".

אמר אתמול ראש הממשלה שמעון פרס בנאום בבית הפרקלים בתל-אביב, באחרון הערב המסורתי של לישכת עורכי הדין. הוא הציע לתושבי השטחים לעלות על עגלת השלום והזהיר כי הזמן פועל לרעתם.

„אמרתי לפני שבועיים שהמשא ומתן חוסיין-ערפאת נחל כישלון ודין. חוסיין אישר זאת אמש", אמר ראש הממשלה והוסיף כי הדבר חשוב גם כלפי דעת הקהל האירופית, שהלתה תקוות רבות באש"ף. להערכתו, הבינו עתה מדינות אירופה כי אש"ף רוצה לנצל את הבעייה הפלשתינאית כדי לקיים את אידנתו.

בהמשך דבריו ציין ראש הממשלה את המאמץ שעושה צה"ל לגלות את עקבות שני החיילים הנעדרים בלבנון. „אנו נפעל במלוא המרץ לבדוק מה קרה להם", הבטיח. פרס הדגיש כי זוהי המטרה היחידה של מיבצע צה"ל. „מעולם לא התכוונו לשנות את התחומים הגיאוגרפיים בינינו לבין לבנון", אמר ראש הממשלה. הוא הוסיף עם זאת כי אנו נחושים בדעתנו למנוע את הפיכתה של לבנון מחדש לבסיס של פגיעות בישובי הצפון או בחיילים המגינים על הגבול.

לפני כן הירצה ראש הממשלה על מדיניות המדע הטכנולוגיה של ישראל בכנס מתכנים, לזכרו של פרופ' עמוס דה שליט, באוניברסיטת תל-אביב. בסיום דבריו כשנתבקש על ידי כתבים להגיב על דברי חוסיין, אמר שלדעתו לא טרק המלך חוסיין את הדלתות בפני התפתחויות מדיניות חיוביות. „עכשיו נראה כיצד יקבלו זאת הפלשתינאים. ואם יחשבו מחדש על דרכם ועתידם", אמר מר פרס.

גילויו של חוסיין מלך ירדן על תוכנן של ההצעות האמריקניות שהועברו בסוף החודש שעבר לידיעת אש"ף התקבלו אתמול בהפתעה במשרד החוץ בירושלים. אפשר שישראל תפנה לוושינגטון כדי לקבל הבהרות על גילויו של חוסיין שהממשל האמריקני הודיע כי יסכים לשיתוף אש"ף בוועידה בינלאומית אם יקבל הארגון את החלטה 242, כך אמרו מקורות במשרד החוץ.

על פי הערכת מומחי מרכז החקר של משרד החוץ, במסמך ניתוח שהוכן אתמול, אין לראות בנאום חוסיין מתן גט סופי לאש"ף אלא רק „פסק זמן" או אולטימטום לערפאת, בתקווה להביא לשינוי עמדתו. במסמך נכללת הערכה כי על אף ההתנצחות מהמשך התיאום המדיני עם אש"ף לא סגר חוסיין את הדלת בפני מגע מחודש עמו, אם ישנה אש"ף את עמדתו ויסכים לקבל את החלטה 242.

כן מציינים במרכז החקר כי המלך לא הודיע על ביטול ההסכם שחתם עם ערפאת בפברואר 1985, והמסמך ימשיך להוות בסיס היחסים בין ירדן לפלשתינאים.

עוד מוכירים כי חוסיין לא הציג בנאומו חלופה לאש"ף לשולחן הדיונים, והדגיש שלא יילך להסכם נפרד עם ישראל.

מומחי מרכז החקר קובעים כי חוסיין לא סגר את הדלת בפני המשך המאמצים המדיניים. הוא השאיר במכוון את כל האופציות פתוחות, לרבות שיתוף פעולה אפשרי עם אש"ף.

פרופ' שלמה ברזניץ ראש המכון ללחץ פסיכולוגי באוני' חיפה:

„מסתמנים כבר בקיעים בכח העמידה של הציבור"

מאת ראובן קיצבי

מה עושה חטיפת שני חיילי צה"ל לאזרחי המדינה? איך חיים תרשביה בלחצים אדירים כאלה, ומה צריכה להיות העמדה הלאומית במצבי לחץ? פרופסור שלמה ברזניץ, העומד בראש המכון ללחץ פסיכולוגי באוניברסיטת חיפה, מתייחס לנושא בחומרה מרובה, ולדעתו הגיע הזמן שהמנהיגות תיתן דעתה לנושא זה, כי יש מחקר לכל הלחצים האלה ויש בקיעים בכוח העמידה של הציבור.

לדעתו של פרופסור ברזניץ, חשוב מאד שלגבי מדיניות בטחונית לזמן ארוך, תהיה לציבור תחושה כי למרות שהדרך קשה ומייסרת ונופלים קרבנות, סופנו להגיע למצב טוב יותר. כי התקווה היא יסוד המוראל, והיא הקובעת את יכולת העמידה שלנו.

שונה המצב, לדעתו, בבטחון השוטף הקשור באירועי סידור ופיגועים „רגילים". אירועים מסוג זה לא ניתן לחסל באופן מוחלט וכדי לצמצם את הנזק הנפשי של אסו-

• פרופ' שלמה ברזניץ

נות כאלה יש „להוריד פרופיל", על אף הקושי כשמדובר בעם בעל סטפרמנט כשלנו.

נקודת התורפה של עם ישראל, לדעתו של פרופ' ברזניץ, היא לנוכח של רגישותנו לקורבנות מעל ומעבר למקובל. רגישות זו „מזמינה" פעולות שמרציאות אותנו משווי המשקל. אמנם כל פרט ופרט בתוכנו חשוב ובעל ערך, אך דווקא משום כך קל מאד לאוייב לפגוע בנו במקום מכאיב. לכלי התקשורת יש תפקיד חשוב ואפילו מכריע, לדעתו של ברזניץ, בכל הקשור ב„הורדת הפרופיל", מה עוד שכל אירוע אצלנו הופך כמעט לעניין משפחתי.

בזהירות מרובה מביע ברזניץ את דעתו כי החיפוש המאסיבי אחרי שני החיילים החטופים יש בו משום הבומה משום „שאנו לא יכולים להוריד פרופיל". קיים חשש שקובעי המדיניות אצלנו חשופים ללחץ עקיף מצד הציבור לפעול בחריפות.

הרבה יותר מועיל היה פרסום רגוע יותר של האירועים. מה שקורה בפועל הוא שהמחבלים, הזוקקים לפרסום, מקבלים אותו מאתנו כמעט ללא הגבלה. מצב דברים זה הוא די מסוכן, כי ללחצים האלה יש מחיר וכבר מתגלים בקיעים. זו „חזית" הקובעת את כוח העמידה שלנו לא רק במקרה המסויים הזה. המוראל שלנו היום יקבע את כוח עמידתנו מחר.

פרופסור יוחנן הופמן, פסיכולוג חברתי באוניברסיטת חיפה, מסביר שרבים מאתנו מתמודדים עם הלחצים בדרך של התעלמות מהאירועים המזוקים על ידי שעשועים, טלוויזיה בכבלים או ראש קטן. יש המסיחים את דעתם מהנושא על ידי פעילות אינטלקטואלית כגון לימודים במוסדות להשכלה גבוהה ו„בריחה ארצית" באמצעות נסיעת תיור לחו"ל. אצל הרבה מהצעירים הדבר מתבטא בכוונה הכמעט כפייתית לצאת ל„ניקוי ראש" של כמה חודשים במדינות העולם מיד עם השחרור מהשירות בצה"ל.

אולם יש לדבריו גם דרכים קיצוניות יותר של התמודדות: כמו ירידה מהארץ, או פניה לפעילות פוליטית קיצונית כגון הצטרפות לקבוצות מחתרת מימין ומשמאל.

כדי לעמוד עמידה לאומית במצבי לחץ, מציע פרופ' הופמן „תרופות" פשוטות כגון חיפוש אחר הצד הישראלי המשותף לכל שכבות העם. לדבריו חשוב גם לעודד המסר טוב, שאצלנו, אפילו הוא קיים – הוא כמעט תוקפני. במלים פשוטות כדאי להזק קצת את אהבת המולדת, לא לקחת את הדברים יותר מדי ללב ולחפש קצת שלווה.

קריאה מהירה – ללימודים, לעבודה... ולפנאי

מאת יצחק ברדיר

העומס המוטל עלינו היום בלימודים ובעבודה, גורם לנו להיות לחוצים.

כולנו מכירים את תופעת „לא הספקתי" או במילים אחרות: „אינני מתגבר על החומר". איננו מספיקים בלימודים, איננו מספיקים בעבודה. התוצאה: אנו מתפקדים פחות טוב. יתרה מזאת, כבר שכחנו את הטעם המתוק של שעות הפנאי. להיות חופשי ופנוי ובלי מחשבות מטרידות? מי עוד זוכר את ההרגשה?

קריאה מהירה באה בדיוק בשביל לפתור בעיות אלה.

בלימודים

אנו קוראים בדרך כלל כ-½ עמוד בדקה, אולם טכניקת הקריאה המהירה מלמדת את עינינו ומוחנו לתפקד טוב יותר: אנו מסוגלים להגיע, מסתבר, למהירות קריאה הגבוהה פי שניים, פי שלושה, ויותר מכך. אחדים מבוגרי הקורסים לקריאה מהירה קוראים היום 10 עמודים (!) בדקה.

מפעלים, מוסדות, ארגונים וקיבוצים

קורסים מיוחדים רבים נערכים לאורגנה על פי הזמנה מיוחדת, בין השאר בדרי... צה"ל, מוסדות רבים... הביקוש הרב ניתן לקיים קורסים בשבועות הקרובים אך ורק באזורים הבאים: ... ירושלים, גוש דן, אזור השרון, איזור רחובות וראשל"צ.

נא לפנות אל מכון מיל"ה: 03-912098, 03-916365.

מתברר גם כי הקריאה המהירה משפרת מאוד את רמת ההבנה של החומר הנקרא והכרתו.

כך, ניתן להתגבר על כמויות עצומות של חומר כתוב – ללא קושי. להתכונן ביעילות ובמהירות לבחינות. לגמוע כמויות ענק של חומר ביבליוגרפי. להיות מוכן וערוך בלימודים וגם, למרבה ההפתעה, לגלות כי נשאר זמן פנוי ליהנות – ובלי נקיפות מצפון.

בעבודה

בימינו, כל מי ששואף להתקדם ולהצליח בעבודתו חייב להקדיש שעות ארוכות לקריאה. בכירים מקדישים עד כ-6 שעות ביום לקריאה! אולם כיצד קוראים? כיצד מבדילים בין טפל ועיקר? כיצד קוראים ביעילות? כיצד מבינים וזוכרים טוב יותר? ובקיצור כיצד מספיקים יותר בעבודה, עם תוצאות טובות יותר וגם נהנים משעות של פנאי לאחר העבודה?

ד"ר עמירם לגרמן מתל-אביב כותב: „שינוי מהפכני ומהותי מרהים בקליטת האינפורמציה הכתובה הנדרשת לעבודתי, עיסוקי האחרים וכתיבתי הפובליציסטית".

ואמנם מספר עצום של משפטנים, מהנדסים, מנהלים שיפר ללא הכר את הרגלי עבודתו ואת התוצאות המושגות.

קריאה מהירה, מאפשרת להתכונן לפגישות חשובות. לסרוק במהירות חומר רב תוך כדי פגישות, לחסל פיגורים בעבודה, להרחיב את הידע ולזכור טוב יותר. קצב העבודה של ימינו מחייב אותנו להיעזר בקריאה מהירה. אם זמן הוא כסף כמאמר האמריקאים (אגב, קוראים מהירים מושבעים), הרי שקריאה מהירה תרומתה היא גם כלכלית ביותר.

יש לך פנאי?

מי שסובל מחוסר פנאי וזמנו דחוק. כל השואף לשפר ללא הכר את הישגיו בלימודים ובעבודה. קורס קריאה מהירה הוא בדיוק בשבילו. כדאי מאוד להקדיש פעמיים בשבוע (9 פגישות) לקריאה מהירה. אפשר, מסתבר, לשפר במאוד את ההישגים בלימודים ובעבודה וגם... לגלות מחדש את שעות הפנאי.

יצחק סיטי – מנהל מכון מיל"ה

קריאה מהירה בבתי ספר

מוסדות לימודים והשכלה המעוניינים לקיים קורס קריאה מהירה בתחומם יתבקשו ... לפנות ... 03-912098.

מכון מיל"ה פותח את הקורסים הבאים:

בתל-אביב: בית ציוני אמריקה, אבן גבירול 26, ביום א' 23.2 וביום ד' 26.2 בשעה 7 בערב.
בתל-אביב: בסמינר הקיבוצים, דרך חיפה 149, ביום ב' 24.2 וביום ה' 27.2 בשעה 7 בערב.
בירושלים: בבית מיטשל, שוקולוב 15 (מאחורי מלון הנשיא) ביום א' 23.2 וביום ד' 26.2 בשעה 7 בערב.
בחיפה: בבית ארדשטיין, נ.ל. פרץ 20 ליד השוק בהדר, ביום א' 23.2 וביום ד' 26.2 בשעה 7 בערב.
בקרית-חיים (מערבית): בבית ההסתדרות, שדה 75, ביום ב' 24.2 וביום ה' 27.2 בשעה 7 בערב.
בהרצליה: בבית"ס התיכון, הרב קוק 30, ביום א' 23.2 וביום ד' 26.2 בשעה 7 בערב.
בכפר-סבא: בחטיבת הביניים ע"ש אלון פינת ששת הימים, רח' גלה, ביום ב' 24.2 וביום ה' 27.2 בשעה 7 בערב.
ברחובות: בבית ההמישה, גולדברג 6 (ע"י הרבנות) ביום א' 23.2 וביום ד' 26.2 בשעה 7 בערב.
בפתח-תקוה: בבית נוער, מונטיפיורי 38, ביום א' 23.2 וביום ד' 26.2 בשעה 7 בערב.
בראשל"צ: בבית יד-לבנים, אחד העם 20, ביום ב' 24.2 וביום ד' 26.2 בשעה 6 בערב.
בנתניה: בית ליונס חשים, מקדונלד 5, ביום א' 23.2 וביום ד' 26.2, בשעה 7 בערב.
בחולון: בבית התרבות, קרייני 6, ביום א' 23.2 וביום ד' 26.2, בשעה 7 בערב.
בבאר-שבע: מתנ"ס ע"ש לוין – מרכז גילה שכונה ד', ביום ב' 24.2 וביום ה' 27.2, בשעה 7 בערב.

להרשמה ולקבלת ציוד לימודי הקורס ובוא 30 דקות לפני פתיחת הקורס
• שכר הלימוד למשתתף 112 שקלים חדשים.

תגובות בעולם הערבי

אבו איאד: „לוחמי אש"ף אינם קלפים בידי המלך חוסיין"

מאת שמי גבאי ואבי ברייזמן

האיש מס' 2 באש"ף צלאח חלף, הידוע בכינויו „אבו איאד", אמר אתמול כי: „הכרזתנו בהחלטות מועצת הבטחון 242 ו-338 הייתה מהירה אותנו לשנת 1967, כלומר ביטול הישגים של 19 שנות מלחמה ומחיקת מאבק של אלפי חללים שלנו".

„אבו איאד" אמר בתגובה לנאומו של חוסין מלך ירדן: „אנשים באש"ף שנלחמו והקריבו קרבנות אינם יכולים להעלות על דעתם לתת את קלפיהם בידי המלך ולדעתם זהו קו אדום שאין להתקרב אליו". לדעתו צריך מעתה להגיע לעוצמה ערבית ולדבר על המלחמה והשלום על ידי החייאת החזית המזרחית.

ראש אש"ף, יאסר ערפאת טרם הגיב על נאומו של חוסין והוא מתכוון לכנס שוב בבגדד את המוסדות העליונים של ארגון המחבלים.

מצרים הייתה במבוכה מחולשת מנאומו של המלך. מתברר כי מובארך שלח את יועצו, אוסמה אלבז, לרבת-עמון רק כדי לשכנע את המלך לדחות בכמה ימים את נאומו. אולם חוסין הבהיר שהוא בוש ונכלם מהתנהגותו של ערפאת ודחה את בקשת מצרים.

ראש עיריית שכם, זאפר אל-מצרי דחה אתמול את קריאתו של שר הבטחון יצחק רבין לתושבי השטחים להצטרף למשא ומתן לשלום. אל מצרי הדגיש שאישים פוליטיים בגדה וברצועה מנועים מפעילות שאינה זוכה לתמיכה ערבית ופלשתינית. תגובתו של ראש עיריית שכם אופייניות לתגובת הרובים מהגדה המערבית ומעזה. רובם הביעו עמדה חד-משמעית נגד פתרון ללא השתתפות אש"ף.

בעיתון „אל קדס" – שהיה מנושאי הדגל של תומכי המלך בשטחים והתקרב לאחרונה לאש"ף – נכתב אתמול במאמר מערכת כי הפלשתינים מזועזעים ועצובים ואינם יכולים לנקוט עמדה כל עוד לא תשמע תגובתו של ערפאת.

פייצל אל-חוסייני הנחשב לדמות מרכזית בין תומכי אש"ף, אך בעל קשרים הדוקים גם עם פרו-ירדנים מתח ביקורת על עמדתה של ממשלת ירדן. הוא קרא לאלה שמתחו ביקורת על ערפאת על כך „שהתקפל כביכול", להביע חרטה. ראש עיריית עזה רשאד א-שווא אמר שזוהי תקופה עגומה.

מטוסי קרב עירקים הפילו מטוס אזרחי איראני ונוסעיו ניספו

איראן גילתה כי במטוס היתה משלחת רמת־דרג של חברי פרלמנט ובהם יועצו הבכיר של חומייני

מאת שמי גבאי, סופר „מעריב" לענינים ערביים

מטוסי קרב עירקים שעסקו בהפצצת יעדים אירנים בגבול המפרץ הפרסי ירטו בשמי איראן מטוס נוסעים אזרחי של חברת התעופה האירנית, שהיה בטיסה רגילה מטהרן לאהוואז. כל 46 הנוסעים ואנשי הצוות שבמטוס ניספו.

איראן גילתה, כי במטוס הייתה משלחת אירנית רמת־דרג של חברי פרלמנט בראשות חוג'ת־אללה מחלדאתי יועצו הבכיר של חומייני. איראן הבטיחה, כי תשיב לעירק, בקרוב מאד, כגמולה ככתוב: „עין תחת עין ושן תחת שן".

אולם עירק מיהרה להודיע, כי מטוסי הקרב שלה נזהרים מהפלת מטוסים אזרחיים אירנים וכי הם עסוקים „אך ורק" בהפצצת ריכוזי צבא ומתקנים כלכליים.

איראן הציגה אתמול בפני העתונאים בטהרן עשרות חיילים עירקים שנשבו בקרבות ואשר נפגעו מגזי החרדל והציאניד שרוססו מתוך מסוקים של עירק, כנראה בטעות על ריכוזים של הצבא העירקי בחזית שט־אל־ערב. „יש לנו גזים קטלניים מכל הסוגים אבל עקרונית לא נשתמש בהם, משום שזה נוגד את ההלכה האיסלמית", טענו אנשי צבא אירנים בפני עתונאים.

מזג אוויר סוער שורר בימים האחרונים באיזור הקרבות. קצין אירני אמר לעתונאים שסייר באזור, כי "אללה הכריע את השריון העירקי בבוץ". ביום ה־13 לקרבות בחזית הדרום סיכמה איראן את מספר הרוגיה ב־8000 וטענה, כי בקרבות האחרונים נהרגו 18,000 אלף חיילים עירקים. כתבים זרים המסקרים את הקרבות מהצד העיראקי מוסרים, כי עד שעות החשיכה אתמול, הצליחה מתקפת הנגד העיראקית להתקדם עד למרחק של עשרה קילומטרים מעיר הנמל פאו, שנכבשה על־ידי האיראנים בשבוע שעבר.

לעומת זאת דיווחו כתבים המסקרים את הקרבות מהצד האיראני את טענת בגדד, כי בהפצצות חיל האוויר העיראקי, נותקו דרכי האספקה של ראש הגשר האיראני. כתבים אלה דיווחו, כי תגבורות ממשיכות לזרום כמעט ללא הפרעה מהצד האיראני של השאט אל ערב ליחידות שבראש הגשר.

מרכזי מסחר „לבנים" ביוהנסבורג ודרבן נפתחו לכל הגזעים

דרום־אפריקה הודיעה אתמול, כי מרכזי המסחר ה„לבנים" ביוהנסבורג ובדרבן יהיו החל מהיום פתוחים בפני כל הגזעים.

דובר רשמי גילה במסיבת עתונאים בקייפטאון, כי מרכזים עירוניים אחרים, ומרכזה של קייפטאון בכלל זה, יפתחו אף הם בפני כל הגזעים בעתיד הקרוב.

הכרזת אתמול פירושה, כי שחורים וצבעונים יוכלו זו הפעם הראשונה, לרכוש ולנהל עסקים ביוהנסבורג ובדרבן, במרכזן של ערים אלה, ללא היתר מיוחד. אולם בעל חנות שחור ביוהנסבורג ובדרבן יזדקק עדיין להיתר מיוחד, אם ירצה להתגורר בדירה שמעל לחנותו, שכן המדובר הוא באזורים למגורים לבנים.

השלטונות שוקלים פתיחת 60 מרכזי מסחר ברחבי המדינה בפני אנשי עסקים מכל הגזעים. באזורים אלה גם תתבטל הפרדת הגזעים בבתי קולנוע, במסעדות, ובעסקים אחרים. (רויטר)

עובדי משרד החוץ הצרפתי קיימו אסיפות מחאה

מוחים על ריבוי מינויים פוליטיים במשרד

מאת תמר גולן, סופרת „מעריב" בפריס

במשרד החוץ הצרפתי, ארמון הקי ד'אורסיי, הוכרז אתמול „יום מחאה" מטעם האיגודים המקצועיים. „לה מונד" כותב שהדיפלומטים המקצועיים זועמים על ריבוי המינויים הפוליטיים, עד כדי כך שהם החליטו לפתוח בפעולת מחאה.

עיתוי המחאה אינו מקרי לחלוטין: ב־16 במארס ייערכו בצרפת בחירות לאסיפה הלאומית. הכל צופים, כי הסוציאליסטים יפסידו את הרוב המוחלט שיש להם בגוף המחוקק וכי „המהפך" הפוליטי יחזיר את הימין לשלטון. הממשלה הבאה תהיה שוב ממשלה של הימין והמרכז.

ה„קיי ד'אורסיי" היה תמיד מעוז של נאמני המימשל הגוליסטי ורק סוציאליסטים בודדים זכו בו לקידום באותם ימים שהשמאל היה באופוזיציה והימין בשלטון. למעשה, התייחסו הסוציאליסטים בחשדנות רבה לפקידות של ה„קיי" וגם זו לא שמחה במיוחד, כשהשמאל עלה לשלטון.

חלק מהדיפלומטים „המקצועיים" טוענים, כי לאחרונה הגדישו הסוציאליסטים את הסאה. הם מנסים לשבץ את אנשי שלומם, ידידים פוליטיים וידידים אישיים, בתפקידים שונים.

אתמול הכריזו הפקידים הבלתי מרוצים על יום מחאה וקיימו אסיפה בשעות העבודה. לסוציאליסטים, על כל פנים, לא נשאר זמן רב לעסוק במינויים פוליטיים. הבחירות הן בעוד שלושה שבועות.

בכרכרה מלכותית הוסע השגריר הישראלי הראשון בספרד לארמון

שמואל הדס הגיש את כתב האמנתו למלך חואן קארלוס

מאת הנריק צימרמן, סופר „מעריב" בברצלונה

שגרירה הראשון של ישראל בספרד, שמואל הדס, הגיש אתמול בטקס מרשים את כתב האמנתו למלך חואן קארלוס. השגריר הדס נסע לארמון המלך בכרכרה מלכותית ומשמר כבוד ספרדי ניגן את התקווה. אחרי הטקס שוחחו השניים ודנו בבעיות המזרח־התיכון. מאוחר יותר נערכה קבלת פנים במעונו של השגריר, בה נטלו חלק אישים מכל מיגזרי החברה הספרדית.

„אנו מצפים להתפתחויות חשובות במישור היחסים בין שתי המדינות", אמר השגריר הדס בראיון ל„מעריב", „למרות שחילוקי הדיעות בין ספרד לישראל בנושא הסכסוך הישראלי־ערבי ידועים. אנו מקווים שפתיחות הדו־שיח המשותף תתרום לקירוב העמדות". עוד אמר, כי לדעתו ניתן להרחיב את הסחר בין שתי המדינות להיקף של מאות מיליוני דולר בשנה.

השגריר החדש דחה בתוקף את השמועות, כי ספרד מעוניינת בשמירת „פרופיל נמוך" בכל הקשור ליחסים עם ישראל.

● שמואל הדס מגיש את כתב האמנתו למלך חואן קרלוס (צילום: א.פ.)

הפושע הנאצי סוונן נמלט מידי ישראלים

מוסר העתון „להנאסיון" הארגנטיני

מאת מאיר מהנאי, סופר „מעריב" בבואנוס איירס

הפושע הנאצי תיאודור סוונן נמלט מיחידת קומנדו ישראלית – כך דיווח שלשום העתון הארגנטיני „להנאסיון". העתון מספר, כי סוונן, בן ה־77, ברח מהעיירה הארגנטינית לוס תולדוס לפאראגוואי.

סונן, יליד בווריה, מואשם בהריגת יהודים במחנות ריכוז בגרמניה.

העתון, שאינו מזהה את מקורותיו, טוען, כי הפושע הנאצי אותר על־ידי סוכנים ישראלים לפני כשנה בלוס תולדוס, כ־500 קילומטרים דרומית לבואנוס איירס, שבה קהילה גרמנית גדולה.

לפני ימים ספורים, כאשר החוליה עמדה ללכוד אותו, נמלט סונן לפאראגוואי בעזרת רדיכן אורוגוואי.

לידיעה אין אישור ממקורות ארגנטינים או ישראלים.

בני עסקנים בכירים בסין הוצאו להורג

השניים הורשעו בפני קהל אלפים באונס

הטלוויזיה הסינית הקרינה אתמול את הוצאתם להורג של שני בנים של עסקנים בכירים במפלגה הקומוניסטית שהורשעו באונס. בשידור נאמר, כי ההוצאה להורג בשנגחאי נתקבלה באהדה על ידי התושבים שם.

השניים הוצאו להורג ביום רביעי ביחד עם איש אחר שהיה מעורב בפרשה. אבותיהם מכהנים כפקידים בכירים במפלגה הקומוניסטית בשנגחאי, העיר הגדולה ביותר בסין.

השניים נשפטו לפני קהל אלפים. מיד לאחר החלטת השופטים הם הוצאו להורג. (רויטר)

נגיד הבנק המרכזי האמריקני: „יש לעצור את הידרדרות הדולר"

הודעתו סותרת את דבריו של שר האוצר שאמר: „אין אנו רואים בעין רעה את ירידת הדולר"

ג'יימס בייקר ופאול וולקר, שני מעצבי המדיניות הכלכלית בממשל האמריקני יצאו אתמול בהודעות נוגדות לגבי השאלה, במה יש עוד לתת לדולר לרדת, כדי לענות על הצרכים הפיננסיים של ארה"ב.

וולקר, נגיד הבנק המרכזי, שהעיד בפני ועדה בקונגרס אמר שיש לעצור מיד את הידרדרותו המהירה של המטבע האמריקני.

הירידה האחרונה של הדולר באה כתגובה על דבריו של שר האוצר ג'יימס בייקר, שקבע יום קודם לכן בפני ועדת קונגרס, כי „אין אנו רואים בעין רעה את ירידת הדולר בשווקים הפיננסיים ורואים זאת כתוצאה של פעילות כוחות השוק". פרשנים פיננסיים ראו בדברים אלה אישור לידיעות, כי אכן פעל ממשל רייגן להחלשת הדולר, כדי לשפר את היצוא האמריקני ועמו את מאזן התשלומים שנקלע לגרעונות עתק.

וולקר הזהיר בעדותו בפני ועדת הקונגרס, כי „הדולר נפל מספיק ולמעשה נפל בצורה חדה ביותר". הוא הביע דאגה נוכח האפשרות של איבוד האמון במטבע האמריקני. (רויטר)

2 הפלשתינים שרצחו את נציג אש"ף בצרפת שוחררו

מאת תמר גולן, סופרת „מעריב" בפריס

שני טרוריסטים פלשתינים חברי ארגון „אבו נידאל" אשר נתפסו בצרפת על רצח נציג אש"ף בפריס, שוחררו מהכלא ויצאו את המדינה בחשאי.

הטלוויזיה הצרפתית מסרה כאן אמש, כי לפי מידע שבידיה, גורשו השנים בתחילת החודש, וזאת לפני שסיימו את ריצוי העונשים הכבדים שהוטלו עליהם.

שני הצעירים נמצאו אשמים ברצח נציג אש"ף בצרפת, אזאדין האלאק, לפני ארבע שנים.

במשפטם הם הודו, כי השתייכו לארגונו של אבו נידאל.

לדברי רשת הטלוויזיה, שהו השניים בבית לא מרוחק בדרום צרפת, וכאשר פנו הכתבים להנהלת בית־הסוהר בבקשה, כי תאשר את המידע, סירבה זו להגיב.

לדברי משקיפים, אם אכן שוחררו השניים, הרי זה במסגרת עיסקה לשחרור שני בני ערובה צרפתים – עתונאי וסוציולוג – אשר נחטפו בביירות בשנה שעברה.

הוחלף מנהל טיסות מעבורות החלל

מנהל פרוייקט הטיסות של מעבורות החלל האמריקניות, ג'סי מור, שנתן את ההוראה הסופית לשגר את „צ'לנג'ר", הוחלף אתמול על־ידי ריצ'רד טרולי, אסטרונאוט לשעבר שהשתתף בטיסות במעבורות חלל.

דובר מטעם סוכנות החלל מסר, כי ריצ'רד טרולי, בן 48, המכהן עתה כמנהל „מיפקדת החלל של הצי" בוירג'יניה, יפקח מעתה גם על החקירה הפנימית בסוכנות החלל בנסיבות האסון, בו מצאו שבעה אסטרונאוטים את מותם.

טרולי שימש טייס ניסוי בשלבים המוקדמים של פיתוח מעבורת החלל. הוא טס במעבורת „קולומביה" בטיסת החלל השניה של המעבורות. הוא היה גם מפקד פרוייקט הטיסה של „צ'לנג'ר" בשנת 1982. (רויטר)

איש ק.ג.ב. באתונה ערק למערב

מאת עודד גרנות, סופר „מעריב" בוושינגטון

ויקטור גודארב, איש הק.ג.ב שהיה מוצב באתונה ערק למערב, ומומחים לעניני ביון אומרים, כי זהו הישג גדול לקהילת המודיעין האמריקנית.

משרד החוץ האמריקני סירב לאשר את הידיעה, ואולם לסוכנות רויטר נודע, כי גודארב ערק ביחד עם בנו בן ה־8 ועם מורה רוסיה.

עוד נמסר, כי ככל הנראה הרקע לעריקתו של גודארב הוא רומנטי – פרשת אהבים שניהל עם אותה מורה.

גודארב הגיע ליוון לפני כשנתיים, שמו לא הופיע ברשימת עובדי השגרירות הרוסית, ונמסר שהוא אסף מידע בנושאים ימיים. (רויטר)

ענת ומאיר סמרה
שמחים להודיע על הולדת
הבת
הבכורה
נכדה
לאביבה ועזרא סמרה | לרותי ואלי אדיב
תל־השומר, ד' באדר א' תשמ"ו (13.2.86)

לאביבה ועזרא סמרה
ברכת מזל טוב
להולדת
הנכדה
משפחת „מעריב"

לחיים ואיבט כליפה
ברכת מזל טוב
להולדת הבן
משפחת „מעריב"

The New
ENCYCLOPAEDIA
BRITANNICA
1985
32 כרכים + שי חינם
Britannica World Data Annual
85
מבצע מיוחד
עכשיו בהישג ידך –
עד
18 תשלומים
המפיצים הבלעדיים:
מועדון קוראי מעריב בע"מ
רח' לבונטין 24, תל־אביב.
טלפון: 622703, 03-612948
אחרי שעות העבודה:
טלפון 03-258756

אחים דוניץ בע"מ אליעזר אפשטיין
בבנין האחרון, בפרוייקט היוקרה גן נחום בראשון־לציון
נותרו מספר דירות בנות 4 חדרים בגודל של 5, דירות קוטג' וגג מפוארות בשלבי גמר.
ערבות בנק לאומי לישראל בע"מ צמודה לדולר לכל דורש תמורת תוספת 1% בלבד למחיר הדירה.
כמו כן דירת 4½ חדרים לכניסה מיידית ברחוב אוסטשינסקי פינת סמילנסקי.
לפרטים נא לפנות למשרדנו: רחוב סוקולוב 31, ראשל"צ, טל' 03-948620.
פתוח בימים: א', ב', ד', ה', בשעות 9.00 עד 12.00, 16.00 עד 19.00.
אנו בונים גם ברעננה בפרוייקט היוקרה אחד יותם, דירות בנות 4, 5 חדרים ופנטהאוזים.
נותרו 2 דירות בנות 5 חדרים לכניסה מיידית ברחוב בן גוריון.
המשרד: אחוזה 141, רעננה, טל' 052-21058.
פתוח בימים: א', ב', ד', ה', בשעות 9.00 עד 12.00
ב', ד' 16.30 עד 19.00.

פרס ביאליק לספרות יפה

[illegible]

רבני ירושלים בעקבות המקרה ב„הדסה":

איכסון ממושך של גופה בבי"ח – עבירה הלכתית

מאת אריה בנדר

הרבנים הראשיים לירושלים, הרב שלום משאש והרב יצחק קוליץ, פנו אתמול במכתב להנהלת בית־החולים הדסה בעין־כרם, ותבעו לשתף נציג של הרבנות הראשית בועדת החקירה הבודקת כיצד קרה שגופתו של שמיל קנוס ז"ל אוכסנה בחדר הקירור של בית החולים במשך חצי שנה, מבלי שאיש ידע על כך.

„הזדעזענו לשמוע על גופת הנפטר שהיתה מונחת בבית החולים כחצי שנה מבלי ולא הובאה לקבורה", כותבים הרבנים. הרבנים דורשים שיו"ר המועצה הדתית, הרב יצחק רלב"ג, ישותף בועדה כדי למנוע הישנות המקרים בעתיד. „יש פה עבירה הלכתית חמורה, עוברים על איסור מן התורה בהחזקת מת ללא קבורה", אומר הרב רלב"ג. „אנו חוששים שמי שלא שומר על כבוד המת לא שומר גם על כבוד החי".

בית־החולים ימסור את תשובתו לרבנים הראשיים בראשית השבוע הבא, עם שובו מחו"ל של מנכ"ל הדסה, הפרופ' שמואל פנחס.

אריק סיני יוכל לנסוע לחו"ל

מאת אריה אורנשטיין

בהסכמת שלטונות מס הכנסה ביטל אתמול בית המשפט המחוזי בתל־אביב צו עיכוב יציאה מן הארץ נגד הזמר אריק סיני, לאחר ששילם חובות שהיה חייב למס הכנסה.

צו עיכוב היציאה נגד סיני הוצא בעיקר בגלל חוב של למס הכנסה בסכום של 23 אלף שקלים.

„אני אפרק אותך", אמרה בת ה־70 למחזר בן ה־82

הקשיש התלונן כי הותקף קשות

מאת גיל יודילוביץ'

קשיש, בן 82, טוען כי אישה בת 70 תקפה אותו וכתוצאה מכך נפל, שבר את ידו ונזקק לאשפוז. הרקע למעשה רומנטי.

על־פי הגירסאות של המעורבים בפרשה, חיזר הישיש אחר האישה והיא סרבה להיענות לו. חיזוריו הציקו לה וכשפגשה אותו ברחוב צעקה לו: „מנוול, שפל, גנב. אני אפרק אותך". לאחר מכן דחפה אותו. האיש נפל ונפצע.

המשטרה השלימה את החקירה. בין היתר נמצא מכתב ששלחה הקשישה למחזר הנלהב ובו היא מכנה אותו: „פושע מין, שטן ארור. כמה שתמות יותר מהר כך יישב לאחרים".

בכוונת המשטרה להאשים את האישה בגרימת חבלה חמורה.

מזכיר ביהמ"ש בחיפה לא יועמד לדין פלילי

מאת אריה קזל

פרקליטות מחוז הצפון החליטה לא להעמיד לדין פלילי את מזכיר בית המשפט המחוזי בחיפה ניסים חבר, שנחשד בנסיון לקבלת שוחד מיני ובביצוע מעשים מגונים בפקידות בית המשפט.

תיק החקירה הועבר לפני למעלה מחודש לפרקליטות הצפון והיה בטיפולה של אסתר בר־שר, סגנית לפרקליט המחוז.

בהנהלת בתי־המשפט שוקלת עתה האפשרות להעמיד את ניסים חבר לדין משמעתי על התלונות שהוגשו כנגדו.

דרמה ברח' אבן גבירול בתל־אביב:

„אני קופץ אם לא יחזירו לי את הגלגיליות שלי"

איים נער שעמד על מזגן בקומה ד' ★ אחרי שעה, הצליחו להורידו

מאת אלי דנן

נער תל־אביבי בן 17 שהחרימו לו „סקטבורד" (גלגיליות) עמד אתמול במרכזה של דרמה כאשר איים לקפוץ מעל מזגן בקומה ד' ברחוב אלקושי 6 בת"א. כוחות גדולים של משטרה, כיבוי־אש ומד"א הוזעקו בשעה 1 וחצי בצהרים לבניין מגורים מול לונדון־מיניסטור ברח' אבן גבירול. יחד עם מאות סקרנים הם עקבו בפתח אחר נער שישב על מזגן דירה בקומה הרביעית ואיים לקפוץ.

„אם לא תחזירו לי את הסקטבורד אני קופץ. אני לא רוצה שיצלמו אותי; תרחיקו את הצלמים" – זעק הנער.

מחקירה מהירה של המשטרה התברר, כי זמן קצר קודם לכן הוליק הנער כשר גלגיליות לרגליו בין החנויות בלונדון מיניסטור, פגע בשמשה של מסעדה ושבר אותה. בעל המסעדה החרים לו את הגלגיליות וביקש כי יזמין את הוריו כדי שישלמו עבור הנזק שגרם.

הנער מיהר לבניין סמוך, טיפס על גג הבניין ומשם ירד והתיישב על מזגן.

תוך דקות ספורות, הוזעקו למקום כוחות גדולים של משטרה. מפקד מרחב ירקון, נצ"מ אריה ביבי ניהל עמו משא־ומתן כשהוא נעזר בשמשון עמשלם, יו"ר מועדון „בפפות הזהב" שהיה יו"ר ענף האיגרוף, המכיר את הנער.

במשך שעה ארוכה ניסו לשכנע את הנער להושיט להם יד כדי לחלץ אותו, אולם הוא סירב. אנשי כיבוי אש מתחו מזרן־אויר מנופח, למקרה שיקפוץ או ימעד.

בכל אותה שעה נוצרו לאורך רחוב אבן גבירול פקקי תנועה גדולים. בשלב מסויים החליק הנער וכמעט שנפל, הוא נתלה ברגע האחרון במזגן ביד אחת והצליח לשוב ולטפס עליו.

בתום שעה של משא ומתן בסיוע פסיכולוג משטרתי הושיט שמשון עמשלם קטע עתון לנער כדי להראות לו כתבה שנכתבה על עמשלם בקשר לתרומתו לנוער קשה. הנער הושיט יד לקחת את העתון ואז משך אותו עמשלם אליו וביחד עם נצ"מ ביבי העלו את הנער לגג.

הנער הועבר למחלק הנוער של המשטרה ואמו הוזמנה לקחתו.

בית הדין האיזורי לעבודה

שיבושי המורים ייפסקו

מאת נורית דברת

עיצומי המורים התיכוניים ייפסקו לאלתר על־פי החלטת בית הדין האזורי לעבודה בירושלים, שדן אתמול בדרישת פרקליטות המדינה להורות להם להפסיק את השיבושים המכוונים במערכת החינוך.

הוחלט, כי כבר ביום ראשון ייפתח מו"מ בין הממשלה לבין הארגון ולקראת סוף השבוע, ישובו הצדדים ויופיעו לפני בית הדין וידווחו על תוצאות מגעיהם. במו"מ יידונו תביעות המורים לקבלת תוספות, עקב שחיקת שכרם.

„תתפשטי, זה לא אונס"

מאת אלי דנן

[illegible]

הארנונה בת"א תעלה ב־168% במקום ב־175%

מאת יצחק בן־חורין

ראש עיריית ת"א שלמה להט, חזר בו מכוונתו להעלות את המיסים ב־175 אחוז, למרות שכבר נתקבל אישור בהנהלת העירייה. המרד השלילי של חדש ינואר הוא הגורם לשינוי.

היום מוזמן להט את הנהלת העירייה בשנית, הפעם כדי להצביע על עידכון הארנונה ב־167.8 אחוז. ביום ראשון תאושר ההעלאה במועצת העירייה.

צ'יץ' נענה בכך לפניית חבר ההנהלה ראובן ויטלה.

תעשיות דודי שמש ומערכות סולריות

אור הטבע

הנמכר ביותר במדינה!

בהשגחת מכון התקנים הישראלי

אור הטבע

30 שנות ייצור ושרות

ליצרנים! אספקת חלקי דודי שמש וחשמל
פחים • צנורות • פוליוריטן • דודי הסקה •
דודי שמש 120 שכיבה, 120/150/200 בעמידה–תו תקן
דודי חשמל 30/60/80/120–תליה ושכיבה–תו תקן
קולטים בדגמים שונים עם תו תקן.

המפעל:
מאור עיניים 14, ת"א
טל. 585921, 586266

מרכז מכירות ארצי
שד' ירושלים 181, ת"א
טל. 874351, 591333

חנויות המפעל
בת־ים חסשילד 24
טל. 874351, 873019
חולון, הנשיאים 3
טל. 585921, 882291
רמת־גן–גבעתיים
כצנלסון 114, כבר נח
טל. 03־314266
ראשל"צ, רוטשילד 46
טל. 956812, 03־997672
תל־אביב, האצ"ל 21
טל. 378752, 391112
רחובות, הרצל 140
טל. 235250, 08־956167
פ"ת, חובבי ציון 16
טל. 912715, 03־908444
אשקלון, העבודה 4
טל. 28340, 051־23503
לוד־רמלה, הרצוג 7
טל. 235250, 08־224338
כפר־סבא, טשרניחובסקי 28
טל. 052־22459
חדרה, הנשיא 14
טל. 063־37013
ירושלים, יפו 155
טל. 02־242271
חיפה, בר־יהודה 7
טל. 529930, 04־882650

סוכנים מורשים

אילת, גבי סוכנויות, אזור תעשיה חדש, טל. 059־78141/2/3 • אור עקיבא, הרב קוק 6, טל. 063־62477 • אשדוד, ביתני גבים 9/2, אזור תעשיה קלה, טל. 055־52689 • באר־שבע, פסג' אוניק, טל. 057־35377 • דלית אל־כרמל, טל. 04־222321 • הוד־השרון, השרון 38, טל. 052־38334 • טבריה, אילת 1, טל. 067־90482 • לוד, החשמונאים 22, טל. 08־226916, ביאליק 2, טל. 08־242175 • נס־ציונה, הבנים 62, טל. 08־474558 • נתניה, ספיר 2, טל. 053־42753 • עכו, מרכז רסקו, טל. 04־916496 • עפולה, אזור התעשיה, קהילת ציון, טל. 065־92155 • פ"ת, שטמפר 26, טל. 909557, 910541 • קרית־גת, בנין אוסים, חנות 8, טל. 051־884839 • קרית־מלאכי, אזור תעשיה חדש, טל. 055־83644 • שפרעם, טל. 04־965243 • תל־אביב, יגאל אלון (גיבורי ישראל) 162, טל. 258837, 257392.

תו תקן דודים מס 1218

תו תקן קולטים מס 1133

משרד המשפטים

ספרים חדשים

הרמב"ם והחוק במדינת ישראל
מאת פרופ' נחום רקובר
לקט הלכות מתוך „משנה תורה" לרמב"ם לפי סדר סעיפי החוקים שחוקקה הכנסת (563 עמ').

השופט בדין העברי
מאת פרופ' יעקב בזק
תיאור אישיותו ותכונותיו של השופט העברי לפי מקורותיו (52 עמ').
הספרים יצאו לאור במסגרת „הספריה למשפט העברי".

ספרים אחרים בהוצאה זו:

מורה־דרך במקורות המשפט העברי
מדריך להכרת המשפט העברי ומקורותיו. עשרות תצלומים ודיאגרמות מלווים בביאורים והסברים. תבנית אלבומית על נייר משובח (89 עמ').

Jewish Law and Current Legal Problems
קובץ הרצאות שניתנו בכנס הבין־לאומי על „המשפט העברי והזדמנות לשיטות המשפט של ימינו" (253 עמ').

★

מחיר מיוחד למזמינים ישירות, לפי הפרטים הרשומים מטה.

[illegible]

ב„מעריב" יום ב'

אתה בעניין.

יום שני. קבענו.

ביום שני יש לך: הסבה מקצועית. רבים מדברים על זה, מעטים עושים את זה ■ כושר, מדור חדש, וכדי שלא תרגישו שאתם לבד – מי מהח"כים שלנו עוסק בספורט, ובאיזה ■ פליבוי באדום וזהב: הומר הרוסי מוסלים מאגאמייב ■ „הגיישה שאיתי" – מכוניות יפניות ■ אופנה: הקשר המסתורי של העניבות ■ חברה: בארה"ב הבתולים שוב In ■

תסתכל מה קורה ב„מעריב"

BOSTON UNIVERSITY
BEN-GURION UNIVERSITY OF THE NEGEV

Master of Science in Management

Taught entirely in English

Information and Applications:
P.O.B. 653
Beer-Sheva
Telephone: (057) 36711/699-789

ברכות לפתיחת
סניף „דיונון"
באוניברסיטת בר־אילן
ראה „מעריב ת"א" עמודים 5 ו־12

לכל המעוניינים בגיור
ברית ידידי הגר תסייע, במידע ובהדרכה, ללא כל תשלום, לפונים אלינו. בת"א, ת.ד. 3333, 61 032, טל. 798016, 479786. בנתניה, ת.ד. 1172, 112 42, טל. 053-24110.

שיא מצויין לשגב פורת ב־200 חתירה

מאת אלכס פרלסמן

אחת מהסגולות המאפיינות שחיין גדול היא הידע שלו לחלק את כוחותיו בצורה שווה, ולא להכנס ללחץ כאשר הוא בפיגור אחר יריבו. שגב פורת בן ה־18 מקיבוץ דפנה הוכיח אתמול בנהריה כי הוא נמנה על הגרעין הנבחר של שחיינים גדולים באמת. משחה ה־200 מטר חתירה שלו במסגרת היום השני של אליפות החורף לא יישכח במהרה. 55.59 באמצע הדרך, 1:51.87 דקה בסיום. שיא לאומי מצויין לשגב.

גם השני במשחה, שיאן ה־400 הגרי זהר וייס, הציב זמן טוב יותר משיא המדינה בן 4 השנים של אמיר גניאל (1:52.62) כשעצר את השעון האלקטרוני על 1:52.58 דקה. שלישי סיים עמית סלמון 1:57.57 דקה.

שגיא שטיגמן מהפועל ג.ש.מ. אחיו של השיאן הלאומי אייל, ניפץ פעמיים את שיא הנוער לגיל 18 במאה מטר חזה, והעמיד אותו על 1:07.47 דקה. אחריו עופר הפמן, 1:08.63, ואמיר גולן – 1:08.83.

אמיר שטרנפלד בן 17 מהפועל הוד השרון/בית ברל, השיג זמן מעולה ב־400 מטר מ.א., 4:37.79. בן אגודתו חן גנור סיים שני, 4:47.03 ד', 18 מאיות לפני חן גלעד שקבע שיא לגיל 15.

רוד קליין מהפועל נהריה ניצח ב־100 פרפר, 58.34 שניות, 39 מאיות לפני ערן גרוסי ממכבי ירושלים, שהציב שיא לגיל 16.

שתי מדליות זהב צרפה למאמנה הדר קליינמן ממכבי קרית אונו. היא הייתה ראשונה ב־100 פרפר, 1:06.09 דקה (לפני רותם פורת, 1:08.32 ואירים גומן, 1:08.46). הדר ניצחה גם ב־400 מ.א., 5:05.06 והקדימה את שחיינית העתיד מורין פרידמן בת ה־14 ממכבי ת"א 5:23.06. נגה ויול זכתה בארד.

זוהר לבנסברג ניצחה ב־100 חזה, 1:18.59, לפני עידית אפרתי ממכבי ת"א 1:18.78, ועגת אקי מעמק הירדן, 1:19.32. איילת שלזינגר ממכבי נהריה זכתה בבכורה ב־200 חתירה, 2:11.34, לפני לבנסברג, 2:14.41, ואיילת אורן, מגליל עליון – 2:14.76.

האליפות תימשך היום ותסתיים מחר.

ליברפול ואברטון בדרבי של פסגות

הדרבי של ליברפול (שתארח את אברטון) יעמוד מחר במוקד המחזור ה־30 בליגה האנגלית. מזג האוויר הקפוא עלול להפיל קורבנות, אך ב„אנפילד" משוכבים שמערכת החימום התת־קרקעי תאפשר קיום משחק הצמרת והיוקרה המרתק. שאר המשחקים: ווסטהאם – מנצ'סטר סיטי, מנצ'סטר יונייטד – ווסט ברומיץ', ארסנל – צ'לסי, אסטון־וילה – איפסוויץ', קובנטרי – סאותהמפטון, אוקספורד – ניוקאסל, ק.פ.ר – לוטון, שפילד וונסדיי – טוטנהאם, ווטפורד – נוטינגהאם.

● מזרח גרמניה חוללה הפתעה גדולה, אור לאתמול, כשניצחה בבראגה, פורטוגל את נבחרת פורטוגל לגביע העולם 1–3. במשחקים נוספים שהיו חימום למונדיאל 86': מארוקו – בולגריה 0–0, ספרד – בלגיה 3–0.

לאן השבת

כדורגל

(השעה הראשית: 15.00)

ליגה ארצית

הפועל חדרה – בית"ר ת"א
הפועל מרמורק – בית"ר נתניה
מכבי עמידר – בית"ר חיפה (11.00)
הפועל יהוד – הפועל טבריה
הפועל עכו – הפועל לוד (יום ו', 14.30)
„צפרירים" חולון – הכח ר"ג
בית־שמש – בית"ר רמלה (יהוד, יום ו', 14.00)
הפועל ר"ג – תנועה־השרון (יום ו', אצטדיון ר"ג)

ליגה א' צפון

עליה כ"ס – נצרת־עלית (עפולה, 12.15)
בית־שאן – קרית־שמונה
הפועל רעננה – מכבי טמרה
מכבי עפולה – אור־עקיבא
מכבי שפרעם – מכבי חדרה
בית"ר נהריה – טירת־הכרמל
אור־נצרת – קרית־אתא

ליגה א' דרום

הפועל אשקלון – קרית־אונו
קרית־גת – השקמה ר"ג
הפועל ירוחם – הפועל דימונה (אשדוד, 11.00)
הפועל ראשל"צ – הפועל אזור
אור־יהודה – הפועל בת־ים (11.30)
קרית־מלאכי – לורוס חולון (רחובות, 12.00)

כדורעף

שני משחקי חצי גמר על גביע המדינה, ייערכו במוצ"ש. באוניברסיטת ת"א (19.30): הפועל בת־ים – אליצור ת"א. בנעמן (18.30): הפועל קרית־אתא – הפועל מטה־אשר.

אופניים

רכיבה ספורטיבית – במסגרת מועדון הרוכבים, בשיתוף עם עיריית ת"א. היציאה: בשבת, בשעה 08.00, מרחבת אצטדיון האתלטיקה בהדר־יוסף.

קליעה

בשבת, בשעה 09.00, במטווחי רמת־גן והחותרים, ייערכו תחרויות ברובה חופשי, בוגרים ונוער, שכיבה 60 כדור. בהרצליה, גמר באקדח סטנדרטי.

ג'ודו

אליפות ישראל לנוער, בשבת בשעה 11.00, באולם אוסישקין בת"א.

המחזור ה־18 בליגה הלאומית: תחזית

בקרית־אליעזר בונים על יבנה

הפועל ת"א יוצאת מחר ממרומי הטבלה למשחק חוץ קשה ביבנה, ויריבותיה למירוץ האליפות, בראשן מכבי חיפה (בבית נגד מכבי פ"ת) מקוות להסתייע ביבנאים כדי לצמצם את הפער בפיסגה ● דרבי זוטא בשכונה: בני־יהודה – מכבי ת"א ● תחתית רותחת בימק"א: הפועל ים (בכורה למאמן רוזן) – יפו

מאת אלכס פרלסמן

שבעה ימים לפני אחד ממחזורי השיא של העונה, צפוי מחר מבחן כוחות מסקרן לקבוצות הצמרת של הליגה הלאומית. את מרכית העניין ירכז משחקה של המובילה הלאומית, הפועל ת"א, שתתארח ביבנה אצל מכבי המקומית. גם התחתית תגעש, במיוחד בהתמודדות שתעמת בימק"א את הפועל ירושלים ומכבי יפו.

אם הפועל ת"א תעבור את יבנה בשלום ותשוב כשבאמתחתה שלוש הנקודות, היא תוכל להתייצב בשבוע הבא לדרבי הגדול במוראל שיא. למעידתם של האדומים ביבנה יצפו, בראש ובראשונה, הירוקים של מכבי חיפה, אלופי השנתיים האחרונות, שיפגשו באיצטדיון בקרית־אליעזר את כדורגלני מכבי פ"ת. למרות עדיפותה של חיפה אין לבטל את סיכוייהם של בני אבו־המושבות לזלוג נקודה.

בשכונת התקוה תבקש בני־יהודה להתאושש מהפסד החוץ בשעריים על חשבון מכבי ת"א. למכבים זכור ההפסד מהסיבוב הקודם, ולאחר שקיבלו שטיפה בעטיו של התיקו המביש נגד יבנה, הם ינסו לנצל את שובם האפשרי להרכב של כמה משחקניהם, ולגמול לזהובים. תיקו ומעלה למכבי.

בית"ר ירושלים, עדיין בהלם של הפסד הבית לנתניה באמצע השבוע, יודעת כי משחק החוץ מול הפועל ב"ש הינו בבחינת הזדמנות אחרונה עבורה לשוב למאבק על הכתר. תיאורטית, טובים סיכוייה לחזור לבירה שלא בידים ריקות.

צבי רוזן ידריך את כדורגלני הפועל ירושלים מול מכבי יפו, מתוך נחישות לעצור את מפולת 5 ההפסדים הרצופים. הסיכויים פתוחים.

שני משחקים בכרטיס אחד יהיו בנתניה. בהצגה הראשונה, בשעה 1 בצהריים, תארח שמשון ת"א את מכבי שעריים. שמשון פייבורי־טית. בשעה הראשית למשחקי מחר, 3 אחה"צ, יפגשו מכבי נתניה והפועל כפר־סבא. נתניה שבה לעצמה, ואם לא תקל ראש ביריבתה – תנצח. שתי קבוצות שאיכזבו לאחרונה, הפועל פ"ת והפועל חיפה המידרדרת, יתמודדו באם־המושבות, ואם חיפה תחלץ נקודה היא תראה בכך הישג.

הליגה הלאומית

(לאחר המחזור ה־17)

1.	הפועל ת"א	17	13–32	38
2.	מכבי חיפה	17	12–25	34
3.	בני־יהודה	17	7–10	31
4.	בית"ר י־ם	16	18–28	30
5.	מכבי ת"א	17	19–26	27
6.	הפועל ב"ש	17	12–15	23
7.	הפועל כפ"ס	17	22–24	23
8.	הפועל פ"ת	17	21–22	23
9.	שמשון	17	23–22	23
10.	מכבי פ"ת	17	24–22	21
11.	מכבי יבנה	17	19–12	20
12.	הפועל י־ם	17	28–19	17
13.	מכבי נתניה	16	21–22	16
14.	מכבי יפו	17	24–13	16
15.	הפועל חיפה	17	27– 9	13
16.	שעריים	17	20– 9	13

המשחק המומלץ

מוריס והחברים מחפשים שיאים

המשימה שתעמוד מחר בפני חלוצי מכבי יבנה תהיה קשה במיוחד: להנחיל להפועל ת"א הפסד חוץ ראשון בליגה. חניכיו של דוד שוייצר ישאפו לא רק לשמור על הרקורד המצויין הזה, אלא להמשיך בשרשרת של הישגים שלא נקטעה מאז הפסדם הביתי להפועל באר־שבע במחזור ה־14. אם להביא גם בחשבון כי יבנה זקוקה לנקודות כדי להמשיך ולברוח מיזנבי הטבלה, הרי שבמגרש צר המידות שלה צפוי ללא ספק עימות מעניין.

רק הפועל חיפה, שעריים ו„בני־יהודה כבשו פחות שערים מיבנה (12) עד כה, ורק מכבי חיפה, באר־שבע ו„בני־יהודה ספגו פחות שערים מהפועל ת"א (13) העונה, כך שברור שמשימת הכיבוש של החוד היבנאי תהיה קשה במיוחד. אבל אם יצליחו העורף והקישור של יבנה, בניצוח זגורי, אלקבץ, בן־שמעון ועלוואה לנטרל את מרכז השדה – היוצר והמבקיע – של המובילה הלאומית, כי אז אולי תיסלל לועקנין וחלפון דרך נוחה יותר לשערו של אלטר.

בת"א יהיה אתגר מיוחד לא רק לגילי לנדאו ושבתאי לוי המנסים לנצל כל הזדמנות כדי להרפא מעקרות השערים, כי אם למוריס ז'אנו, שירצה לקבוע שיא יוצא־דופן לקשר, הבקעות ב־3 משחקים רצופים.

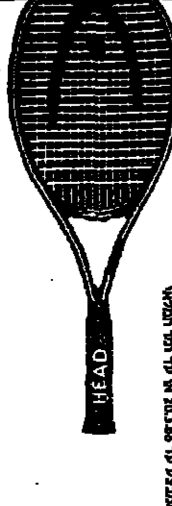

מבצע מחבטי טניס „האד" 1986

HEAD

עם ידית נגד זעזועים

5 דגמים של מחבטי טניס „שבאי" כולל תיק מתאים לילדים ומבוגרים החל מ־40 ש"ח

במקום 420 ש"ח – מחיר מיוחד 273 ש"ח
במקום 285 ש"ח – מחיר מיוחד 218 ש"ח
במקום 270 ש"ח – מחיר מיוחד 193 ש"ח
במקום 200 ש"ח – מחיר מיוחד 173 ש"ח
במקום 273 ש"ח – מחיר מיוחד 230 ש"ח
במקום 240 ש"ח – מחיר מיוחד 193 ש"ח
במקום 179 ש"ח – מחיר מיוחד 138 ש"ח
מחיר מיוחד 143 ש"ח

המחיר כולל: כיסוי, שיזור מקצועי ואחריות לשנה. ניתן להשיג בכל בר שלום, ספורטק קניון אילון, חנויות ספורט ומועדוני טניס.

בשר־גל (שבא) ספורט בע"מ יבוא ייצור ושיווק
רח' העצמאות הארץ 17, תל־אביב, טל' 03-251121

סטיבן ספילברג

חזרה לעתיד

„בן־יהודה" ת"א
ליל שישי 10 + 12
מוצ"ש: 7.15, 9.30
חול: 4.30, 7.15, 9.30
„אסתר" אשקלון
„ראשון" ראשל"צ
„אמפי" חיפה
„אסתר" אשדוד
„אודנים" בת־ים

AutoCAD

עכשיו במבצע!

ח.ג.ח.

מועדון מטייל מעריב

בחופשת הפסח:

שבוע של תיאטרון בלונדון

9 ימים (8 לילות) 5 הצגות ★ ביצוע „אמיר טורס"
★ היציאה: 20.4; 25.4
המלווה: ד"ר אליקים ירון
פרטים: „מועדון המטייל מעריב", מערכת „מעריב", טל. 03-439207

דרושה
מסגריה גדולה
לייצור ושיווק מוצר חדשני
053-97334

בהגרלת „גבר לעניין" מס' 11

זכתה ב־1,000 ש"ח

גב' אזאלוס רבקה, מסבריה שביצעה רכישתה בתחנות שחות איציק ממן מטבריה.

בתמונה מקבלת הזוכה את ההמחאה מידי נציג חב' גרין קארד

אוניברסיטת בר־אילן
הפקולטה למדעי היהדות
המכון לחקר השואה

בשיתוף עם העמותה לנתזיקי בני עקיבא יוצאי מרכז אירופה

ערב העיון השנתי לזכר דוד עשהאל ז"ל

יתקיים אי"ה ביום חמישי, י"ח באדר א', 27 בפברואר 1986 בשעה 5 אחה"צ באולם ארגנטינה באוניברסיטת בר־אילן

בתכנית

★ פתיחה – פרופ' נתנאל קצבורג, ראש המכון לחקר השואה

★ ההעפלה דרך חופי ארצות הבלקאן ב־1946–1947 – מר אפרים שילה, ממייסדי קיבוץ טירת־צבי, לשעבר מראשי המוסד לעליה ב' באותן השנים.

★ דברי סיכום – פרופ' מרדכי אליאב, ראש המכון לחקר הציונות הדתית

הזמנה להציע הצעות לרכישת נכסים

מתפרסמת בזה הזמנה להציע לחתומים מטה הצעות לרכישת שני הנכסים המפורטים להלן: –

1. מגרש הנמצא ברחובות, רחוב וילקומיץ 17, בשטח של 1,120 מ"ר הידוע כחלקות משנה 7/1 ר' 7/2 בגוש 3703 שעליו בנויים מבנה מגורים ישן בשטח של 60.89 מ"ר ומחסן בשטח של 30.9 מ"ר.
2. דירה הנמצאת בבניין ברחובות, רחוב וילקומיץ 17, מכילה 4 חדרים בקומה שניה של הבניין בשטח של 85.45 מ"ר שאליה צמוד מחסן בבניין בקומה א', בשטח של 5.97 מ"ר, הידועה כחלקת משנה 7/10 ר' 7/5 בגוש 3703.

את שני הנכסים הנ"ל יש להגיש לעו"ד מירון קין מרחוב סוטין 18, תל־אביב, טלפון – 248192 ובן לעו"ד רפאל שטיין, מרחוב מקוה ישראל 18, תל־אביב, טלפון – 614242, לכל אחד מהם עותק מההצעה.

הצעות שתוגשנה לשני הנ"ל לאחר תאריך 15.3.86 לא תתקבלנה.

החתומים מטה אינם מתחייבים להענות להצעה הגבוהה ביותר ובעלת התנאים הטובים ביותר או להענות להצעה כלשהי בכלל או למכור את הנכסים במכירה פומבית.

כל הצעה תהיה ערוכה בכתב ותוגש לכל אחד משני עורכי הדין הנ"ל במשרדו לא יאוחר מהמועד הנזכר לעיל.

עו"ד מירון קין
עו"ד רפאל שטיין

ארגון הנכים / איגוד החיילים המשוחררים בישראל „צוות" / אגודת משוחררים משרות קבע בצה"ל / מרכז ההסברה

WJWV

במסגרת הכנס העולמי הרביעי של חיילים משוחררים יהודיים

יתקיים ביום ב', ט"ו באדר א' תשמ"ו, (24.2.86) בשעה 11.00, בהר הרצל בירושלים, טקס אזכרה לחללי היישוב במלחמת העולם השניה.

משפחות שכולות, חברים לנשק הקהל מוזמנים.

חברת החשמל לישראל בע"מ

הודעה בדבר הוזלת מחירי החשמל

הרינו שמחים להודיע לצרכני החשמל כי על צריכת החשמל ביום 19.2.1986 ואילך חלה הפחתת מחיר בשיעור של 2% לעומת המחירים שבתוקף עד ליום 18.2.1986.

להלן תמצית התעריפים החדשים הנפוצים ביותר, בהתאם למספריהם בחשבון החשמל (לא כולל מע"מ):

מספר התעריף	מהות התעריף	תשלום חודשי קבוע בשקלים חדשים	תשלום לכל קוט"ש באגורות
1-9, 20, 27	ביתי, חדרי מדרגות, בתי תפילה	1.10	8.96
10, 45, 140, 664, 665	חימום מים ו/או חצרים בשעות מוגבלות	0.33	7.70
25	כללי	1.82	
	100 קוט"ש ראשונים בחודש		10.75
	900 קוט"ש נוספים באותו חודש		10.49
	4000 קוט"ש נוספים באותו חודש		10.16
	כל קוט"ש נוסף באותו חודש		9.87
35	צריכה חקלאית במשק שאינו קיבוץ	0.58	
	500 קוט"ש ראשונים בחודש		8.91
	כל קוט"ש נוסף באותו חודש		8.67
51	תעריף א' לתעשיה ולמלאכה	1.82	
	2000 קוט"ש ראשונים בחודש		9.36
	8000 קוט"ש נוספים באותו חודש		9.07
	כל קוט"ש נוסף באותו חודש		9.03

הערות:

1. הסכומים המרכיבים את חשבון החשמל יעוגלו לאגורות שלמות; לפיכך, סכום הכולל חלקי אגורה עד ל־0.49 אג' – לא יובא בחשבון וסכום הכולל חלקי אגורה של 0.50 אג' או יותר, ייחשב כאגורה שלמה ויתווסף לסכום.
2. פרסום זה הינו תמצית בלבד ואינו מהווה נוסח רשמי של תעריפי החשמל. פרטים מלאים אודות כל התעריפים ניתן לקבל בכל משרדי החברה.

חברת החשמל לישראל בע"מ

ספרית מעריב

הופיע חדש

מפגש היסטורי

מפקדי ההגנה, האצ"ל והלח"י מסביב לשולחן המרובע

„למפגש בינינו, ראשי ההגנה, האצ"ל והלח"י, לא היה תקדים. זה היה נסיון מרגש.
יצחק שמיר

...באביב של 1966, ליד שולחן אחד, הושיבה גאולה כהן את מנחם בגין, חיים לנדאו, נתן ילין־מור, יצחק שמיר, שמעון פרס, שמואל כץ, יעקב ריפתין, משה סנה ואליעזר לבנה. בנסיון לברר מחדש, בפרספקטיבה היסטורית, את המחלוקות הישנות על דרך המאבק נגד השלטון הבריטי.

...סדרת מפגשים אישיים אלה הולידה את המסמך ההיסטורי רב־המשקל שכונס בכרך זה.
שמואל שניצר

להשיג בחנויות הספרים ברחבי הארץ ובספרית מעריב, דרך פ"ת 72א', תל־אביב.

הנהג, עשה לך מנהג קבוע – קח עמך חייל לדרך

מחנות רמה בישראל

מזמינים את הציבור להרצאת הזכרון התשיעית על שם

הרב דוד מוגילנר ז"ל

ד"ר אליעזר (לואיס) ניומן

ירצה (באנגלית) על:

אתגרים למתנך היהודי הלא־אורתודוקסי

ב־8.00 בערב ביום ראשון ה־23 בפברואר 1986 (אור לט"ו באדר א') בנוה שכטר, ירושלים (מאחורי מוזיאון ישראל)

טבע און מס' 17

הופיע

ביטאון תנועת הצמחונים והטבעונים בישראל נמצא למכירה בחנויות סטימצקי, בתי טבע ובדוכני העיתונים.

דירשו וקיראו טבע־און

גל־מרין בע"מ

מציעה למכירה

א. מכולות ימיות: פלדה או פיברגלס.
ב. מבנים ממכולות: מגורים, מחסנים ומשרדים.
ג. מכולות קירור 20 ו־40 רגל עם הקפאה עמוקה עד ‎-20°C‎ כולל אפשרות הפעלת מערכת הקירור ע"י מנוע דיזל.

לקבלת פרטים נוספים אפשר לפנות לסניפנו:
בחיפה טלפון: 04-539790
באשדוד טלפון: 055-31386.

למסירה

מחשב I.B.M 36 קומפקט

בתוספת 2 צגים ומדפסת

לפנות מ. טסלר, שער פלמר 1, חיפה, טל. 04-664261.

מכבי: סוף עצוב וצורב במדריד

מעריב ספורט

תבוסה מוחצת של אלופת ישראל בכדורסל, 86–111, לריאל מדריד התוססת, סתמה אמש את הגולל על התקוות הקלושות של מכבי ת"א להגיע לגמר האירופי, לפחות עד העונה הבאה ● הופעה חיוורת ומדכאת כמעט לכל שחקני מכבי, שנראו כאוסף מבולבל של יחידים

מאת הנריק צימרמן, שליח „מעריב" במדריד

מכבי ת"א מעולם לא ניצחה ב„פאבליון" של מדריד, את האלופה הספרדית, ריאל. אך גם את ההפסדים ניתן לחלק לשתי קטגוריות: תבוסות צורבות לצד הפסדים אחרי מאבקים שקולים ומרתקים. המשחק של אמש שייך מן הסתם לקבוצה הראשונה. לא רק בגלל התוצאה, 86–111 לספרדים (36–55 במחצית), כמו בגלל הצורה שבה נוצחה אמש האלופה הישראלית, דווקא בערב הגשת כתב האמנה של השגריר החדש של ישראל בספרד, שמואל הדס.

קשה לנתח משחק כה חלש ורווד ברמתו כמו זה שהציגו הכדורסלנים בצהוב מול 7000 צופים שקיבלו תמורה מלאה לכספם – משחקני ריאל. לא היה בשורות האלופה הישראלית ולו שחקן אחד, שהיה יכול לשנות לרגע את יחסי הכוחות על משטח הפרקט. גם 41 הנקודות שקלע לי ג'ונסון אינן משנות כהוא זה את העובדה שבלטה בכל דקות המשחק: מכבי ת"א הפגינה אמש את אחד המשחקים הרעים ביותר שלה בשנים האחרונות.

המשחק תם בדקה ה־18

לאיש במחנה הישראלי לא היתה תשובה לשאלה שריחפה אמש בחלל, במהלך המשחק וגם אחרי שנשמעה השריקה לסיום. מה ארע למכבי ת"א? לכאורה היו צריכים שחקני מכבי ת"א להציג משחק משוחרר וחסר עצבים, בגלל הסיכויים הקלושים שעוד היו להם בטרם המשחק, להגיע לגמר בבודאפשט. אבל המציאות היתה הפוכה.

למעשה תם המשחק מבחינתה של האלופה הישראלית, כבר בדקה ה־18. עד אז החטיאה ריאל מדריד רק ארבע זריקות מהשדה. כן, 25 קליעות מוצלחות מתוך 27 נסיונות. יותר מ־85 אחוזי הצלחה. ומכבי ת"א באותן דקות? 16 קליעות מוצלחות מתוך...33 נסיונות, כלומר 48 אחוזי הצלחה בלבד.

לא היה שחקן במכבי ת"א עליו היה אפשר לומר כי עשה את המוטל עליו בדרך הנכונה. אבל דומה כי הבעיה העיקרית במשחקה של הקבוצה היתה קוין מגי. דווקא השחקן היציב הזה, שגם ברגעים קשים של קבוצתו ידע להתעלות ולשמור על יציבות ביכולתו האישית, דווקא הוא כשל אמש בכל 40 הדקות של המשחק. וכאשר מגי, התקווה האחרונה על פי מהלך העניינים אמש, כמו לא במשחק בכלל, ולצידו, הרבה מתחת לרמתם – דורון ג'מצ'י, מיקי ברקוביץ', וכן ליפין ומחליפו מוטי ארואסטי (הפצוע) האחרון לאסוף – מה כבר היה יכול לי ג'ונסון לבדו לשנות עם 41 הנקודות שלו, שמרביתם הושגו ברבע האחרון של המשחק, כאשר הניצחון הספרדי לא הוטל לרגע בספק?

לינטון המופלא

ריאל מדריד התייצבה אמש למשחק הביתי מול מכבי ת"א כשהיא בצרה גדולה. לא היה שחקן אחד בשורותיה שלא ביצע את המוטל עליו, כמעט ב־100 אחוזים יעילות. מעל כולם בלט לינטון טאונס, השחור הענק והצנום, אשר כמו דיוקי בחלל ה„פאבליון" חזר ושב ושוב את ההגנה הרופסת של מכבי ת"א. הוא כמעט ולא החטיא בקליעה מהשדה. במחצית הראשונה הוא צבר 20 נקודות ללא החטאה!! אחר כך הוסיף לעצמו עוד 12 נקודות, ללא מאמץ רב.

לצידו בלט פרננדו מרטין. שחקן הציר המעולה של ריאל ונבחרת ספרד הוכיח אמש עד כמה חשוב שחקן ציר לקבוצה מהירה כמו ריאל. מרטין לא רק קלע 24 נקודות, אלא סגר היטב את לי ג'ונסון, חטף ממנו כדורים ו...פיטם את חבריו באסיסטים מצויינים. שחקן גדול.

השלישי בחבורה המצויינת הזאת, הוא לא אחר מאשר הד"ר חואן אנטוניו קורבלאן. הפליי־מייקר הותיק בן ה־32, היודע לדחוף את קבוצתו למשחקי כדורסל מעולים כאלה.

גם היתר אינם קוטלי קנים: ויין רובינסון, אלפונסו דל קורל, או איטוריאגה (שנכנס לשחק רק בדקה ה־27...). רק פרננדו רומאיי היה אמש „המסכן" במגרש. בחמש הדקות ששיחק, צבר חמש עבירות (לדעתי 3 מהן לא היו מוצדקות כלל) ויצא כזאב מהמגינה הספרדית.

מכבי ת"א לא תשחק העונה בגמר גביע אירופה לאלופות. גם לפני המשחק במדריד, הסיכוי להגיע לגמר היה קלוש ביותר ותיאורטי להלוטין. היום הכל סופי ומוחלט. הסוף הזה, במדריד, היה עצוב ומכאיב מאין כמוהו אמש. התקוות חייבות לנדוד איפוא לעונה הבאה.

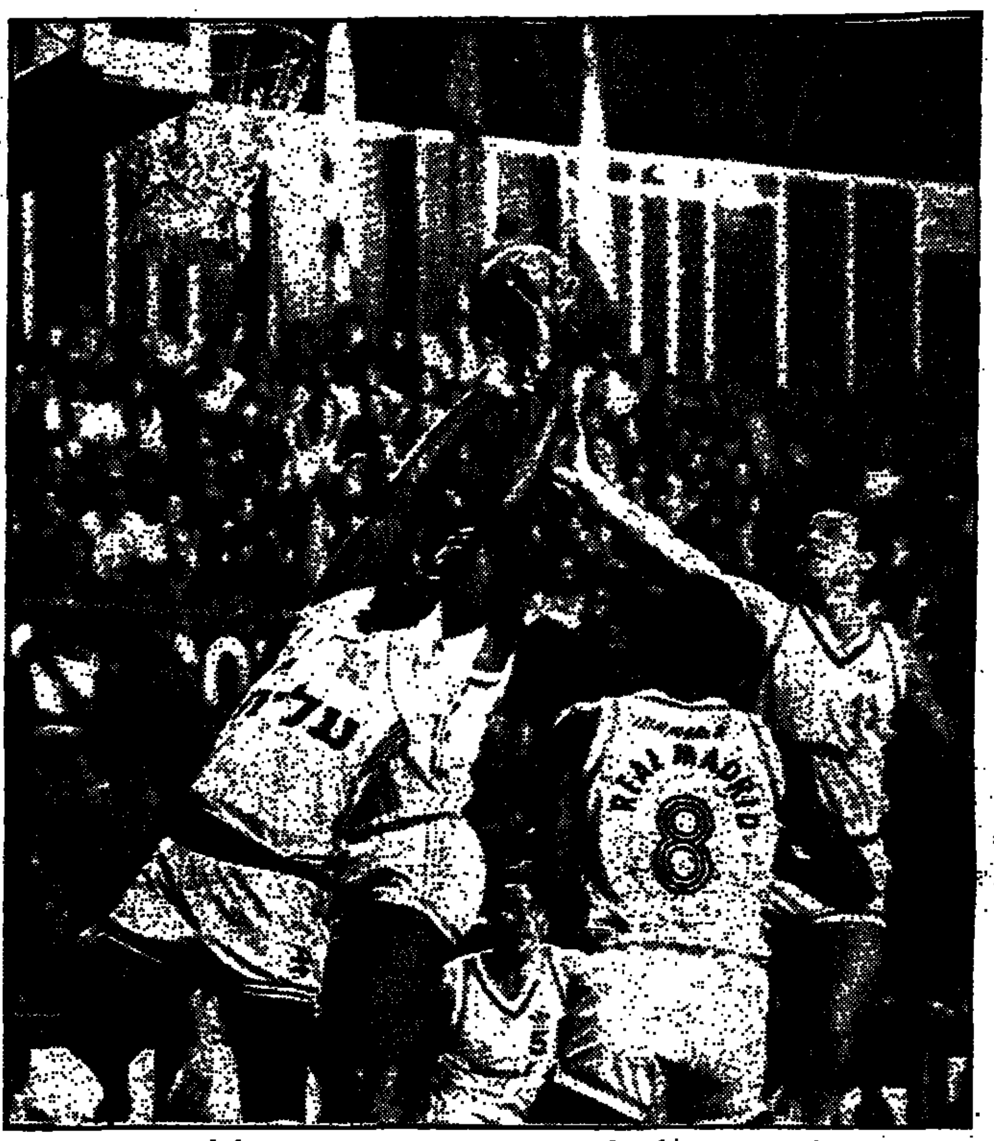

קווין מגי (משמאל), האכזבה הגדולה של מכבי ת"א אמש בספרד, בעימות מתחת לסל עם ויין רובינסון (מוסתר), לינטון טאונס (8) והד"ר קורבאלאן (מימין). צילום א.פ.

ריאל מדריד – מכבי ת"א 86–111 (36–55)

● קלעו לריאל: טאונס 32, מרטין 24, דל קורל 16, רובינסון 15, איטוריאגה 12, קורבלאן 8, רומאיי 3.
מדריד דייקה ב־47 קליעות מתוך 69 נסיונות מהשדה (68.1 אחוזים); 10 מתוך 13 בעונשין. 14 איבודי כדור ו־23 ריבאונדים.
● למכבי ת"א: ג'ונסון 41, ברקוביץ' 17, ג'מצ'י 14, מגי 12, לאסוף 1, ליפין 1.
מכבי דייקה ב־33 קליעות מתוך 67 נסיונות (49.2 אחוזים); 18 מתוך 23 בעונשין. 20 איבודי כדור ו־33 ריבאונדים.
● שופטו: ריגאס (יוון) וריצ'ארדסון (אנגליה). 7000 צופים בפאביליון במדריד.

בית הגמר האירופי

1. קבונה	8	721–743	14
2. מילאנו	7	580–625	11
3. ציבונה	7	667–684	11
4. ריאל	7	631–662	11
5. מכבי ת"א	8	768–718	11
6. לימוז'	7	705–638	8

● במשחק נוסף שהתקיים אמש בקובנה גברה זאלגיריס על לימוז' מצרפת 100–112. שלשום ניצחה סימאק מילאנו את ציבונה זאגרב 66–90.

● במשחקי הכדורסל בליגה לנוער הושגו אמש התוצאות הבאות: בדרום: הפועל חולון – שערי הנגב 61–94, מכבי ירושלים – הפועל ירושלים 70–104, מכבי ת"א – מכבי ר"ג 65–102. בצפון: קישון/יזרעאל – בקעת בית־שאן 45–81, חולון/פ"ת – בית"ר ת"א 69–85. (עמי כברי)

„המשחק הגרוע ביותר"

אמר אמש משה וינקרנץ, עוזר המאמן במכבי ת"א ★ העיתונות הספרדית: „הבעיה של מכבי ת"א – מחסור בשחקני ספסל טובים..." ★

מאת הנריק צימרמן, מדריד

„זה היה המשחק הגרוע ביותר של מכבי ת"א, בשלוש השנים שאני נמצא בקבוצה", אמר אמש עוזר המאמן של מכבי ת"א, משה וינקרנץ. „לקבוצה אחת הלך כל מה ששחקניה עשו. ואילו לקבוצה השנייה – בדיוק ההיפך. הכל השתבש. חבל שאנו היינו הקבוצה השנייה," הוא הוסיף.

המאמן צבי שרף, היה עצוב וכועס מכדי לדבר. „ראית מה היה במשחק. מה יש עוד להוסיף על כך?" אמר־שאל ועזב את המקום. עוזר וינקרנץ ציין לעומת זאת, כי „ההפסד לא נבע מחוסר הכרת היריב. אנו מכירים את ריאל היטב. אך לא יכולנו לצפות יכולת כה חלשה אצל כל שחקני מכבי, למעט אולי לי ג'ונסון".

ח"כ פנחס גולדשטיין, יו"ר ועדת הספורט של הכנסת, שנכח במשחק, אמר: „החלק הראשון של היום היה הרבה יותר מוצלח" והוא התכוון לטכס הגשת כתב האמנה של השגריר הראשון של ישראל בספרד, שמואל הדס.

העיתונות הספרדית חילקה מחמאות רבות לשחקני ריאל. „ריאל יצאה מן המשבר במשחק שהיה בבחינת 'להיות או לחדול'... ריאל עלתה למשחק אופטימית ובמורל גבוה, תוך התגברות על תקופת משבר... מכבי ת"א קבוצה התקפית, אך לא מרשימה... החסרון של אלופת ישראל: שחקני ספסל ברמה גבוהה...דל קורל עצר את מיקי שיחד עם דורון מהווים צמד מצוין של שחקני חוץ, עם אותם היתרונות ואותם החסרונות. השניים כמעט ולא עושים דבר בהגנה."

מלמיליאן ישחק בב"ש לאחר פשרה עם קשטן

מאת דב בראל

אורי מלמיליאן יופיע מחר במשחקה של בית"ר ירושלים מול הפועל באר־שבע – זאת לאחר פגישה שנערכה עם המאמן דרור קשטן שבה חיסלו שני הצדדים את הפרשה שהתחילה עם השעייתו של מלמיליאן לפני משחק אמצע השבוע עם מכבי נתניה.

במשך כל יום אתמול עשו אנשי בית"ר ירושלים מאמצים כדי ליישר את ההדורים בין מלמיליאן והמאמן דרור קשטן. כבר בשעות הבוקר נפגשו יו"ר האגודה משה דדש, מנהל הקבוצה אברהם לוי ואורי מלמיליאן לשיחה מקדימה כדי לנסות ולבדוק את החיכוכים שנוצרו באמצע השבוע לפני המשחק בו נוצחה בית"ר, בלי אורי המושעה, 1–2. לאחר שבפגישה זו הצליחו ראשי הקבוצה לשכנע את אורי מלמיליאן כי לטובת כל הצדדים עדיף שיופיע לאימון ובכך תיראה הפרשה מחוסלת, הסכים מלמיליאן להיפגש עם קשטן לשיחה בארבע עיניים.

בפגישה שנערכה בין השניים הוצגו עמדות שני הצדדים וסוכם כי הפרשה לא תעיב על יחסי השניים עד לסיום העונה. ואכן, מלמיליאן הופיע לאימון הקבוצה שהתקיים בשעות אחה"צ. רבים מאוהדי הקבוצה באו לאימון כדי להיווכח שאורי אכן נוטל בו חלק. משנוכחו כי ההדורים יושרו, נרגעו מעט הרוחות.

מלמיליאן השתתף באימון לשביעות רצונו של המאמן קשטן ובסופו נקבע כי הוא יכלל ב־11 שיפתחו מחר במשחק הליגה החשוב בבאר־שבע.

מכבי חיפה – מנצ'סטר יונייטד ב־17 במרץ

משחקי הגביע האנגלי כפו על האורחת דחייה של שבועיים בבואה ארצה

מאת יונתן הללי

קבוצת הכדורגל מנצ'סטר יונייטד אישרה בואה לישראל בהרכבה החזק ביותר, למשחק יחיד נגד מכבי חיפה. המישחק יערך באיצטדיון קרית־אליעזר ב־17 במרץ. (זוהי דחייה מן התאריך המקורי – 4.3 – שנכפתה על היונייטד עקב משחקי ההשלמה בגביע האנגלי).

במסיבת עתונאים מיוחדת בחיפה נמסר אתמול כי מנהל הקבוצה האנגלית, רון אטקינסון, שאישר במברק את בואה של קבוצתו, עמד על כך שהמשחק יהיה מול הקבוצה החזקה ביותר בישראל. כמו־כן נאות אטקינסון לאשר את המשחק בישראל רק לאחר שקיבל דיווח שמשטח הדשא ברמה גבוהה ביותר.

קבוצת הצמרת ממנצ'סטר תגיע לישראל במוצאי שבת (15.3) מיד לאחר מישחקה בסאותהמפטון ותשוב לאנגליה ביום ד' (19.3). האנגלים הדגישו כי תאריך זה הוא היחיד שבו יכולה יונייטד להגיע לישראל עם כל שחקניה הבינלאומיים. לפני תאריך זה ומיד לאחריו עסוקים שחקניה במשחקי ליגה, גביע ונבחרותיהם הלאומיות.

הפועל חיפה לא יודעת מתי תשלם לשחקנים

מאמן הפועל חיפה, פיטר לורימר, קרא אתמול להנהלת המועדון למסור לשחקנים תאריך מדויק לקבלת השכר המגיע להם. מנהל הקבוצה, משה אשר, שנכח באימון, אמר כי אין באפשרותו לנקוב במועד המדויק.

היום ייפגשו הזופנים עם פקידי משרד הפנים בענין אשרת העולה ללורימר ובמידה ותשובותיהם לא תהיינה מספקות תפנה הפועל חיפה לבג"צ.

פרנץ פושקאש מוכן לאמן את ישראל

פרנץ פושקאש, גדול כדורגלני נבחרת הפלא של הונגריה, המאמן כיום בספרד, הביע את נכונותו ליטול את שרביט האימון של נבחרת ישראל בכדורגל במידה ויתבקש. בשיחה עם כתב 'קול ישראל' לאחר המשחק ריאל מדריד – מכבי ת"א אמש נשאל פושקאש לדעתו ואמר כי הוא יראה באימון הנבחרת הלאומית של ישראל אתגר מפתה.

ההתאחדות לכדורגל כבר עיינה במספר שמות של מועמדים אפשריים להחלפת יוסי מירמוביץ', אך זה של פושקאש לא היה ביניהם.

גורל המשחק המוקדם בבאר־שבע יוכרע הבוקר

בבית משפט השלום בבאר־שבע יתבררו הבוקר שתי בקשות מנוגדות, שרק לאחר דיון בהן תקבע ההתאחדות לכדורגל איזה משחק מוקדם ייערך לפני המשחק בין הפועל ב"ש לבית"ר ירושלים. הפועל באר שבע שהאיצטדיון החכור על ידה, טוענת שאי מימוש סיכום לפיו ייערך במשחק מוקדם המיפגש בין דימונה לירוחם, ימנע הגעתם של כ־2500 צופים ויגרום לאובדן הכנסות של 35 אלף ד'.

מנגד טוענת העירייה בעתירה כי זכותה לדרוש לאפשר למכבי באר־שבע לשחק מחר באיצטדיון. מכבי מבקשת לשחק באיצטדיון בכל שעה אפשרית. הפועל ב"ש טוענת כי דרישת העירייה קנטרנית ומושפעת מנימוקים פוליטיים. (אריה המפרים)

מכסיקו – ברה"מ 0–1

שער של אגירה בדקה ה־38 הביא אתמול לנצחון כדורגלני מכסיקו על ברה"מ 1–0, לעיני 110 אלף צופים באצטדיון האצטקה בו ייפתחו ב־31 במאי משחקי גביע העולם.

● איוואן לנדל, ג'ימי קונורס, מאטס וילאנדר וסטפן אדברג עלו לחצי גמר טורניר הטניס בוקה רטון באה"ב.

הנצחון בגליל החזיר את ויליאמס לאימונים

מאת ברוריה ביגמן

מייק לארגי, קפטן קבוצת הכדורסל של הפועל ת"א, הרכז עמוס פרישמן, מגיבורי הנצחון שלשום על גליל עליון 104–101, נאלצו להשקיף אתמול על אימון הקבוצה מהספסל בגלל פציעה. במהלך המשחק יצאה ללארגי הכתף ממקומה. תוך שניות היא הוכנסה על ידי הפיזיותרפיסט דני פלכטר. אבל לארגי סובל מכאבי גב עזים ואתמול עבר טיפול מיוחד. פרישמן נפצע בקרסול ופלכטר עושה מאמצים קדחתניים כדי להכשיר למשחק הגומלין עם הגליל ביום ראשון.

ארל ויליאמס, שלא התאמן כחודש בגלל פציעה בקרסול, שב אתמול לאימוני הפועל תל־אביב „כמו חדש". נראה, כי ישולב בפרקי זמן במשחק ביום ראשון.

באותו ערב ייערך באולם אוסישקין גם משחקה של בית"ר ת"א עם אליצור נתניה. הפועל ת"א מכרה לבית"ר את הערב ב־4500 דולר. עד אתמול נמכרו להצגה הכפולה 500 כרטיסים.

42 עבירות הותירו את אטלנטה עם 4 שחקנים

אטלנטה, עם „מלך קליעות ההטבעה" ספאד ווב (1.68 מ') נוצחה אור לאתמול 105–109 בידי יוטה, כשצברה 42 עבירות וסיימה עם 4 שחקנים בלבד. שבע שניות מהסיום היא גם ספגה שלוש עבירות טכניות, אחת מהן על ש...נותרה עם 4 שחקנים. „מעולם לא נראה מצב כזה שקבוצה שלמה הורחקה מהמשחק על עבירות", אמרו מומחים בנ.ב.א.

בשאר המשחקים: שיקאגו – ניו ג'רסי 96–99, פילדלפיה – פורטלנד 133–153, דטרויט – סיאטל 113–118, לייקרס – אינדיאנה 81–90, מילוואקי – דאלאס 107–124, בוסטון – גולדן סטייט 100–115.

סייטקס סיימה את 1985 בהפסד כ־13 מיליון דולר

יו"ר החברה, אפי ארזי (בתצלום): „ב־1986 נתאזן וב־1987 שוב נמריא"

מאת אודי גינסר

חברת סייטקס סיימה את שנת 1985 בהפסד משוער נטו של כ־13 מיליון דולר. ב־1984 הרוויחה החברה 12 מיליון דולר.

ההפסד הכולל מורכב מחצי מיליון דולר הפסד בתשעת החודשים הראשונים של השנה, שישה מיליון הפסד ברבע האחרון של השנה וכ־6.5 מיליון דולר הפסד בגין מלאי המתייחס למוצרים קיימים. ההפרשה הזו נעשתה לרגל המעבר לדור חדש של מוצרים שפיתחה החברה ואשר יוצגו לציבור בקרוב.

המעבר לדור החדש והרצון להיפטר ממלאי ישן, הם שגרמו לחברה לנקוט ברבעון האחרון של שנת 1985 במדיניות מכירות אגרסיבית, במחירי הפסד. יש לציין שרבעון זה הוא בדרך כלל הרווחי ביותר בין רבעוני השנה.

בסייטקס מעריכים, כי בהתבסס על דור המוצרים החדש של החברה ובעקבות תוכנית ההתייעלות שהונהגה ואשר כללה בין השאר פיטורי 250 עובדים, מהם 100 עובדים קבועים בישראל, תחזור החברה להרוויח במחצית השנייה של שנת 1986. יושב ראש סייטקס, אפי ארזי, הביע תקווה, כי שנת 1986 כולה תסתיים בצורה מאוזנת ללא הפסד ולאחריה, בשנת 1987 „תמריא החברה מעלה חזרה."

היקף המכירות של סייטקס הסתכם בשנת 1985 ב־130 עד 136 מיליון דולר, לעומת 104 מיליון ב־1984. ב־1986 צופים המשך הגידול במכירות והן יסתכמו בכ־160 מיליון דולר. 50 אחוז מן המכירות יהיו של מוצרים חדשים ובהם מצלמת לייזר חדישה, סורק צבעוני חדיש, בעל בינה מלאכותית, תחנות עבודה בעלות תפוקה גבוהה ותוכני לייזר מהירים.

מוצרים אלה פותחו במשך שלוש וחצי שנים, בעלות מחקר ופיתוח של 25 מיליון דולר.

גד יעקבי על תכניתו לחידוש הצמיחה:

„מי שאינו מבחין בהישגים הצפויים מתכניתי, אינו מבחין בין ימינו לשמאלו"

מאת עזרא ינוב

„הצעתי שהגשתי לממשלה לחידוש הצמיחה הכלכלית במשק יש בה כדי להביא בטווח של דבר להגדלת התפוקה הלאומית במיליארד דולר. אין כל אמת בפירסומים כאילו התכנית שהצעתי תעלה לממשלה מיליארד דולר".

דברים אלה אמר אתמול בעיריית אשדוד שר הכלכלה והתיכנון, גד יעקבי, בהתייחסו להפיכתה של עיריית אשדוד כמודל ארצי לתיכנון חידוש הצמיחה הכלכלית במשק.

השר יעקבי ציין, כי תכניתו יש בה כדי להביא להגדלת היצוא ב־400 מיליון דולר ו„מי שאינו מבחין בהישגים הצפויים מתכניתי זו, אינו מבחין בין ימינו לשמאלו".

הוא הדגיש, כי תכניתו הכלכלית אינה מבוססת על חלוקת הטבות לציבור ואינו בא להיטיב עם העם וגם לא להרפיס כספים. התכנית גם לא תביא חריגות תקציביות. הכוונה היא לשינוי תנאי הפעולה במשק, שיאפשרו התחלת חידוש הצמיחה ויצירת משאבים חדשים, לא מתקציב המדינה. מדובר בין השאר, על גיוס השקעות בשוק הפתוח על ידי מפעלים או חברות, או יצירת קרן צמיחה מהוזלת הדלק. „אם את ההנחה של 5% בדלק לא ניתן לציבור ונגבה אותה לקרן הצמיחה, הרי זו תהא ספינה נכונה ושימוש נכון בפיתוח המשק, במיוחד למטרת יצוא".

השר יעקבי אמר, כי תכניתו מחייבת שינוי ברפורמה במיסוי בקשר לעידוד היצוא, יצירת מקורות למשאבים חדשים וכלים חדשים. הוא ציין, כי במשק הישראלי רק 40 עד 45 אחוז מהציוד מנוצלים במפעלים העובדים במשמרת אחת, בשל ביקוש נמוך או יכולת יצור נמוכה.

השר יעקבי השתתף אתמול בישיבת צוות ההיגוי המשותף לעיריית אשדוד ולמשרדי ממשלה לפיתוח העיר אשדוד ומימוש הפוטנציאל הגלום בה בענפים השונים. השר אמר, כי אשדוד תוכל לשמש מודל ארצי לתיכנון חידוש הצמיחה הכלכלית.

19,500 ש"ח – שכר טירחה למפרקי קלרין

מאת איה אורנשטיין

מגן נשיא בית המשפט המחוזי בתל־אביב, ד"ר אליהו וינוגרד, פסק אתמול כי שני המנכ"לים בהליכי הפירוק של קלרין, עוה"ד חיים צדוק וישראל גפני, יקבלו כל אחד סכום של 19,500 שקלים חדשים לתקופה של חודשיים, בשכר טירחה על העבודה שהשקיעו בפירוק.

לשכר זה יתוסף מס ערך מוסף. על ההוצאות שהם הוציאו יקבלו המנכ"לים, שסיימו בינתיים את תפקידם, החזר בנפרד.

לאחר שקבע את שכרם של המנכ"לים, מצא השופט וינוגרד לנכון לשבח אותם על עבודתם ולהביע את הערכתו לגביה.

השופט ציין, כי אין ספק שהפעולה הדרושה והיעילה שנעשתה על ידי המנכ"לים הצליחה להביא לריכוז נכסיה של קלרין ולריכוז המידע הדרוש לגבי חובותיה ולגבי חובות שחייבים לה.

בהחלטתו הדגיש השופט, כי בבואו לפסוק את שכר טירחת המנכ"לים, הוא הביא בחשבון את הצורך לחסוך בהוצאות הפירוק ככל שניתן, מתוך התחשבות ברוכשי הדירות. מצד שני הוא לא היה מוכן לקבל את הרמזים שהושמעו על ידי עורכי הדין של המשתכנים, כאילו המנכ"לים צריכים להסתפק בשכר מועט או כאילו הבנקים צריכים לממן את שכרם. „הם פעלו בשליחות בית המשפט ועשו את מלאכתם באמונות, מבלי להפלות בין נושה לנושה. אינני סבור שהעובדה שקלרין היא אסון למאות משפחות, צריכה לשמש גורם בלעדי בשיקול בית המשפט בקביעת שכר המנכ"לים."

יבואני הרכב: נפעל כמתווכים כדי לעקוף את הקפאת המחירים

מאת מרדכי אלקן

הנהלת איגוד יבואני הרכב החליטה אתמול להמתין מספר ימים לקבלת הבהרה ממשרד האוצר מתי תוסר ההקפאה ממחירי המכוניות החדשות, או לחילופין, מתי יעודכנו המחירים, כדי שיתאפשר ליבואנים רווח סביר, במקום ההפסד שיש להם כעת במחירים המוקפאים.

בינתיים הוחלט מספר יבואני רכב להיערך לקראת הסבה מקצועית. הם מתכוננים לפעול כמתווכים במקום יבואנים. הם יעסקו בתיווך בין הלקוח לבין היצרן ויסייעו ללקוח לייבא באופן אישי את המכונית מחו"ל. בכך יעקפו אותם יבואנים את החובה למכור מכוניות חדשות במחירים מוקפאים. הלקוח ישלם עבור המכונית החדשה מחיר ריאלי, שיכלול את עלות היבוא והמיסוי, בעוד היבואן יקבל עמלה על עיסקת התיווך.

חברת סחר גדולה באסיה התחייבה לרכוש בישראל סחורות בתמורה ליבוא

מאת עודד שורר

אחת מחברות הסחר הגדולות ביותר באסיה התחייבה לרכוש בישראל סחורות ושירותים בתמורה ליבוא ישראלי.

בעלי חברת הסחר הבינלאומית „האחים היינה", שהיא חברת שיווק העוסקת בחומרי גלם שהגיעו מאוסטרליה, הבטיחו אתמול לשר התעשייה והמסחר בשיחה עמו, כי יגדילו את רכישותיהם בישראל בתמורה לסחורות וחומרי גלם שייבאה ישראל מאוסטרליה.

בשנה שחלפה שיווקו לישראל סחורות וחומרי גלם מאוסטרליה בסך 30 מיליון דולר. החברה ביצעה בשנים עבר מספר עיסקות גומלין עם ישראל ונציגיה שוהים עתה בארץ, על פי הזמנת הרשות לקניות גומלין שליד משרד התעשיה והמסחר.

מפעל לגבישים מפטר 30 עובדים

מפעל הגבישים „מערכות זמן ותדר" בחולון, הנמצא בבעלות תדיראן ופרייקוונסי אלקטרוניק האמריקנית, הפסיק את עבודתם של 30 עובדים. המפעל מעסיק כ־150 עובדים.

הירחון טכנולוגיות מוסר, כי החלטת המפעל נובעת מהחלטה לשנות את כיוון המפעל החולוני מייצור המוני של גבישים ומוצרים זולים, לייצור של גבישים יחודיים. מנכ"ל המפעל, אהוד אורגיל, מסר כי לדעתו יעבור התהליך ללא כאבים, מאחר שרבים מהעובדים נמצאים על סף פרישה וקיימת אופציה שתדיראן תקלוט חלק מהאנשים.

אורגיל ציין, כי המכירות של שני מפעלי החברה, בחולון ובירושלים, הגיעו לכ־6.5 מיליון דולר, לעומת 4 מיליון דולר בשנה החולפת.

מכון לחקר עם עולם

במשך שנים רבות הזהרנו קבל עם ועדה מפני הסכנות האורבות לארצנו. ובכן במערבולת הסכסוך הנטוש במזרח התיכון, בד בבד עם הקיטוב הגובר בחברה הישראלית, מזדקרת השאלה לאן מועדות פנינו ומה טמון בצפונות עתידנו. נוכח אתגר זה נוטלת, מתוך גיסא, מרבית עמנו מחסה באמונה הקלוקלת האומרת סומו בעלמא „יהיה טוב", ביטוי של כניעה לגורל בכיבול, מתוך התעלמות ממשאת־נפש ומתוך אדישות להשתלשלות העניינים הציבוריים (בטענה כי „איש אינו יכול בלאו הכי להפוך את גלגל ההיסטוריה"). מאידך גיסא, קיימים ופעילים בישראל חוגים הקובעים בדקדקנות מלוטשת להפליא מה עשוי לשרת את טובת הכלל בעת מבחן ובאיזה אמצעים ניתן להבטיח את השגת המבוקש.

הכוונה לחוגי היהדות האורתודוקסית המתיימרים לפסול באורח מוחלט וסופי את דבר הקמת המדינה בהיות מרד באלוהים – אף על פי שהמדינה לא היתה קמה כלל בלעדי רצון האלוהים לתמוך בה – והמפרשת כל מבצע־גורל המוחזקת על ישראל כגזירה מן השמים לריצוי עבירה בגין אי־קיום מצוות כהלכה; יתר על כן מן הראוי להזכיר בהקשר זה תופעות כגון דבוק הגזענות החוקי את הרב כהנא והמטיל בספק, אגב להט־יצרים וצרות־מוחין, את עצם קיומנו הלאומי ועתידנו ב„ארץ ההבטחה" – כאילו כוח הזדון ושפיכות־השנאה עשויים להביא ברכה לעם היושב בציון. דווקא נסיונו המר מלמד כי גילויי פזיזות חסרת אחריות וצעקנות נטולת אמת־קלב מוסרי כגון אלה הביאו בסופו של דבר לידי ירידת השלטון ע"י היטלר. הרי קורבנות המרוץ הנאצי של עליונות הגזע ה„ארי" חיים עדיין בתודעתנו: מי שמנצל באורח זה יהדות המשטר הדמוקרטי על מנת להפלות מיעוטים לרעה ולהגביל או לבטל את חדוות הפרט, הוא המתווה לאמיתו של דבר סכנה של ממש לקיום העם והמדינה. ואם תופעה כזאת נובעת בתוהם דבקות דתית מעוותת ומסולפת, כי אז מתעקם הדבר באופי היהדות עצמה, והוא מגלה בה נקודת תורפה מבחינת חוסר כשרון לנהל מאבק לקיום וריכוז פתבי תוך שימוש בכלים רוחניים. על הרודנות הדתית המוטל על האוכלוסיה ע"י חוג מצומצם אינה מתיישבת עם כבוד האדם שנברא בצלם האלוהים. לאור נסיבות אלה מן הדין להפריד בין דת ומדינה, עד אשר יכונן המשיח בעצמו את מלכות שדי על אשיות השכנת השלום ותיקון העולם.

בכל אחד מאיתנו תלוי הדבר אם החברה הפלורליסטית שהקמנו במולדתנו תתפרק ותנוהל בעטיה של הפליה בין „צדיקים" ו„רשעים", בין „מומרי" פחות דרגה (כגון „היהודים המשיחיים") לבין „לא־יהודים" וכיוצא באלה... אם נהפך הוא: תינתן לחרות הפרט מעמד ראשון במעלה בחוי הישראלי כדוגמת השיטה האמריקאית.

העולה מזה: מתוך מודעות כי „יצר הרע זונק מלב האדם כשד משחת", שומא עלינו לשפוט במעשינו ולתהות על קנקננו – ולא תמיד להטיל על „הגויים" את האשמה על כשלונותינו. אפשר לזהות בתוסר־אהבה ובתודעה לקויה את הסיבות שחוללו בקרב ההנהגה הדתית את יחס ההתנשאות וההתקשחות אשר גילתה לבני „עם הארץ". ברי הוא כי לא חומרות „הלכה בלתי־משתנה" הרובצות על העם, אלא ידיעת אלהים חיים סולח ומוחל יכולה לעצב את דמותו של „צדיק". כלעומת זאת התחסדות החסיד בעיניו, האנוכיות והקנאות המקננות בלב, רדיפת השלטון בדרכים „ארציות" המתחזה כדבקות דתית, כל אלה אינם יכולים אלא להפוך את מלכות שדי לגיא צלמות. לפיכך אין במציאות השוררת בארץ שמץ של קדושת עם האלהים. גישת ישראל לעניינים רוחניים קופאת על שמריה כבימי שעבד מלכויות, כי היא לא ירדה לעומק דעתו של האלהים בהיקפה האוניברסלי. מבחינה זאת אפשר לגזור גזירה שווה בין עמדת ההנהגה האורתודוקסית לבין תודעת הכנסיה הנוצרית, אשר אינה כוללת את ישראל בין האומות הנועדות לתשועת האלהים ושוללת כתוצאה מכך את אבטחתו לאמה, כי בקץ הימים תזכה גם ישראל להיפדות. אי לזאת, כדוגמת החוזים המהלכים כנשמות עטילאיות בקרב העם, כן נוסף ע"י הנהגתם רצונם להנהיג את בית ישראל סבא להזה גטול משמעות וממשות בקרב משפחות העמים. אך גבורת ריבונו של עולם, הבורא והגואל, לא תקופה ולא תקוצר בלבשה דמות בשר ודם: הרי „אל גיבור" יליד בית דוד בתוך אמנו בנתיב הקלון והחרפה, אולם הכבוד בצגנון מרוחק במפעל חייו. מה שנסתר ונסתם לחוזה אנוש קודם עד ונגלים בשדיית השכינה.

ישראל זקוקה לידידים בקרב אומות העולם. ארצות המערב מוכנות להנהגת מדינאים מצריים שאינם בקיאים לפי שעה בייחודה ובייעודה של עם ישראל בין העמים, מאחר ולא קיבלו שום הדרכה על כך מפי מוריהם התיאולוגים. אם תשוב ישראל למעמד הראוי לה לפי בשורת התנ"ך בזירה הבינלאומית, הרי תלוי הדבר בעשייה ובהשגחה שינהלו מנהיגי המדינה שלנו.

המוציא לאור הגרמני אקסל שפרינגר ז"ל שאל פעם את כותב השורות האלה אם ניתן לעצור את מירוץ העולם לחזון אחרית הימים. התנ"ך – וגם הברית החדשה – אומרים במפורש „לא", בהסתמך על מצב איהאהבה השורר בין אנשי־השורה השקועים והטורדים בענייני מדיניות ודת בימינו. וכל עוד האנשים הפונים בקול קורא, המשמיעים אזהרה או המשאים עדות לציבור אינם מוצאים אוזן קשבת מחמת התגשות עם האינטרסים של רודפי־בצע, לא יקום השלום בין בני־האדם או בין העמים. מי יתן ונראה, מעבר לאיך־אונים של בני־תמותה, את הגשמת תוכנית האלהים לגאולה ואת ריבוי התובעים קיום הצדק והמשפט והנהגת האחוה הרעות בין הבריות.

אנא עזרו לנו להאבק למען חופש הדת, המצפון וההתאספות, במטרה להשיג איכות חיים ראויה להתכבד ולהקים מוסדות עולם בו יוכלו ילדינו לזכות לעתיד טוב יותר. רק ע"י עמידה משותפת לטהרת מידות המוסר כפי שנמנו בדבר הקודש ניתן לנו לקבל אשראה להידוש חיי המוסריים והתרבותיים של עמנו. אנא תמו בנו אמון ובקשו חומר הסברה נוסף אשר יישלח לכם חינם אין כסף.

קלאוס משה פילץ, יושב ראש
ת.ד. 1275, רמת־השרון 47 100

מועדון צרכנים

לקוראי מעריב

פרס על כל קניה

ראה "מועדון צרכנים" מוסף סגנון כל יום ד'.
השתתף בחידון הפרסים כל שבוע.
זכה בפרס הגדול

ענה על השאלות:
1. לאיזה בית עסק שייך הטלפון: 9233029
2. לאיזה בית עסק שייכת הכתובת: שיכון בבלי בבטני דקל
3. לאיזה בית עסק שייך הטלפון: 338828
4. לאיזה בית עסק שייכת הכתובת: נתנזון 28, חיפה

את התשובות נא לשלוח
לתב' גרין־קארד, דיזנגוף סנטר 510 ת"א
מיקוד 64332
ע"ג גלויות בלבד

הפרס הגדול באדיבות
הרהיטים היפים של
בת הגר בע"מ

קרית אריה פ"ת טל. 9231513

יצרני: חדרי שינה, ארונות קיר, חדרי ילדים, פינות ישיבה, מזנונים ופינות אוכל בעיצוב מקורי ועבודת יד מעולה

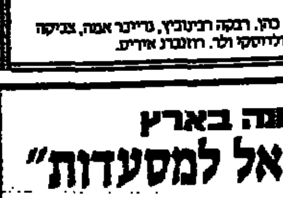

בהגרלה שנערכה ב־15.2.86 זכו בפרס הראשון, סוף שבוע במלון אסטוריה: רוזנברג יוסף מחיפה, פיזרמן אילי מראשל"צ, לבנה אליאס מאפרת, פולק שלום מאשקלון.
בפרסים קולמוס זכו: בלה רוזן, שלי כהן, רבקה רבינוביץ, גרינר אמה, צביקה ברי, רואננה רמי, מגדלסון רחל, מלרוסקי ולר, רוזנברג איריס.

לראשונה בארץ
„מדריך ישראל למסעדות"

ב־7 ערי תיירות (ירושלים, ת"א, אילת, טבריה, חיפה, צפת ונצרת), הכולל תפריט מלא.
הצטרף ל־100 המסעדות אשר תופענה במהדורה הראשונה.
נותר מספר מקומות מוגבל.
המדריך יפורסם בעברית ואנגלית.
פרטים בטלפון: 02-724758.

פרס 500 דולר
למוצא מכונית
אופל קדט בצבע בז' מספר 84–265–14
לטלפן לאבי 04-672426.

„מגדה"
מעבדת שיניים אקספרס
תיקון וחידוש פרותזות במהירות
רחוב אלנבי 66, ת"א טל.: 656180

ELECTRONIC DESIGN ENGINEER
(B.S. or M.S. in EE)
in Zurich, Switzerland

ALOS is a medium-sized Swiss company in office automation with daughter companies in Germany and the U.S. The small development group has taken the commitment to integrate microfilm – still the cheapest storage means today – into electronic data processing environment. Outstanding features require advanced techniques to succeed in a competitive market.

Successful candidates will have the following skills:
- several years of experience in hardware development
- solid knowledge of both linear and digital circuit design technologies
- feeling for practical realization of electronic structures in public oriented appliances (office equipment up to some thousands of items per year)
- familiar with lab tests, measurement and signal analysis, final evaluation of prototypes
- experience in costsaving techniques such as minimum can count, testability, trimmer reduction etc.
- some knowledge of microprocessor software (assembler 6809).

We look towards a long-term engagement.
English is a must, German an advantage. Residence and work permit in Switzerland will be provided.
To apply, send your resume to:
ALOS AG, Personalabteilung,
P.O. Box 143, CH-8045 Zurich

ספרית מעריב

מה הם אומרים
על ספרו של
אילן גולדהירש

אצלי או אצלך – שירים מרוב אהבה

„בא לי לכתוב על גולדהירש מפני שהספר שלו מצא חן בעיני בגלל מה שהוא: ספר שירי אהבה. ספר לו ולה, מזמר, אסתטי, רגיש. מתנה יפה במקום להגיד מלים... סמג מראשיתו ועד סופו רומנטיקה צעירה".
תמר אבידר – „מעריב"

מה אתם אומרים?!

להשיג בחנויות הספרים בכל הארץ או ישירות בחנות ספרית מעריב, דרך פתח־תקוה 72 תל־אביב – טל' 03-332211

הופיעה מהדורה שניה

מושב כפר־ביאליק
מחפש
מיכל/טרמוס לחלב
בקיבול 3000 ליטר
טלפונים 712185, 04-737438.

מועדון מטיילי מעריב
תופשת חורף
ב„אלמוג־ים", אילת
פרטים והרשמה: „מועדון מטיילי מעריב", טל. 03-439207

מכללת לוינסקי לחינוך

מוסד להשכלה גבוהה להכשרת מורים
מודיעה על הרשמה לשנת תשמ"ז

לקבלת תואר אקדמי ראשון
„בוגר בהוראה" (B.Ed)
בכל מסלולי ההכשרה להוראה:

הגיל הרך: גן ילדים וכיתות א–ב. מיקוד בהכשרה ללמידה פעילה. התמחויות: מוסיקה, אמנות, ספרות ילדים

החינוך המיוחד: לביה"ס היסודי, חטיבות הביניים של החינוך המיוחד, כיתות מקדמות וטיפוליות בחינוך הרגיל.

חטיבת הביניים: (כיתות ז'–י') המגמות: ספרות ולשון, מקרא, היסטוריה, אנגלית (חד־חוגי), ביולוגיה (חד־חוגי), מתמטיקה (חד־חוגי).

ביה"ס היסודי: (כיתות ג'–ו'), המגמות: מדעי הסביבה והחיים (טבע, לימודי ארץ־ישראל (מולדת וגיאוגרפיה), מקרא, ספרות, מתמטיקה, מחשבים. המגמה לערבית – לביה"ס היסודי ולחטיבות הביניים.

המדרשה למוסיקה*: הגיל הרך, ביה"ס היסודי, חטיבת ביניים, חטיבה עליונה, חינוך מיוחד. התמחויות: מוסיקה ותנועה בחינוך המיוחד, ריתמיקה, ניצוח מקהלה.

* המדרשה למוסיקה קיבלה היתר לקיים לימודים לקראת תואר ראשון.

מדעי המחשב – קורס הסמכה להוראת „הכרת המחשב" לתלמידי המכללה ולמורים בפועל.

לימודי שנה ד' לקראת התואר B.Ed לבוגרי מכללת לוינסקי ומכללות מוכרות או שקיבלו „היתר".

השתלמויות מורים – למורים בשנת שבתון ולמורים בפועל.
- קורסים למרכזי מקצוע ומנחים מוסדיים בביה"ס היסודי.
- „הסמכה" ו„בגיר" בחינוך מיוחד.
- הסמכה להוראה בחטיבות הביניים – עפ"י תכנית אישית.
- לימודים לתואר „מורה בכיר" ומורה בכירה בגיל הרך במסלולי המכללה ע"פ תכנית אישית.
- השתלמות חלקית – במסלולי המכללה, ע"פ תכנית אישית.

1. תחבורה מיוחדת ישירה למכללה מראשון־לציון וחולון
2. השתתפות בהוצאות נסיעה ממקומות מרוחקים
3. מילגות לתלמידים בהתמחויות ביולוגיה ומתמטיקה

פרטים והרשמה: ביחידה לרישום – קרית החינוך תל־אביב ת.ד. 68130 מיקוד 62480 טלפון 03-426162-9.

מכללת לוינסקי היא המוסד היחיד שקיבל הכרה אקדמית מלאה והסמכה להעניק תואר ראשון בכל מסלולי ההכשרה.

מכרז
למכירת
מכוניות
חשב

סובארו אוטומטית 1600
שנת ייצור 1985 מס' רישוי 81–845–44

את המכונית ניתן לראות ברחוב אבן גבירול 30 (לונדון מיניסטור) כניסה א' קומה ב' (משרדי „חשב").

הצעה בצירוף שיק בנקאי על סך 10% מערך ההצעה יש להמציא למשרדי החברה עד תאריך 4.3.86 שעה 10.00 בבוקר.

הקונה יעביר את המכונית על שמו ועל חשבונו ביום הקנייה.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

ב"ה

משרד החינוך והתרבות — המחלקה להכשרת עובדי הוראה

מכללת תלפיות

המכללה הדתית להכשרת עובדי חינוך והוראה
תל־אביב

ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ז
למורות ולגננות
נמשכת

א. שלוש שנות לימוד לקבלת תעודת „מורה מוסמכת בכירה"
במסלולי ההכשרה:
– הגיל הרך (גן ילדים וכיתות א'–ב')
– בית הספר היסודי
– חטיבת הביניים
– חינוך מיוחד
– ציור ואמנות
– מלאכה ואומנויות טכניות
– מוסיקה *

– קיימת אפשרות להסדיר מגורים במעונות שבאחריות המכללה.
– מלגות ומענקים, עד לכיסוי מלא של שכר לימוד, לתלמידות מצטיינות ונזקקות.
– קיימת אפשרות לשלב לימודים במכללה עם לימודים באוניברסיטה בר־אילן, על בסיס אישי, ע"מ לקבל לאחר 4 שנות לימוד תואר ב.א.

ב. המרכז להשתלמות גננות ומורים
לקבלת תואר „מורה מוסמך בכיר", להסבה מקצועית, לריכוז מקצוע ולגמול השתלמות:
1. לגננות, למורים ולמורות בשנת שבתון.
2. לגננות, למורים ולמורות בפועל.

פרטים נוספים וקבלת דפי־מידע ע"י פניה בכתב או בטלפון.
רח' דב הוז 16, ת"א, טלפון: 03/240007
* הערה: פרטים על ההרשמה למדרשה למוסיקה, טלפון: 03/901743.

תלפיות

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
המדור ללמודי חוץ, חיפה

נותרו מספר מקומות לקורסים

1) מנהל עסקים למהנדסים
מועד הפתיחה: 16.3.86

2) ניתוח מערכות מידע
מועד הפתיחה: 9.3.86

בדבר פרטים נוספים נא לפנות: למשרדי המדור, בנין המדור ללימודי חוץ, הדר הכרמל, בסמוך לבנין הטכניון הראשי בהדר, ת.ד. 4959 חיפה טלפון 04-661151-5, 04-667818.

מישלב ערב להצלחתך
מישלב
מכון ישראלי להשכלה בפיקוח משרד החינוך והתרבות

ביה"ס למבוגרים ללימודי בגרות כיתות בוקר וערב

מודיע: בתחילת מרס 1986
ייפתחו קורסים מזורזים

במקצועות: מתמטיקה ☆ אנגלית ☆ הבעה עברית ☆ אזרחות

מישלב – המוסד הלימודי שלך!

לבחינות הבגרות במועד יוני 1986

פרטים והרשמה: 08.00–14.00 לפנה"צ; 16.30–20.30 אחה"צ
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל – מפעלי תרבות וחינוך בע"מ
מישלב, מכון ישראלי להשכלה, רח' ויצמן 53, תל־אביב, מיקוד 62091, ת.ד. 21373, טל. 03-263186-9

המכללה לחינוך ע"ש א. שיין פתח־תקוה — משרד החינוך והתרבות, המחלקה להכשרת עובדי הוראה

עשור חמישי לפעילות המכללה

החלה ההרשמה לשנה"ל תשמ"ז
להכשרת מורים וגננות

מסלולי הכשרה:
★ מורות לגיל הרך (גן + א' ב')
★ מורים כוללים לבית הספר היסודי (בהתמחויות: לימודי ארץ ישראל או אנגלית)
★ חינוך מיוחד
★ מורים לחטיבת הביניים (בהתמחות הומניסטית דו־תחומית)

המכללה משתתפת בהוצאות הנסיעה לבאים מחוץ לפתח־תקוה והסביבה.

הלימודים מאורגנים לפי דרישות המבנה האקדמי.

בפרטים נוספים לפנות למכללת שיין, רח' קפלן 42 פתח־תקוה 49210, טל. 9224924, 03-9221379
תחבורה: מפ"ת – 75, 88; מת"א – 50, 51, 62, 66; אגד – 164; מלוה, רמלה – 249.

בוא ללמוד חשבונאות ומינהל ברצינות, באמינות, בהצלחה.

גינת
בית ספר עם מיטב המרצים והמורים

הנהלת חשבונות	הנה"ח ממוחשבת
בפיקוח משרד העבודה ★ סוגים 1,2 פתיחה: 12/3 ★ קורס בוקר מאוד פתיחה: 20/3 ★ סוג 3 פתיחה: 23/3	★ הכרת מערכת המחשב ומרכיביה ★ עקרונות הנה"ח ממוחשבת ★ עבודה מעשית וסדנא פתיחה: 19/3

תל־אביב, רח' בן־זכאי 6 (פינת אחד העם 35) טל: 03-290775

המכללה למינהל מיסודה של הסתדרות הפקידים
נתיב פתוח - לעתיד בטוח

אוניברסיטת בר־אילן

המרכז להשתלמות בניהול

מודיע על פתיחת מחזור חדש של

לימודי תעודה ביצוא וסחר בינלאומי

הקורס הינו עיוני ומעשי ומקיף נושאים בתחומים הבאים: שיווק, תהליכי ונוהלי יצוא, מימון, קרנות, חקר שווקים בחו"ל, היבטים משפטיים, הבנת תוכנית יצוא, הפצה, קידום מכירות בחו"ל ועוד.

מחזור הלימודים הקרוב יפתח ב־30 במרץ.

פרטים והרשמה: ת.ד. 1530 רמת גן 52115, ☎ 03-747262.

נפתחים בתל־אביב וברמת־גן
קורסים אקסקלוסיביים
בוקר וערב במגמות:
★ גרפיקה שימושית בשילוב התנסות בסטודיו חדיש ביותר
★ גרפיקה יצירתית מותאם במיוחד למורים
★ כתב עברי אמנותי
רמה גבוהה, מורים מעולים, נסיון המוניטין מ־1964
עיצוב גרפי סטודיו וביה"ס לאומנות
משרד אזורי: בן־זכאי 49, בני־ברק, טל' 781454, 794319

ביה"ס לקציני־ים בעכו
קורא לך

בוגר כיתה ח', ט',
ההרשמה נמשכת לכיתות ט', י',
בוא ללמוד בבית־הספר לקציני־ים עכו

אצלנו תשלב לימודים עיוניים עם מקצועות הים במגמות שיט, מכונה ואלקטרוניקה.

שיחות הסברה להורים ולתלמידים מתקיימות מידי יום בביה"ס בשעות 08:00 עד 14:00

לפרטים נוספים יש לפנות לבי"ס ימיים/פתו הנד, ביה"ס לקציני־ים ת.ד. 66 עכו, 24100

בן שאול / פז / לוי

שנקר

בית הספר הגבוה למדעי הטקסטיל ולאופנה

ההרשמה למגמות עיצוב אופנה ועיצוב טקסטיל תסתיים ב־28.2.86

נמשכת ההרשמה למגמות:
• טכנולוגיה טקסטילית
• כימיה טקסטילית
• ניהול תעשייתי

הרשמה ופרטים נוספים: במזכירות האקדמית, רחוב אנה פרנק 12 רמת־גן 52526, טלפון: 03-719125, 03-719944, בימים א'–ה' בין השעות 08.30–15.00.

ידיעון וטופסי הרשמה אפשר לקבל באמצעות הדואר תמורת 4 ש"ח.

„ווג" בי"ס למקצועות האופנה
קורסים מקצועיים לאופנה ודוגמנות בשיטת „מילר" תכנון וציור אופנה
תעודת הסמכה
קורסי תפירה מזורזים למתחילות בשיטת „בורדה"
קורסי תפירה למתקדמות לפי מידה וקונפקציה
מועדי פתיחת הקורסים: 6.3; 11.3.
מרדכי 21, תל־אביב, טל. 235422, 238089
● מספר המקומות מוגבל

מועדון מטיילי מעריב
טל 03-439207
שבוע של תיאטרון בלונדון בחופשת פסח
היציאה: 20.4; 25.4
המלווה: ד"ר אליקים ירון

משרד העבודה והרווחה — אורט ישראל

המכון להשתלמות מקצועית משולבת

למד במוסד צבורי מוכר!

„תכנות מחשבים"

אנו נכין אותך לבחינות סיווג „תכניתן סוג 1"
בפיקוח משרד העבודה והרווחה
שפות הלימוד: בייסיק, קובול ופורטרן
במהלך הקורס מתרגל כל תלמיד באופן מעשי הרצת תכניות במחשב.
פרטים והרשמה: כל יום משעה 08.00–19.00. ביום ו' עד 13.00

אזור המרכז	אזור הצפון
תל־אביב: שד' דוד המלך 39 מיקוד 64954 טל. 234507, 233231/293. התבור 32 מיקוד 65255 טל. 657065, 660086	חיפה: שמריהו לוין 30, מיקוד 33103 טל. 666182, 664671
בת־ים: לשכת המודיעין העירונית, שד' העצמאות פינת ירושלים, בימים א' עד ה' בין השעות: 09.00–13.00, 16.00–19.00, טל. 586803	קרית ביאליק: חטיבת הביניים רח' דפנה 54, ימים א', ג', ד', 17.00–20.00. טל. 714605
חולון: כפר ויצמן 5, ימים א', ב', ד', ה', שעות: 09.00–12.30 ר' 16.30–19.30. יום ו' 09.00–12.30. טל. 843256	מעלות: בי"ס תיכון אורט. ימים: א', ג', ה', 17.00–20.00.
פתח־תקוה: סמינר שיין, קפלן 42, ימים א', ב', ד'. שעות: 16.00–19.00. טל. 9224924, 9221379	קרית שמונה: עיירית ק. שמונה, אגף החינוך, בימי ב', ד', בשעות: 16.00–19.00.
	נהריה: ירושלים 1, מיקוד 42437 טל. 32727
	אשדוד: רוגוזין 32, מיקוד 77271 טל. 22261
	ירושלים: רח' דורות ראשונים 8 טל. 221979, 223033

אורט ישראל

המערכת ללימודי מבוגרים
היחידה ללימודים בכתב
בגרות ניתן ללמוד בהתכתבות

להצלחתך, הכנו חומר חדש ללימוד עצמי בהדרכה אישית במקצועות:
● ספרות ● מתמטיקה
● תנ"ך ● גאוגרפיה
● לשון ● ידע העם והמדינה
● חיבור ● היסטוריה

תל־אביב: שד' דוד המלך 39 מיקוד 64594, טל' 233231/293, 234507
רח' התבור 32, מיקוד 65255, טל' 657065, 660086
ירושלים: דורות ראשונים 8, מיקוד 94625, טל' 02-226455, 02-221979
חיפה: שמריהו לוין 30, מיקוד 33103, טל' 666182, 04-664671
באר־שבע: הפלמ"ח 127, מיקוד 84244, טל' 057-33777
נהריה: רח' ירושלים 1, טל' 053-32727
אשדוד: רוגוזין 32, טל' 055-22261

למד/י בביתך בזמנים הנוחים לך.

מכון לחקר התלמוד ע"ש שאול ליברמן
היחידה להוראת תורה שבעל־פה
נוה שכטר, רח' אברהם גרנות 4, ת.ד. 196, ירושלים 91001 טל 631121, 02-663261

החלה ההרשמה לשנה"ל תשמ"ז

למסלול לתעודת הוראה בתורה שבעל־פה לבית־הספר העל־יסודי
באישור משרד החינוך והתרבות

בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב או להתקשר טלפונית בימי ראשון, שלישי וחמישי לטלפונים הנ"ל, ובשעות הערב לטל' 02-931014

מעריב
19,500 ש"ח שכר טירחה למפרק קלוין
בפעל לגבישים מפטר 30 עובדים
מועדון צרכני מעריב
פרס של כל קניה
ענה על השאלות:
בית הגר בע"מ
לראשונה בארץ
„מדריך ישראל למסעדות"
פרס 500 דולר
למוצא מכונית
קדש בצבע בז' מספר 84–265–14
לטלפן לאבי 04-672426
„מגדה"
מעבדת שקיים אקספרס
רחוב אלנבי 66, ת"א טל.: 656180

במלאת שנה לנפילת יקירנו
סגן חנן ורבר ז"ל
חוני
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, י"ד באדר א' תשמ"ו (23.2.86), בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין הצבאי ברחובות.
נפגשים ליד השער
המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה
בשיבה טובה של יקירתנו
חנה לאה בורנשטיין
אלמנת ר' צבי ז"ל
לבית אידלשטיין
מפולבי – לובלין

הלוויה תתקיים היום, יום ששי, י"ב באדר א' תשמ"ו (21.2.86), בשעה 12.00 בצהרים בבית העלמין הישן, רח' קלאוזנר, רעננה.

המשפחה האבלה

הננו מודיעים בצער על פטירתו של
מנחם (פיטיה) ספיבק
ז"ל
הלוויה התקיימה ביום חמישי, י"א באדר א' תשמ"ו (20.2.86).

המתאבלים:
אשתו ד"ר יפה קרסנובה-ספיבק
אחותו אסתי מיליקובסקי ומשפחתה
בתו: ליאורה ופרופסור גד אלון
בנו: אלדד וטניה ספיבק
נכדיו: יואב, רוני, אורי, איתי, הילה וטל

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו
לאה שלגי ז"ל
(בת אליהו קפלן ז"ל)
ייערכו אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, י"ד אדר א', 23.2.86, בשעה 15.00, בבית העלמין הישן בראשון-לציון.
נפגשים ליד השער של חלקה ר'.
המשפחה

במלאת שלושים לפטירת אמנו וסבתנו היקרה
ושלוש עשרה שנה לפטירת אבינו וסבנו היקר
מרים ומאיר ענבר ז"ל
תתקיים אזכרה והקמת מצבה ביום שני, ט"ו באדר א' תשמ"ו (24.2.86) בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בכפר סמיר חיפה.
נפגשים ליד השער הראשי.
המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירתנו
פילי אולגה ז"ל
תתקיים אזכרה ביום ראשון, י"ד באדר א' תשמ"ו (23.2.86) בשעה 15.00 בבית העלמין "הירוק" בגבול חולון–בת-ים.
בשבת 22.2.86 בשעה 11.00 תתקיים אזכרה בבית
המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של
יקירנו
בולסלב ליטוין ז"ל
נעלה לקברו לאזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, י"ד באדר א' תשמ"ו (23.2.86), בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בגבול חולון בת-ים.

משפחות:
ליטוין, זינגר ואברמוביץ'

המגבית המאוחדת לישראל
קרן היסוד
מכבדת את זכרו של
ד"ר מורטון מאיר ברמן ז"ל
מנהיג ציוני אמריקני דגול
ופעיל מתנדב מסור לקרן היסוד
במלאת שלושים למותו יערך טכס גילוי המצבה ביום שלישי, ט"ו אדר א' תשמ"ו (25.2.86), בשעה 15.00.
המשפחה וידידים יתכנסו ברחבת הכניסה לבית העלמין הר הזיתים מול מלון אינטרקונטיננטל בשעה 14.45.
יהי זכרו ברוך

לאלדד ספיבק
משתתפים בצערך הכבד
על מות
אביך ז"ל
עובדי אי. אי. טי. בע"מ

אזכרה
במלאת עשר שנים לפטירת ראש משפחתנו היקר
ר' יצחק ב"ר מנחם פריד ז"ל
נערוך אזכרה לעילוי נשמתו ביום הזכרון, יום ראשון, י"ד באדר א' תשמ"ו (23.2.86), בשעה 4.30 אחה"צ, בהר המנוחות" בגבעת שאול ירושלים.
"ספריד"
חברה לאספקת מזון
בירושלים בע"מ
המשפחה
מתאספים בשעה 4.15 בכניסה לבית העלמין.

לחברתנו שושנה שמר
משתתפים באבלך הכבד על מות
אמך ז"ל
תעשיות אבן וסיד
ההנהלה והעובדים

לחברנו
אברהם רדליך
איתך באבלך
במות
האב ז"ל
מפעלי קרור בצפון
ההנהלה והעובדים

חברי משק נורדיה
אבלים על מות
הגברת שמחה אהרון
ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה

לעפרה גבעון
אנו אתך באבלך הכבד
במות עליך
אמך ז"ל
חבריך לעבודה
ליז קלייבורן ישראל

לאיסטר ויעקב בקימר
משתתפים באבלך על מות
האם ז"ל
מוצרי תכן בע"מ

ביום חמישי, י"ח באדר א' תשמ"ו (27.2.86), ביום השנה השמיני לפטירתם של יקירינו
צפורה ועמיחי פאגלין
ז"ל
נעלה אל קברם ונתייחד עם זכרם.
נפגשים בשעה 15.30 ליד שער בית העלמין בקרית שאול.
המשפחה

במלאת שנתיים לפטירתה של
יקירתנו
יהודית אייזנברג
ז"ל
(לבית הרשקוף)
נעלה לקברה להתייחד עם זכרה ביום ראשון, י"ד באדר א' תשמ"ו (23.2.86), בשעה 15.30 בבית העלמין בקרית שאול.
נפגשים ליד השער.
המשפחה

במלאת שנה לפטירת
אהובה לובה סומפולינסקי ז"ל
לבית מורגנשטרן
נקיים אזכרה ביום חמישי, י"ח אדר א' (27.2.86), בשעה 16.00, בבית העלמין "הירוק" בגבול חולון בת-ים. נפגשים על-יד השער החדש.
לאחר מכן לימוד וסיום מסכת בביהכ"נ נועם אלימלך, סוקולוב 23, בת-ים.
המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו
יוסף בן יחיאל ישפה ז"ל
מותיקי ירושלים ובוניה
נעלה לקברו ביום שני, ט"ו באדר א' תשמ"ו (24.2.86), בשעה 15.00, בהר המנוחות, גוש ת"א חלקה ד'.
אוטובוס יצא בשעה 14.30 מבית המנוח, רח' מטודלה 19, ירושלים.
המשפחה

במלאת שנתיים לפטירת יקירנו
דוד זסלבסקי ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום רביעי, י"ז באדר א' תשמ"ו (26.2.86), בשעה 16.00 בבית העלמין בקרית שאול.
נפגשים ליד השער.
המשפחה

במלאת עשר שנים לפטירתו של יקירנו
משה יצחק זיטמן ז"ל
ב"ר מרדכי צבי
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום ראשון, י"ד באדר א' תשמ"ו (23.2.86), בשעה 16.30 בבית העלמין בקרית שאול.
נפגשים ליד השער.
המשפחה

הנהלת "מחצבות ירושלים"
ועובדיה
אבלים
על מותו של חברם לעבודה
ר' יצחק בן-רחמים כהן ז"ל
ומשתתפים באבלה של המשפחה
הובא למנוחות בבית העלמין היהודי בחברון

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו
שמואל דה-פאו ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שני, ט"ו באדר א' (24.2.86), בשעה 15.00 בבית העלמין בנדרבנים.
המשפחה

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתה של יקירתנו
בקימר יפה (שינדל)
הלוויה תערך היום, יום ששי, י"ב באדר א' תשמ"ו (21.2.86) בשעה 13.00 בבית העלמין בבאר-שבע.

האבלים:
בעלה: דוד
בניה: יעקב ואינה בקימר וב"ב
איסטר ופנינה בקימר וב"ב

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו
גרשון רוז'נסקי
הלוויה תצא מרחבת בית העיריה ברחובות ביום ו', י"ב באדר א' תשמ"ו (21.2.86), לבית העלמין בקרית-ענבים.
המשפחה

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של אבינו – חברנו
מיכאל סליבקה
הלוויה תצאהיום, יום ששי, י"ב באדר א' תשמ"ו (21.2.86), בשעה 13.00 מבית הכנסת בבלפוריה.
המשפחה
ומושב בלפוריה

במלאת שלושים לפטירת יקירנו
מאיר דרוי ז"ל
יליד קרסלבה לטביה
נעלה לקברו שבהר המנוחות גבעת שאול, ירושלים, לגילוי המצבה ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, י"ד באדר א' תשמ"ו (23.2.86), בשעה 15.00.
המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של בעלי,
אבינו וסבנו היקר
צבי בורשטין ז"ל
תתקיים אזכרה והקמת מצבה ביום חמישי, י"ח אדר א' תשמ"ו (27.2.86) בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בכפר סמיר, חיפה.
תחבורה תצא בשעה 3.00 מרחוב הרצל 87, ליד בית המנוח.
המשפחה

במלאת שלושים למותו של יקירנו
ערן הורביץ ז"ל
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום שלישי, ט"ו באדר א' תשמ"ו (25.2.86), בשעה 4.00 אחה"צ, בבית העלמין בבני-ציון.
המשפחה

בס"ד
במלאת שנה לנפילתו של בננו
דניאל מושיץ ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ששי, י"ט באדר א' (28.2.86), ב-9.00 בבוקר, בהר-הרצל, ירושלים.
המשפחה

לרזי אידיס ומשפחתו
אתך באבלך
על מות
אמך
טנא נגה
ההנהלה והעובדים

"גנזא" חוג לאמנות עממית
ליד מוזיאון הארץ
מודיע בצער עמוק על פטירתו הפתאומית של חברה הותיק, האמן הדגול
יחיאל גולדשטיין ז"ל
ומביע את השתתפותו הכנה בצערה של המשפחה.

בראש העין תקעו בשופר

(המשך מעמוד 1)
רוע הגזרה".

ראש העין הלכה למתנ"ס. גם אביו של יוסי פינק בא לשם מרעננה. כשעמדו וקראו פרקי תהילים, "סליחות" ו"אל מלא רחמים", נכנסו למתנ"ס החברים מהיחידה ומישיבת ההסדר. מאובקים ומותשים מעייפות, אחרי שקיבלו חופשה ראשונה מאז הארוע, הם עמדו יחד עם מאות האנשים והתפללו גם הם לשלום חבריהם.

החברים סיפרו, כי רמי ויוסי לא הלכו לשבי כמו צאן לטבח. "הם היו מעדיפים למות מאשר לפול בשבי. הם נלחמו עד הרגע האחרון והסימנים בשטח מראים את זה".

בצד עמדה הבוכה אמו של עקיבא שאלתיאל, תושבת ראש העין. לפני שנה עלה עקיבא לטרמפ וגופתו נמצאה לאחר זמן בשומרון. בצעקה, בלבנון, המשיכו לחפש אחר החיילים, אבל בראש העין אמרו הרבנים, מעל גבי הבמה, שלא מספיקים התחנונים והבקשות. "בכל שנתפלל יותר – אמר הרב עמרם שלמה קורח שבא מבני ברק – נשיב את בנינו מהר יותר".

מחוץ למתנ"ס אפשר היה לראות את האמהות והאחיות, מחכות בחוץ. "אנחנו נלחמים בשם השם והיזבאללה מחללים את שם השם, ולכן אנו בטוחים שבנינו יחזרו בריאים ושלמים במהרה כי עמנו אל", אמר הרב קורח ולמעלה מאלף גרונות זעקו א מ ן.

הרב בסיס, רבה של ראש העין, קרא לציבור להזיל מלצפות בסליחה "שמטמאת את נפשינו" ולהתעודד בתשובה, כדי שהתורה תהיה בעזרתנו בפני הפורענות.

ראש המועצה המקומית, יגאל יוסף, אמר כי הגיע מאשר להתפלל ולקרוא "אין בידינו להושיע".

מנחם סייד, גיסו של החייל הנעדר רמי אלשייך, הודה בשם המשפחות לכל המתפללים: "כשלו הברכיים בהשמע הגזרה ששני בנינו, חיילים שנשלחו לחזית, נשבו על־ידי ארגון מרצחים. אבל בשורותינו אין יאוש. שום דבר לא קרה במקרה. הכל מכוון מלמעלה", אמר הגיס.

תלמה פרידר מוסיפה:

"יוסי בחור טוב. כמובן שלא היה לו נסיון דומה בעבר, אך אני מאמין שיסתדר על הצד הטוב ביותר. כולי תקווה שיעמוד במבחן", אומר מרדכי פינק, אביו של החייל הנעדר יוסי פינק מרעננה. האב סיפר, כי המשפחה מקבלת עידוד רב מקרובי־משפחה ומחברים האומרים כי הוא חש ש"כל המדינה איתנו". "אין לי להתלהות נגד איש, כולם עושים את המכסימום", אמר.

זייף חתימת עזר ויצמן והבטיח הנחה על מכונית

מאת איה אורנשטיין

מיכאל לוקשביץ בן 31, פעיל במפלגה הליברלית בקצרין, הורשע אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב על־פי הודאתו בזיוף מיסמך שנחתם כביכול על־ידי השר עזר וייצמן ובנסיון לקבל דבר במירמה.

בהתאם לעיסקת־טיעון שהושגה בין התובעת, עו"ד חוה באום, לבין הסניגורית, עו"ד איריס טרכטנגוט, האריך השופט אליעזר כהן את עונש המאסר על־תנאי שהיה תלוי נגד הנאשם משנה וחצי לשלוש שנים, והטיל עליו את הקנס המירבי – 250 ש"ח.

העבירות בוצעו על רקע הכרות בין לוקשביץ לבין פעילה אחרת במפלגה הליברלית, הדר כהן, שעמה התידד. הדר סיפרה ללוקשביץ שהיא עומדת לקנות מכונית חדשה, ואז הוא הציע לה לקנות את המכונית בחברת "בוע", כשהוא טוען בפניה במירמה שעזר וייצמן, מבעלי החברה, הוא חבר של אביו, והוא יוכל להסדיר לה הנחה משמעותית.

בעיקבות זאת, זייף לוקשביץ מיכתב פנימי בחתימתו כביכול של עזר וייצמן.

אתמול בתיאטרון

אתנן שינקין

הצגת "ברחוב שינקין" ב"הבימה"

זה מקרה מובהק שבו אין ביקור בביקורת התיאטרון כדי להזהיר (או, וכן הלאה). במקרה זה – להזהיר. אפשר בהחלט [illegible] ברחוב שינקין" יש מעט מאוד [illegible] לכך, שהאלירע הזה מוגדרת כהצגה [illegible] בתיאטרון הלאומי.

[illegible] של "הבימה", [illegible] עצם האפשרות [illegible] להאמין [illegible] הנהלת התיאטרון לשלם את [illegible]

[illegible]

אליקים ירון

"מצב מלחמה" הוכרז

(המשך מעמוד 1)
קם הגדול הם אנשי "חיזבאללה" נמלטו לביירות, אך פירסמו הודעה בה הם קוראים לכל הצעירים בדרום לרוקן את מחסני הנשק באיזור ולהילחם נגד צה"ל.

גם התנועה השיעית המתונה "אמל" החלה לגלות עצבנות ואף היא קראה ללוחמה להתנגד נמרצות נגד מה שהגדירה "הכוונות הפולשים".

תחנות השידור בביירות טענו, כי לפחות 90 אזרחים לבנונים נעצרו אתמול בידי צה"ל במהלך הסריקות ב־16 כפרים. "הסריקות נמשכות, ולפי הערכתנו אין צה"ל מתכוון לשוב בקרוב לבסיסיו", טענו.

גורלם של שני הנעדרים נשאר בגדר תעלומה, לאחר שחוטפיהם לא הודיעו דבר מאז הודעתם של האלמוני שלשום כי אחד החיילים הוצא להורג.

בעקבות אותה הודעה ערכה משטרת ביירות סריקות במערב העיר אחר גופתו של ההרוג. היא גילתה אמנם שתי גופות אך אלה היו, כפי שהתברר אמש, גופותיהם של שני מפקדים בארגון "אל־פתח" שהוחרגו על־ידי תומכי יאסר ערפאת לעיר.

רדיו "קול־לבנון" טען, כי שני החיילים השבויים הוחזקו תחילה בבית־חולים שיעי בשכונה הדרומית, מעוזם של אנשי "חיזבאללה" בביירות המערבית. אולם משקיפים בביירות אינם מוציאים מכלל אפשרות, כי הנעדרים עדיין מוחזקים בדרום לבנון ולא היה קשה להעביר את תעודותיהם הצבאיות לביירות.

שמונה מחבלים נהרגו אתמול בדרום לבנון, בידי צה"ל, ליד הכפר סריפה מדרום לליטאני. גופת מחבל עשירי, שנהרג כנראה עוד שלשום בכפר חיים, נמצאה אתמול במקום ההיתקלות. על הריגתם של עוד 10 מחבלים באש צה"ל, באזור ג'זין המרוחק מרצועת הבטחון, מסרה אמש מיפקדת צה"ל.

שמונת המחבלים נהרגו באש שהפעיל צה"ל כנגד חוליית מחבלים, אשר ירתה לעבר סיור רגלי של צה"ל, הרגה חייל צה"ל במהלך סיור מדרום לליטאני, מחוץ לרצועת הבטחון.

המחבל התשיעי, שעל מותו נודע אתמול, השתייך לחוליית מחבלי "חיזבאללה" שנהרגו שלשום באש חיילינו בכפר חיים. אתמול דווח על הריגת 4 מחבלים מאנשי "חיזבאללה" בתקרית זו, אך אתמול נמצאה גופת מחבל חמישי שנהרג באותה תקרית.

התקרית החמורה ביותר אתמול בדרום לבנון היתה כאמור ליד כפר סריפה, בשעות הצהרים, ובה נפל חייל צה"ל. סיור רגלי של צה"ל נע בתוך ואדי, כשני קילומטר מדרום לליטאני, בגיזרה המרכזית בדרום לבנון.

לפתע ניתכה לעבר הסיור ממארב אש "אר.פי.ג'י.". במכת האש הראשונה של המחבלים נהרג חייל צה"ל. בתגובה ירו חיילי צה"ל לעבר מקור הירי. בתום הירי נספרו במקום גוויותיהם של שמונה מחבלים.

מיפקדת צה"ל מסרה אמש, כי בהיתקלויות שהיו בשלושת הימים האחרונים בגיזרת ג'זין – בה מגן צה"ל בכוחות עצמו וללא סיוע צד"ל על הנוצרים העיר ג'זין והאזור – נהרגו בהיתקלויות עם חיילי צה"ל עשרה מחבלים.

במשך יום אתמול נעצרו באזורים שמחוץ לרצועת הבטחון שבהם מתבצעות הסריקות, גם עשרות חשודים בפעילות עויינת, לרבות כאלה החשודים בפעילות נגד ישראל במסגרות של "חיזבאללה" ו"אמל". כן נמצאו אמצעי לחימה בכמויות, שהוגדרו כ"אדירות" על־ידי אלוף הפיקוד אורי אור.

בין השאר נתפסו במאה טילי קטיושה בקוטר 122 מ"מ, טילי קטיושה 107 מ"מ, עשרות מטגות "אר.פי.ג'י.", מאות ק"ג של חומרי נפץ, כלי מנועים מכנים להפעלה ועוד.

יהודה גורן ומנחם רהט מוסיפים: טילי קטיושה נורו אמש מדרום לבנון לעבר שטח ישראל בגליל המערבי. הטילים נורו בשעה 6.45 בערב, כנראה בידי מחבלים שביקשו להפגין בכך את נוכחותם בשטח, תוך הסריקות שמבצע צה"ל.

בישובי קו העימות בצפון מורגשת כוננות בעקבות פעילות צה"ל בלבנון ומחשש לתגובת המחבלים אם צה"ל לא יצא מלבנון. בידי הקטיושות אמש לעבר הגליל המערבי, לא ירדו מרבית התושבים למקלטים והמשיכו את חייהם כרגיל.

שני טילי קטיושה נורו בחצות לעבר אזור "אצבע הגליל". לא היו נפגעים

ארה"ב מסכימה להשתתפות

(המשך מעמוד 1)
הסכם שלום עם ישראל.

פקידים אמריקניים סירבו בתוקף לאשר, כי גם ישראל נתנה את הסכמתה להזמנת אש"ף, אולם הם לא ניסו להכחיש שישראל ידעה על השינוי בעמדה האמריקנית. בלשכת ראש־הממשלה ציטטו אמש, בתשובה לשאלה, את דברי שמעון פרס מן השבוע שעבר, כי לא ידוע לו על כל שינוי בעמדות ארה"ב כלפי אש"ף.

משרד החוץ בירושלים הורה אתמול לשגריר ישראל בוושינגטון, מאיר רוזן, לבקש ממשרד החוץ האמריקני הבהרות והסברים לפרטים שגילה המלך חוסיין בדבר ההצעות שהעביר מימשל רייגן לאש"ף. ההוראה הועברה לרוזן עוד בטרם אישר דובר משרד החוץ האמריקני את אמיתות הגירסה שמסר חוסיין בנאומו.

"אנו מסרבים להאמין שישראל הסכימה לשיתוף אש"ף בוועידה בינלאומית", אמרו אמש מקורות דיפלומטיים ישראליים בוושינגטון. הם הוסיפו: "הזמנתו של אש"ף לוועידה, כמו הזמנת גורמים אחרים, מחייבת, כידוע, את הסכמת כל הצדדים האחרים".

אולם האישור, שנתן אתמול משרד החוץ האמריקני לדבריו של חוסיין בדבר ההבטחה שקיבל מן המימשל להזמין את אש"ף לוועידה, שופך אור חדש על המגעים החשאיים, שניהל באירופה בחודש שעבר עוזר שר החוץ לעניני המזרח התיכון ריצ'ארד מרפי, עם המלך חוסיין ועם ראש הממשלה שמעון פרס. גורמים אמריקניים מנסים ליצור רושם, כי ישראל ידעה על נכונות אמריקנית להבטיח לאש"ף מקום בוועידה – אם יקבל על עצמו את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 ויסכים לנהל משא־ומתן עם ישראל.

השינוי בעמדה האמריקנית בא אמש לידי ביטוי בתידרוך היומי של דובר משרד החוץ האמריקני. כאשר התבקש הדובר להגיב על הקטע בנאומו של חוסיין, אמר: "ציטטה זו מהווה תאור מדויק של עמדתנו וציפיותנו בנסיבות המיוחדות ההן שנוצרו במגעים עם ירדן". הדובר הטעים עם זאת, כי אש"ף החמיץ את ההזדמנות והוסיף: "ההיסטוריה ממשיכה הלאה... הצדדים יצטרכו לחפש בסיס אחר להתקדם למשא־ומתן לשלום, לרבות לפתרון הבעייה הפלשתינית".

משרד החוץ האמריקני תיאר את נאומו של חוסיין כ"הערות חשובות על תהליך השלום". פקידים אמריקניים אמרו אמש ל"מעריב", כי המימשל האמריקני לא יעשה כעת שום צעד נוסף, אלא ימתין לתגובתם של הפלשתינים ובעיקר לתגובתם של תושבי השטחים.

שכרם של מאות

(המשך מעמוד 1)
תי דרגות את כל העובדים המצויים בשתי הדרגות העליונות. דרישה זו תביא לכך שמאות העובדים הבכירים יקבלו כולם תוספות בשיעור 30%.

בהנהלת משרד האוצר חוששים מהשלכות מרחיקות לכת של יישום ההסכם עתה. ההערכה היא, כי תוספות אלה יקשו מאוד על האוצר ליישם את מדיניות השכר שגובשה, קרי הקפאה מוחלטת של השכר בשנה הקרובה.

הממונה על השכר במשרד האוצר, הלל דוראי, אמר בתשובה לשאלת "מעריב": "אני בהחלט לא מאשר מזה, אך ההסכם מעוגן בחוק ואין כוונה שלא לבצע את החוק".

בהנהלת האוצר גם שוררת דאגה נוכח נתונים מעודכנים על רמת השכר במשק. מתברר, כי רמת השכר במשק גבוהה ברבע הראשון של 1986 ב־10% ברוטו, בהשוואה לרבע האחרון של 1985. הנתונים מראים, כי שכר הנטו גבוה בפברואר 1986 ב־5־10% אחוזים לעומת רמתו ערב התכנית הכלכלית.

ההערכה היא, כי במגזר העיסקי ניתנו תוספות שכר מעבר להסכמים – דבר העלול לסכן המשך בלימת האינפלציה.

המשך

(המשך מעמוד 1)
ארגון "אמל", שמאגר כוחו הוא כבסיס הדרום השיעי, גילה גם הוא התאפקות. השאלה המרכזית עתה היא, האם "אמל" ימשיך לגלות התאפקות כזאת לאורך זמן. זו גם הדילמה שלנו: איך להמשיך בסריקות ובו בזמן לא לגרום לתגובות נגד של "אמל", שידליקו את כל אזור הדרום.

נראה שהזמן שלנו הולך ואוזל, ואנו כבר מהלכים על אותו חוט דק, המפריד בין רווח־לבנון שקשה לגעת. שר הבטחון יצחק רבין, קבע שלשום, בתוכנית "מוקד" בטלוויזיה, כי מאחורי הסריקות עומדת האחריות העליונה של מדינת ישראל לגורל חייליה, ולא הבטחת שלום הגליל, אך מה שעלול להתרחש עתה, הוא ששלום הגליל ייפגע בסכנה.

ההכרעה לכן כבדה מאוד:

★ להמשיך בסריקות "עד הסוף" ולהסתכן בהחמרת הישגים, רופפים ככל שיהיו, בכינון רצועת הבטחון

★ או להפסיק את הסריקות, בהכרה שעשינו הכל למען חיילינו ולחזור לסטטוס־קוו שהיה ערב החטיפה.

הזמן העומד לרשותנו מעט ביותר וההכרעה מתחייבת. היא לא תהיה קלה, אך יש לקבלה – ומהר.

אלון בן־שחר

(המשך מעמוד 1)
ההיתקלות היתה בעיצומן של סריקות שערכו אתמול כוחות גדולים של צה"ל בכ־20 כפרים שיעים מצפון לאיזור הבטחון. אחד הכוחות סרק את הכפר השיעי צריפה.

בוואדי ליד הליטאני הונחתה לפתע על הכוח מכת אש חזקה, שכללה ירי נק"ל ואר.פי.ג'י. אלון בן־שחר נפצע פצעים קשים והוחש במסוק לבית־חולים. מאמצי הרופאים להצילו עלו בתוהו והוא מת מפצעיו. הלווייתו תתקיים היום בשעה 1:00 בצהרים, בבית־הקברות הצבאי בהר־הרצל בירושלים.

בסריקות שנערכו לאחר מכן, נמצאו גופותיהם של שמונה מחבלים. משערים כי הם נמלטו מן הכפר צריפה והסתתרו בוואדי כאשר נתקלו בכח צה"ל.

בארבעת ימי הסריקות נחקרו יותר מאלפיים איש, בהם כוהני דת שיעים. כשישים מהם, בהם כמה כוהני דת שהטיפו לפגוע בישראל, נשארו במעצר.

הפעילות התקיפה של צה"ל תימשך גם היום, ואולי גם מחר וביום א'.

מפקד פיקוד צפון, אלוף אורי אור, נמצא כל העת עם הלוחמים בשטח. "כל עוד קיים שמץ של סיכוי למצוא את שני החיילים נמשיך בסריקות ללא הגבלה של זמן" הדגיש האלוף.

זכו בלוטו

בהגרלת רבי־פרס מצטבר של מפעל הפיס מספר 08/86 שהתקיימה ביום 20/2/86 זכו הכרטיסים הבאים:

בסך – 166,000.00 ש"ח זכה המספר 774938

כיוון המזל לא עלה המספר בגורל והפרס המצטבר בסך 98,000.00 ש"חים עובר לשבוע הבא.

מקסימום פרס ראשון בשבוע הבא יהיה – 330,000.00 ש"חים (כולל צבירה).

בסך – 7,500.00 ש"ח זכה המספר: 058453.

בסך – 4,000.00 ש"ח זכו המספרים: 325932 346105.

בסך – 200.00 ש"ח זכו המספרים:

077267; 087787; 101248; 111762; 201638; 274828; 315003; 322523; 327093; 370007; 428028; 429828; 462470; 467467; 502419; 525465; 538343; 584670; 607357; 621107; 633219; 643980; 653704; 685742; 718371; 799329; 800958; 807533; 812830; 849278; 853916; 856408.

בסך – 100.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 3376; 5572.

בסך – 18.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 013; 637.

בסך – 12.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 122; 313; 904.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 6 או 8 או 9 זכו בסך של – 1.80 ש"ח.

בסך – 3.60 ש"ח זכו המספרים התלת־ספרתיים:

060; 200; 227; 242; 265; 444; 454; 460; 502; 537; 581; 582; 593; 641; 654; 660; 698; 728; 852; 883; 896; 910; 944; 949; 996; 999.

בסך – 1.80 ש"ח זכו המספרים הדו־ספרתיים:

03; 05; 13; 14; 20; 21; 24; 42; 46; 47; 50; 52; 54; 56; 59; 66; 73; 78; 83; 84; 89; 95; 99.

רק הרשימה הרשמית של תוצאות ההגרלה מחייבת את מפעל הפיס.

שנת החופשה הולידה בן אחרי תשע בנות

מאת שרגא פלג

"לאחר שבמשך 17 שנה נקראתי אבו־ראל־בנאת של קריית מלאכי, מהיום אני אבו־ראל־בני" – אומר מוריס בן־מוחה, בן 40, מקריית מלאכי. אתמול אחר הצהרים שבה מוגבה אשתו מבית החולים ליולדות כשהיא חובקת בן לאחר תשע בנות.

מספרת טובה, מורה מסייעת במקצועה: "לפני כשנה יצאתי לשנת חופשה מהעבודה. כשנכנסתי להריון, רציתי לעשות הפלה. תשע בנות הספיקו. בהשראת חברות, כתבתי לרבי מלובאביץ', והוא כתשובה בירכני ואמר יהיה טוב. בגלל הברכה המשכתי את ההריון וברוך השם זכינו".

אומר האב המאושר: "אשתי יכלה לנסוע מחוץ לבית בשקט. הבנות הגדולות דואגות לבית". מוריס פונה לממשלת ישראל לעודד את הילודה ואומר: "במחיר עולה אחד, אפשר לצייד ארבעה־חמישה עולים פנימיים".

לבן ייקרא בישראל – אשר, על שם הסבא ועל שום האושר שהביא.

הגיע תיאטרון מהונגריה

להקת תיאטרון המשתייכת לתיאטרון הלאומי של הונגריה הגיעה אתמול אחה"צ לארץ ל־7 מופעים של ההצגה "[illegible]".

כזכור, עמדה להגיע לארץ להקה אחרת של התיאטרון הלאומי ההונגרי לפני כחודשיים, אך בדרכה לארץ נפצע קשה אחד השחקנים בהתקפה של אש"ף בנמל התעופה של וינה, ובעקבות זאת נדחה בואה.

מזג האויר בארץ

הטמפרטורות התחזיות:

ירושלים 7 עד 16; תל־אביב 12 עד 20
חיפה 11 עד 21; באר־שבע 9 עד 21
רמת־הגולן 8 עד 16; צפת 9 עד 14
טבריה 8 עד 20; עפולה 6 עד 21
שומרון 7 עד 18; לוד 8 עד 22
יריחו 8 עד 22; עזה 12 עד 20
אילת 11 עד 25

בחוץ־לארץ

מזג האויר בערים הגדולות בעולם: אוסלו 16– עד 3– בהיר; אמסטרדם 5– עד 1– מעונן; אתונה 10 עד 18 מעונן; בריסל 0 עד 5– מעונן; בואנוס־איירס 17 עד 29 בהיר; וינה 2– עד 3 בהיר; ז'נבה 0 עד 4 גשם; יוהנסבורג 14 עד 25 בהיר; לונדון 2– עד 3 מעונן; לוס־אנג'לס 15 עד 23 מעונן; ליסבון 18 עד 10 גשם; מדריד 7 עד 15 בהיר; מונטריאול 8– עד 4– מעונן; ניו־יורק 4 עד 5 מעונן; פאריס 2– עד 4 בהיר; קאהיר 12 עד 25 בהיר; קופנהאגן 7– עד 1– בהיר; רומא 12 עד 15 מעונן.

החידוש הבלעדי
של "מעריב לנוער"
2 פוסטרים בגליון 1
את המבצע הזה
אסור להחמיץ!

במלאת שנה לנפילתו של בננו היקר

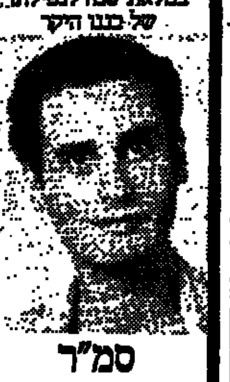

סמ"ר **אפרים (אפי) מיכאל** ז"ל

תיערך אזכרה ביום חמישי, י"ח באדר א' תשמ"ו (27.2.86), בשעה 3.45 אחה"צ, בבית העלמין "הדרום" (בגבול חולון בת־ים) בחלקה הצבאית.
אוטובוס יוצא מבית המשפחה רח' משה שרת 31, בת־ים בשעה 3.30

המשפחה

לשרה ירון
משתתפים באבלך במות אמך
רבקה שטרנברג ז"ל
עובדי המגבית היהודית המאוחדת לישראל

הודעות לקבלת מודעות אבל לגליון יום א'
במוצאי־שבת מוצאת השבת עד שעה 24.00 (חצות)
(ביום א' למנות בוקר, אין קבלת מודעות)
ב"מעריב" ת"א, רחוב קרליבך 2, טל. 439111, 439269, 439434.

בצער רב ובכאב אנו מודיעים על פטירתו של אבינו, אחינו וסבנו היקר

ישראל דמינטר [illegible]

הלוויה תצא היום, יום ששי, י"ב באדר א' תשמ"ו (21.2.86), בשעה 11.00 לפנה"צ, מבית הלוויות העירוני, רח' דפנה 5, תל־אביב, לבית העלמין "הדרום" בגבול חולון–בת־ים. אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

אבלים:
בנותיו וחתניו: אסיה וצבי דגן, אריאלה ואברהם זילברמן
נכדיו ונכדותיו: שפי, אהוד ונאוה
אחיו ואחותו: שלמה ורבקה, יפה רדלינגר
וכל בני המשפחה

השבעה בבית משפחת דגן, רח' הזל 5, תל־אביב.

ארבע שנים כואבות חלפו
נתייחד עם זכרו של יקירנו

מנחם שמואלי ז"ל

ביום שלישי, ט"ז באדר א' תשמ"ו 25.2.86
בשעה 14.00 בבית העלמין החדש ברחובות.

המשפחה
ובית חישתיל

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

אברהם הלבני ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום שני, ט"ו אדר א' תשמ"ו, 24.2.86, בשעה 15.00 בבית העלמין בבאר שבע.
נפגשים ליד השער.

המשפחה
בית מפעלי תובלה

מעריב
עמוד 12 יום ו' י"ב באדר א' תשמ"ו – 21.2.86

המשטרה הורתה לחברת הכת „אננדה מרגה" לעזוב הארץ

המגורשת היא אזרחית הפיליפינים ★ התברר שמנהיגת הכת מסתתרת בארץ תחת זהות מזוייפת

מאת אריה קיזל

משטרת חיפה הורתה לאישה הפילי־פינית, חברת הכת המיסטית „אננדה מרגה" בחיפה, לעזוב את הארץ בתוך שבוע ימים.

בשבוע שעבר נקראו הבנות, המתגוררות בדירה השייכת לכת זו, למטה המשטרה בחי־פה. הבנות נדרשו להציג בפני קצין משטרה את דרכוניהן ואחת מהן, פיליפינית שהצטר־פה רק באחרונה לדירת הכת בהדר הכרמל, נדרשה לעזוב את הארץ בתוך שבוע ימים.

בעקבות הפרסומים ב„מעריב" נלקחו פרטיה המדויקים של מנהיגת הכת, סטפני סלפמן, החשודה בהסתתרות תחת זהות אחרת. משרד הפנים הוציא נגדה צו גירוש, אך מבדיקת המסמכים מתברר כי הבחורה שוהה כיום בחיפה תחת זהות אחרת.

עתה בכוונת גורמים שונים, ובהם האב אשר בתו מתגוררת עם מנהיגת הכת, להגיש למשרד הפנים ולמשטרה תלונה, הכוללת את פרטיה החדשים של המנהיגה.

תלונה שכזו עשויה לגרור הוצאת צו גי־רוש חדש ומימושו על־ידי משטרת הגבולות.

טהרה באמבטיה

דתיים וחילונים התאחדו למאבק על בית המרחץ

עירית ת"א רוצה להרוס אותו אך תושבי נווה צדק אומרים שזה המקום היחיד בו הם יכולים להתקלח

מאת יצחק בן־חורין

בתל־אביב מתנהל בימים אלה קרב של ממש על גו־רל בית־המרחץ הראשון של העיר, ברחוב פינס.

העירייה מבקשת להרוס את בית־המרחץ, שהוקם לפני 93 שנה, ולהקים תחתיו, על חלק מהשטח, מקווה טהרה. אתמול, כאשר ראש העירייה שלמה להט ושר הפנים יצחק פרץ באו לבקר במקום, קידמו את פניהם עשרות מתושבי שכונת נוה־צדק, דתיים וחלונים. הדתיים קראו פרקי תהילים ואחד מהם תקע בשופר. החילונים האשימו שעומדים להרוס את המקום היחיד בו הם יכולים להתרחץ, שכן בבתיהם אין מקלחות.

„אל תהרסו את מה שנשאר לנו. אין לנו לאן ללכת", צעקו המפגינים. ראש העירייה הסביר, כי בית המרחץ מהווה, לדעת מהנדסים, סכנה בטיחותית. הוא נסגר לפני חצי שנה ושיפוצו יעלה 400 אלף דולר. רב השכונה, יצהרי, האשים כי העירייה מדרדרת בכוונה את המצב בבית־המרחץ והיא אף הוציאה ממנו ציוד כדי להציג עזובה בפני שר הפנים.

● שר הפנים ליד אמבטיית המריבה: פה יקום מקווה טהרה מודרני (צילם: שמואל רחמני)

לא רק מחיר הקפה עלה – גם מחיר הגשתו

משרד המסחר והתעשיה אישר בחשאי העלאת מחירי הקפה בבתי הקפה

מאת מיכל הולצמן

עוד עליית מחירים „שקטה", במעט סמויה, חלה השב־וע. אבל בעוד שהתייקרות החלב והלחם פורסמה בר־אש חוצות, ניתן אישור להעלאת מחירים גם בשירותי „הגשת קפה".

במודעה, שפירסם משרד התעשיה והמסחר נאמר, כי „מו־תר להעלות את מחיר שירותי הגשת משקה המכיל קפה בשי־עור שלא יעלה על 10 אחוזים מעל מחירו הקודם".

פירושה של מודעה זו: אישור להעלאת מחיר הקפה, המו־גש בבתי קפה ובמסעדות ב־10 אחוז, למרות שמחיר קפה הפילטר, למשל, התייקר על־פי הודעת המשרד רק ב־3 אחו־זים.

בקונדיטוריות ובבתי קפה ניצלו הסוחרים הזריזים כבר אתמול את ההיתר שניתן להם והעלו את מחירי כל המשקאות המוגשים אצלם בעשרה אחוזים.

בלדה לחובש: ה„טיפול" שניתן לחולה – מכות

חובש בית המעצר של משטרת ירושלים היה שיכור כאשר טיפל בעצור חולה ★ ה„טיפול" חייב את אשפוזו של העצור בבית־החולים

מאת בילד נאה

חובש בית המעצר של משטרת ירושלים נדרן אתמול לעונש כחובש על־תנאי ולקנס כספי. הסיבה: הוא טיפל בעציר בהיותו שיכור והיכה אותו במקום לנסות ולעזור.

שופטי בית־הדין למשמעת של המשטרה ניצב יצחק עירן, נצ"מ מאיר רוזנברג ונצ"מ איתן גורני גזרו עליו עונש קל יחסית: 7 ימי מחבוש על־תנאי ו־500 שקל קנס, כיוון שכשוטרים־זאות שנות שרותו לא נרשמה לו עבירת משמעת ועצורים רבים הבריאו בזכות הטיפול הרפואי שנתן להם.

בכתב האישום נטען, כי החובש, רס"ר ארמונד אלמ־ליח, שהה ב־21 במאי אשתקד במסיבה של שוטרי בית המעצר. סמוך לחצות הוא התבקש „לעשות טובה" ולבוא לבית המעצר כדי לטפל בעצור שחש ברע.

העצור, נרקומן, טען אחר־כך שהחובש הריח מאלכו־הול. רס"ר אלמליח טען להגנתו ששתה במסיבה רק „קצת קוניאק ובקבוק בירה". לדברי העצור, הוא התלונן בפני החובש על כאבי בטן ושלשולים והציג מרשם לכדורי אדולן.

„פתאום הוא הוא ירד עלי במכות", סיפר העצור לשופטי בית־הדין למשמעת.

אלמליח טען, כי נתן לעצור „רק שתי סטירות רפו־איות", כדי לעורר אותו. השופטים קבעו, כי הוא היכה את העצור באגרופים והרשיעו אותו בשימוש באלימות שלא לצורך.

בגלל המכות נגרמו לעצור שפשופים בפנים ולמחרת ה„טיפול" של החובש הוא נלקח לטיפול בבית־החולים.

„הסתירות בין דברי השוטרים שהעידו בפנינו זועקות לשמיים", קבעו השופטים בהכרעת־דינם. הם החליטו בד־עת רוב להאמין לנרקומן.

„השתתפותו של החובש במסיבה גרמה לו לאובדן הבקרה העצמית והביאה אותו להתנהגות 'משוחררת' כל־פי העצור", קבעו השופטים.

עכשיו זה כבר מתחיל להיות צי

עוד ספינה עתיקה נחשפה בכינרת

מאת מנחם רהט

שרידיה של ספינה נוספת, זהה ל„ספינה של ישו", שנתגלתה בכינרת, נחשפו אתמול בסמוך לספינה הראשונה.

שרידי הספינה השניה נתגלו באקראי, בעת ההכנות למשיית הספינה הראשונה מן הקרקעית. טרקטור שפינה חול מאתר הספי־נה הראשונה, חשף מתחת לפני השטח את הספינה הנוספת. בינתיים נתגלו רק כמה חל־קים של הספינה השניה, וביניהם לוחות עץ ומסמרים.

המימצא החדש עורר התרגשות רבה בקרב החוקרים בשטח. המומחה הבינלאומי מטקס־אס לספינות עתיקות פרופ' ריצ'רד סטפי, הציע שלא לעסוק בחשיפת הספינה השניה, כל עוד לא ישלם הטיפול בראשונה.

פרופ' סטפי אמר, כי מעולם לא תיאר לעצמו שימצאו בכינרת ספינות הבנויות בצורה מסיורית כל־כך. הוא גם אמר, כי מצב השתמרות הספינה מפתיע.

מאות סקרנים ממשיכים להגיע לאתר העבודות וצוותי טלוויזיה מ־15 מדינות כבר סיקרו את חשיפת הספינה.

בית YAMAHA
כלי זמר
כלים חדשים במבצע הכרות
אספקה מיידית
תשלומים נוחים
פסנתרים חדשים 7⁄4 אוקטבות, 3 פדלים, גובה 108, עם 10 שנות אחריות:
ETERNA 3,993 ש'
YAMAHA 4,972 ש'
אורגן YAMAHA נייד, 4 אוקטבות, סטריאופוני, 12 מקצבים, 12 קולות, SUSTAIN, VARIATION DUET ועוד. רק 291 ש'.
סט תופים, 5 חלקים, כולל מצילות PAISTE 839 ש'.
מתוך יער הגיטרות:
קלאסית CG90 111 ש'
ספרדית Almeria 144 ש'
חשמלית EG5000 219 ש'
אורגן ביתי ממוחשב GEM-G5RT. פעמיים 3½ אוקטבות, עם תריס, חלילים. 2'-4'-8'-16', פסנתר, אקורדיון, צילו, ויברפון, צימבלו, 20 מקצבים עם Harmony, Sustain, Break ועוד. במבצע רק 1,210 ש'
הגיעו אורגנים ביתיים דגמי 1986, פעמיים 3½ אוקטבות, עם פדל בס ותריס לסגירה מ-4 החברות המוכרות ביותר בעולם ובישראל החל מ-
VISCOUNT 980 ש'
GEM 1,094 ש'
FARFISA 1,250 ש'
YAMAHA 1,407 ש'
אורגן ביתי דיגיטלי VISCOUNT CX-1 פעמיים 3½ אוקטבות, עם תריס לסגירה, 26 מקצבים P.C.M., תבנות מקצבים, חיבור MIDI ועוד. מחיר מבצע רק 1,260 ש'.

סניף ראשי: תל־אביב דיזנגוף סנטר 03-298251	סניף חיפה החלוץ 53 04-664374
סניף ירושלים רח' יפו 68 02-226250	סניף באר־שבע קק"ל 187 057-34533
סניף ירושלים המלך ג'ורג' 10 02-226082	סניף טבריה הרצל 53 053-39583

להשיג גם ב-20 הסוכנויות המורשות ובכל חנויות כלי־זמר.

אוניברסיטת בן־גוריון
ספרים חדשים
מאיר אביזוהר
הציונות הלוחמת
מבוא ליומן בן־גוריון ולזכרונותיו, 1939
„הציונות הלוחמת", מושג שטבע בן־גוריון ערב פרסום הספר הלבן, נועדה להמשיך את אשר שאפה „הציונות הבונה" להשיג מראשית ההתיישבות. המחבר, שהוא חוקר זכרונות בן־גוריון, מבקש להראות בספר זה כי בן־גוריון לא בחל בשימוש מבוקר באמצעים כוחניים במאבק נגד מדיניות הספר הלבן. 157 עמ' + 4 לוחות (מפרסומי המרכז למורשת בן־גוריון. הופק ע"י מוסד ביאליק).
★
אשל באר־שבע
מחקרים במדעי היהדות מוקדשים לזכר נחמיה אלוני ז"ל
בעריכת יעקב בלידשטיין, עלי יסיף ויוסף שלמון, 374 עמ'.
ספרים שהופיעו לאחרונה
אלון גל: דוד בן־גוריון – לקראת מדינה יהודית
ההיערכות המדינית נוכח הספר הלבן ופרוץ מלחמת העולם השניה 1938–1941. י+278+XVII עמ' (מפרסומי המרכז למורשת בן־גוריון. הופק ע"י מוסד ביאליק).
★
עיונים בתכנית החלוקה, 1937–1947
בעריכת ישעיהו פרידמן ומאיר אביזוהר. 288+ XV עמ' (מפרסומי המרכז למורשת בן־גוריון).
להשיג בבתי־המסחר לספרים ובמדור ההפצה של מוסד ביאליק, רח' פועלי צדק 37, ירושלים 91920, ת.ד. 92, טל' 02-710554.

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה למדעי החברה
הקרן למדיניות ציבורית ע"ש יהושע רבינוביץ
ערב עיון
לזכרו של יהושע רבינוביץ
דברי פתיחה: פרופ' יהודה בן־שאול – דקטור האוניברסיטה
דברים לזכרו של יהושע רבינוביץ ז"ל
מר ישראל פולק – יו"ר תשלובת פולגת
רב שיח:
„בלכלת ישראל לקראת ייצוב או סחרור נוסף? מנסיונו של שרי האוצר"
הרצאת פתיחה: מר יצחק מודעי – שר האוצר
משתתפים בדיון:
מר יורם ארידור – חבר כנסת
מר יגאל הורביץ – שר
מר יגאל כהן־אורגד – חבר כנסת
דברי סיכום:
פרופ' חיים בן־שחר – הקתדרה המיוחדת למדיניות כלכלית
מנחה: פרופ' אסף רזין – דיקאן הפקולטה למדעי החברה
יום ראשון, י"ד אדר א' תשמ"ו, 23.2.86, שעה 18.00, אודיטוריום בר־שירה, קרית האוניברסיטה, רמת־אביב.
הציבור מוזמן – כניסה דרך שער 4

קריאה לעזרה להצלת ראיה !!!

אבי, סיגלית ועליזה, שלשה ילדי משפחה אחת הסובלים ממחלת עינים נדירה זקוקים לניתוח דחוף להצלת ראייתם. ניתוח זה ניתן לבצע אך ורק בארה"ב. הנסיעה למטרה זו אושרה ע"י הועדה המיוחדת במשרד הבריאות והומלצה ע"י רופאי עינים מומחים.

עלות הוצאות ניתוח זה לשלשת הילדים גבוהה ביותר ואין בכח המשפחה וידידיה לכסות סכומים אלו.

ועדה ציבורית מיוחדת בחסות „בית חינוך עיוורים" בירושלים, המשתתף בחלק מההוצאות פונה לציבור הרחב לתרום בעין יפה למטרה חשובה ודחופה זו.

את התרומות נא להפקיד בחשבון מיוחד בבנק המזרחי המאוחד סניף גבעת שאול בירושלים מס. 175555 או בבנק הדואר חשבון מס. 4-20600-6 ע"ש „הצלת ראיה" – בחסות בית חינוך עיוורים ירושלים.

הרב אביעזר בורשטיין – יו"ר הנהלת בית חינוך עיוורים
בכור מכלוף – יו"ר אגודת העורים בישראל
יוסף לורברבוים – ירושלים
נתן מזל – ירושלים

אנו מצטרפים לקריאה זו וכל המסייע למטרה הקדושה יתברך שיסייעו לו מן השמים ויקויים בכם והסירותי מחלה מקרבך. אב"ד.

מרן הגאון רבי מרדכי אליהו שליט"א – הראשון לציון, הרב הראשי לישראל
מרן הגאון רבי אברהם כהנא שפירא שליט"א – הרב הראשי לישראל, נשיא בית הדין הרבני העליון
מרן הגאון רבי עובדיה יוסף שליט"א – נשיא מועצת חכמי התורה
הגאון רבי יצחק קוליץ שליט"א והגאון רבי שלום משאש שליט"א – הרב הראשי ואב"ד ירושלים והרב הראשי ואב"ד ירושלים

טיולים לחרמון? עם „מועדון מטיילי מעריב" ★ טל. 03-439207

בית אבות
מעון ירחמיאל
טיפול אינדווידואלי
★ ★ ★
רמת־גן, רח' ראש פינה 32, טל. 742113

אגדות ומעשיות בעולם החיות
סמינר למבוגרים ומשפחות עם ילדים בגיל 12 ומעלה
פגישה ראשונה (מתוך שבע) 26.2.86 שעה 15.00 גן זואולוגי אבו כביר, תל-אביב

פרטים: טל. 03-382501
החברה להגנת הטבע

שטיינר
50% הנחה על כל מלאי החורף של מוצרי שטיינר.
20%–40% הנחה על מוצרי „ז'אן פיליפ"
בחנויות המפעל!
ת"א: לבנדה 30, מונטיפיורי 36.
פ"ת: חיים עוזר 4.
פתוח במוצ"ש בסניף מונטיפיורי 36 בלבד מ־19.15

הלוואות לשכירים
נוחות ומיידיות
„עודד" – מימון להשקעות, טל' 03-768438

בנק ישראל
הודעה על תוצאות מכרז
ביום 20.2.86 הוצעה לציבור סדרה 4202 ד' של אגרות חוב צמודות למדד באמצעות מכרז.
מדד המכירה נקבע ל־85% מהשווי הנקוב
הזמנות במחירים הגבוהים ממחיר המכירה סופקו במלואן.
הזמנות במחיר המכירה סופקו בחלקן בשיעור של 69.00 אחוזים מההזמנה.
סה"כ הכמות שנמכרה 10 מיליון שקלים חדשים.

בגדי עור ופרוות בהנחות גדולות
ז'קטים ■ מעילים ■ תיקים
■ פרוות ■ מכנסיים ■ חצאיות ■ חגורות
פתוח במוצאי שבת
Victory – אופנת עור בע"מ
מציאות מכל מוצר
הקישון 16, בני־ברק (ליד הקניון) טל. 03-708030
פתוח רצוף מ־7.00–18.00.
יום ו' 7.00–13.00.

מבצע ענק
במוצ"ש 22.2.86
במשביר לצרכן
הנחות נוספות בסוף מכירת סוף העונה
ראה פרטים בחוברת סופשבוע עמוד 47
במוצ"ש בלבד!

מעריב
של שבת
יום ו' י"ב באדר א' תשמ"ו 21.2.86

14 „צמיחה עכשיו"
15 ראיון עם שצ'רנסקי
16 מפעלים פושטים יד
17 יעל ויצחק מוריץ
18 למה הם מתאבדים
19 דו"ח אברמוביץ'
20 חומייני בשערי בצרה
24 סאטירה
25 ספרות

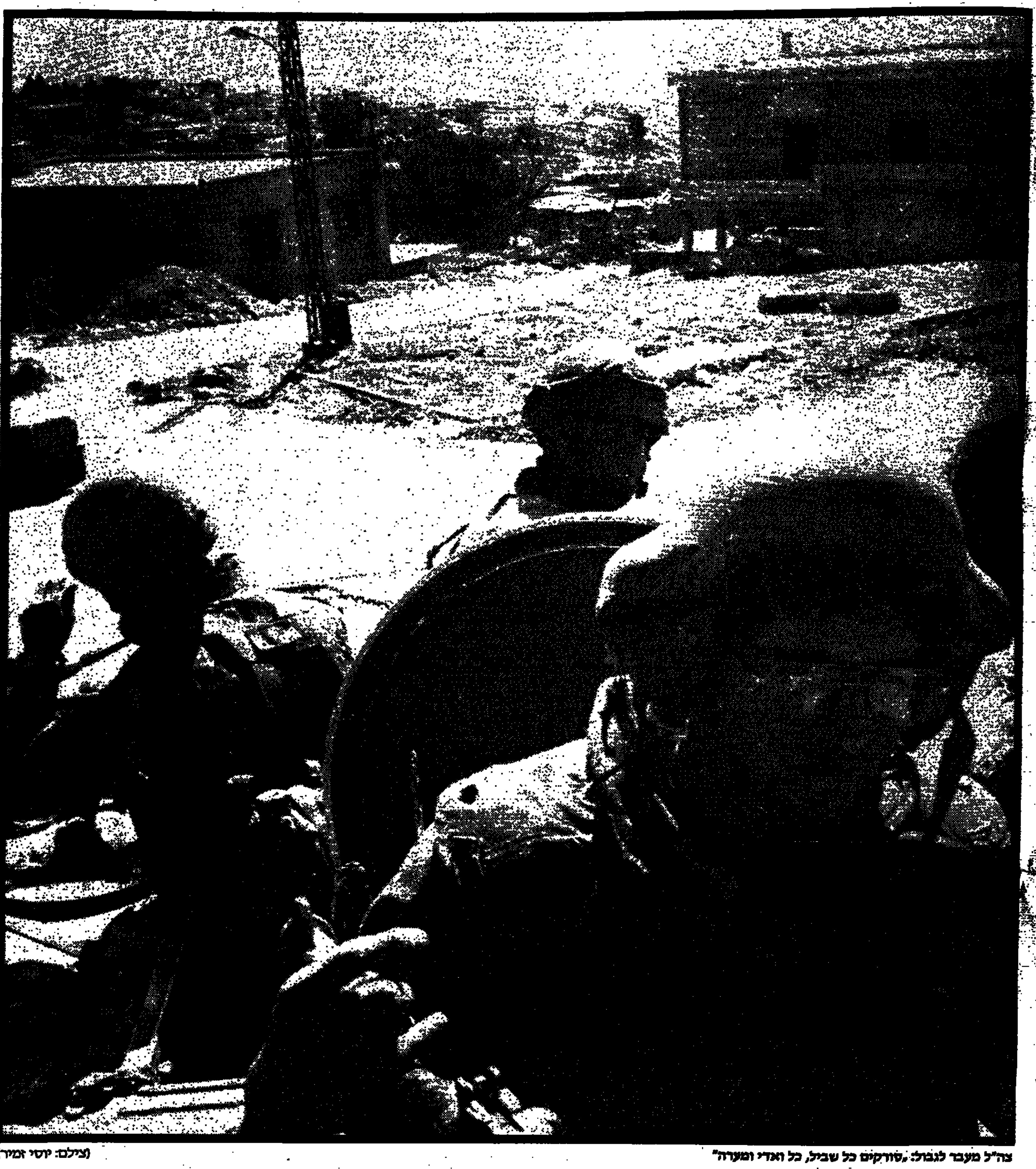

צה"ל מעבר לגבול: „סורקים כל שביל, כל ואדי ומערה" (צילם: יוסי זמיר)

עם חיילי צה"ל מעבר לאיזור הבטחון

מאת יוסף ולטר,
סופרו הצבאי של „מעריב"

במרכז הכפר השיעי ביר סלאסל, כעשרה קילומטרים מעבר לקו איזור הבטחון בדרום לבנון, התגודדה קבוצת נשים וצפתה בחיילי צה"ל שעסקו בסריקות מבית לבית. בתוך כך פרצו החיילים בפטישים כבדים את המנעולים בפתחי החנויות.

בתי העסק בכפר היו סגורים אתמול. הרחובות כמעט ריקים מאדם. כמה אנשי אר"מ מכוח פיג'י, ישבו בעמדה שליד המיסגד. הם החליפו הלצות עם החיילים. בכלל, היו אדישים למתרחש.

הכפר ביר סלאסל שוכן בלבו של איזור שיעי. מכאן עברו, מן הסתם, המחבלים שבאו מן הצפון, כדי להסמין את המארב לכוח צה"ל וצבא דרום לבנון ביום שני, שהסתיים בחטיפתם של יוסי פינק ורמי אלשיך.

את תוצאותיה של התקרית הזו חשים תושבי הכפר הזה על בשרם. כבר בתחילת השבוע, כאשר חצה צה"ל את גבול איזור הבטחון והטיל סגר על עשרות כפרים בחיפושים אחרי שני החיילים, ברחו רבים מן הגברים. מן הסתם היתה מאחוריהם קופת-שרצים. החיים בכפר זה, כמו בכפרים האחרים באיזור, משותקים.

אחת מנשות הכפר מתלוננת שחיילים הפכו את ביתה. „בעלי שוכב חולה בביירות. בני ברח אתמול. כל הגברים ברחו מכאן. הכפר הזה שייך לאירגון אמל. אנחנו לא יודעים כלום על מה שקרה בבית יהון", היא מקוננת.

החיילים עושים את מלאכתם במיומנות. חלקם רכשו נסיון בעבר, כאשר פעל צה"ל באיזורים אלה במסגרת מיבצעות „היד החזקה". פועלים בהחלטיות אך משתדלים שלא לפגוע ברכוש וכבודם של אנשים. עוברים מבית לבית, מחנות לחנות, בודקים כל חפץ.

זה ארבעה ימים הם סורקים את השטח. בתוך מוסך שדלתו נפרצה זה עתה מגלים החיילים מכונית פרטית עם בלוני גז בתא המטען. בודקים את הרכב בקפידה רבה. לא פוסחים על שום פריט. „החיפושים נערכים בכל מקום בכפר ומחוצה לו", אומר אבי שטובל מתל-אביב. „המטרה היא למצוא את שני החיילים. אנחנו מחפשים רמזים – בגדים מוכתמים בדם, נשק, כל דבר שעשוי לתת לנו קצה-חוט אשר יעלה אותנו על עקבותיהם של חברינו החטופים".

הכפר ביר סלאסל הוא אחד מבין כעשרים כפרים שמעבר לאיזור הבטחון שכוחות מתוגברים של צה"ל סרקו בהם אתמול. בכל כפר רוכזו הגברים לחקירה. מי שנמצא כי אינו קשור בפעילות

> **במרכז הכפר השיעי ביר-סלאסל, כ-10 ק"מ מעבר לאיזור הבטחון, צפתה קבוצת נשים בחיילי צה"ל שסרקו בית אחר בית ◻ בתי העסק היו סגורים, הרחובות ריקים מאדם ◻ „אנחנו מחפשים רמזים – בגדים, נשק, כל דבר שעשוי לתת לנו קצה-חוט שיעלה אותנו על עקבות חברינו החטופים"**

מחבלים – שוחרר. האחרים נכבלו והובלו להמשך החקירה.

ח., סגן מפקד הכוח המופקד על הסריקות, אומר כי הסריקות נערכות על פי שני קווים מנחים: לוודא שהמחבלים לא יצליחו לחמוק אם הם עדיין שוהים באיזור. למצוא את החיילים החטופים.

מפקדת הכוח מתעלמת מן העדויות שמקורן בביירות כאילו אחד משני החטופים הוצא להורג. קיים שמץ של סיכוי – יימשכו הסריקות והחיפושים, בלי הגבלה של זמן. אומר המפקד: „הכוחות פועלים על פי ידיעות מודיעיניות. בודקים כל שביר מידע, סורקים כל שביל, כל ואדי ומערה. לא משאירים אבן על אבן. עד כה הביאה הפעילות הזאת לחשיפתן של התארגנויות עויינות וכמויות של כלי נשק ותבלה. מעבר לכך אנו מקווים לטוב".

בפעילות בכפרים שבתוך איזור הבטחון ומצפון לו, נאלץ צה"ל לפסוע על בהונות. המצב עדין ומורכב. מצד אחד, חייב צה"ל לפעול במהירות ובנחרצות כדי לנסות ולמנוע בריחתם של המחבלים צפונה ולמצות כל שמץ של סיכוי למצוא את שני החיילים החטופים. בצד זה, מבקש צה"ל להעביר לאוכלוסיה מסר ברור שכל הסגרים, הסריקות, המעצרים והחקירות היו נמנעים אילמלא התקרית ליד בית יהון. אם האוכלוסיה מבקשת לחיות בשקט ובבטחה עליה להקיא מקרבה את הגורמים הקיצוניים המבקשים לפורר את רצועת הבטחון.

אך צה"ל גם דואג להמשך התקין של היחסים עם האוכלוסיה המקומית. צה"ל מקפיד איפוא לפעול רק במקומות שבהם קיים סיכוי למצוא את המחבלים. גם במקומות אלה פועלים הכוחות בהקפדה שלא לפגוע ברכוש ובאדם. בעיקר לא בחפים מפשע.

גורמים בכירים בצה"ל מודים כי המארב שהוצב ביום שני ליד בית יהון נעשה בצורה מקצועית ומתוחכמת. כל הדרכים מובילות לאירגון השיעי הקיצוני „חיזבאללה". אף שאין השערה זו ודאית, אין הגורמים הצבאיים מוציאים מכלל אפשרות שדמשק בוחשה כאן בקלחת.

בין דמשק לאירגון חיזבאללה קיימים יחסים דו-משמעיים, כמו גם היחסים בין סוריה לאיראן. להלכה, סוריה ואיראן הן בעלות-ברית בזירה האיזורית. למעשה, נתגלו בין שתי המדינות מחלוקות רבות ובתוכן בשאלת לבנון. טהראן חותרת להשתלט על העדה השיעית והיא עושה זאת בזירה זו תחת המנהיגות הנוכחית של „אמל". חומייני רואה לנגד עיניו איש „חיזבאללה" עומד בראש תנועת „אמל" ברבות הימים. האיש של דמשק בקרב העדה השיעית הוא נביה ברי.

במערכת הבטחון מדגישים כי יש לעשות הבחנה ברורה בין יחסו של צה"ל לאירגון „חיזבאללה" לבין יחסו לאירגון „אמל". אמר אתמול גורם בטחוני בכיר: „עם אירגון אמל אין לנו עניין להתעסק. ועם חיזבאללה אנחנו חייבים להתעסק. השיעים הקיצוניים ועמם אירגוני השמאל הנאצריסטיים רוצים לגרור את אמל לפעילות נגד ישראל.

„תנועת אמל נמנעת לפי שעה מלפעול נגד צה"ל ונגד ישראל ומסתפקת במאמץ לפורר את רצועת הבטחון. נביה ברי נמצא בין הפטיש לסדן. נסיון העבר הוכיח לו שאם הוא נוקט בקו קיצוני, פועל צה"ל נגד האוכלוסיה המקומית. אז באים אליו הכפריים ומבקשים פתרונות שאין בידו להציע. מצב כזה עלול לשמוט מתחתיו את השליטה.

„פה ושם אנו רואים ניצנים של שיתוף פעולה בין אנשי אמל לבין חיזבאללה. ישראל עושה בימים אלה מאמץ להבהיר לתנועת אמל שאין לה עניין בהתמודדות עם התנועה ועם העדה השיעית בכלל. המסר שלנו הוא שאלמלא היתה מתרחשת התקרית, הם לא היו מביאים על עצמם את הצרה הזו".

לדעתו, יש צורך בלחץ אינטנסיווי של צה"ל על הכפרים השיעים. הוא סבור שלחץ כזה עשוי להוליד לחץ נגדי של האוכלוסיה המקומית על אירגון „חיזבאללה". האוכלוסיה תדחה מקירבה את הגורמים הקיצוניים נוכח תגובה חריפה של ישראל.

אלוף פיקוד הצפון, האלוף אורי אור, אמר אתמול כי מבחינתה של ישראל אין הגבלה של זמן לחיפושים. גם אין הגבלה עד היכן יתקדם צה"ל בנסיון למצוא את שני החטופים.

מכון מורשת

מירוץ נגד הזמן

מאת מנחם רהט

תחושה של מלחמה נגד הזמן אפפה בימים האחרונים את חיילי צה"ל המשתתפים במבצע הסריקות הגדול ביותר בתולדות המדינה – ומתנהל מחוץ לגבולותיה.

„כל שעה שחולפת סתם ככה, בלי תוצאות, מגבירה את החששות", אומר טוראי שלום דדון, שהוזעק עם חבריו מאימון רגוע במרכז הארץ, לתגבר את הכוחות הסורקים אחר יוסי פינק ורמי אלשיך.

המראות הנגלים לעיניו של המסייר בדרום־לבנון, אינם חדשים. עוצמה גדולה של צבא היתה חיזיון של קבע בחבל ארץ זה רק בעבר הקרוב. הכפריים החיים ברצועת הבטחון ומחוצה לה זוכרים היטב את הגייסות הגדולים שהפעיל צה"ל בשטח בימי של"ג. „איך אפשר לשכוח? תמה איבראהים תאלד אסעד, מורה מכפר עינתא שעל גבול רצועת הבטחון.

עם נסיגת צה"ל אל הקו הבינלאומי, כמעט שלא נשמעו עוד חריקת שרשראות הטנקים והנגמ"שים וטירטור מנועיהם של מסוקי התקיפה הדוגים ממעל כבשרים משחרים לטרף. „עכשיו הכל חוזר, בדיוק כמו אז", אומר אנטואן עבוד, בן 37, מכפר רומיש.

„כל שעה שחולפת, מגבירה את הדאגות", אומר טוראי שלום דדון, שהוזעק מאימון במרכז הארץ להשתתף בחיפושים בכפרים שבדרום לבנון ◻ קצין בכיר: עד שנהיה משוכנעים שעשינו כל מה שאפשר – נמשיך לחפש

„בוודאי שאתה מבחין במבטי שנאה בעיניים שלהם", אומר טוראי שגיב הלוי מירושלים, שבימי מלחמת של"ג היה עוד תלמיד בתיכון. „רואים את האיבה, אבל גם חשים שהם פוחדים מפנינו. אם זה טוב או לא, לפוליטיקאים פתרונים".

קשה שלא לחוש חמלה לכפריים הללו. הם נתונים לא רק בין פטיש אחד וסדן אחד. עומס הלחצים עליהם ומיגוון הלוחצים, מכבידים על חייהם ומשבשים את כוונותיהם לחיות בשלום ובשלווה.

לבד מלחצי „אמל" ו„חיזבאללה", יש גם לישראל דרישות מדי פעם בפעם. גם צד"ל תובע את שלו מהם וכך המנהיגים בבירות הרחוקה ובצור וצידון הקרובות יותר. לעתים מפעילים לחצים גם פעילים חשאיים של אירגוני המחבלים למיניהם, וגם שליחים מוסווים של המודיעין הסורי. אלה מתחזים לאורחים שלווים ומגיעים בשליחות של קציני אסאד בבעל־בק הרחוקה.

כל גוף כזה מפעיל לחצים, משמיע איומים, מפזר הבטחות מרופדות בכספים ומצפה מן הכפרי הפשוט שיפעל לטובת האינטרסים שלו. „אף אחד לא מוכן להתחשב. כל אחד מבקש שנרקוד לפי המנגינה שלו", אומר ברגע של גילוי־לב מחמוד פעור, בן 26, שיעי מבינת־ג'בייל, עיירת המסחר המרכזית בגיזרה שבה נחטפו רמי אלשיך ויוסי פינק.

„אנחנו ממש יוצאים משוגעים מכל הלחצים האלה", הוא מוסיף, „רק אללה יודע מה אנחנו באמת צריכים לעשות. אם נרים יד על ישראל, צה"ל או צד"ל, אנחנו נשלם בסוף מחיר גבוה. אם נשב בשקט, יוקיעו אותנו כבוגדי־הדת של 'חיזבאללה', ושאר המנהיגים הקיצוניים שלנו, מצור בדרום ועד ביירות בצפון. ויש גם כאלה שלא מסתפקים בהזעקה מילולית וגובים מחיר של ממש תמורת הסרבנות לשרת אותם. בקיצור: מי שחושב שאנחנו חיים פה בגן עדן, טועה טעות מרה".

בחוץ, בשדות המוקפים בקרני שמש, תחת רקיע כחלחל וזייכני, יש רגעים שנדמה שזהו באמת גן־עדן. פרחי אביב כבר מציצים מן האדמה, מורדות ההרים מתכסים עלווה ירוקה. עצי הזית העתיקים מנענעים צמרותיהם ברוח קלילה. רועה שיעי חבוש כאפיה שחורה סובב עם צאנו בין טראסות האבן המסודרות על המידרונות. צלילי חלילו נשמעים מרחוק.

אבל, „אתה יכול לנסוע בשלווה, בתוך השקט הזה ובין הנופים המשגעים האלה בלי לחוש שמאחורי הטראסה שלצד הדרך אורבת לך חבורה של מרצחים", אומר סרן עמי. הוא מפקד אחת היחידות המשתתפת בסריקות, שלחם בין הבתים הללו בימי של"ג. „הזהירות, העירנות הגבוהה, העיניים הפקוחות והחשדנות המופלגת חשובים מאוד, פה, בארץ המקוללת הזו".

החייל וילי אמסלם, מבאר־שבע, משתתף בסריקות מאז החלו ביום ב' השבוע. „היינו באימון במרכז הארץ וכשזה קרה, הקפיצו אותנו על אוטובוסים והדרנו צפונה. מאז אנחנו סורקים כל אבן, כל מערה, כל סדק בקרקע וכמובן, כל בית, מהמרתף ועד הגג. יש הנחיות שלא לפגוע בתושבים, אבל ההנחיה החשובה יותר היא שלא להותיר שום בית בלי חיפוש".

כפריים שיעים מול נגמ"שי צה"ל: רק אללה יודע מה אנחנו צריכים לעשות (צילום: מיכאל צרפתי, „במחנה")

הוא דווקא מגלה סיפוק רב נוכח שובם של הכוחות לשטח ומאחל לעצמו ולשאר התושבים בני כפרו בגיזרת דיבל לזכות בנוכחות כזו של צה"ל לא רק במהלך החיפושים אחר שני הנעדרים, כי אם בכל ימות השנה. הנוצרים תושבי רצועת הבטחון, מהווים את רוב מניינו של צבא דרום־לבנון. מסתבר שהם שמחים מאוד לעמוד בקשרים הדוקים עם צה"ל ורואים בכך את פוליסת הביטוח הטובה ביותר שהם יכולים לרכוש בשוק הלבנוני.

הכפריים השיעים אינם מאושרים כל כך מנוכחותה של עוצמה ישראלית כה גדולה במקומותיהם. קציני צה"ל אמנם מבטיחים להם כי לא יאונה כל רע למי שאינו מסייע לפעילות עוינת. הם אולי גם משוכנעים בתוך תוכם, כי זוהי באמת ובתמים מדיניותה של ישראל כלפיהם. אך הם נתונים ללחצים גוברים של „אמל" המתון יחסית מזה, וקנאי „חיזבאללה" מזה. אלה תובעים מהם, „בשם אללה", לפעול נגד „הכופרים הציונים".

השפעתם ניכרת. ככל שמצפינים מקו הגבול עם ישראל, חשים בכפרים השיעים במגמת עליה ב„עקומת השנאה" נגד ישראל. השנאה לא תמיד מבוססת על ההיגיון. לא כל מי שמפגין מבט זועם כלפי חיילי צה"ל ניזוק אי פעם בידיהם.

וילי וחבריו כמעט שלא עצמו עין מאז הגיעו לדרום לבנון. זיפי זקנם מגודלים, מדיהם מאובקים ועיניהם אדומות מחוסר שינה. החיים בתנאי שדה אינם מכבידים במיוחד על החיילים. „אנחנו כבר רגילים לזה. הרי רק עכשיו באנו מאימון בתנאי שדה", אומר שלום דדון, המתרוצץ כחגור־קרב כבד בין הסלעים וסורק שוב ושוב כל פיסת קרקע. „חוץ מזה, יש לנו הרבה מוטיבציה לגלות אותם. אנחנו יודעים שהפעם לא מדובר בשהייה ארוכה בשטח. הפעם זו משימה מוגדרת. ברגע שתסתיים – אנחנו עדיין מקווים שבהצלחה – יוצאים מהשטח".

בינתיים, אף אחד אינו יודע מתי זה יקרה. בכל כמה שעות מגיעים אלוף הפיקוד והרמטכ"ל, מתעדכנים במצב באזור הסריקות, מתייעצים ומחליטים: היכן להגביר את קצב החיפושים.

„המצב נזיל", אומר קצין בכיר בגיזרה. „מדי פעם בפעם משתנות הנחיות. אבל דבר אחד ברור. עד שנהיה משוכנעים שעשינו כל מה שרק ניתן ושלא חסכנו שום מאמץ, או עד שיתברר שהאנשים כבר נמצאים מחוץ לאזור שבשליטתנו – נמשיך לחפש. כל השקעה כדאית בענין הזה".

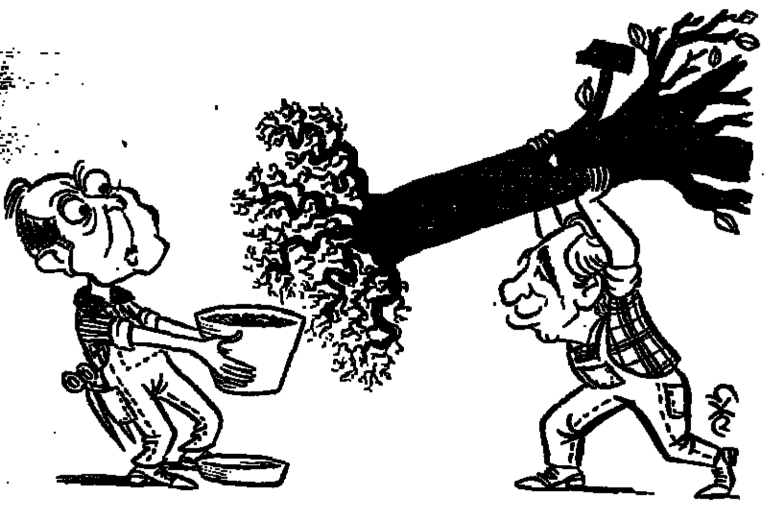

את „משבר הצמיחה" מסביר שר האוצר: הזמן דוחק לפרס, בסולל־בונה משלמים משכורות בין ה־8 ל־10 בחודש ואין כסף בקופה ◻ מקור בכיר במערך: פרס לא מתכוון לפגוע ברוטאציה, אבל לא תהיה רוטאציה אם לא יסודרו העניינים האלה

מודעי: אומרים „צמיחה" ומתכוונים לסולל־בונה

מאת יוסף חריף

ביום רביעי השבוע שוחח ראש הממשלה, שמעון פרס, טלפונית עם פרופ' מיכאל ברונו השוהה בלונדון. נושא השיחה היה „הצמיחה", המאיימת על שלימות הממשלה.

חשוב היה לפרס לסלק אי־הבנות עם פרופ' ברונו, מיוזמיה של תכנית ההבראה הכלכלית. ברונו, שזכה מפי ראש הממשלה למירב השבחים, התייצב לצדו של מודעי.

ככל הידוע, ניסה פרס לשכנע את ברונו בשיחה הטלפונית, שאין הכוונה לפרוץ את התקציב או להדפיס כסף ולהזרימו לצרכי צמיחה. הכוונה – למצוא לתכלית זו מקורות מימון מתוך התקציב.

אילו היה משנה הפרופ' ברונו את דעתו, מן הסתם היינו שומעים על כך אחרי השיחה הטלפונית. אך ככל הידוע – בהסתמך על ההשגות שהעלה ברונו בהתכתבות שלו עם שר האוצר – הוא גורס שצמיחה אפקטיווית לא תבוא רק מהזרמה. הראייה, אומר ברונו, בכל „שנות השפע" לא היתה צמיחה.

עד כאן ההלכה. חזקה שגם ראש הממשלה שהתייצב לפני כשבוע ימים בראש התובעים „צמיחה מיד", יודע אותה. אך המציאות היא שאין המערך ופרס בראשו יכולים להשלים עם התמוטטות מפעלים כגון סולל־בונה, קופת־חולים, כור, חקלאות (קרי: קיבוצים ומושבים).

אפשר שמן הבחינה העיונית יכול ראש הממשלה להצדיק את ברונו ומודעי. אבל צרכי החיים חזקים יותר. גם הזמן דוחק. ואין הכוונה לזמן שנותר עד למועד הרוטאציה, באוקטובר.

נכון שמפלגת העבודה לא תוותר על „הצמיחה". אפשרית, איפוא, הידרדרות עד כדי משבר של ממש וממילא התנכרות לרוטאציה והליכה לבחירות. אבל לא זו המטרה המידית שהציבה לעצמה צמרת מפלגת העבודה. היא יודעת כי מהלך כזה, שיש בו משום סיכון תכנית ההבראה הכלכלית, עלול גם לעלות לה במחיר כבד בבחירות.

אם בכל זאת יזמה מפלגת העבודה את אווירת המשבר, לא היתה לה, ככל הנראה, להערכתה, ברירה אחרת. יש סימנים שאווירת המשבר הזאת היתה מתוכננת.

מה שהוביל לגידופים הדדיים בין שרי המערך והליכוד בישיבת הממשלה השבוע ולהוקעתו של שר האוצר, יצחק מודעי, החל מתגלגל מאז חזר ראש הממשלה מהופעה בחיפה ויצא לפתע בהכרזה נגד מי „שהתאהבו בקיצוצים" במקום שיתחילו בצמיחה.

זו לא היתה פליטת־פה. חדי־אוזן יכלו להבחין מיד שיש פה משהו חריג: מי הם שהתאהבו בקיצוצים? הלא זמן קצר לפני כן עדיין ניצב פרס בשורה הראשונה של מי שביקשו לשכנע שמוכרחים לקצץ.

תמיהה נוספת: מה פתאום החל ראש הממשלה דוחק בעניין הצמיחה, שמוכרחים להתחיל בה מיד. הלא על סדר יומה של הממשלה מונחת תכנית הצמיחה של השר לעניני כלכלה, גד יעקבי. מי מנע ממנו להתחיל בדיון מעשי בה?

אין זה סוף התמיהות: לפני כעשרה ימים שוחח פרס עם מודעי והציע לו להקים ועדה משותפת לטיפול בנושא הצמיחה, לרבות הקמת „קרן צמיחה". שר האוצר השיב: ברצון, אני מוכן. למה לא קמה הוועדה הזאת?

באותו ערב צלצל פרס לממלא מקום ראש הממשלה, יצחק שמיר, באותו ענין ודיבר עמו על הצורך בהידברות מערך־ליכוד על כל „המפעלים הבעייתיים". שמיר לא התנגד. אבל ישיבה משותפת כזאת לא זומנה.

לפתע, יוצא ראש הממשלה בהתפרצות, באיזכור שבע שנות הליכוד, שהותירו את הקופה הלאומית מדולדלת. גם ייסר פה ושם בשבט לשונו את שר האוצר שרק תמול־שלשום צעד עמו שלוב־זרוע, בעוד עמיתיו מורים־מחזיקים אחריו שאין להם אמון במודעי.

הדבר היה תמוה במיוחד, מפני שאין זה ממנהגו של פרס לפגוע בשותפיו. יתרה מזו, תמיד ידע לנסוך אווירה רגועה בישיבות הממשלה. כאשר שרי המערך תקפו את עמיתיהם מן הליכוד, פרס הוא שביקש מהם להימנע מכך והרגיע את שני הצדדים במילות נועם.

אם כן, קרה משהו.

לשר האוצר יש רק הסבר אחד: הזמן דוחק לראש הממשלה. הוא פתח במערכה בסוף החודש שעבר מפני שבסולל־בונה משלמים משכורות בין ה־8 ל־10 בחודש ולא היה כסף בקופה. בקופת־חולים משלמים ב־7 בחודש ולא היה כסף בקופה. בערך באותו זמן ביקר פרס בתק"ם בדרום ועלו עליו שם קשות. איך אני יודע? עובדה, הוא פנה אלי ודיבר אתי על הצורך להסדיר חובות על פי פניות אינדיווידואליות.

מודעי אומר, שלא דחה בעקרון את פנייתו של ראש הממשלה, אלא אמר – כך גילה לעמיתיו – „בוא ונמצא פתרון לסיוע זה". מכאן, הוסיף מודעי, שלפנינו ענין פוליטי המכוסה בנימוק כלכלי. פרס, אמר מודעי, מדבר על הצורך לסייע למפעלים כושלים, לחקלאות ולעיירות־פיתוח וכוונתו היא לסולל־בונה, לקופת־חולים ולכור.

שלא תהיה טעות, אמר עוד שר האוצר, אני מוכן לסייע למצוא פתרון לקשיים של כל גורם יצרני במשק, בלא לבדוק את זהותו הפוליטית. אבל אי־אפשר לבוא בשם הצמיחה המיידית ולתבוע הזרמת מאות מליוני דולארים ולא להניח לסיים את הטיפול המסודר.

על פי המספרים של האוצר מגיע גרעונה המצטבר של קופת־חולים ל־270 מליון דולאר. של סולל־בונה ל־350 מליון דולאר. ושל הקיבוצים, למאות מליוני דולארים. לטענת שר האוצר לא היתה המדינה אדישה כלפי גורמים אלה: הוקמה ועדה המטפלת בעניינו של סולל־בונה. ועדה אחרת, בראשותו של יעקב גדיש, שהיה הממונה על התקציבים באוצר, מטפלת בבעיית קופת־חולים. הוועדות טרם סיימו עבודתן. למה, אם כן, שאל מודעי, מסתערים על האוצר כבר עכשיו?

לא זה בלבד, אלא שבמהלך השבוע – עוד לפני שנתכנסו אתמול מוסדות מפלגת העבודה לדון במצב – נמסר שראש הממשלה שוקל אם לקיים ביום א', מחרתיים, את ישיבתה השבועית של הממשלה כרגיל, או לדחותה עד לבירור היסודי מערך־ליכוד בענין הצמיחה.

כששמע על כך יצחק שמיר הגיב: זה נסיון ליצור משבר. מה פתאום אין קוראים ישיבת ממשלה? דבר כזה עוד לא קרה. ברור שזה לחץ, או איום. זה אופייני, אולי, לדרך המחשבה של המערך: אתם רוצים ברוטאציה – תשלמו.

ואמנם, מקור בכיר ומהימן במפלגת העבודה הסביר: שמעון פרס חשב שבלי ליצור אווירת משבר, לא ייצא דבר. אפשר לשבת ליד השולחן בממשלה ובוועדות שרים „באווירה טובה", אבל אין כל סיכוי לפתור את הענין. לדעת אותו מקור, לא נתכוון פרס להתנכר להסכם הרוטאציה. אך לדבריו צריך להיות ברור, שבלי שיסודרו העניינים האלה, לא תהיה רוטאציה. מפלגת העבודה אינה יכולה לוותר עליהם.

„ענינים", אמר. לפחות חלק מצמרת המערך נמנע מלקרוא לילד בשמו. אבל אין זו בושה. סולל־בונה הקיבוצים וקופת־חולים בהחלט ראויים שהמדינה תעמוד להם בעת צרתם. גם מודעי הרי אמר לראש הממשלה שהוא מוכן לסייע במציאת פתרון.

אם כך, לא היתה צריכה להיות מחלוקת. כל מה שצריך לעשות הוא לשבת ולדון ב„ענינים".

בכל זאת, יש „הגיון" בטיעוניו של כל צד.

אומר מקור בכיר במערך המבקש להישאר בעילום שם: אם לא יסודרו העניינים עכשיו, הם לא יסודרו. ככל שנתקרב למועד הרוטאציה יהיה המצב קשה יותר מבחינתו של המערך. לא נוכל להסכים למצב שנהיה תלויים רק בהם.

זו גם הסיבה מדוע חשב פרס על דחיית ישיבת הממשלה עד לאחר הבירור היסודי ליכוד־מערך. „הוא פשוט משוכנע, כי זה לא יילך בדרך אחרת", אמר אותו מקור. „לא תהיה רוטאציה אם לא יהיה הסדר במשק", סיכם.

לשר האוצר יש הערכה משלו: המערך יכול היה לחכות לסיום עבודת הוועדות המטפלות בענין סולל־בונה וקופת־חולים. אך הוא לא רוצה לחכות לוועדות, כי הוא מעריך שכל ועדה ציבורית אחראית לא תמליץ שהממשלה תיתן את כל הכסף החסר. טבעי, שימליצו שחלק תיתן הממשלה, בחלק יצטרך לשאת העסק עצמו (פיטורים והתייעלות) ובחלק – ההסתדרות. אבל הם רוצים שהממשלה תישא בכל, אמר מודעי.

מי שהחליט על המהלך הטאקטי הזה במערך סבר, כי „דרושים מהלכים שיש עמם מידה מסויימת של הסתכנות".

כוונתו היתה להסתכנות בפירוק הממשלה. נראה, כי סכנה רבה יותר אורבת למשק, אם תתממש הסכנה הראשונה, שאחת משמעה: בחירות חדשות.

בפיקוח משרד החינוך והתרבות

להצליח בבגרות

בפיקוח משרד החינוך והתרבות

בת"א: עברנו מבנין גמנסיה הרצליה לביה"ס תיכון חדש!!

פתיחת כיתות ב־23.2.86

נמשכת ההרשמה לכיתות בוקר וערב למועד יוני 1986 לכל המקצועות כולל: מתמטיקה ופיזיקה מורחבת * ביולוגיה * הכנה לטכניון * בחינות פסיכומטריות

רק באולפן לבגרות בהנהלת אינג'. א. לחמן (מחבר הספרים):

1. לימוד עד להצלחה בבחינה, או החזר שכר לימוד במקרה של כשלון; 2. 87% מהתלמידים עברו את בחינת הבגרות במתמטיקה בהצלחה; 3. מורים מעולים בכיתות קטנות, (כיתות בוקר וערב). 4. מלמדים את כל החומר הדרוש לבחינה כך שלא נדרש ידע מוקדם; 5. מכונית חדשה תוגרל מדי שנה בין התלמידים שיכינו 80% משעורי הבית.

ורד אשואל (בתמונה): "הקורסים באולפן לבגרות ברמה גבוהה מאד. אני מאד מרוצה". גב' אבידר (אם לתלמיד שמינית): לאחר הקורס הפך בני לאדם אחר, לא זו בלבד שהוא מתמצא היטב בחומר, אלא שקיבל בטחון עצמי שכמעט אין להכירו.

ההרשמה: תל־אביב: רח' דרך חיפה 81 (בי"ס תיכון חדש חדר 7), טלפון: 461106, 03-460618.
ירושלים: רח' המלך ג'ורג' 16 טל' 222375, 02-222340.
חיפה: רח' יל"ג 3 (בית ליגת נשים) ליד קולנוע "רון", טל' 04-667411, 04-641040.
באר שבע: בניין העצמאות, רח' העצמאות 40, קומה 6, טל' 057-71690, 73146. מיזוג אויר מלא בכיתות.
ראש העין: פרוייקט שיקום השכונות, טל' 03-9369459.

אליהו חבוה (בתמונה): "מ־6 בתיכון ל־10 באולפן לבגרות בפיזיקה 5 יחידות".

האולפן לבגרות

בית ספר ערב לאקסטרנים ותלמידי תיכון בהנהלת אינג' א. לחמן מחבר הספרים

אורנית

מיהו יהודי על־פי שצ'רנסקי

ברור לשצ'רנסקי שיש לפניו שאלות רבות שעליהן הוא חייב להשיב – לעצמו, קודם כל □ הוא יהודי־בדרך־אל־עצמו □ בשנות ענותו היה יהודי־מתוך־אינסטינקט, עכשיו עליו ללמוד להיות יהודי־מתוך־תודעה

מאת שמואל שניצר

נתן (אנטולי) שצ'רנסקי הוא ציוני. הוא גם לוחם למען זכויות האדם. יש אנשים – גם בתוך המחנה הקטן של האקטיוויסטים הציוניים – שאינם מאמינים כי שני הדברים עולים בקנה אחד. לדעתם, ההתייצבות במחנה החולקים על המשטר (דיסידנטים בלע"ז) גורמת נזק לתנועת העליה, שהיא תנועה של יהודים בלבד ודורשי ציון בלבד.

> **„אין לי היום אותן אמביציות מדעיות שהיו לי בימי לימודי □ אני יודע שחלפו שנים מאז והייתי מנותק מן המתימטיקה □ ארצה לקרוא כל מה שהופיע בשנים הללו ולמלא את מה שהחסרתי"**

נתן שצ'רנסקי איננו רואה כאן כל סתירה או ניגוד. אדרבה, כיוון שאדם משתחרר מן השעבוד החמור ביותר של המשטר הטוטאליטרי הסובייטי, מן הצורך לחיות עם מערכת של פשרות מוסריות בלתי־פוסקות, והוא נעשה בן חורין להשמיע את האמתות שלו, שוב איננו יכול שלא ליישמן בכל התחומים. באופן טבעי הוא קורא לאינוס המצפון בשמו הנכון; באופן טבעי הוא מגוייס נגד כל כזבי המשטר.

אבל אין כאן, בשביל שצ'רנסקי, עניין של סימטריה. יהדותו מכתיבה פתרונות אחרים, שאינם קיימים בשביל מי שאינם יהודים. אין הוא סבור שחובה עליו להאבק למען שינוי המשטר בברית־המועצות, או למען האוקראינים ותנועתם הלאומית, או למען הכנסיה הפרבוסלאווית. כציוני הוא רואה חובה לעצמו להתייצב לצד נרדפים אחרים – אנשים כמו סחרוב ושאר הסובלים בשל הסתייגותם מן המשטר. אבל אין שני המאבקים זהים.

אדם כמוהו, שגדל בארץ קומוניסטית, איך נעורה בלבו הזיקה לארץ־ישראל?

שצ'רנסקי צולל לרגע לתוך חוויות הילדות שלו, שבהן טמון לדעתו המפתח להתעוררותו היהודית והציונית. בבית הוריו, שהיו קומוניסטים נאמנים, עמד פסל קטן שתיאר את מאבקו של דוד בגלית. נדמה לו שמקורו היה בגרמניה, ושהוא הגיע לברית־המועצות אחר מלחמת העולם השניה, יחד עם חפצי אמנות שנים שהביאו חיילים סובייטים הביתה. אביו, שלא נתן לו חינוך יהודי כל עיקר, סיפר לו על הפסל הזה ועל משמעותו. ספק אם ידע אילו תחושות ורעיונות הוא שותל בנפשו של הנער בן החמש. ודאי שלא יכול להעלות על הדעת שיום יבוא ואנטולי הקטן יתייצב הוא עצמו למאבק נגד גלית של ימינו, קטן־קומה ומפוחד, אך משוכנע שלא הכוח הגס הוא המכריע במאבקים רעיוניים.

מנבכי העבר הוא דולה עוד סיפור שסיפר לו אביו: המעשה ביוסף ואחיו. האם היה מודע לעובדה שזה הסיפור הראשון בכתבי הקודש על גורלו של יהודי המתענה בבית סוהר זר? ספק רב.

את המשך חינוכו היהודי קיבל שצ'רנסקי מידי אנטישמים למיניהם. משפט הרופאים היהודיים בסוף ימיו של סטאלין הטביע חותם עמוק על ילדותו. הוא זוכר שכאשר מת סטאלין, מירדה אמו בבכי, אך לא משום שהתאבלה על העריץ אלא משום שהיא, כמו הרבה יהודים אחרים, חששה מפוגרומים. וגם זאת הוא זוכר, שאשה יהודיה אחת ספגה סטירה מידי רוסי, שאמר באזניה: „אתם, היהודים, הרגתם אותו!"

זה היה השלב הראשון ביקיצת תודעתו היהודית, והוא מגדיר אותו כיהדות שיסודה באנטישמיות.

לימים, כאשר ברית־המועצות חידשה את היחסים הדיפלומטיים עם ישראל אחר כמה חדשי ניתוק, סיפר לו אביו בפעם הראשונה שיש מדינה של יהודים במזרח התיכון. הסיפור היה „ניטרלי" לחלוטין, ולא היה עמו רמז שיש ליהודי בריה"מ שייכות למדינה הזאת. אלא שהתעניינות התלקחה מאליה. „הרגשתי עניין רב בכל הקורה בישראל". באמצעות תחנת השידור „קול אמריקה" עקב אחר מהלכי מלחמת סיני של 1956 ומה שבא בעקבותיה. את יחסו לישראל באותם ימים הוא מגדיר כאהדה שעדיין אין אתה הזדהות.

שצ'רנסקי נתון ל„מיתקפה" בלתי־פוסקת של אמצעי התקשורת והמראיינים מתחלפים אצלו ללא הפוגה. הוא רגיל לעמוד מול אש צולבת של שאלות בכל תחומי החיים והחוויות המיוחדות של אסיר מצפוני. לפני ישב אצלו שיפלי מ„ניו־יורק טיימס", שרצה לדעת על סוגי הדיסידנטים שאתם נפגש בכלא, על שאיפותיהם ומאבקיהם. שצ'רנסקי הוא מתראיין אידיאלי, גם מקור לארגולה של מידע, גם בעל כושר דיבור ניכר. לעולם אינו מתלונן על עייפות, ואין שאלות שהוא משאירן ללא מענה.

ואולם נדמה שהפלא של שיבתו אל מקור מחצבתו היהודית עוד לא התוודע לו עד הסוף. הוא זוכר תקופה שבה הוא תפס פתאום שכל אורח המחשבה שלו, כל ראיית העולם שלו, שונים מאלה של האנשים הסובייטיים. דומה, גם הוא אינו מבין עדיין איך נעשה לפתע נכרי בארץ שבה נולד וגדל, ואיך נשתרשה בלבו ההרגשה שאין שום דבר משותף לו ולברית־המועצות.

התחושה הזאת של חוסר שייכות גברה במיוחד בעת כיבוש צ'כוסלובקיה בידי צבאות ברית ורשה. אז התבייש בשייכותו לעם המדכאים, וביותר הסתייג מן הנימוק הציני שבו ביקשו להצדיק את הכיבוש: „אנחנו הקרבנו חמישים אלף איש למען שחרורם, והם חושבים שהם יכולים לעשות כטוב בעיניהם".

את שנת 1967 הוא רואה כשנת המפנה הציוני בחייו. מכאן ואילך היה ברור לו שהוא שייך לחברה אנושית אחרת. הוא נפגש עם ציונים אחרים. הוא ניצל כל הזדמנות כדי ללמוד על העם היהודי וארץ ישראל. ב־1972 כבר היה ברור לו שעתידו איננו בברית־המועצות אלא בישראל. זאת היתה השנה שבה השתחרר סופית מן הפשרות המוסריות שלו ונכנס בקונפליקט עם השלטונות הסובייטיים.

האם התהליך הזה שעליו סיפרת נראה בעיניך כהתפתחות טבעית? האם אתה יכול להסביר אותו לעצמך בדרך רציונלית?

השאלה אם נתן שצ'רנסקי הוא אדם מאמין מסקרנת רבים. היא מתקשרת באופן טבעי עם השאלה איך ימצא לשון משותפת עם אביטל, שבשנות המאבק למען שחרורו פיתחה דבקות גמורה ובלתי־מסוייגת באמונה היהודית. האיש שרוי בלבטים, אין בכך ספק. בדרכו חזרה אל זהותו היהודית השפיע מרחפים שעדיין לא ניתח אותם עד הסוף. מול פני לא־יהודים הוא יהודי בלב ונפש. אך האם יהדותו היא רק זהות לאומית? מה שיעור המחוייבות שהיא מטילה עליו?

שצ'רנסקי יודע שאין בפיו תשובה על השאלה אם יקיצת זהותו היהודית יש לה הסבר רציונלי. הוא יודע שלא השכל בלבד מילא כאן תפקיד, אלא גם הרגש. יש לו תיאוריה מסויימת בעניין זה, אך ניכר בו שהוא עוד חש צורך לבחון אותה מכל צדדיה. הוא מאמין שיש איזו מחזוריות בהיסטוריה היהודית, שבה היהדות נחלשת לפרקים על ידי מגמות של טמיעה, אך שבה ומתעוררת לתחיה בשל לחצים חיצוניים ופנימיים.

התיאוריה נותנת תשובה חלקית בלבד: למה, דרך משל, בתנאים שווים של לחץ פנימי וחיצוני, יהודי אחד מתייצב למלחמה נגד הק.ג.ב, ואחר מסכים להיות סוכן־פרובוקטור ולבוא ולמסור עדות שקר במשפטו של היהודי הלוחם? ולמה בארה"ב, בתנאים של נועם וחופש גמור, הטמיעה פושה בלי הפסק, ובברית־המועצות, בתנאים של דיכוי ורדיפה מתחולל רנסאנס יהודי?

„אני משתתף בתהליך היסטורי זה שהוא יחיד במינו והוא אופייני לתולדות העם היהודי, זה התהליך של שיבת יהודי ברית־המועצות אל עמם ואל ארצם ההיסטורית".

מה משמע בעיניך להיות יהודי?

ניסוחו של שצ'רנסקי מפתיע כלשהו. להיות יהודי משמע: להיות חלק מהיסטוריה שתחילתה באברהם, יצחק ויעקב, להיות בן לעם בעל מנטליות מיוחדת, עם נבחר על ידי הקב"ה – לא במובן זה שהוא זוכה בתנאי קיום יותר טובים, אלא במובן זה שמוטלת עליו אחריות להנהיג את שאר העמים. וזוהי בחירה שאין אתה יתרונות, ובכלה התחייבויות.

אתה עמדת זה עתה במבחן קשה, והוכחת שיש בך עוצמה רבה. האם אתה רואה את עצמך בימים הבאים בתפקיד של מנהיגות?

שצ'רנסקי דוחה את הרעיון מכל וכל. „אינני מנהיג. הייתי דוברם של האקטיוויסטים היהודיים בברית־המועצות. אינני רואה את עצמי כמי שמנהיג אחרים. יש חובה אחת המוטלת עלי. רכשתי נסיון רב בהתמודדות עם השלטונות הסובייטיים. למדתי את דרכי הפעולה שלהם ואני יכול לעזור לאחרים העומדים באותה התמודדות, על ידי חשיפת השיטות הסובייטיות. גם אביטל רכשה נסיון רב, ואני סבור שחובה עלינו להעמיד נסיון זה לרשות הממשיכים במאבק".

האם תכתוב ספר על מה שעבר עליך?

„יש עלי לחץ רב שאכתוב ספר כזה. אני ממש נדחף לכתיבה".

כאן מתערבת אביטל כדי להעיד עליו שהוא טוב מאד בכתיבה.

ואילו הם תכניותיך לעתיד הקרוב?

„אין לי היום אותן אמביציות מדעיות שהיו לי בימי לימודי, כשהגעתי להצלחה ניכרת. אני יודע שחלפו שנים מאז, והייתי מנותק מכל מגע עם המתימטיקה. ארצה לקרוא את כל מה שהופיע במרוצת השנים הללו ולמלא את מה שהחסרתי".

אבל לפני כן יש בדעת אביטל ונתן שצ'רנסקי לקחת חופשה מן החשיפה המתמדת לאמצעי התקשורת ולהתלך כזה במקום כלשהו בארץ, שאותו אינם מוכנים לגלות לאיש. „אין לי סודות", אומר נתן. „חיי הם ספר פתוח. וזה הסוד הראשון שלי".

בפניהם של בני הזוג ניכרים סימני מתח שהיה עמם, ככל הנראה, לאורך כל דרך היסורים שלהם בשנות הסבל והגעגועים. אלא שעד כה הצליחו להסתירו היטב. עכשיו, כמדומה, פורץ המתח הכבוש החוצה. השלווה הנפשית עוד ישנה, אך למראית עין בלבד.

> **„אין לי סודות", אומר נתן־אנטולי בראיון ל„מעריב", „חיי הם ספר פתוח" □ דבר אחד אין הוא מוכן לגלות – את המקום שאביטל והוא יסתתרו בו, לנוח מעט מן החשיפה הבלתי־פוסקת □ אנטולי: יש עלי לחץ רב שאכתוב ספר על מה שעבר עלי, אני ממש נדחף לכתיבה □ אביטל: הוא טוב מאוד בכתיבה**

אולי גם ברור לו לנתן שצ'רנסקי שיש לפניו שאלות רבות אשר עליהן הוא חייב להשיב – לעצמו קודם כל, ולאו דווקא למראייניו. הוא יהודי־בדרך־אל־עצמו, אדם שעוד צריך לברר עם עצמו את המשמעות של כל מה שעבר עליו, את מהותם של המניעים שדחפו אותו להתייצב למאבק על זכותו להיות שונה, להיבדל וללכת בדרכים משלו, ואת טיבה של המחוייבות שתודעתו היהודית מטילה עליו.

יש לו הרבה ללמוד, הרבה לנתח ולהבין, והוא מופתע לשמוע שמכל האמונות שבעולם האחת המטילה על האדם את החובה ללמוד היא האמונה היהודית.

הוא היה בשנות ענותו יהודי־מתוך־אינסטינקט. עכשיו עליו ללמוד להיות יהודי־של־תודעה.

אביטל ונתן־אנטולי שצ'רנסקי: אבא סיפר על דוד וגלית

„לא" לשקר

על שולחנו של נתן שצ'רנסקי, בחדר הצנוע שבו הוא מקבל את פניהם של אנשי התקשורת הצובאים עליו, מונח תרגום אנגלי של מאמר שפירסמתי ב„מעריב" לפני שנתיים, ושמו „1984 לא תבוא". התיזה שלו היא, שאותו משטר טוטליטרי מוחלט שעליו סיפר אורוול ברומן־העתיד שלו, לא יוכל לנצח כל עוד יימצאו יהודים – ולוא אחד בדור ובעיר, שיהיו נכונים למסור את נפשם על האמת שלהם. „כי כדי שהשקר יוכל לצאת וידו על העליונה, הוא צריך להישאר לבדו בעולם. וכל עוד קם מולו אדם אחד ומוקיע את תורתו, הקול היחיד הזה משתק את כל עוצמתו".

„זו ההגדרה הטובה ביותר של מאבקי שנתקלתי בה עד כה", הוא מתוודה לי. על מלחמתו של שצ'רנסקי נאמרו שם בין השאר הדברים הבאים:

אנטולי שצ'רנסקי, הכלוא בברית המועצות בעוון בגידה שלא היתה, נתבשר באחרונה שהוא יכול להשתחרר מן הכלא אם אך יודה שהאשמה המיוחסת לו אמנם מושתתת על אמת. אדם מיוסר כמוהו, הלוקה במחלת לב קשה ואין יודע אם כוחותיו יעמדו לו לרצות את ענשו עד גמירא, הרהר עמוקות בדבר והחליט לסרב. לנגד עיניו עמד מעשהו של גליליאו גליליי, שכאשר איימו עליו בביתה על שהפיץ את „תורת הכפירה" שהעולם סובב סביב השמש, הוא הסכים לחזור בו למראית עין ובלבד להציל את חייו. ובמחשבה צלולה, מתוך ידיעה מה עלול להיות המחיר, החליט שצ'רנסקי שלא לתת בידי משטר הכזב והדיכוי את הנצחון הזה.

שצ'רנסקי לא יכול לדעת אם הגבורה הנפשית שלו תיוודע בעולם החופשי או לא. מקצת ממכתביו מגיעים לתעודתם: אחרים אובדים בדרך. ואולם הוא לא נהג כפי שנהג כדי להרשים קהל ולזכות בתשואות. הוא קיבל את החלטתו כיחיד שאין לו לפניו אלא ארבעת הכתלים של התא שבו הוא כלוא; אבל גם אם לא יוודע לעולם כי אילו מאבקים ניהל עם עצמו ומה עז היה פיתוי החיים והחופש, עליו להכריע, וההכרעה חשובה לא רק לו, אלא לעמו ואולי למין האנושי כולו.

הוא ניצב לפני השאלה אם אדם אשר הכריז מלחמה על משטר של כפיה ורמיה והוא נקלע לצרה גדולה בשל כך, רשאי לפדות את עצמו על ידי קיפול דגלו והיום שפתיו בדבר־שקר, או לא?

ופסיקתו, בבהירות הנוראה של הכלא, היתה חד־משמעית: אסור.

אסור שהשקר ישמש כלי זין בידי האדם הלוחם למען האמת שלו. ואסור לרמות את משטר־הרמיה ולהעמיד פנים כאילו יש אמת בתורתו.

המחתרת של בן־צבי ביפו

מאת מנחם תלמי

„השומר" נוסד בסג'רה. אבל הורתו היתה ביפו, בבית בן שתי קומות, מוקף חומת כורכר גבוהה. בצמוד לחומה ולבית היתה בריכת מים, ששימשה מאגר השקיה לפרדסים שהקיפו את הבית.

זה היה כשיפו היתה עדיין עיר עד־בית, עם נופך אקזוטי־אוריינטלי, עם הרבה שולים חקלאיים, עם שיירות גמלים ועגלות משא הנעות לעבר הנמל. כשהיא עוד היתה עיר של תפוזים ואבטיחים ושווקים צבעוניים ומהומות רוכלים וקריאות מואזינים וטפיפות פרסות סוסיהם של אופיצרים תורכים. יפו עם קהילה יהודית לא גדולה. עם פה ושם חבורות חלוצים יהודים מלאי להט ציוני וסוציאליסטי, שנפשם ספוגה חזון וקיבתם מקרקרת מרעב.

היום מצביעים בבטחה על הבית ביפו שבו נוסדה האגודה החשאית „בר־גיורא", שייסדה כעבור זמן מה את ארגון „השומר". היום מצביעים בבטחה על שני החדרים באותו בית, בקומתו העליונה, ששימשו, מגורים להולך יצחק בן־צבי, מי שעתיד כעבור 45 שנה להיות נשיאה השני של מדינת ישראל. באותם שני חדרים התקיים גם המרכז של „פועלי־ציון".

רחוב סלמה מספר 6. סמוך להצטלבות עם שדרות ירושלים. מן הבתים הנוחים הכעורים של יפו, שאבק דרך ופיח רב נספג בכתליו. חומת כורכר גבוהה סוגרת על חצר הבית, המכילה מוסך. למעלה, בית חרושת לייצור נעלים.

הכל ישן־נושן, ללא חמדת־יושן. שיני הזמן נעוצות בכל. באגף הדרומי של הבית עדיין ניתן להבחין בבריכת ההשקיה הגדולה. מן הימים הרחוקים ההם, כשה„חצר" הו היתה בשוליה של יפו, מוקפת משלושה עברים בפרדסי הדר ובוסתנים אפלוליים, תחומה בסוכות־צבר ומחסומי אקציה מצהיבת פריחה, עם פה ושם דקל מיתמר למרומים, להשלמת התמונה הפסטורלית־מזרחית.

אתה עוקף את שרידיה של בריכת ההשקיה ועולה לדיוטה העליונה של הבית. מיד מול הכניסה משרדו של מנהל המפעל לייצור הנעליים. חדר לא גדול, בנייה ערבית טיפוסית. תקרת קימרונים. חלונות שולקם העליון מקושת.

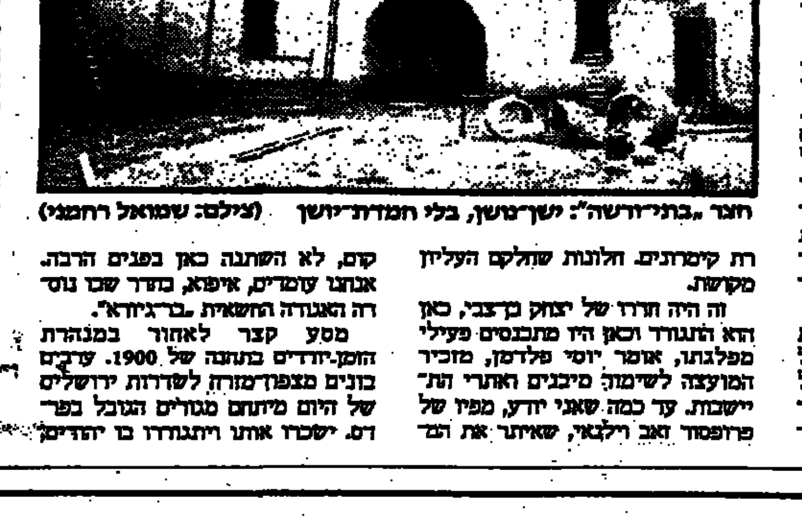

חצר „בית־יורשה": ישן־נושן, בלי חמדת־יושן (צילום: שמואל רחמני)

זה היה חדרו של יצחק בן־צבי, כאן הוא התגורר וכאן היו מתכנסים פעילי מפלגתו, אומר יוסי פלדמן, מזכיר המועצה לשימור מיבנים ואתרי התיישבות. עד כמה שאני יודע, מפיו של פרופסור זאב וילנאי, שאיתר את המקום, לא השתנה כאן בפנים הרבה. אנחנו עומדים, איפוא, בחדר שבו נוסדה האגודה החשאית „בר־גיורא".

מסע קצר לאחור במנהרת הזמן־יהודים בתנופה של 1900. ערבים בונים מצפון־מזרח לשדרות ירושלים של היום מיתחם מגורים הגובל בפרדס. ישכרו אותו ויתגוררו בו יהודים. מרביתם עולים חדשים מפולין. הכינוי שידבק למקום יהיה „בית־יורשה".

בשנת 1907, בחדר עם ה„גישה" הגדולה, מתגורר יצחק בן־צבי. חדרו משמש, כאמור, גם מקום התוועדות, גם „מרכז מפלגתי". באותה „גישה", הגומחה הצמודה לחדר – המשמשת כיום מחסן נעליים – מקימים בן צבי וחבריו בית דפוס קטן ופרימיטיווי, שבו הם מדפיסים בסתר, מפחד השלטונות התורכיים, עלון בשפה האידית. הוא נועד להפצה בקרב עולים חדשים צעירים, שטרם סיגלו לעצמם את השפה העברית.

באותו חדר מגורים קטן מתאספים בסוכות 1907 עשרה בחורים צעירים ומייסדים את אגודת „בר־גיורא", שסיסמתה היא „בדם ואש יהודה נפלה, בדם ואש יהודה תקום". בין מטרות האגודה המחתרתית הקטנה – כיבוש השמירה במושבות היהודיות בגליל, התיישבות, חיי עבודה פרודוקטיוויים. אנשי החבורה עוברים לחוות סג'רה, מסייעים למשש שם את כיבוש השמירה מידי ערבים וצ'רקסים.

בפסח 1909 חדלה האגודה להתקיים ואנשיה מקימים את ארגון „השומר", ששוב אינו אגודה חשאית. וכל עלילות „השומר" – עד שהוא חדל להתקיים עם ייסודה של ה„הגנה" – הלא הן רשומות בספרי גבורת ישראל.

ובכן, כל זה התחיל כאן, בבית הנושן המפורדס הזה, בחדר הקטן הזה, במיתחם המגורים שנקרא „בית־יורשה". עכשיו מבקשים לשמר את הבנין, לשחזר את החדרים שבדיוטה העליונה. „עמידר", שהיא בעלת הבית, מסייעת ככל יכולתה. מקווים כי גם עיריית תל־אביב־יפו תרתום למשימה.

לא יוכלו להחזיר לכאן את נוף הפרדסים שהשתרע בשוליה של יפו. לא יחפרו מחדש את הבאר שממנה הגנני העלה מים מתוקים אל בריכת ההשקיה הצמודה לבנין. פרשים ישמעאלים חגורי חרבות לא ידהרו במשעולים שנעלמו והשמש השוקעת לא תצבע בארגמן את נופו של הדקל הרם, שניצב מול חלון חדרו של יצחק בן־צבי ונגדע לפני שנים.

אבל אנשי המועצה לשימור מיבנים ואתרי התיישבות ינסו להחזיר לחדר ולגומחה שלו משהו מאווירת הזמנים הרחוקים. משהו שדרכו ניתן יהיה לגעת בימי הראשית ההם.

מפעלים פושטים יד

גופים כלכליים גדולים מבקשים סיוע מן הממשלה במאות מיליוני דולרים □ בלי הסיוע יתמוטטו ואלפים יהיו מובטלים

מאת דוד ליפקין

בפגישת לילה שהתקיימה בתחילת השבוע, קיבל ראש הממשלה, שמעון פרס, דיווח מראשי חברת העובדים על המצב החמור שבו נמצא „סולל־בונה". הם הציגו בפניו נתונים על היקף ההסתבכות וההידרדרות שבלי עזרת הממשלה יתמוטט הקונצרן ואלפי עובדיו ימצאו עצמם מובטלים. בנקים, ספקים ונותני שירותים ייפגעו קשה. פרס נתבע לפעול למתן סיוע ממשלתי.

שם המשחק: קבלת סיוע ממשלתי, אם בדרך של פריסת חובות לזמן ארוך יותר ואם באמצעות קבלת ערבויות ממשלתיות. גופים כלכליים גדולים במשק פנו בשבועות האחרונים לראש הממשלה ולשר האוצר, בקשות לסיוע. חלק ניכר מזמנם של שני האישים מוקדש בשבועות אלה לטיפול בבקשות. מדובר בהזרמה של מאות מיליוני דולר בזמן הקרוב. לגבי דרישות הסיוע בהיקף גדול כבר הוקמו צוותים מיוחדים המטפלים בהם, מתוך מגמה לגבש תוכניות עזרה המבוססות על עזרת הממשלה וקיצוץ בפעילות הגופים האלה, בד בבד עם פיטורים ולחץ על הבנקים לסייע באמצעות הקטנת חיוב תשלומי הריבית.

החברות, המפעלים והארגונים המבקשים את עזרת הממשלה הם:

● אלסינט

המשבר הפוקד חברה זו, אשר במשך שנים נחשבה כאניית־הדגל של תעשיית עתירות מידע בישראל, הוא קשה מההערכות הראשונות. לחברה יש חובות של כ־150 מיליון דולר לבנקים. „אלסינט" לא הצליחה למכור מפעלים בחו"ל או לצאת, מחלק מפעילות הייצור. ההכנסות ממכירות, המסתכמות בכ־10־11 מיליון דולר בחודש, אינן מכסות ההוצאות. ראשי קבוצת דיסקונט, בעלי השליטה ב„אלסינט", לוחצים על הבנקים הנושים להמיר חלק מהחובות במניות, אבל הם מסרבים. מחפשים פתרונות אחרים. הבנקים הנושים הבהירו לקבוצת דיסקונט, כי עליהם לפעול אצל הממשלה לקבלת סיוע, בשל ההשלכות שיש להסתבכות של „אלסינט".

● מגדלי כותנה

משבר פוקד את אחד הענפים החקלאיים המובילים בתחום היצוא החקלאי. הירידה התלולה במחירי הכותנה בשוק העולמי, הקטינה את ההכנסות של הענף ופגעה בחקלאים. מגדלי הכותנה מבקשים מהממשלה הלוואה של כ־40 מיליון דולר, בתנאים נוחים, כדי שיוכלו להחזיק מעמד

● מושבים

לפני כמה שבועות הזרימה הממשלה כמה עשרות מיליוני דולר, כדי לסייע למושבים במצוקה. מתברר, כי בשבועות הקרובים שוב תידרש הממשלה להיחלץ לעזרת המושבים. על פי נתונים שהכינה תנועת המושבים, יצטרכו המושבים לפרוע כ־250 מיליון דולר, תוך השנה הקרובה לבנקים, לספקים ולמלווים בשוק האשראי האפור. קשה למושבים לגייס הלוואות חדשות, כי אין להם בטחונות המספקים את הבנקים. עתה מגבשים ראשי תנועת המושבים תוכנית הבראה, אשר תחייב סיוע ממשלתי מקיף בפריסת ההלוואות לזמן ארוך יותר.

● מנועי בית־שמש

הממשלה מנסה זה חודשים למכור את המפעל, אשר צבר הפסדים של כ־50־60 מיליון דולר. כל קונה המגלה עניין בקניית המפעל, שיהיה הקבלן לייצור המנוע למטוס ה„לביא", דורש סיוע ממשלתי. מהו סיוע זה? בראש ובראשונה קבלת מפעל ללא חובות וגם עזרה ממשלתית בהפעלתו. הממשלה לוחצת על הבנקים לוותר על תשלומי הריבית הריגה, שגבו מן המפעל בשנתיים האחרונות. אבל הבנקים לא מוכנים לוותר על חובות של כשמונה מיליוני דולר. „כור" והתעשייה האווירית מתחרים על קניית המפעל, אך מציגים תנאים לגבי העזרה הממשלתית שיקבלו. אם הממשלה לא תהיה מוכנה ליטול על עצמה את החובות, ספק אם יימצא פתרון למפעל זה, המשמש מקור תעסוקה עיקרי לתושבי בית־שמש.

● סולל־בונה

במשך השנה האחרונה הזריקו לקונצרן הבנייה ההסתדרותי זריקות ארבעה, אך לא התמודד עם בעיותיו החמורות. התוצאה: החובות של „סולל־בונה" גדלו בששת החודשים האחרונים ב־100 מיליון דולר והגיעו לכ־500 מיליון דולר. עתה מבקשת ההסתדרות סיוע דחוף מהממשלה: מינהל מקרקעי ישראל ומשרד הבינוי ירכשו מגרשים של סו"ב בכ־200 מיליון דולר; יינתן היתר לגיוס הלוואות בחו"ל וערבויות ממשלתיות לחלק מהלוואות אלה. האוצר כבר הבהיר, שהעזרה הממשלתית תותנה בביצוע פעולות הבראה בקונצרן. המשמעות: פיטורי כ־2,500 עובדים קבועים, חיסול סניפים ויחידות, מכירת חברות בנות וכו'. התוצאה: ממדי סו"ב יקטנו בצורה דראסטית.

● סולתם

עד כה לא הצליח המפעל לקבל את ההזמנה האמריקנית למרגמות. ל„סולתם" יש מלאי גדול והממשלה נדרשת לסייע לו באמצעות רכישת חלק מהמלאי. במקביל, הפעילה „כור" תוכנית חירום לגבי מפעל זה, הכוללת צמצום מספר העובדים ב־450 איש והקטנת היקף הייצור מכ־100 לכ־50 מיליון דולר בשנה.

● פרוטארום

המפעל צבר חובות של עשרות מיליוני דולר. בעלי „פרוטארום" לוחצים על הממשלה לסייע בפריסת החובות, אך האוצר דורש תחילה קיצוץ בשכר המנהלים והעובדים.

● צים

במשך כמה חודשים היתה חברת הספנות הלאומית בסכנה של התמוטטות, עקב סירוב הממשלה לחדש הערבויות להלוואות שקיבלה בבנקים. האוצר היתנה מתן הערבויות בהזרמת כספים לחברה, מצד השותף ב„צים", קבוצת אייזנברג. אבל המיליארדר שאול אייזנברג הבהיר, כי אין לו עניין בחברת הספנות ולא יתן כספים לחברה. לאחר סידרה של דיונים, החליטו ראש הממשלה ושר האוצר, שהממשלה תיטול על עצמה את הבעלות המלאה על „צים". משמעות הדבר שהממשלה תצטרך לקבל על עצמה את האחריות לפרעון חובות של כ־460

● קופת־חולים

ההתחשבנות בין הממשלה לקופת־חולים נמצאת בבדיקה. קופ"ח טוענת, כי הממשלה חייבת לה עשרות מיליוני דולר, ואילו האוצר מציג תביעות נגדיות. מניעת התמוטטות קופ"ח תחייב את הממשלה להזרים שוב כספים, במקביל להגדלת המס האחיד הנגבה מחברי קופ"ח.

● קיבוצים

הקיבוצים תובעים סיוע ממשלתי בפריסת החובות. המדובר בתביעה לפריסת כ־150 מיליון דולר, כדי לסייע לקיבוצים שנקלעו למשבר.

● רסקו

לחברת הבנייה הפרטית יש חובות של כ־30 מיליון דולר. החברה מתקשה בפרעון חובות אלה ומבקשת הסדר של פריסת ההלוואות לזמן ארוך.

● שיף

המלונאי חיים שיף פנה לראש הממשלה וביקש עזרה. חובותיו לבנקים מסתכמים ביותר מ־30 מיליון דולר. נסיונותיו למכור מלונות ובניין המשרדים שהקים בת"א, נכשלו עד כה. הקונים היו מוכנים לשלם מחירים נמוכים בהרבה ממה שהושקע בהם.

אלברט דאודי: בשכר של מטאטא־רחוב...

משה נידם: עושים צחוק מאתנו

גרשון פלד: 870 בעיות

(צילום: שלמה מוסקוביץ)

פועלי אתא לפולגת: תביאו עובדים מהפיליפינים

מאת תהילה עופר

ישראל פולק מבעלי „פולגת": „אני לא מפעל פילנטרופי, אנו תעשיה" □ „פולגת" מוכן לקלוט עובדים ומציע משכורת התחלתית של 500 ש"ח עד 700 ש"ח לפועל מקצועי ועד 3000 ש"ח למהנדסים וטכנאים מומחים

שנים רבות עמדו הדקלים התמירים בשדרה, בכניסה ל„אתא". לפני ימים אחדים, בסערה האחרונה, שניים מהם מתו, זקופים. די היה במשברו אחד – ונפלו. „כמותנו, שקיוינו, והאמנו להבטחות, ועכשו, בבת־אחת, כמו הדקלים, אנו למטה, על האדמה", אומרים הפועלים המתגודדים עדיין בחצר המפעל. מתוך הרגל, עדיין הם נמנעים מלעלות על המידשאות, אפילו שעשבים גדלים פרא בדשא. שלטים עדיין מורים „אסור לדרוך".

הם מיואשים ואינם מאמינים עוד לאיש. רק שלא תעזו להעלות באוזניהם את הצעתו של ישראל פולאק, מבעלי „פולגת", לקלוט את פועלי „אתא" במפעל שלו. בשמעם זאת דמם מתחיל לרתוח. לכאורה זה בסך הכל להמיר את קרית־אתא בקרית־גת. אשר למרחק, הרי באמריקה ובאירופה נודדים פועלים למרחקים יותר גדולים אחר פרנסה.

„הוא עושה צחוק מאתנו, אדון פולאק", זועם משה נידם, שעבד ב„אתא" 20 שנה והגיע לתפקיד מנהל משמרת. „מציע לי 650 שקל־חדש לחודש, כולל פרמיות, בעוד שפה קיבלתי 889 ש"ח במשכורת האחרונה, ששולמה לנו, בחודש מאי אשתקד. עשי חשבון כמה הייתי מקבל פה היום. בשביל זה אני אוציא שלושה ילדים מבית הספר ואפרק את הבית שלי, ללכת לקרית־גת? זאת בדיחה. אדון פולאק מציע לי שתי ארוחות ביום, ואני מוכן לוותר על ארוחות, אביא לי סנדוויצ'ים מהבית. בשכר הזה, שיביא פועלים מבנגלדאש או מהפיליפינים, יתן להם חצי־קילו אורז במקום משכורת ויעבדו בשבילו".

כמה מנייני עובדים מקיפים אותנו. הם מהנהנים לו כך. הוצרן, אהרון מלול, מוסיף נופך משלו: „ומה יציע לי? חסרים לו הצרנים בקרית־גת? תשאלי אותו אם הוא מוכן לקלוט עוד אחד כמוני, עוד מעט בן שישים, אפילו שאני עוד עובד טוב?"

דוד אחיון, מעמלך־תפים, כלומר פועל מקצועי מסוג, 25 שנה במפעל: „ובן 45 יקח אדון פולאק? באיזו משכורת? הוא מציע לפועל מקצועי 430–490 שקל־חדש, כולל פרמיות ולי היה כאן במאי '85 כמעט 550 ש"ח והיום, למרות השחיקה, הייתי מקבל כבר 700 ויותר. אילו היה מציע שכר הגון, הייתי הולך, אפילו שיש לי בת חיילת שבאה ללון בבית, ואם נעבור לקרית־גת, תהיה לה בעיה. פה אנו בדירה שכורה, של עמידר, אז לא נורא לעבור. אבל במשכורת שהוא מציע? בושה".

„זה רק כדי לאחז את העיניים וכדי להשקיט את מצפונו, רק בגלל זה יוצא אדון פולאק בהכרזות כאלה, כי הוא בין האשמים בנפילת אתא. אני אומר לך והאמיני לי שאני יודע על מה אני מדבר", אומר נסים מלכה, עוזר־מנהל המנגנון, העובד עדיין, מטעם כונס הנכסים. 34 שנים באתא. „הסיכויים שלי למצוא עבודה מתאימה לכישורים ולנסיון שלי, אפסיים בגילי. אני בן 57".

אילו נכנס ישראל פולאק לחצר „אתא" בימים אלה, היה זוכה למנת גידופים לא־קטנה.

מה יש לו לומר?

„אני יודע שמאשימים אותי בסגירת אתא. שטויות. המפעל שלי עובד בכלל בסגנון אחר, אתא לא היוותה תחרות בשבילי. הם עונים בגסות־רוח להצעותי, אולי משום שהם רוגזים על כל העולם. אני לא מפעל פילנטרופי, אנו תעשיה. לא נעשה טובות, אבל אני מציע משכורות הוגנות, לאותם יחידים שנוכל לקלוט. אני לא מדבר עם גופים, מוכן לקלוט יחידים.

ישראל פולק:
הם רוגזים על כל העולם

המשכורות שלנו לא יותר נמוכות משל אתא, מתחילות מ־500 ש"ח ואפילו 600 ו־700 לפועל מקצועי לחודש, ועד 3,000 למהנדסים וטכנאים מומחים במיוחד. אנו צריכים עובדים מכל הסוגים, אורגים, חשמלאים, מסגרים. ואם הם בעלי מקצוע טובים ומתאימים לנו, לא חשוב הגיל".

הפועלים שואלים: „ככה הוא אומר לך?" ושולפים מיסמך שהם מכנים „מעליב". זה מכתב שיצא בשבוע שעבר ממנכ"ל משרד העבודה והרווחה, צבי צילקר, עם העתקים לשר משה קצב, לראשי עיריות חיפה וקרית־אתא, מזכיר מועצת פועלי חיפה ועוד.

בראש המכתב מתנוסס „נדוך" יפה: „פרוייקט להעברת עובדי אתא לתעסוקה חלופית ב'פולגת' קרית־גת". לפי המכתב, מנהל כוח־אדם בפולגת, מר א. רום, „הביע את נכונותו לקלוט את אותם עובדים שיביעו רצונם לעבור", עם פירוט התנאים, ובהם: סיוע בהעברת ההובלה של הדירה, השתתפות בשכר־דירה במשך שנתיים, מעון לילדי־עובדות, משכורת 13, תלושי הנחה ברכישת ביגוד מתוצרת המיפעל ועוד דברים יפים. וגם פירוט השכר ההתחלתי המוצע, כולל פרמיה, הוא אכן כפי שהוזכרו באוזני הפועלים באתא: מ־430–490 ש"ח לפועל מקצועי, מ־600–650 למנהלי משמרות ואומנים.

כתוב שם שבשלב התחלתי, יקלטו את מי שיימצא מתאים, „עד 50 עובדים ב־3 חודשים ראשונים, ואם הפרוייקט יצליח, ימשיך המפעל לקלוט מדי 3 חודשים כמה עשרות עובדים. מי שבסוף התהליך יתאים, יחתמו אתו על חוזה ל־3–5 שנים". צריך לזכור שבאתא הועסקו 870 עובדים, שיותר ממחציתם בגיל 45 ויותר, ביניהם עשרות זוגות שהבעל והאשה עבדו במפעל וכן 220 בני מיעוטים, מהם צעירות רבות, כמו ורדי טיסי ופתחיה אסדי מדיר־אל־אסד ששואלות: „איפה זה קרית־גת? אפשר לחזור כל ערב הביתה? רק כך אבא יסכים שנלך לשם".

„ההצעה של ישראל פולאק אינה ריאלית", אומר גרשון פלד, יו"ר ועד העובדים, שלא זכה לתהילה כמו פיני גרזב, אבל עכשו כל הכאב־ראש מוטל על כתפיו. הוא מנסה להרגיע עובד שנולד ב־6 בינואר ועל כן חושש שיפסיד את מחצית הפיצויים (כי הוא „על התפר" שבין פיצויי 100 אחוז ובין פיצויי 50 אחוז), כי זה נחשב לא לפי תאריך הלידה, אלא לפי השנה האזרחית. ופועל אחר שאשתו עובדת והאחר שיש לו אופניים עם מנוע, ועל־כן לא יהיו זכאים ל„הבטחת הכנסה" החל מהשבוע הבא, כאשר תפוג התקופה שבה קיבלו דמי־אבטלה. ועובדים בני 56 שמתלבטים, אם לקבל פנסיה־עכשו ופחות פיצויים, או את מלוא הפיצויים שיספיקו למחיה במשך שנה, בתקווה שעד אז ימצאו עבודה כלשהי.

„870 בעיות, של יותר מ־800 משפחות. ומה עושה אדון פולאק, כמו שכבר עשו כל 'הגדבנים' מענף הטכסטיל, שצצו בכל פעם וטיפרטו הסדרים שהיו באופק? מציע עבודה ואחר־כך מדובר רק בבודדים, ואם בא אליו בן 45, לא אומר לו שבגלל הגיל הוא לא מקבל אותו, אלא 'אתה לא מתאים בשבילנו'. כולנו גרים פה בסביבה, הקימונו בתים, לחצנו על הילדים שיגורו קרוב לבית. יש נכדים. בשביל שנתיים נרוץ לקרית־גת? ובשביל השכר המשפיל שהוא מציע? בשכר הזה שיקח פועלים מעזה".

אברהם פ', בן 35, שמונה שנים באתא, דווקא הלך לבדוק מה הולך ב„פולגת". הוא אומן בטכסטיל ועבד באתא במכונות הכי חדישות, כך שהציעו לו שכר לא רע. אבל „מה אני אלך לחור הזה, קרית־גת? אשתי עובדת פה, לילדים יש חברים, ורק לפני שנתיים הצלחנו לקנות דירה והתחלנו לסדר אותה. לא בא בחשבון לעבור".

ולהיות מובטל יותר טוב?

הוא סומך על כך שימצא משהו בסביבה.

אלברט דאודי, מפעיל קיטור ומנהל עבודה, וגם יו"ר הועד במפעל בכורדנא, אינו אופטימי כל־כך לגבי הסיכוי למצוא עבודה בחיפה, אבל „בשכר של מטאטא־רחובות מי יילך ל„פולגת"? קחי אותי: אשתי עוזרת־לגננת. נלך לקרית־גת, תפסיק לעבוד. בעוד שנה יפטרו אותי מ„פולגת", נחזור לחיפה, וגם למפרנסת היחידה שנשארה עכשו במשפחה, לא תהיה עבודה".

לדאודי ילדים גדולים, ואילו היתה ההצעה של פולאק „הוגנת ורצינית", ייתכן שהיה נמשך. אבל יוסף הוד, מייסטר־מכונות, לא מוכן אפילו לשמוע על העברה: „בת בטכניון ובת באוניברסיטת חיפה, גרות בבית. אשאיר אותן פה לבד? אשתי אמרה 'אתה רוצה ללכת לשם? לך לבד' והלכה לעבוד בספונג'ה בקופת־חולים, כדי לעזור לפרנסה. ואני, אומן במקצוע, הלכתי לצבוע ברזלים בחברת החשמל..."

אליהו ברוני מוסיף: „הייתי מנהל משמרת. אשתי עובדת בסביבה. בן חייל, יבוא לחופשות לקרית־גת. הבן שבטכניון, יישאר פה לבד בדירה. שני הילדים שבבית־ספר אמרו שאני אשכח מעניין ההעברה. ואני, אפילו הין מציעים משכורת כמו שהיתה לי, אתחיל לבנות את העתיד, את הבית, בגיל 52? כשהייתי בן 35, קניתי בית קטן על חצי־דונם בקרית־ביאליק. שיפצנו, נטענו דשא והעץ ליד הבית גדל. לא וילה, רק שניים־וחצי חדרים. אבל גם בית כזה לא עוזבים, בשביל משהו שבכלל לא ברור מה זה".

אוניברסיטת בר־אילן

המכון לחקר המחתרות על שם מנחם בגין

הציבור מוזמן לכנס

על הנושא: **דת ומחתרת**

יחס הציבור הדתי אל המחתרות ולמאבק בבריטים

שיתקיים אי"ה באוניברסיטת בר־אילן, י"ד–ט"ו באדר א' תשמ"ו (23–24 בפברואר 1986)

★ מושב פתיחה – יום א', י"ד באדר א' תשמ"ו (23.2.86) באולם ארגנטינה

16.00 יו"ר – פרופ' ח. גניזי – ראש המכון לחקר המחתרות.
ברכות:
פרופ' מ.ע. רקמן – נגיד האוניברסיטה
פרופ' י.א. קראוס – רקטור האוניברסיטה
הרצאה:
הרב שלמה גורן שליט"א – המחתרות לאור ההלכה

17.30 **הרבנות הראשית והמפלגות הדתיות**
ד"ר ש. אליאש – יחסה של הרבנות הראשית לטרור ולרביזיוניסטים
פרופ' א. דון־יחיא – יחס המפלגות הדתיות אל המחתרות

★ מושב ב' – יום ב', ט"ו באדר א' 24 בפברואר 1986, בבית בגין

השתתפות הציבור הדתי בכח המגן
09.00 יו"ר פרופ' א. סולטמן – המחלקה להיסטוריה כללית
ד"ר מ. בפיל – חלקם של מפלגות וארגונים דתיים בכח המגן העברי, נתונים והרהורים
מר א. ולנר – המפלגות הדתיות ב„הגנה"
פרופ' י. גלבר – עמדת הציבור הדתי בא"י להתנדבות לצבא הבריטי במלה"ע ה־2

★ מושב ג' – **הציבור הדתי והמחתרות – יחס אל מחתרת ומסורת**
13.30 יו"ר – פרופ' נ. קצבורג – ראש המכון לחקר השואה
ד"ר י. שביט – שימוש במוטיבים היסטוריים ומסורתיים בתקופת המאבק
גב' ה. שצברגר – יחסו של הציבור הדתי הלא ציוני לשאלת ההתנגדות לשלטון
פרופ' י. נדבה – מקורות היניקה של האצ"ל הרביזיוניסטים וגישתם אל הדת

★ מושב ד' – **הציבור הדתי והמחתרות – יחסי גומלין**
16.30 יו"ר – פרופ' ס. כהן – ראש המחלקה למדעי המדינה
מר חיים קובריסקי (ברית החשמונאים)
מר יהודה ניצן (פלמ"ח)
מר יחיאל אליאש („הגנה")
מר אברהם זרד (לח"י)

יופי של עברית
מאת אבשלום קור

ספרית מעריב

שידורי „גלי צה"ל" המיוחדים של אבשלום קור על העברית, בתחבושת משובבת נפש ומחכימה, עם מפתח מלים מפורט לשימוש הקורא.
אבשלום קור, שעיצב שיטה חדשה, עממית ומרתקת, בהצגת העברית בדרך לכל אדם, מעביר מבחר פרקים מן השידור אל הכתב.

הופיע חדש

להשיג בחנויות הספרים בכל הארץ או ישירות בחנות ספרית מעריב, דרך פתח־תקוה 72 תל־אביב ☎ 03־332211

אוניברסיטת בר־אילן

המרכז להשתלמות בניהול

מודיע על סדנא שתונחה ע"י
פרופ' י. קוגל
בנושא:
טכנולוגיה ניהולית מודרנית
בתאריכים 5 ו־6 במרץ 1985 (20 שעות)

(בין הנושאים: קביעת סדר עדיפויות למנהל ולכפיפיו; הצבת מטרות בעלות אתגר ומשמעות; איבחון בעיות בניהול אנשים; זהוי סגנונות מנהיגות; תהליך האצלת סמכות ויעילות השימוש בזמן המנהל ועוד).

פרטים: טל' 747262 או ת.ד. 1530 רמת־גן.

„רציתי לצעוק – זה טירוף, אבל אף אחד לא רצה להקשיב"

בסלון של יעל ויצחק מוריץ, בין הפרחים שנשלחו אחרי הזיכוי, לא שומעים זעקות שבר ונקם □ „התרעומת הבסיסית שלי היא נגד שיטת החקירה המבוססת על הדלפות □ נגד הדלפות אי אפשר להילחם" □ יצחק שיתף פעולה בחקירה: „הרגשתי שזו חובתי" □ יעל סירבה לדבר: „לא האמנתי בכנות שלהם" □ משפט המפתח של הזוג בשלוש שנות המאבק המשפטי: „אנחנו לא ניתן להם"

מאת מיכל קפרא

במילים קרות אפשר לומר: ביום ראשון השבוע, זוכו יעל ויצחק מוריץ, מבעלי חברת הברוקרים „מוריץ־טוכלר" מכל אשמה. שופט בית־המשפט המחוזי אורי שטרוזמן קבע: „בסתיימה פרשת התביעה, ולא הוכחה האשמה באף אחד מהאישומים, אף לא הוכחה לכאורה, על כן הנאשמים זכאים". הזוג מוריץ כלל לא נדרש להשיב על אשמות התביעה. במילים אחרות, רוויות אבסורד – התביעה, למעשה, זיכתה את הנאשמים.

זה יכול גם לקרות לך. לכל אחד. שלוש שנים של סבל, של גהינום, משברים, כותרות בעיתונים, דעת קהל שכבר הרצה את הדין – מתאיידות באוויר בית־המשפט, ומתבררות כשלוש שנות סבל־חינם.

בסלון משפחת מוריץ, בין מאות פרחי ברכה, אי־אפשר לשמוע הידהודי נקם או זעקות של קורבן. בשקט, שרק תרבות יכולה להנפיק, הם מתרעמים על שיטה. „נעשה לנו עוול, עוול. אבל אנחנו לא באים וצועקים עוול. כל מה שאנו מנסים לעשות זה להתריע על שיטה פסולה, שהתנסינו בה על גבינו".

הפרשה שהעלתה לראשונה לכותרות את חברת „מוריץ־טוכלר" – חברת ברוקרים ותיקה, מהגדולות בארץ, המנהלת אלפי תיקי השקעות – היתה

> **יצחק מוריץ:**
> **בהתחלה הייתי נורא נאיווי □ אני זוכר שאמרתי לאשתי – תראי, עוד תקבלי מזיגל ציון לשבח □ אחרי שידור ברדיו הלכתי לזיגל ואמרתי לו – אני לא מדליף נגד עצמי, יש רק מקור אחד וזה אתה □ הוא הכחיש □ בכך תמו האפשרויות שלנו להילחם בהדלפות**

הרצח של של יעקב אלטרוביץ עובד החברה בפברואר 1983, מיד לאחר מפולת המניות בבורסה. חקירת המשטרה לפענוח הרצח, הובילה אל גיל בן־גל, משקיע בחברה, חברו אהרון שגיא.

„כאשר המשטרה חקרה את הרצח, חשבנו שזו־חובתנו לעזור לה כמעט ללא הגבלה", אומר יצחק מוריץ. „פרט לשמירת סודיות הלקוחות, עזרתי להם בכל. ישבתי איתם חודשים. הייתי נורא נאיווי. אני זוכר שאמרתי לאשתי, תראי, עוד תקבלי מזיגל ציון לשבח על הצלחתך לעמוד בכבוד בשנה המסורפת הזו".

יעל מוריץ זוכרת עוד קטע נאיווי: „כשחקירת הרצח הסתיימה נפגש יצחק עם אחד החוקרים, הודה לו, וביקש לדעת איך הפקידים שלנו, ואם אצלנו הכל בסדר. התשובה שלו היתה: אדון מוריץ יש לך פקידים טובים שאפשר לסמוך עליהם". המוריצים היו מרוצים. הם לא ידעו שכבר אז החלה המשטרה בחקירתה הסמויה נגד החברה.

במשך שנה שלימה חקרה המשטרה חשדות שיוחסו ליעל מוריץ בעבירות מירמה, גניבה בידי מורשה, והפרת אמונים. במארס 1984, בעצרה יעל מוריץ ושוחררה בערבות. בשלב זה החלו לזרום לעיתונות שפע של הדלפות. ההאשמות, שהיו עדיין חסרות בסיס – ולראיה, חלקן כלל לא נכלל בכתב האישום, והחלק שנכלל התברר בפסק הדין כחסר בסיס מוצק – החלו לתפוס תאוצה בעיתונות.

ההדלפות היו מפורטות מאוד: היא העבירה לחשבונה האישי מניות שנשאו רווחים ע"י רישומים רטרואקטיביים. העבירה כספים מחשבונה של נפטרת לחשבון חסוי, ומשכה ממנו כספים ללא צו בית משפט...הציבור קרא ושפט.

יצחק מוריץ: „התרעומת הבסיסית שלי היא נגד שיטת החקירה. שיטה המבוססת על הדלפות, שכל כוונתן ליצור בציבור אטמוספירה. נגד הדלפות אי־אפשר להילחם. בבית־משפט אני יכול לזעוק ולהוכיח שאני חף מפשע, אבל נגד הדלפות אין שום אפשרות להתגונן.

„הדלפה מצד המשטרה ופרקליטות המדינה היא עבירה חמורה. פנינו ליועץ המשפטי ולשר המשטרה הקודם. הם הודו שזה עניין חמור והוא ייחקר. העניין, כמובן, נחקר עד היום.

„למשטרה אין שום זכות להדליף לעיתונות מידע כלשהו שקשור לחקירה. גיליון האישום זה דבר שונה, זה עניין פומבי. אבל מצב שבו לכל עיתונאי יש איש־הקשר שלו במשטרה, או שלכל שוטר יש איש־הקשר בעיתונות – זה מצב פסול. זו שיטה מסוכנת כי היא הורסת אנשים, ולאזרח הקטן אין כל אפשרות להתגונן. זה מסכן את שלטון החוק.

„אני לא מתנגד לחקירות. אבל במשטר דמוקרטי, כשנותנים לגוף מסויים כוח, הגוף הזה חייב לשים לעצמו סייגים וכללים. אבל במשטרה, כשקובעים מטרה, כל אמצעי כשר, לדעתם. חוקי או לא חוקי. זו סכנה ממש לדמוקרטיה. משטרה כזו מוטב שלא תהיה.

„באחד הימים נפתחה מהדורת החדשות של 'קול־ישראל' בשבע בבוקר בידיעה על מעשי תרמית בחברת 'מוריץ־טוכלר'. אני אישית יודע בוודאות שהכתב הזה קיבל את הידיעה באופן ישיר מהמחלקה של זיגל. הלכתי לזיגל ואמרתי לו: תראה, אני לא מקור המידע. אני לא מדליף נגד עצמי. יש רק מקור אחד וזה אתה. הוא הכחיש. וזהו. בכך תמו האפשרויות שלנו להילחם בהדלפות.

„זו תחושת אין אונים איומה. הרי זו עבירה בוטה על התקשי"ר ועל החוק הפלילי. דבר לא נעשה אז. אין לי דין ודברים לא עם המשטרה ולא עם הפרקליטות. אלו מוסדות חשובים. התרעומת שלי היא על אותם אנשים במוסדות הללו, שהפרו את החוק, שאין להם סייגים והם מנצלים לרעה את הסמכויות שהמדינה נתנה להם".

גם כשמדברים על תרעומת, הטונים שקטים. הרבה איפוק. „אני לא רוצה, לא צריך, ולא יכול להסביר מה היה המניע להגשת כתב האישום נגדנו. זו הרי לא עבירת תנועה. במקרה זה האשימו אנשים מבוגרים שהגיעו להישגים בחיים, בעושק ובמעשי תרמית על סכך הזומר הל שהיה להם. אף עבירה לא תמכה באשמות".

יעל מוריץ: „כל אחד יכול לשבת ולכתוב חיבור כזה. אבל אותי הפתיע כשזה הגיע לפרקליטות. קשה להאמין".

הזוג מוריץ: יצחק, בן שישים. יעל, בת חמישים ואחת. שלושה ילדים. אנשים מבוססים. מי שרוצה יכול לראות אותם שייכים לעלית החברתית. יצחק מוריץ בעל משרד גדול לעריכת דין, פעיל במפלגה הליברלית. יעל, שניהלה בפועל את חברת „מוריץ־טוכלר" היא בת למשפחת אלמן, בעלת חברת „אמפא". גם היא שימשה בתפקידים ציבוריים.

„הגענו לגיל מסוים, למעמד מסויים, ולעבודה ציבורית עניפה", אומר יצחק, „והנה, פתאום באים ומאשימים אותך בעבירות שבעיני הן חמורות ביותר. מצד אחד, היה ברור לי כל הזמן שאין להן שום בסיס ושבסוף הדרך נזכה. אבל מצד שני, עצם העובדה שהדרג המשפטי של המדינה מגיש נגדי כתב אישום, יש בה השלכה כלפי וכלפי ההתנהגות שלי.

„מיד התפטרתי מתפקידים רבים. בחלקם הגדול לא קיבלו את ההתפטרויות. תוך התקופה הזו הופעתי בכל זאת בתפקידים ציבוריים. בעיה פנימית לא היתה לי, אבל איפשהו הרגשתי לא נוח בגלל מה שהזולת יחשוב עלי: הנה עורך־דין שמואשם בתרמית ומוסיף לעבוד בעסקי ציבור ולייצג ציבור. תחושה מאוד לא סימפטית.

„זה לא קל לעורך־דין לקבל כתב אישום, ולשבת על כס הנאשמים. זו הרגשה של ביזוי. זה מעבר חד למציאות אחרת. בשלב מסויים הציעו לי תפקידים בכירים במדינה, ובשלב אחר אני יושב במשטרה".

יעל: „זו תקופה שרואים מי החברים האמיתיים. והיו כאלה הרבה. במקצוע שלנו אנשים מפגינים את אהדתם גם בתחום המטריאלי. כל פעם שפורסם משהו בעיתון, היו כאלה ששלחו כסף. זו טעות לחשוב שנורמות ההתנהגות של אנשים שעוסקים בעסקים, קשוחות ואכזריות יותר. הכל מבוסס על אמון אישי".

יעל ויצחק מוריץ: „תחושה מאוד לא סימפטית" (צילום: ראובן קסטרו)

הגיבוי החברתי והמקצועי שזכו לו הזוג מוריץ היה גדול מאוד. אמידותה של המשפחה איפשרה לשכור עורכי־דין מהטובים ביותר. לאזרח הקטן היה קשה יותר להתמודד. הרבה יותר קשה. „אדם שאין לו החוסן והיכולת להינתק מהעניין ולהמשיך בדרכו – אין לו סיכוי". משברים: „לא קפצתי מהגג", עונה יצחק. יעל נזכרת במשפט המפתח של שלוש השנים האחרונות: „אנחנו לא ניתן להם".

יצחק מוריץ שיתף פעולה לכל אורך החקירה. „הרגשתי שזו חובתי. לא היתה שאלה אחת שלא השיבותי עליה". יעל סרבה לדבר: „לא האמנתי בכנות שלהם, ברצון הטוב שלהם. לכל אחד, בסופו של דבר, יש כבוד עצמי. אין דרישות. זה מצב שבו יש תחושה שיש להם כבר הקלטה מראש של השיחה, וכל מה שהם רוצים זה למצוא את ההוכחות. רציתי להסביר, לצעוק: זה טירוף. אבל אף אחד לא רצה להקשיב".

נגד הזוג מוריץ עומד עתה תיק נוסף. במארס 1985 הוגש תיק האישום. תיק אחר. התיק שבו זוכו עתה בני הזוג, שמיעתו בבית המשפט החלה בחודש נובמבר. בחודש ינואר טענו הסנגורים של הזוג מוריץ טענה משפטית מפתיעה וחדי גדירה: אין מקום להשיב על האשמה. הקטגור טען: יש להשיב. השופט, כזכור, קיבל לאחר מכן את טענת עורכי־הדין של הזוג מוריץ. התיק הנוסף הוגש אחרי שהסניגורים העלו את טענתם. סעיפיו דומים לאלו של הראשון.

עם קריאת פסק הדין בבית המשפט פרצה יעל בבכי. בכי של אושר. בכי גדול. קשה להתאפק. „במוסדות המשפט שלנו תמיד האמנו", הם אומרים, „גם אהבת המדינה לא התערערה. אנחנו גדלנו בבתים שבהם החינוך לאהבת המדינה היה חד־משמעי. כמעט ציוני. לא היתה התלבטות".

האהבה, מתברר, נשארה.

עתה, אתה יכול להתקשר לתיקופון שלך מכל מקום בארץ.

רשום נא את התיקופון שלך:

אילת	059–71600 –	נתניה	053–41600 –	חיפה	04–668899 –
אשקלון	051–31600 –	חולון	03–623333 –	עפולה	065–97977 –
באר־שבע	057–421600 –	פתח־תקוה	03–9220000 –	צפת	069–74777 –
ירושלים	02–661600 –	רמלה	08–220000 –	חדרה	063–32838 –
רעננה	052–37016 –	רחובות	08–460000 –	נהריה	04–929616 –
תל־אביב	03–611600 –	אשדוד	055–22000 –	טבריה	067–92777 –

השירות פועל בימים: א'–ה': 19.00–7.30 ו': 14.30–7.30

השוב: התיקופון אינו בא במקום שירות התיקונים 16. השירות יקבל אך ורק הודעות מחוץ לעיר.

המחלקה ליחסי ציבור

ל.פ.מ.

למה הם מתאבדים

„את בננו כבר לא נוכל להחזיר, אבל אולי מישהו ילמד מהנסיון שלנו ויוכל להציל את בנו מאסון כזה" □ מאז שירה שהם, בן 17, כדור בראשו, מנסים הוריו, תקוה ומנחם, למצוא מענה לשאלה „למה הוא עשה את זה" – ואינם מוצאים

מאת אריה בנדר

„אמא, בואי הביתה מהר. שהם ישן ויש עליו דם". כך טילפנה מיכל, בת שש, לאמה תקוה גרדשטיין, לאחר שנכנסה לחדרו של אחיה בביתם שבשכונת רמות, כדי לקרוא לו לשיחת טלפון. האם המודאגת הזעיקה מיד את בעלה, מנחם, עובד חברת אי. בי. אם.. כשהגיעו לביתם מצאו את בנם, בן 17, פצוע אנושות לאחר שירה בראשו באקדח. האב עוד ניסה להנשימו. לשווא.

שהם הוא אחד משבעה נערים ונערות ירושלמים ששלחו יד בנפשם בשנתיים האחרונות. הוריו של שהם ז"ל אומרים היום: „את שהם כבר לא נוכל להחזיר. אבל אולי מישהו ילמד מהנסיון הטראגי שלנו ויוכל להציל את בנו מאסון דומה".

מאז האסון שארע לפני כחודשיים מנסים מנחם ותקוה נואשות למצוא מענה לשאלה „למה הוא עשה את זה"? הם לא מוצאים תשובה.

שהם היה תלמיד הכתה השביעית בתיכון שליד האוניברסיטה. „הוא היה נער מלא שמחת חיים, עליז, מדריך בצופים, מוקף תמיד בחברים וחברות, חובב טיולים וידיעת הארץ. בבית הספר היה תלמיד סביר, מעולם לא לחצנו עליו בנושא הלימודים. באחרונה קיבל צו גיוס ועשה הכנות להגיע לצה"ל בכושר גופני טוב. לשם כך נסע באופניו לת"א ובחזרה. הוא הוציא תעודת זהות, החל לכתוב ספר הרפתקאות לילדים והיו לו אלף ואחד תכניות לעתיד", מספר אביו. „אשתי גם היתה בחודש התשיעי להריונה ושהם ציפה יחד אתנו בכליון עיניים ללידת אחותו".

שהם בעת טיול: „תביאו לי פרחים ליום ההולדת"

תקוה ומנחם גרדשטיין: „לא היה שום רמז" (צילם: דן לנדאו)

על שולחן חדרו של שהם מצאו השוטרים מחברת שבה כתב כמה מלות פרידה בעפרון ובכתב חפוז. ההודעה שהשאיר אינה נושאת כתובת ואומרת: „על ידי המעשה שלי לא התכוונתי לפגוע באף אחד ולא עשיתי זאת בגלל אף אחד/אחת. בקשתי היחידה – שתביאו לי פרחים ליום ההולדת. שהם". אחר כך הוסיף: „נ.ב. יש הרבה דברים שלא שייכים לי. ספרים שלא החזרתי והקסדה של אריאל. אודה לכם אם תחזירו אותם".

כעשרים דקות לפני ששלח יד בנפשו שוחח שהם עם אחותו שרון. „ישבתי עם חברה ועסקנו בציון שקיבלנו בחשבון. שהם נכנס, ישב אתנו רבע שעה ודיבר אתנו על הציון. אחר כך אמר שהוא הולך לישון. לא היה שום סימן".

לאם בכל זאת יש השערה. לפני כשנה התאבד אמיר אוזלאי, חבר ילדות של שהם ותלמיד בבית ספרו. „שהם הלך ללויה של אמיר יחד עם כל תלמידי השכבה. הוא חזר משם מזועזע והמום. 'אמא, ראיתי את גוש בשר עטוף בסדין מוכנס לאדמה. עכשיו התולעים אוכלים אותו'".

שהם ואביו שוחחו על התאבדותו של אמיר. „שהם כעס עליו. איך העז לעשות דבר כזה לחבריו ולמשפחתו, שאל". האחות שרון מספרת ששהם כינה את אמיר „בוגד". לאחר ההלויה נמנע מאכילת בשר במשך כמה חודשים.

ביום השנה למותו של אמיר השתתף שהם באזכרה. „אני חושבת שבעקבות האזכרה חזרה אליו הטראומה. באזכרה הוא היה שקט מאוד. כנראה שעבר עליו משהו, אבל בבית התנהג כרגיל", אומרת אמו. „אני בטוח שהיה לו רגע של משבר. אם אנחנו היינו בבית כל זה לא היה מתרחש", אומר האב. שהם היה בן אחראי ומסור, אומרת אמו „אבל עם כל החכמה שלו, לא היתה לו בגרות לדעת מה הוא משאיר אחריו. הבית שלנו נהרס. חיינו אינם חיים".

„לאמהות אחרות", אומרת תקוה, „העצה היחידה שאני יכולה לתת זה לדבר עם הילדים. לא להשאיר שום דבר בבטן. ובבית הספר צריך להכניס לתלמידים טוב־טוב בראש שאם מישהו מגלה סימנים של דכאון צריך לבוא ולספר מיד. צריך להכניס להם לראש איזה סבל נגרם להורים ולחברים.

„בני כתתו היו נפלאים. הם באו ובאים לביתנו וגם הם לא מוצאים תשובה. הביאו להם לבית הספר פסיכולוגים, וחבריו הקרובים הלכו לשיחות אישיות. לבית הספר בא גם הסופר מרטין גריי שסיפר על נסיון החיים האישי שלו כדי להראות כמה חשוב להאחז בחיים. אבל גם אנחנו וגם התלמידים נשארנו עם פצע פתוח בלב, עם שאלות שלא יזכו לעולם לתשובות".

„אין מכנה משותף ממשי בין בני נוער שהתאבדו, אלא בהגדרה מאוד כוללנית האומרת שמדובר באנשים שבטבעיותם הם פסימיים יותר, או שלמדו להיות כאלה", אומר הד"ר ישראל אורבך מהמחלקה לפסיכולוגיה באוניברסיטת בר־אילן.

בכל זאת, „ניתן לומר שמי שנוטה להתאבד הוא סגור מאוד מבחינה רגשית ומתקשה למצוא לעצמו פורקן רגשי או פסיכולוגי־נפשי באמצעות מלים. רובם נערים בעלי תובענות רבה כלפי עצמם והסביבה. תובענות שלא באה על סיפוקה. בעבורם כל יום הוא מבחן חדש בחיים הם ממעטים להנות ממה שכבר השיגו. אין הם נושאים בקרבם רקורד של סיפוק או הצלחה".

בדיקת המניעים להתאבדות מעלה תחושה של ניכור, בדידות, כשלון, דחיה, הסתבכות בסמים, הריון וכד'. „אבל בכך אין עדיין כדי להסביר מדוע בני אדם מתאבדים. ההסבר נעוץ בתהליכים נפשיים הרבה יותר עמוקים, שלרוב הם סמויים מעיני המתאבד ומעיני סביבתו הקרובה".

על פי מחקריו של הד"ר אורבך, בני נוער מתאבדים משום שהם חשים שנקלעו למצב בלי פתרון. „קורה למשל שהורים משדרים לנער מסר סמוי האומר שאם לא יצליח בלימודיו הוא נושא באחריות לאכזבה העמוקה שהם חשים כלפיו ולתחושה שכל מאמציהם היו לשווא.

„אם ההורים מתבטאים כך בגלוי, אפשר להתמודד עם הבעיה, אבל אם המסר סמוי, וכך הנער מפרש את התנהגות ההורים, בעיניו לפחות מדובר בבעיה שאין לה פתרון. הילד נדרש להיות אחראי למשהו שהוא אינו יכול להיות אחראי לו. אותו דבר קורה למשל כשלוחצים על מישהו שלא לפחד. אז דוחקים אותו למצב חסר פתרון משום שפחד אינו דבר רצוני".

סיבות נוספות לנטיות התאבדות מוצא הד"ר אורבך בעמדות פסימיות בסיסיות של בני המשפחה כלפי החיים והמוות, או באובדן אמיתי או סימלי של אדם אהוב, מצבי דיכאון, פרידות וגרושי הורים, בתדמית עצמית נמוכה, באובדן רכוש וכו'.

„כשכל הדברים האלה מלווים בכפיות וטוטליות ובתחושה של אין פתרון, התוצאה עלולה להיות התאבדות. גם תפיסת הזמן של המתבגרים שונה. הם תופסים אותו כאינסופי או שמתייחסים אליו בהווה בלבד. לכן, כשמשהו קורה להם, זה בעיניהם נצחי".

על אחריותם של ההורים אומר הד"ר אורבך: „לא מדובר פה במשהו שמישהו עושה למישהו. מדובר פה במשהו הרסני שכל המשפחה נתונה בו בלי לדעת".

המחקרים מלמדים שבנים מתאבדים יותר מבנות. „זה נכון כמעט לכל הגילים ובכל התרבויות. תרבותית, מצפים מהגבר שאם הוא עושה משהו, שיעשה אותו עד הסוף. חולשה וכשלון כזה הם פחות נסלחים לגבר".

„עוד נמצא, שמתוך אוכלוסיות נשים וגברים שהשתמשו באותם אמצעים הרסניים, נשים שורדות בשיעור גבוה יותר. אם ניקח למשל גברים ונשים שקפצו מגובה נתון, נשארו יותר נשים בחיים, כאילו שיש בהן איזה כח סבל והישרדות ביולוגי חזק יותר. כללית, ניתן לומר שיותר גברים מתאבדים ויותר נשים מנסות להתאבד".

מתאבדים נוטים לשלוח איתותים לסביבתם אלא שזו לא תמיד מצליחה לזהות אותם. „התאבדות זה לא עניין החלטי, סופי. זה קונפליקט. גם מי שהחליט להתאבד עשוי לזעוק לעזרה בשניה האחרונה, וזה נותן מקום להתערבות. קשה מאוד לגלות סימני אזהרה אבל יש כמה איתותים ברורים: שינויים דרסטיים בהתנהגות, דכאון קשה או תגובה בלתי מתאימה.

„איתות אחר בא באופן יצירתי – ציורים, שירים בנושאים של חיים ומוות, שיחות על טעם החיים, רמזים על פרידה. משפטים כמו 'החיים לא שווים שום דבר', 'תמיד, תמיד תחשוב עלי'. גם נתינת מתנות באופן בלתי צפוי וכלא התאמה לקונטקסט".

אבל, מבהיר הד"ר אורבך, „לא כל מי שמגלה סימנים כאלה חושב לשים קץ לחייו. חשוב שבני נוער ידעו שמצבים קשים חולפים. מחשבות על החיים והמוות הן טבעיות ואין בעיה שלא נפתרת. אין דכאון שאינו חולף. ישנם ידידים, הורים, קרובים, מורים ותחנות יעוץ שאליהן אפשר ורצוי לפנות כדי לפתור את הבעיות".

בסיכום, אומר הד"ר אורבך, „התאבדות היא פתרון רע. מתאבד הוא לא גבור ולא פחדן. הוא אדם סובל שנלכד בתוך תחושה מוטעית שאין מוצא לבעיות שלו. אבל יש פתרונות וחשוב לחזור ולהזכיר זאת. בראש וראשונה, אם כואב לך משהו, אל תשמור בבטן".

„בתנאים הנוכחיים עושים מעט מדי כדי ללמד ילדים ובני נוער כיצד להתמודד עם מצבי לחץ. אפשר ללמד ילדים איך לפנות ולמי לפנות בעתות מצוקה, מדוע נקלעים למצוקה ואיך יוצאים ממנה. צריך לפתח אצלם את היכולת לחשוב על פתרונות. בזה לא עושים מספיק", אומרת הגב' סילוויה זילברמן, מנהלת השירות הפסיכולוגי החינוכי של עיריית ירושלים.

„למרכז שלנו ברח' הלל 27 (לשכות היעוץ פתוחות לתלמידים וגם להורים בימים א', ג' וה' בין השעות 4.30 ל־7.30), יכול לפנות כל מי שמציקה לו בעיה עם ההורים, בעיות בינו לבינה, שלו עם עצמו, זהות מינית, יחסים חברתיים. הפניה לא עולה כסף ולא צריך גם הפניה בכתב. פשוט באים ודופקים על הדלת. נקבל כל אחד. השיחה נשמרת בסודיות מלאה".

עקיבא, אחיו של אשר אשורוב, צילם בהיחבא את גוויית אשר במכון הפתולוגי □ מתעוררים ספקות לגבי גירסת המשטרה כי אשר נורה למוות בעת שהחזיק בשוטר וסכין־גילוח על צווארו □ הקצין הבודק: קומתו הנמוכה של השוטר עשויה להיות ההסבר לתמיהות

הפגיעה שגרמה את המוות

מוות בתחנת המשטרה

מאת אהרון דולב

גירסת המשטרה נדונה באווירה מאקברית, סביב שולחן־הנתיחה במכון הפתולוגי באבו־כביר. על השולחן היתה שרועה גופתו של האיש שנורה בתחנת משטרת נתניה. מראה הגופה המנוקבת עורר ברופא־פתולוג, נציג ההגנה, ספקות כלפי הגירסה המשטרתית. לדברי המשטרה, נורה אשר אשורוב בידי קצין (בדרגת רב־פקד), שעה שהחזיק בכוח בן־ערובה, יומנאי התחנה, כשהוא ניצב מאחוריו ומאיים לשסף את גרונו בסכין גילוח. אשורוב, בן 27, היה בעל באסטה בשוק נתניה, עצור בחשד רצח.

עוד נציג ההגנה משתף בספקותיו את סנ"צ דני מרום, שנתמנה קצין־בודק לחקור את התקרית. צילם עקיבא אשורוב, בן 24, בהסתר, את גופת אחיו הבכור. הצילומים נעשו מן החלון, בחוץ. על־פניהם, מאוששים התצלומים את הספקות. משום שאם אכן נורה אשורוב בעודו ניצב מאחורי היומנאי, כשהוא מחזיק בו בכוח וידו הימנית שלוחה בצווארו, איך לא פגעו הקליעים מאקדחו של הקצין היורה בבן־הערובה, הניצב בינו לבין אשורוב? או שמא נורה אשורוב לאחר מעשה, לאחר ששיחרר את בן־הערובה, או לאחר שהלה נחלץ משביו?

הקליע הראשון (תצלום מס. 1) הוא הקליע הקטלני, שפילח את בית־החזה, בקירבת הפיטמה הימנית, עבר שמאלה לביתן הלב ובדרכו שיסע את שתי הריאות. הקליע השני פגע בירכה הימנית ונזקו למוה ההגדר „קל".

לפי דיווח מן הדיון בחדר־הנתיחה, העלה הקצין־הבודק את קומתו הנמוכה של היומנאי בתחנת משטרת נתניה, כהסבר אפשרי.

„אשר נפל קורבן־שווא", אומרת המשפחה. האח עקיבא, שותפו של אשר לבאסטת הירקות בשוק: „כמה התחננתי שיתנו לי לגשת אל אשר, להרגיע אותו, לפני שיקרה אסון. סילקו אותי מהתחנה בכוח, במכות. אחר־כך ירו ואשר מת".

השבוע, בקרית־נורדוי, בדרומה של נתניה, היו ארבעה בלוקים, המכונים גם „שכונת־הקווקזים", שרויים באבל. במשפחה אומרים שלא יסתפקו בממצאי הבדיקה, יהיו אשר יהיו. אומר האב, ציון אשורוב, בן 54: „שלושה חודשים, מהיום שנעצר, צעק אשר 'אני חף מפשע'. נשארו אלמנה וארבעה יתומים מסכנים. עכשיו אשר מת. איך יוכיח שלא רצח?"

לפחות בזיכוי מלא לאחר המוות – המשפחה לא תסכים. זיכוי מאשמת רצח. „לא סתם רצח, רצח מתועב, של אדם זקן, למטרות שוד". כך אומר עו"ד דוד יפתח. עו"ד יפתח איננו נציג התביעה, אלא סניגורו של אשר אשורוב.

אשר אשורוב המנוח לא היה „למדחניק", מוסיף ואומר עו"ד יפתח. רחוק מזה. אך תרבות רעה – כן, אומר עורך־הדין, „רצח, מסופקני".

אשר נולד על שפת הים הכספי, הבכור בשבעת בניו ובנותיו של ציון אשורוב, חובב־ציון ופועל בית־חרושת. שזכה, כדבריו, לקיים מצוות העלייה לארץ־ישראל.

בילדותו ונעוריו בעיר הקווקזית דירבנד, שעל גבול אזרבידג'ן, חונך אשר להיות ילד־טוב־ירושלים, כדברי האב. דירבנד היתה „עיר יהודית", עד שקמו בני ישראל ובהתעוררות ההמונית הגדולה של שנות השבעים, פינו את גולת קווקז, וכשלושה רבבות עלו לישראל.

האב, ציון, סיים ארבע שנות שרות בצבא האדום, התפרנס מעבודתו הקבועה כצבעי באחד ממפעלי התעשייה הצבאית בעירו והקים „משפחה יהודית כשרה".

ציון אשורוב: „השארנו הכל"

הואיל וקווקז נהנתה מסובלנות יחסית בחופש הדת, עברה במשפחה מורשת היהדות וארץ־ישראל מדור לדור. לילדיו קרא ציון בשמות עבריים: חנה, בת 26, עקיבא, 24, אליעזר, 22, אסף, 20, רונן, 19, תמי (תמר), בת 18. עברית למדו במסתרים. ציון אשורוב פקד את בית־הכנסת בקביעות. אחד מרבני העדה הכין את אשר לכניסה בעול מצוות.

אשר „הביא ציונים מעולים" מבית־הספר היסודי. משסיים, התקבל לעבודה כשוליה־חרשים במסגריית בית החרושת של אבא. ביום עבד, בערב למד. בסיום קורס חרטות מטעם המפעל, קיבל „דיפלומה" ומשכורת שנייה לפרנסת המשפחה.

באוקטובר 77, ערב יום הולדתו ה־19, ניתן למשפחת אשורוב היתר־היציאה מבריה"מ. „השארנו הכל. דירה גדולה, 143 מ"ר, שתי משכורות. הוצאנו את הילדים מבית־הספר. עלינו על הרכבת למוסקווה. ממוסקבה לווינה. מווינה ישר לקרית־נורדוי".

עקיבא אשורוב: „הרי ידע שכבר נקברה מזמן" (צילם: אהרון דולב)

היתה נפילה. בכל, הם אומרים. מרחב המחייה של עשרת הנפשות לבית אשורוב, הצטמצם מ־143 מ"ר ל־88 מ"ר וכך גם ההכנסה ורווחת המשפחה. גרוע מאלה היה ההליך ההתפרקות של המסגרת הפטריארכלית, של התא המשפחתי.

אליעזר: „מה קיבלנו, במקום מה שהיה לנו? צרות. אני כבר לא מדבר על הצפיפות בבית, שהבריחה אותנו החוצה. אני מדבר על זה, ששם כל הילדים הלכו ללמוד. פה הלכנו ישר לשבור את הגב בעבודה, כל עבודה. העיקר להביא לחם הביתה".

מה שאירע לאשר, למן עלייתו לישראל, הוא תעלומה בעיני האח הצעיר, רונן, עתודאי בבית־הספר הימי מבאות־ים: „שם, בקווקז, אני זוכר את אשר בתור האח הגדול, הטוב, השקט, המיושב. בתור האח הקטן, תמיד לקח אותי לטיולים וקנה לי מתנות".

בישראל התקבל תחילה אשר לעבודה כחרש־מסגר בתעשייה הצבאית. אולם העולה הצעיר, שבקווקז התמיד בעבודתו שלוש שנים רצופות, החזיק מעמד שלושה חודשים בלבד. אחיו טוענים כי סיבת פיטוריו מתע"ש אינה ידועה להם. אולם המדרון שסופו בתחנת משטרת נתניה, כבר נפרש לרגליו.

אשר התגייס לצה"ל, הסתבך עם החוק וסולק אחרי ארבעה חודשי שרות בלבד. במאי 1979, כשנה וחצי אחר עלייתו, „עשה" כותרת פלילית: בסידרת התפרצויות בקריית־נורדוי, רוקן, בבוקר אחד, ארבע דירות מחפצי־ערך. בית־המשפט בנתניה גזר עליו שתי שנות מאסר בפועל, מהן ריצה שמונה חודשים בלבד.

אחיו עקיבא אומר: „אני לא יודע מה נכנס לו לראש ומאיפה זה בא לו. אני חושב שבצבא פגש חברים לא־טובים".

בעודו חייל בחופשה, יצא לבקר את אחותו חנה, שנישאה לבן העדה מפרדס־חנה. שם פגש והתיידד עם בת־העדה, ג'אנה, נערה בת 17. לאחר תקופת חיזור קצרה נישאו. בכלא תל־מונד התבשר אשר על לידת בנו הבכור, ראשון לארבעה בנים ובנות. הוא קרא לבנו – כיום בן שש – שלום, כי נולד ביום החתימה על הסכמי קמפ־דייוויד. בינתיים נולדו עוד ענת (5), נסים (3), ועופרה (2).

מבית־הכלא פנה אשר לעבודות מזדמנות, שכר בית „עמידר" קטן בכפר־יונה והעביר אליו את ג'אנה ובנו. שם, בכפר־יונה, התוודע אחר־כך לשניים משכניו, אלי חלפון (35) ואלכסנדר יוסיפוב (27), שני שותפיו לכתב־האישום ברצח סוחר המזון משוק נתניה, אף הוא תושב כפר־יונה.

ביוזמת האח עקיבא, שכרו באסטה בשוק נתניה, סמוך לתחנת המשטרה שבה מצא את מותו. גם גורלו של האח עקיבא לא שפר עליו. מחלה מסתורית – תורשתית, סבורים הרופאים – קיפדה חיי שניים משלושה ילדיו הקטנים. תחילה נפטר התינוק דני והוא בן 4 חודשים. כשנה לאחר־מכן, כחודשיים לאחר מעצרו של אשר, הלכה לעולמה התינוקת גולדה.

על השתלשלות אירועי יום ה', ה־13 בחודש, יום התקרית בתחנת המשטרה, מספר האח עקיבא: „ב־11.30 בבוקר באה שרה, אשתו של חלפון, אל הבאסטה שלי בשוק. סיפרה שהלכה למשטרה להביא אוכל לבעל וקיבלה מכתב בשבילי מאשר. הנה המכתב, תקרא בעצמך".

„אפתח בצער וביגון", כתב אשר, „על הטרגדיה שלכם (מות גולדה. א.ד.), שעליה שמענו משוטר בשם מוכתר רוני. הוא חשב שאנחנו יודעים וסיפר, בלי כוונה, שלפני כשבועיים היה אתכם באבו־כביר (המכון הפתולוגי)... תנחומים משמיים יבואו עליכם..."

„אז אני שואל את המשטרה", אומר עקיבא, „מדוע קצין ושוטרים אמרו לי וגם לעתונאים, שאחי אשר השתולל בגלל – ושאחת הדרישות העיקריות שלו בזמן שאיים על בן־הערובה היתה – שירשו לו לצאת ללוות את גולדה שלי למנוחת־עולמים. הרי ידע שכבר נקברה מזמן".

דו"ח / אמנון אברמוביץ'

שם ושם בארץ-ישראל

שלג על מגדל השמש

בשבוע שעבר נערכה בכפר מג'דל-שמס הפגנה לציון יום השנה הרביעית למרד הדרוזי בתעודות הזהות הישראליות.

מג'דל-שמס, אחד מארבעת הכפרים הדרוזים בגולן, שוכן למורדות החרמון ופירוש שמו: מיגדל השמש. הודות לגובהו מקדימות קרני השמש להגיע אליו. אבל לא זה היה המצב ביום שני השבוע. מהחרמון גלש שלג עד לכפר.

את הכניסה לכפר עשינו דרך מסעדת "בריכת רם" הניבטת על הכפר ועל ברכת רם הנתונה בתוך מה שהיה פעם לוע פעיל של הר געש. בשולי הבריכה מעגן סירות מיפרש, משוט ואפניי-התירה. האוכל הוא אוכל ערבי אמיתי, לא סינתטי כזה המצוי ברשת מק-אחמד ההולכת וחובקת את גוש דן ויוצרת טבעת קולינארית מזרחית.

לפני ארבע שנים בדיוק נכפו הדרוזים בגולן לתעודות-זיהוי ישראליות. הם סרבו ופתחו בשביתה שנענתה בנסיון קצת אכזר לכפות עליהם תעודות כבינית. זה היה הסיפתח של אריק שרון. לבנון באה רק אחר-כך.

הדיאלוג הכותני ההוא הוכיח, בין השאר, שאנחנו היהודים טובים אולי בלהיות מיעוט אבל רעים בלהיות רוב. הדרוזים נאמני סוריה התבצרו או בבתים ודיברו על מג'דל-שמס כעל מצדה-שמס.

בביתו של ראש המועצה תורכי אלי-עג'מי ישבנו השבוע, עוזי מחניימי הפרשן לענייני מזרח-תיכון של "על המשמר" ואנוכי.

תורכי אלי-עג'מי, יסופר. בסיפור מוסגר, עשה לבטחון ישראל יותר מהרבה יהודים. גדל-שפם וארוך שיער, איש-חיל, זאב ערבות. על הקיר בחדר האורחים תלויה תמונתו של קותי אדם ז"ל לצד תמונת הילד הבוכה מהתחנה המרכזית. מה עושה כאן קותי, אמר אלי-עג'מי בתשובה לשאלה, זה היה בן-אדם. פעם היינו עושים הרבה ומדברים קצת, היום מדברים הרבה ועושים קצת. הסביר ואגב הסבר נעץ ביקורת במערכת הבטחון.

בהיותו צעיר התפרנס אלי-עג'מי משוד דרכים. המקצוע: ליסטים. תוסס שבילים ברמה הסורית שודד ומלסטם. פרנסה, הוא אומר, לא היה חסר.

קירק דגלאס בצעירותו או ברט לנקסטר יכלו לשחק את תורכי אלי-עג'מי בסרט הוליוודי. אחרי מלחמת ששת-הימים הלך אלי-עג'מי בהרים ופגש ילד. מה שם אמך ? שאל. הילד השיב. תיתן לאמא דרישת-שלום מאבא, אמר תורכי. אבא של מי? שאל הילד. שלך יהאיבני שלך, אמר תורכי.

על רקע ועדות קראות למיניהן מינה ישראל קניג לפני חצי שנה את תורכי לראש מועצת מג'דל-שמס. מאז שופרו שם הכבישים והחלו בבניית כיתות לימוד. גם גביית המיסים השתפרה. במרכז הכפר ניצב רמקול שבו קוראים בשמו של מי שטרם שילם את החצי השני. ואם לא, אז משפט.

מה פתאום משפט, אמר תורכי, אני הולך אצלו ומסביר לו.

שאלנו אותו על ההפגנה הסורית. היו שם שלוש מאות, ארבע מאות איש, אמר. אחר-כך, אצל נאמני סוריה, ידברו על אלפי אנשים. הוא מדבר על שישה עצורים. שם ידברו על שישים. לצרכי מתמטיקה באמר שהאמת נמצאת אי-שם באמצע. עובדה שהטלוויזיה הסורית הקרינה למחרת סרט ארכיון מההפגנה שלפני ארבע שנים.

אתם (הישראלים), אמר תורכי, אמרתם להם שההפגנה בסדר רק צריך רשיון. אסור היה נותן להם רשיון. לדבר אליהם כבה זה לדבר אליהם יידיש.

ההפגנה התקיימה ב"גבעת הצעקות" זו הגבעה ממנה מתנהל הדו-שיח עם קרוביהם שבצד הסורי. ביום שני השבוע עמוד עדיין הדי ההפגנה באוויר. את ביקור הבית הבא ערכנו אצל אבו עדנאן (מחמוד ספאדי) מראשי תומכי סוריה. בדרך לביתו חלפנו על פני מסעדת השלום-אבו נידאל והבניה.

אותו ועד-אורחים עם אותו תנור-נפט המסעף צינור לכל חדר, אותו קפה מר כלענה ותה מתוק מדבש. על הקיר תלויה תמונתו של הראיס ג'מאל עבד אל-נאצר ליד פוסטר עם דגל סוריה והמנונה וחייל מסתער מבעד לטבעת-אש. אבו עדנאן, חבוש תרבוש ועטוי גלימת שופט, שאל אם אנחנו רוצים לדעת את האמת.

בסופו של המרד לקחו הדרוזים תעודות-זיהוי ישראליות. לצרכי עבודה בישראל, קופת-חולים, ביטוח לאומי וקיצבאות ילדים. ולפי מיספר המכוניות שבכפר גם לצורך רשיון-נהיגה.

כן, מצב כלכלי טוב, אמר אבו-עדנאן, אבל אין קשר בין מצב כלכלי להוות. אתם היהודים יודעים טוב מאוד שכסף לא מחליף הרגשת השתייכות לאומית. תראו שצ'רנסקי, קיבלתם אותו יפה וכך צריך להיות. והוא היה לו טוב מבחינה כלכלית, אבל הוא רצה כאן.

בניו הצעירים שהסבו עימנו הראו לנו לבקשתנו את תעודות-הזיהוי. "במו בתעודות-הזיהוי שלך ושלי גם אצלם לא נקובה האזרחות. היא אמורה להיות כתובה בדרכון. במקום דרכון יש להם תעודת מעבר (תעודת מסע). אזרחות, כתוב שם, לא ברורה (באנגלית: לא מוגדרת).

אחד הבנים, מקצועו מורה, אמר שהמערך היה יותר פיקח ויותר פוליטי. הליכוד יותר טיפש ויותר צבאי. המערך סיפח אותנו בשקט. הליכוד רצה בכוח. תראו, אמר הבן, אנחנו לא חוטפים חיילים, לא רוצחים, לא זורקים בקבוקי-אש. מאז פברואר '82 יש לנו חג לזכר המרד נגד תעודות-הזיהוי.

עוזי מחניימי שאל, אם אלוף פיקוד צפון מעקל מחר את הגדר באופן שמג'דל-שמס תחזור לשטח סוריה, כמה מתוך 7700 התושבים יסוגו אחור לשטח ישראל.

אף אחד, אמר אבו עדנאן, חוץ מכמה בורחים שהמימשל ממלא אותם בכסף.

צפת: ציצית, פאה, תפילין

במעלה הר כנען, תשע מאות מטר מעל פני הים, שוכנת אחת הערים היפות בארץ. עם אוויר הרים צלול כיין. בירושלים זה רק בשיר שמיטבו כזבו. בצפת זה באוויר. והעיר הזו הולכת ודועכת.

העיר שנכבשה ב-48' על-ידי גדוד של הפלמ"ח נכבשת חזרה על-ידי חרדים. בעשור בערב העיר נעולה. אין יוצא ואין בא, אין בית-קפה ולא מסעדה ולך תשיג בית-מלון. מהמלון הסביר היחיד "רימונים" לא ענו בשעה כזו, ובמלון שדלתו היתה פתוחה, מלון "מרכזי", אין מים חמים ובתנור. היד החשמלי עובד רק פס אחד, מטעמי חסכון. לא יודע איך נראה הצינוק של שצ'רנסקי, אבל אחרי לילה ב"מרכזי" גם לי מגיעה קבלת-פנים ממלכתית.

לפני שנים לא הרבה היתה צפת מרכז תיירותי. בינתיים נהפך מלון "רקפת" לאולפנא של חב"ד. מלון "אורנים" לפנימיה לבנות בית-חנה. מלון "הרצליה" לבית-מידרש בית חב"ד.

ראשונים באו חסידי ברסלב. חב"ד לא פיגרו הרבה אחריהם. ויזניץ' סגרו מרחוק והשתקעו אף הם וגם מקומם של אנשי צאנז לא נפקד. אילו שרתה בין הפלגים הללו אהבה הדדית, היו מתאחדים פוליטית וכובשים גם את מועצת העיר. אילו היו מסוגלים להתאחד, היו בוודאי מכינים את המרד השני (בשלטונות החילוניים). המרד הראשון היה, כידוע, נגד השלטון הרומי.

כוחם של החרדים באוזלת-ידם של החילוניים, וצפת היא טרף קל. כי מה שנכון לצפת נכון לקרית-שמונה, לאופקים ולירוחם: יהודה, שומרון וחבל עזה. פעם, לפני מלחמת יום-כיפור, אמר לובה אליאב שבגלל ימית נפסיד את הגליל והנגב.

הגליל והנגב, אמר אז משה דיין, הם לא ארנבות, הם לא יברחו.

ומאז הם בורחים מאתנו והתושבים בורחים מהם. בנימין מטודלה, 1170, כתב שאין בצפת יהודים. עוד מעט זה נכון לגבי ישראלים. מיפקד רשמי מדבר על שישה-עשר אלף תושבים, אבל המיפקד מתבדה לטובת המציאות שהיא כשנים-עשר אלף בלבד.

מה שנכון לצפת נכון לקרית-שמונה, אופקים וירוחם: הערד מקורות תעסוקה. מתפרה ששמה "סריגי צפת", גם קפה "עלית", מיפעל "שחל" לייצור חלבה, מתפרה של משרד הבטחון ובית-החולים ע"ש זיו. אף מיפעל לא הוקם שם בעשור האחרון. "כור", חברת העובדים, מקימה עכשיו את "ורד הגליל" לתעשיית שוקולד ודברי-מתיקה. אמנון גרעון, 33, מג"ד במילואים, הוא אשר על ההקמה.

צפת ידעה פעם שני בתי-קולנוע, אור וצליל. בצליל, היו מתבדחים, לא היה אור ובאור לא שמעו טוב את הצליל. עכשיו נותר לפליטה רק אור, בבעלות ההסתדרות. אילמלא ההסתדרות וחברת העובדים, גם מה שיש, או בעצם מה שאין, לא היה.

לפני שנים אחדות נפתח לתנועה כביש פרוד-עמיעד. התנועה לאצבע הגליל ולגולן עוקפת עכשיו את צפת. מי שלא איבד שם משהו ואינו חייב להגיע, לא יגיע.

הרבה אנרגיה מקומית בזבוזה במשך השנים לתככנות פנים-פוליטית, כולל בישימול של ראש עיר מערך מול ממשלה ליכוד ולהפך. אהרון נחמיאס, חבר-כנסת, עמד עשר שנים בראש העיריה. הוא צבר כאלה הישגים שכאשר סגנו, אמנון גרעון, רץ לראשות העיריה, הוא התקשה לפרוץ את קיר הכשלון של נחמיאס ולנפץ את הסטיגמה של המערך.

ביציאה מהעיר, על הדרך המוליכה לקרית-שמונה, בסבך גבעה מסולעת ומסורשת, נעוץ שלט גדול: כאן תקום רמת-רזים שהוכרזה במעמד שר הבינוי והשיכון וסגן ראש-הממשלה דוד לוי. טקס ההכרזה התקיים, נכון, שבוע לפני הבחירות. יודעי-דבר טוענים שברמת-רזים יצמחו בתים לא לפני שלסגן ראש הממשלה תצמחנה שערות על כף היד.

צפת התברכה ביופי טבעי, אוויר ואווירה שיכלו לעשותה עיר משגעת ומובלעת אמנותית-בוהמית. במרומי הר כנען אין לפי שעה מה לעשות, זולת להביט למטה בקנאה על טבריה ההולכת וההפכת מרכז תיירותי ובירת הגליל.

צפת היא אחת מארבע הערים הקדושות. אבל הממשלות, כולל זו של פרס ורבין, מעלות דווקא את חברון על ראש סוד-עקיפותינו.

הורוביץ בע"מ

את הביקור בקרית-שמונה פתחנו אצל חברת מנחם הורוביץ בע"מ. הורוביץ הוא כתבנו בצפון של "הארץ", "חדשות", גלי-צה"ל, "ג'רוזלם-פוסט" המקומון מידע 8.

על הקרקע האירודית-עתונאית, בריאה ופוריה, של הצפון מנצים גם ניצני מיסטיקה רומנטית, וגם זה טוב לעתונאי: ספינה של ישו בטבריה, מכשפה ברוב"ב, זקן בן 110 פוגש בחצר הגלילית את בנו בן ה-60. וביום שבו אנחנו שם, פיגוע בטבריה וחטיפת שני החיילים.

לכאורה צריך עתונאי צפוני טוב להידבק היום לזנבו של אורי אור. אבל הורוביץ הוא בעלים של סופרמרקט לא של חנות מגודרת המוכרת מוצר ספציפי (סקופים). לפני שנה, ב"מוניטין", נכתב עליו שהוא נועל נעלי-סירה לא מעודכנות. הורוביץ, המשייט בהנאה גלויה לעין במרחבי הצפון, "בעלב קצת, בוגר בני עקיבא קן רמת-גן שעלה לקרית-שמונה כמורה והפך עתונאי קו נסוי סלבות ידיעות. תוך שהוא משייט ושועט, אין איש, אשה או ילד שלא יקדים להם שלום ולא יצמיד לשלום שלהם, תשועת השם כהרף עין.

אי אפשר שלא ליהנות מבעל-מקצוע הנהנה מעבודתו. הורוביץ מפרגן לעמיתיו ומפרגן, לטוב ולרע, לנשואי כתיבתו. הגדר הטובה, ממנה נפתחה הרעה, היא עכשיו אתר תיירות. בעלי הצעירות קובלים בפניו שאין להם עדיין תאורה, והוא מבטיח לדבר עם מי שצריך.

את הפטנט הזה רשם בזמנו יורם המזרחי, היום באונטאריו קנדה, הוריש אותו להורוביץ. אבל יורם חילק את העבודה עם אשתו, בת-עמי המזרחי. הורוביץ, רווק, המצולצל בין השאר גם על-ידי בתולות-חן, עושה את העבודה לבדו.

על השולחן בביתו שלושה מכשירי-טלפון, אחד עם מחולל, ביפר בכיס ומשטרולה באוטו סתר-אנטנות.

בזירה מתחתיו שתי עלמות מקיבוצי השוה"צ, גרשמאל ובדעם, שהקימו קן בנסיון לגייד תלמידי בית-ספר. יוסי גומליץ ושכנות טובה הגיבו כתבה אוהדת ב"הארץ" בזכות פעילות השוה"צ בקריה.

קרית קטיושה

צה"ל, כמאמר שר הבטחון, נערך בלבנון מחדש. כלומר, טרם יצא. המלחמה וההערכות-מחדש שיפרו משהו את מצב העסקים בקרית-שמונה. מסעדות ובתי-קפה שלוחים עוד שלוחות ועוד שולחנות החוצה. נפתחו חנויות, באורים, מסעדות, כולל סינית כשרה בהשגחת הרב צפניה דרורי.

הצחוק, אמר לנו מישהו בצחוק, נגמר בראש-פינה. חוק-צחוק אבל בסינית הכשרה, "סין הגלילי", אוכלים עם כף שכתובה עליה האות צ.

קרית-שמונה נראית כאילו היתה שדה של קרונות-מסע העומדים לנוע החוצה. לכתוב על קרית-שמונה זה כמו להחזיר בפלייבאק שוב ושוב סרטון של הקרן-הקיימת. ותמיד עם בעיית התעסוקה וקליטת בנים חוזרים מהצבא האבטלה המקצועית וההתרבותית והכמובן הקטיושות.

אברהם ברושי, ראש מועצה אזורית גליל, טוען שהממשלה קיימה את מלוא הבטחותיה לאחר יציאת צה"ל מלבנון: מקלטים, שערים מוגנים; תאורה היקפית. המדיניות ההתיישבותית הנקוטה בידי משרד הבטחון אוסרת פיטורי עובדים במפעלי התעשיה הבטחונית ביישובי עימות. בשבוע שעבר התקבלה אפילו החלטה ממשלתית על הפחתת עשרה אחוזים ממס-הכנסה. אבל כל אלה ביחד ולחוד אינם אלא הסתובבות סביב הזנב. כאשר עתידות הידע בקרית-שמונה מתבטאת במיפעל, משחטה, "עוף הגליל" — עשוי המקום במקרה הטוב לדרוך על המקום.

הרצל בראשר, מפלגת העבודה, דיקן הסטודנטים במכללת תל-חי, סובר, כמו שמעון פרס, שרק טכנולוגיה מתקדמת תשאיר כאן את הדור השני השב מהאוניברסיטה, מהטכניון, מבתי-ספר להנדסאים. כל השאר אינו אלא זריקת עצמות או בוטנים, תלוי במשל. מי, לדוגמה, יהנה מההנחה במס-הכנסה כאשר חלק גדול מהעובדים אינו מגיע בכלל לריצפת מס-הכנסה.

לו אני פרס, הייתי לוקח בזוג כהרצל בראשר ועושהו יועצי לענייני ערי-פיתוח. צעיר, משכיל, עדות-מזרח. במקרה הכי גרוע היה בו כדי לגוון את שרת נעריו לבני-הפנים.

שאלתי את בראשר אם ניכרת באנשים התפכחות פוליטית. אישית מרי, אמר, אבל אני מאמין שמה שלא יעשה השכל יעשה הזמן.

לפי שעה ועל מרחבי הזמן מתאכלס, בחסות רבין, בית "הדסה" בחברון, והטכנולוגיה העתידנית של פרס מתבטאת ב"עוף הגליל".

פרופסור אורן, ראש מועצת קרית-שמונה, נשאל לא מכבר על שמועות בדבר עריקתו למערך. אף מפלגה, הוא השיב בצרק, לא שווה שיערקו אליה.

בחודש שעבר ערך אורן שביתת-שבת בצל שמשיה מול משרד ראש-הממשלה. הגישה הבכיינית הזו, אומר בראשר, שואבת אולי קצת תשומת-לב מבחוץ אבל מכניסה המוראליזציה פנימה.

התושבים כאן, אמרנו לבראשר, אינם מתלהבים להביע דעה על חטיפת החיילים ושיבת צה"ל לשטח בחיפושים אחריהם. בראשר אמר, שכשלון מלחמת לבנון הותיר כאן רגשי-אשם. כאילו בגללכם, תושבי קרית-שמונה, בא לנו כל זה. סקר "דחף", מארס 85', גילה או שרוב מכריע של תושבי הקריה תומך ביציאת צה"ל מלבנון.

מלחמת לבנון היישגיה התשתיתיים ניטרלו את הטיעון הבטחוני, הקטיושהי, שמטו את השטיח וחשפו את הריצפה העירומה: הערד תעסוקה הולמת. קטיושה בודדת הנוחתת אחת לחודשיים אינה מפרה את השיגרה הכלכלית הקשה ואפילו לא את הבטחת בנין בודד אף לא אחת. ואם ההבטחה הזו לא ניצבת חזק על הרגליים, הרי שהמתנ"ס הקודי ע"ש עליזה בגין ז"ל ניצב במקומה.

ביום רביעי השבוע נחנך גשר המחבר את שני חלקי העיר. במעגל הפנימי היה ויכוח אם הגשר ראוי להתרומם לראש סולם העדיפות. במעגל הארצי מתנהל ויכוח האם צריכה קרית-שמונה להתרומם מעל יהודה, שומרון וחבל קטיף.

לפני זמן מה תיכנן פרופסור אורן לצור על סביון, סמל העושר הישראלי. אורן אינו מבין או שכאיש חרות הוא מבין אך לא מסוגל לצור על קרני-שומרון.

קרית-שמונה היא עיר תאומה של גאנסי, צרפת. לך תסביר שם שעדיפה ברית ערים תאומות עם אריאל, שומרון.

הטילים: באביב הם ישובו חזרה

ביום שלישי השבוע סייר יצחק רבין ברצועת הבטחון. אני מקווה מאד, אמר שם מישהו מהפמליה, שהבוץ הוא בוץ תורפי ולא לבנוני.

חטיפת שני החיילים הכניסה את מערכת הבטחון למיגננה. הן לגבי נחיצות רצועת הבטחון, הן לגבי הקשר בין החטיפה ליירוט המטוס. מאחורי החטיפה הזו עומדים במישרין או בעקיפין הסורים. אני מתקשה להאמין לגירסה הרשמית הטוענת אחרת. בדיוק כפי שאני מתקשה להאמין שלא היתה התראה, ספציפית לא כללית, על חטיפה צפויה באיזור בית-יהון.

לאחר יירוט המטוס, אסד הבטיח תגובה. הנסיון במזרח-התיכון מלמד, שככל שאתה פחות מגאלומני ויותר מצומצם במסורותיך, כך גדלים סיכויי הצלחתך.

מערכת הבטחון וצה"ל הוכו לאחרונה ביותר מדי "פאשלות": פרשת פולארד. יירוט המטוס. חייל ירדני אשר חדר לבקעת-הירדן, תקף סיור של צה"ל ותיעתע בו. שריפה, שנבעה מרשלנות וחוסר-משמעת, בה ניספו שמונה בחורים, השבוע החטיפה.

בקצב הזה, לו אני מישהו חוצי, תחת להסתער על השנה הרביעית, הייתי בורח ממנה כמו מאש.

ביום שלישי לפנות ערב, בדרכנו חזרה, שמענו, "היום הזה", את שר הבטחון מסנגר על רצועת-הבטחון ומספר שבחיפושינו אחר החטופים תפסנו כמויות נשק גדולות. סיפור מאוד לבנוני המחזיר אותנו שלוש וחצי שנים אחורה. האלוף אורי אור אמר שתפסנו הרבה אמל"ח (אמצעי לחימה). מחניימי, בעניינים, אמר שאם יחפשו טוב ימצאו לא רק אמל"ח אלא גם דגמ"ח.

אם ימשיכו העניינים להתנהל על אותו מסלול ובאותו קצב, יעברו הסורים, בתום החורף, לדבר אתנו בכסף גדול. הם יגבירו את המתיחות ויחזירו את הטילים. באביב הם ישובו חזרה.

הודעה אישית לכל האנשים שחיכו לתחילת הבניה של בית 5 בסביוני אביב

צר לנו, אך מאחר ואין באפשרותנו להתקשר לכל האנשים שביקשו להודיע להם אישית על תחילת בניתו של בית 5 בסביוני אביב, ומאחר ומספר הדירות בבנין מצומצם (חלק מן הדירות כבר נמכר), אנא ראו מודעה זו כהודעה אישית. - הבניה החלה!

התקשרו אלינו עוד היום. נשמח להפגש ולבחון ביחד אתכם איך תוכלו להשקיע טוב ולהשתקע טוב בבית 5 בסביוני אביב - המקום הטוב ביותר במקום הטוב ביותר ברמת אביב ג'.

דירה לדוגמא: רח' שלמה בן יוסף 28,
א', ג', ה' 18.00-16.00 שבת 13.30-10.30

סביוני אביב
המקום הגבוה ביותר ברמת אביב ג'.
מהעושים שבנו את סביון!

אפריקה ישראל להשקעות בע"מ מקבוצת בנק לאומי לישראל בע"מ

נחשים בארמון – בתים במנהטן

„הקשר הפיליפיני" של הנשיא מארקוס בארה"ב: אשתו אימלדה רכשה חמישה בניינים באזורי היוקרה של ניו־יורק, ב־350 מיליון דולר □ סוכן נדל"ן, ג'וזף ברנשטיין, ביצע את הרכישות □ ועדת־משנה של הקונגרס חשפה חלק ניכר מהשחיתויות של משפחת מארקוס □ יו"ר הוועדה: לא ארכין ראשי בבושה אם יתברר שעיתוי הפירסום השפיע על הבחירות בפיליפינים

מאת רן דגוני,
סופר „מעריב" בניו־יורק

„מכבים את מאלאקאנאנג (ארמון הנשיאות במנילה) קן צפעונים", אמר בשבוע שעבר פרדינאנד מארקוס, נשיא הפיליפינים, בראיון לעתונאי אמריקני. „אכן, גידלנו כמה נחשים בארמון. זו היתה אחת השגיאות שלי. היינו נדיבים מדי".

מארקוס מתכוון לאנשי חצרו, שהיפנו לו עורף והצטרפו למחנה של „עקרת הבית הזו", קוראסון אקינו, שהתמודדה אתו בבחירות. אולם רבים בפיליפינים, ועימם דיפלומאטים לא מעטים, משוכנעים שהנחשים הגדולים ביותר בארמון הנשיאות, הם דווקא הנשיא עצמו ואשתו אימלדה.

„הם (בני משפחת מארקוס) גונבים לנו את המדינה, מתחת לאף", קבל שר החוץ לשעבר של הפיליפינים, קארלוס רומולוס, באוזני מבקר מערבי. 16 שנה היה רומולוס משרתו הנאמן של משטר מארקוס והוא חייב לדעת. אבל את האור ראה מאוחר מדי: הוא שוכב עתה על ערש דווי.

השמועות על ההון הרב שצבר מארקוס מחוץ לארצו – ביחוד בארה"ב – אינן חידוש. אולם לפני הבחירות בפיליפינים נמצא מי שהכיר אותן וטרח למקד עליהן את אור הזרקורים. יוקרתו של מארקוס נפגעה בארה"ב לא רק בגלל הגילויים על קרב הבחירות המכוער שניהל נגד אקינו, אלא גם בגלל מתן גושפנקה אמריקנית רשמית לשמועות על „קרן הפנסיה", שהכין לעצמו מארקוס לעת גלות פוליטית אפשרית.

ועדת משנה לענייני אסיה והאוקיאנוס השקט, שליד ועדת החוץ של בית הנבחרים בוושינגטון, מצאה הוכחות לכך, שאימלדה מארקוס רכשה חמישה בניינים במאנהטן, בשווי 350 מיליון דולאר. הוועדה גם שמעה עדויות שמשפחת מארקוס רכשה נכסי דלא ניידי בקליפורניה, נוואדה ומקומות אחרים בארה"ב.

„בהתחשב בהיקף הסיוע האמריקני הכלכלי לפיליפינים, מתעוררת התמיהה מה מקור הכסף לביצוע העיסקה", כתב „ניו־יורק טיימס", בעקבות חשיפת המידע על ישיבות ועדת המשנה.

חקירת הוועדה חשפה מארג סבוך של אנשי קשר, סוכנים וסוכני־משנה, מתווכים ומנהלים, שהיסוו את הקשר הפיליפיני בארה"ב, מאחורי מסך עבה של חברות וחברות־בת, משרדי קישור וחברות ניהול. זה היה קשר גורדי וגם החוקרים האמריקניים המנוסים לא הצליחו לחתכו באחת.

אחד מאנשי המפתח בקשר הפיליפיני, לדעת הוועדה, הוא ג'ולנדו גאפוד, בנקאי ממאנילה. לפי מקורות בקונגרס, פקידים פיליפיניים ומסמכים עסקיים, משמש גאפוד כמנהל העסקים הפרטיים של משפחת מארקוס. הוועדה הצליחה לקשור את גאפוד לכמה מרכיבי רכוש השייכים, לפי החשד, לבני הזוג מארקוס.

„כל אחד ציפה למצוא אי־אלה השקעות של מארקוס בארה"ב, אך היקף המידע שהצליחה החקירה לחשוף הוא בהחלט מפתיע", אמר ציר בית־הנבחרים רוברט טוריצ'לי, מחברי ועדת המשנה.

הוועדה בדקה ומצאה, כי משפחת מארקוס מחזיקה בניו־יורק את הרכוש הבא: בית מס' 40 בוול סטריט; בית מס' 200 במדיסון אווניו; מרכז מסחרי גדול בלב מאנהטן, מול חנות הכל־בו „מייסיס"; בית מס' 730 בשדירה החמישית ובית בלונג־איילנד.

מסמכי המכר הרשמיים מראים, כי הבניינים נרכשו בשנים האחרונות ע"י חברות שונות שהקימו האחים ג'וזף וראלף ברנשטיין, הנחשבים בין הבולטים בסוכני הנדל"ן בניו־יורק. רוב הרכישות מומנו באמצעות בנק „סקיוריטי פסיפיק נשנל", מלוס־אנג'לס.

לדברי מקורות בקונגרס, מראים מסמכים של הבנק, כי גאפוד מילא תפקיד מרכזי ברכישת הבתים. פעם הופיע כ„יועץ". פעם אחרת הוצג כ„שותף" ברכוש. רישום שיחות טלפון מעלה, כי גאפוד ניהל שיחות אין־ספור עם האחים ברנשטיין. גאפוד – צריך להזכיר – הוא מנהל העסקים הפרטיים של משפחת מארקוס.

יקצר המצע מלתאר את ההסתעפויות הארגוניות של החברות, שנרשמו בידי גאפוד או האחים ברנשטיין באיים אקזוטיים. אבל עדות של פקיד לשעבר באחת החברות האלה, הבהירה מי היה הכוח המניע מאחורי כל העסקות.

ויקטור פוליטיס, לשעבר סגן נשיא בכיר בחברת „ניו יורק לנד", אחת מחברותיו של ג'וזף ברנשטיין, העיד בחודש שעבר, לפני חברי ועדת המשנה, כי אימלדה מארקוס אמרה לו ב־1984, שהיא רוצה להפיק רווח של 70 מיליון דולאר מארבעה בניינים במאנהטן. אלה הבניינים שלפי דעת הוועדה שייכים למארקוס. פוליטיס ציין, כי התרשם, בעקבות השיחה, שהבניינים שייכים לאשת נשיא הפיליפינים.

כעבור זמן – העיד פוליטיס – סיפר לי ברנשטיין, שפרדינאנד מארקוס נתן את ארבעת הבניינים מתנה לאשתו. חברת „ניו יורק לנד" מנהלת את הבניינים.

מארקוס הכחיש, כמובן, את השמועות שהוא ואשתו „חלבו" את קופת האוצר במנילה והזרימו מיליוני דולארים לרכישת נכסים בארה"ב. במסיבת עתונאים בתחילת פברואר אמר, כי עושרו נובע מרווחי משרד מוצלח לעריכת־דין, הנמצא בבעלותו אך מנוהל ע"י אחרים. הוא ניתק עצמו מהמשרד, כדי לא ליצור רושם שהמשרד מועדף על־ידי השלטונות, אמר.

בראיון ל„נייטליין", ברשת איי־בי־סי, אמר מארקוס, כי כל מימצאי ועדת המשנה הן „שמועות ולחישות", המשמשות נשק ב„מסע הכפשה" נגדו.

סוגיית נכסי מארקוס בארה"ב הפכה אחד הנושאים החשובים במערכת הבחירות בפיליפינים – וסלע מחלוקת בארה"ב. במרכז המחלוקת עומד סטיוון סולארס, יו"ר הוועדה שחקרה את עסקי מארקוס בארה"ב.

אני „משוכנע לחלוטין", שההאשמות שמארקוס השקיע בארה"ב הן אמת לאמיתה, אמר סולארס זה לא כבר, בראיון לעתון.

כמה צירים בבית הנבחרים האשימו את עמיתם, שלמעשה נועדה חקירת הוועדה שהוא עומד בראשה לנסות ולהשפיע על תוצאות הבחירות במדינה ידידותית. „יתכן שכל ההאשמות הללו הן נכונות", אומר ציר בית הנבחרים הנרי הייד. „צריך להעלות את הטענות, לשטוח אותן על השולחן... (אך) עיתוי העלאת הנושא מעורר חשד. אינני אוהב שמשתמשים במכשיר זה בצורה כה פוליטית..."

סולארס לא הסתיר מעולם את תמיכתו בקוראסון אקינו. כששאלוהו, כמה ימים לפני הבחירות, כיצד ירגיש אם יידע שמימצאי הוועדה שהוא עומד בראשה, ישפיעו על תוצאות הבחירות בפיליפינים, השיב: „לא ארכין את ראשי בבושה"...

הוא הצדיק את החקירה באמרו שלהאשמות נגד מארקוס יש „משמעות עמוקה לגבי מדיניות החוץ של ארה"ב ותכניות סיוע החוץ שלה".

סולארס גורס, שטענות מבקריו, שכאילו הכין לקוראסון אקינו נושא למערכת הבחירות שלה, „אינן הוגנות". לדברי סולארס, מקורן של טענות אלה במארקוס וב„סוכני יחסי הציבור שלו בארה"ב".

האם חש מארקוס, עוד כשהיה בשיא כחו, שהוא חייב להבטיח את עתידו מחוץ לפיליפינים, על כל צרה שלא תבוא?

מכללה ירושלים לבנות

הרקטור, הועד המנהל והועדה האקדמית וועדת המחנכים
חוג ידידי המכללה בארץ ובחו"ל

מברכים
את ציבור התלמידות הבוגרות
לרגל קבלת התואר ב.אד. (B.Ed.)

הטקס יתקיים אי"ה ביום שני, ט"ו אדר א' תשמ"ו (24.2.86) בשעה שלש וחצי (15.30) אחה"צ באודיטוריום ע"ש צימברקנוף קמפוס המכללה בית וגן ירושלים

אברהמי בת שבע
אטינגר שולמית (לבית פטרובר)
איזנברג נועה
איזק טובה (לבית שפיצר)
אלחדד רבקה
אפשטיין דינה (לבית בלומשטיין)
אפשטיין מלכה (לבית אורליך)
אקרמן עמנואל (לבית לנדאו)
אריאל פנינה (לבית שיבר)
ביאלה חסיה
ביטון דבורה
בסון אירית
בריאר מלכה (לבית פרידמן)
ברון מיכל
ברטלר רבקה (לבית פריינד)
ברין סליה (לבית עמיסל)
ברנשטיין רוחמה
גוב ארי שושנה (לבית ראיבי)
גולן אלישבע
גוטליב מיכל (לבית רוקח)
גולדשמיד שרה (לבית שכטר)
גליק ספרה (לבית אורן)
גנץ חנה (לבית דיין)
גנץ ימימה (לבית איגרא)
דבלינגר סימה (לבית רובין)
דירים יפה (לבית קיפר)
דיין אריאלה
הירש הניה (לבית קורן)
הסגל דבורה (לבית שיבר)
הרשלר מיכל (לבית המבורגר)
השל לאה (לבית בורנשטיין)
וולף אסתר (לבית אבוחצירא)
וולף אסתר (לבית נויעה)
וילד יעל
ורדיגר תמר (לבית ארליך)
ורהפטיג גלדה (לבית גולדפליד)
זיסמן אסתר (לבית שיף)
ירושלמי אילה
יוספי רחל
כהן אופירה (לבית פרידמן)
כהן יהודית (לבית כהן)
כהן מיכל (לבית למברגר)
לוונטהל בתיה (לבית זולצבכר)
לזרוביץ זהבה (לבית רוקח)
ליכטנשטיין חוה (לבית זיטמן)
ליפשיץ צופיה (לבית קלרמן)
מילר מרים (לבית גרשוני)
סויסה רחל (לבית כהן)
עוזרי רחל (לבית קורח)
עזיז עפרה
פדהאל נירה (לבית בטיטו)
פישר רחל (לבית קריזר)
פלאוט אהובה (לבית פרידמן)
פלש רות (לבית רימון)
פרידמן תמר (לבית סורוצקין)
פרל יהודית
קארו צורית (לבית בן ישראל)
קלר צפורה (לבית דוט)
רביבו שושנה
רוזנפלד חנה
רונס הניה (לבית ליליכט)
שדמי סימה (לבית טושינסקי)
שוורץ צביה (לבית הרשקוביץ)
שושנה יפה
שטרן אפרת (לבית הנמן)
שינולד מלכה (לבית וינפלד)
שמיר יעל
שניים גילה (לבית מינסטר)
תפוחי שרה (לבית טלאשרי)

בצרה אחרי הפגזה כבדה: מה שסיפרה שחרזדה לכליף...

חומייני בשערי בצרה

מאת שפי גבאי,
סופר „מעריב" לעניינים ערביים

בצרה, העיר השניה בגדלה בעיראק, „שער גן־העדן" לפי מסורת ערבית, ירדה מגדולתה בגלל המלחמה הממושכת □ חיילי איראן הגיעו עתה למרחק 30 ק"מ ממנה □ נשיא עיראק, „הקצב מבגדד", מבטיח לאיראנים מלכודת־מוות בעיר

„הצבאות החומייניסטים הפרסים", כפי שמכונים בעיראק, כבר נושפים בעורפם של תושבי בצרה, העיר השנייה בגדלה בארץ הפרת והחידקל. הם מצויים בגדתו המערבית של שט (נהר) אל־ערב, בתוך מטעים של למעלה מ־15 מיליון דקלים, במרחק של כ־30 ק"מ מהעיר. הם רוקמים שם את חלומם הגדול, אותו הם מטפחים כ־6 שנות המלחמה, לכבוש את בצרה, שבהתאם למסורת שוכנת ב„גן העדן" המקראי, לנתקה מבגדאד, ולהתקדם משם אל הערים המקודשות ביותר לשיעים, נג'ף וכרבלא. כל האיזור הזה, בדרומה של עיראק, מאוכלס ברוב שיעי, שבתוכו פועלות מחתרות איסלאמיות קנאיות תוססות ביותר.

„בצרה תהיה בית המטבחיים הגדול ביותר, בו ימצאו הפרסים את מלכודת המוות שלהם", אמר השבוע האיש המכונה במערב „הקצב מבגדאד", הלא הוא נשיא עיראק, צדאם חוסיין. הוא מכנה את בצרה „עיר העמידה האיתנה", אשר מיליון וחצי תושביה לא נטשו אותה, חרף ההפגזות הכבדות שהונחתו עליה, מצידו השני של שט אל־ערב.

ההפגזות החלו חודשים אחדים אחרי עלייתם לשלטון של חובשי המצנפות השחורות באיראן. הן זרעו מוות והרס, שיתקו לעתים את הנמל הגדול והיחיד של עיראק, אך בצרה ידעה להתאושש מהר.

המלחים שמגיעים אליה, בדרך כלל אחרי מסעות ימיים מפרכים, מנמלים אפריקנים וערביים, – מופתעים מבצרה. הם מספרים כי חרף המלחמה מתנהלים בעיר זו חיים תוססים – מועדוני לילה, בתי מרזח, בתי־זונות ובתי קאזינו. לא לחינם הם קוראים לה „פנינת המפרץ הפרסי".

המלחמה פגעה בתיירות ההמונית והעשירה, שבאה לעיר מאמירויות המפרץ הסמוכות. רבבות התיירים הערביים מכוויית, בחריין, קטר וסעודיה, נהגו לעשות „קפיצות" קטנות לעיר זו, כדי להשתחרר מהכבלים הפוריטאניים שבארצותיהם וליהנות מהעראק המפורסם של עיראק וכמובן מנערות הזוהר.

עם זאת אוכלוסיית בצרה, בחלקה הגדול, שמרנית מאוד, על אף המשטר החילוני המוחלט של מפלגת „אל־בעת" השלטת. אוכלוסיה שמרנית זו, שיעית וסונית, מתגוררת בעיר עתיקה, שיסודותיה הונחו לפני 1330 שנה, בידי הח'ליפים הערבים שבאו אחרי הנביא מוחמד. במסעות כיבושיהם במזרח עמדו על חשיבותו האסטרטגית של האיזור בידעם, כי זה המפתח לכיבוש אפריקה ולאוקיינוס ההודי.

רבים מהסיפורים שסיפרה שהרזאדה לח'ליף העבאסי מבגדאד, ב„אלף לילה ולילה" התרחשו כאן, – מספורי „סינבאד המלח" ועד „עלי באבא וארבעים השודדים". כבר אז היתה בצרה, עיר של הוללות ויורדי הים באו אל נמלה הפורח ממרחקים.

בצרה עסקה במסחר, אך לא זנחה את חיי הרוח. היו תקופות שאף עמדה בראש מרכזי התרבות של העולם הערבי ובלטו בה גדולי הסופרים, המשוררים ואנשי ההגות הערבים. בצרה היתה מבצר הלשון הערבית הספרותית המתחדשת.

כיום זו עיר הממזגת את הקדום ואת החדש, את תרבות המזרח הערבי המסורתי ואת התרבות המערבית. לצד הרובעים העתיקים מזדקרים בנייני פאר חדישים. נמל בצרה היה עד לא מכבר אחד החשובים במפרץ הפרסי. הבריטים, שכבשו אותה עוד בראשית מלחמת העולם הראשונה, תרמו לא מעט להתפתחותה המהירה.

רבים מצעירי ארץ ישראל ששרתו בצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה, מכירים את בצרה ואת מחנותיה העצומים, שהשתרעו לאורך שט אל ערב. בבצרה היתה בשעתו קהילה יהודית גדולה ומשגשגת, שכמעט כל בניה עלו לישראל. עד היום נמצאות בבצרה משפחות יהודיות אחדות, ויהודי אחד נהרג בהפגזה איראנית כבדה על רובעי העיר לפני למעלה משנה.

בצרה גם שימשה מרכז של מעפילים יהודיים מכל רחבי עיראק, ערב קום המדינה ובמשך כשנתיים לאחר מכן. סוחריה המפורסמים של בצרה סייעו למבריחים איראניים, בהעברת יהודים, בסירות קטנות, לגדה השנייה של שט אל־ערב.

בצרה היא גם עיר של דקלים. מטעי הדקלים מתחילים מצפון לעיר, ליד מפגש הפרת והחידקל, הנופלים ממורדי ההרים הנישאים של תורכיה וחוצים את עיראק לאורכה. מנקודת המפגש בעיר אל־קורנה, שאינה מרוחקת מאזור ביצות הענק של חווייזה בגבול איראן, זורם לו שט אל־ערב בטבור בצרה. מטעי הדקלים מכסים את גדותיו המערבית כולה, עד שפך הנהר למפרץ הפרסי, בקרבת מסוף הנפט העיראקי אל־פאו.

זהו האיזור העשיר ביותר בדקלים בעולם. יבולי התמרים המשובחים מהווים את המרכיב השני בגודלו בהכנסה הלאומית של עיראק, אחרי הנפט. בשנות ה־50 הבריחו יהודים נועזים מישראל רבבות חוטרי תמרים מהמטעים האלה לאיראן וממנה הועברו לישראל ונקלטו יפה בערבה ובבקעת הירדן.

עתה ירדה בצרה מגדולתה. נמלה המסחרי משותק, מסוף הנפט שלה באל־פאו נכבש בשבוע שעבר בידי האיראנים, בנייני הפאר שלה בטווח אש התותחים. המוני החומייניסטים, עם מפתחות גן־העדן בכיסם, מתכוננים לפצח עיר זו. אולם צדאם חוסיין מבטיח: „בצרה גברה על הטאטארים המונגולים והיא תרמוס ברגליה את הפרסים, אם יעזו להתקרב לשעריה".

שט־אל־ערב: האויב האיראני בין הדקלים

מן המגירה ומן המדף

שלום רוזנפלד

הספר – כוח אדיר

אי־אפשר שלא להרהר בימים אלה בברית־המועצות ובמשטר שלה.

מה גם – שבעוד ימים מספר תיערך במוסקווה הגדולה שבהצגות הדמוקרטיה העממית: הקונגרס ה־27 של המפלגה הקומוניסטית.

ידי ה"קרמלינולוגים" כבר מלאות עבודה: האם העובדה שהקונגרס יתכנס בדיוק באותו יום בפברואר, שבו לפני 30 שנה נשא חרושצ'וב את נאומו המפורסם, שבו ניתץ את אגדת־סטאלין והוקיע את "אבי העמים" כעריץ אחוז שגעון־רדיפה – האם עובדה זו מקרית, או שמא היא מרמזת שגם גורבצ'וב יטיל איזו "פצצה" תעמולתית או תקשורתית?

היתה תקופה, בראשית המהפכה, שבה ועידות־המפלגה, ישיבות הוועד המרכזי והמוסדות האחרים התקיימו בתדירות גבוהה מאוד. אך ככל שגברה ידה של העריצות, נהיו הוועידות והדיונים נדירים יותר ויותר.

נתגלגל לידי מכתב שפורסם בכתב־עת של גולים רוסים בפאריס ("אוכזורייניה"). תכנו מן הסתם ידוע להיסטוריונים; לי הוא בא כגילוי מרתק: מכתב שכתב טרוצקי לוועד המרכזי של המפלגה ב־24 באוקטובר 1924.

בראש המכתב מתנוסס מוטו, מדבריו של ו.אי. לנין: "הספר – כוח אדיר".

והנה כמה קטעים ממנו (בתרגומו של עמיתי יהודה גור־אריה):

1. כיוון שקראתי את נאומי מתוך כתב־יד, עם תוספות מעטות ביותר, הרי במקום לערוך את הסטנוגרמה, אני מעתיק את כתב־היד, שממנו קראתי (את נאומי).

2. עבודת הקצרניות התנהלה בתנאים קשים ביותר. שורה שלמה של קריאות־ביניים נרשמה, אך לא כולן נרשמו. יתכן שהקצרניות השמיטו קריאות־ביניים אחדות, מתוך רגש של תיעוב. אני, בשום אופן אינני יכול לחשוב להן זאת לחטא. בסטנוגרמה לא מצויין גם, שמעל במת הנשיאות, הפריעו לי באופן שיטתי, לדבר. לא מצויין שמבמה זו נזרקה עליי כוס (אומרים שע"י הח' קוביאק). בסטנוגרמה לא מצויין, שאחד ממשתתפי המליאה המאוחדת, ניסה לגרור אותי בידי, מן הבמה, וכו' וכו'.

3. נאומי הראשון בעד ההצעה לסדר של נקודה מיוחדת בנושא הקצין ממחנהו של וראנגל והקשר הצבאי, נמחק מן הסטנוגרמה, בהוראה מיוחדת של המליאה. עקב כך, לא רשומה בסטנוגרמות של המליאה, העובדה, שחבר נשיאות הוועד המרכזי, הח' יארוסלבסקי, בעת נאומי, זרק עליי כרך של מספרי ביקורת – – –

4. בעת נאומו של הח' בוכארין, בתשובה לקריאות־ביניים מצדי, זרק גם הח' שוורניק עליי ספר. הח' שוורניק, שהיה מזכיר הוועד המרכזי, הוא כיום מנהל ארגון המפלגה באורל. אני מקווה שמעשהו יחורת בסטנוגרמה.

5. אף אחד מהמעללים החוליגניים המצויינים לעיל (של יארוסלבסקי, שוורניק, קוביאק ורבים אחרים), לא נתקל אף בשמץ של גינוי מצד הנשיאות.

לכן אי־אפשר לראות במה שהתרחש במליאה המאוחדת, אלא הוראה של המוסד האחראי ביותר, לכל הארגונים המפלגתיים, באיזה שיטות יש לנהל את הוויכוח לקראת הוועידה. ל. טרוצקי

. Вот почему нельзя рассматривать разыгравшиеся на Объединенном Пленуме сцены иначе, как директивные указания наиболее ответственного органа всем партийным организациям относительно того, какими методами надлежит проводить предсъездовскую дискуссию.

Л.ТРОЦКИЙ

24 октября 1927 г.

לא יעברו אלא כעשר שנים והנאצים יאמצו שיטה זו של שימוש בספרים כ"אמצעי שכנוע". פרופ' ויקטור קלמפרר (אחיו של המנצח הידוע) מספר בספרו LTI – ספר שדן ב"שפת הנאצים" – כיצד הוכה פעם על־ידי הנאצים דקות ארוכות בראשו, בספרו של האידיאולוג הנאצי אלפרד רוזנברג על החוצפה ש"יהודון כמוהו העז לטמא את הספר על ידי עצם החזקתו בידיו".

"הצד השני"

לא מכבר חגג "דבר" את יובלו הששים. כיוון שבברית המועצות ובטרוצקי אנו עוסקים, מן הראוי שנביא אפיזודה שעליה מספרת פרופ' אניטה שפירא בספרה על עורכו הראשון של העיתון ברל כצנלסון:

– – – ההתפתחויות ברוסיה, הדחתו של טרוצקי ויציאתו לגלות, רדיפת התנועה הציונית ומשפטי־הטיהורים בשנות השלושים – כל אלה זכו לגינוי חריף ב"דבר". ביילינסון אף הרחיק לכת וגזר גזירה שווה בין הפאשיזם והקומוניזם. על כך חלקו פועלים ממקומות שונים, ממושבות, מערים ומן הקיבוצים. הסקרנות לגבי הנעשה בארץ־המהפכה היתה כבירה ו"דבר" לא סיפק את האינפורמציה המיוחלת. האנשים רצו לקרוא על הישגי המשטר ברוסיה, על מפעל הבניה הכביר, על האחוה, ולהתעלם מן הצללים. ואילו ברל וביילינסון דווקה עמדו על גילויי הרודנות והפגיעה בכבוד האדם. יצחק טבנקין טען שאסור היה ל"דבר" לפרסם את גירסת טרוצקי על יחסיו עם סטאלין, בלי שניתנה לסטאלין האפשרות לענות. את ברל וביילינסון לא הטריד "חוסר ההגינות" כלפי סטאלין. לשניהם לא היה ספק לגבי אופיו.

ברל וביילינסון – כך אני מניח, – ידעו את אמירתו של טרוצקי ש"אובייקטיוויות היא קונטר־רוולוציה". ללא קשר עם כך: כבר בהיותו הרחק מרוסיה ומן האירועים שהביאו לגירושו, נשאל פעם טרוצקי לדעתו על הציונות והשיב שהיא "קטנה מדי עליי".

המשורר – העורך

בתחילת החודש נתכנסו בקפה "אטלי" בתל־אביב חבריו של המשורר יונתן רטוש – סופרים, משוררים, עתונאים – להעלות זכרונות על האיש שנודע בתקופות שונות של חייו ובתחומי יצירתו השונים בשלל שמות: אוריאל הלפרן, אוריאל שלח, אורי, יונתן רטוש, תמז.

לצערי, נבצר ממני לבוא באותו ערב לבית־הקפה, שלפעמים אף אני הייתי נפגש עמו שם. את אוריאל הלפרן הכרתי בראשית דרכי העתונאית ב"הירדן". מעולם לא היה לי עוד עורך ומשכתב כמותו. העברית שלי היתה בימים ההם כשל עולה חדש. היו לי מעצורים לכתוב מאמר בעברית. ביקשתי לכתוב ביידיש או בפולנית, כדי שמישהו יתרגם. אבל אוריאל התעקש: "אתה תכתוב עברית". היה מתיישב לידי, וכאשר התקשיתי במציאת מלה מתאימה או אף משפט שלם או שגיתי בנטיות, היה בסבלנות אין־קץ של מורה הוגן מסייע, מתקן, משלים ויותר אתי היה מתגאה לאחר מכן ברשימות העבריות הראשונות מפרי עטי.

לימים היה לי ויכוח נוקב ומתמשך עם אוריאל. אני טענתי כי בצר לי הייתי מסביר לו את המשפט שרציתי להעלות על הכתב בתערובת של עברית עילגת ויידיש והוא היה הופך אותו לעברית יפה; אוריאל עמד על כך שמעולם לא תירגם בעבורי ולו מלה אחת מ"ז'רגון".

כאשר נודע לתהלה בשמותיו החדשים בעיקר כ"יונתן רטוש" – לי הוא לעולם היה "אוריאל" או "אורי". רק ה"הלפרן" נמחק לתמיד.

שמות־עט שהיו לזהויות

לא פעם, כאשר הרהרתי בשמותיו השנים של אורי ובתחומי יצירתו, הוליכה אותי האסוציאציה אל משורר יהודי אחר, אף הוא פובליציסט ומהפכן: קורט טוכולסקי.

הוא היה כותב בארבעה שמות שונים, לבד משמו: פטר פנטר – כמבקר־ספרות; תיאובלד טיגר – כפזמונאי וסטיריקן; איגנץ ורובל – כפובליציסט מוהיר, לוחם למען רעיונותיו הפאציפיסטיים; וקאספר האוזר (הנער־הפרא הידוע) – "שפקח את עיניו אחרי המלחמה, התבונן בעולם ולא הבין אותו", כדבריו. אלה נהפכו במרוצת־הזמן לא לשמות־עט כמקובל, כי אם לזהויות נפרדות: "מה שהתחיל כמהתלה, נגמר בסכיזופרניה".

לא מכבר קראתי בעתון גרמני כתבה על קורט טוכולסקי. אחד הגילויים בכתבה זו היה שטוכולסקי חזה את עתידה של גרמניה בחוש נבואי כמעט. ביוני 1922, מיד אחר הרצח של וולטר רטנאו (שר החוץ היהודי) ניבא טוכולסקי את ה"פוטש" של היטלר, את המישטר הדיקטאטורי שיבוא בעקבותיו ואת המלחמה.

בכתבותיו האמיצות הפיל טוכולסקי, בימי רפובליקת־ויימר, את חתיתו על הפוליטיקאים בני־זמנו.

כשנתיים לאחר מכן עבר להתגורר בפאריס שם הוסיף לשלוח כתבות לכתב־העת "וולטביהנה", שהנאצים אסרו את פרסומו בשנת 1933.

טוכולסקי חי בתחושת יאוש נוראה אחרי עליית הנאצים, בעוני ובבדידות. בזו אחר זו פקדו אותו מחלות. עד שהחליט לשים קץ לחייו. הוא התאבד בשוודיה, בדצמבר 1935 – והוא בן 45.

שמורה בזכרוני אמירה של טוכולסקי שדומני מעולם לא היתה כה אקטואלית כפי שהיא עכשיו:

"הקורא המצוי חוזה את העולם, כפי שהעיתון מסדיר למענו בגודל האותיות של הכותרות. טול מן העיתונים את הכותרות – איזו דממה תשתרר בעולם".

"טאראס בולבה" – והשואה

סיפרתי בטור זה על המסר שהעביר זאב ז'בוטינסקי לבנו ערי בשנת 1937, כאשר ביקשו לקרוא בפרק הלפני־האחרון של יצירתו של ניקולאי גוגול "טאראס־בולבה". קטע זה הזכיר לידידי ועמיתי יוסף כרוסט אפיזודה מימי השואה, שאף היא קשורה באותו ספר של גוגול.

כרוסט תרגם לפני כעשר שנים מכתב־יד פולני את זכרונותיו של ליאון שניידר (ארסק), חבר תנועת "עקיבא" שנדד בתקופת הכיבוש הנאצי ממקום למקום וניצל אחר חוויות קשות תודות לתושייתו, אומץ־לבו והחלטתו הנחושה להיאבק על חייו (הזכרונות הופיעו בספר ששמו "כחיה הנרדפת", בהוצאת בית לוחמי הגיטאות והקיבוץ המאוחד).

אחת החוויות הספרותיות המדהימות ביותר חווה כרוסט בעת התרגום כשנתקל בזכרונות בתכנית־בריחה נועזת של המחבר וחבריו. כרוסט מספר:

שניידר מתאר כיצד בדרך־נדודיו נקלע לעיר דובנו שבווהלין. תוך מאמציו להיחלץ מהגיטו בעיר הזאת, שמע שישנן מנהרות לפני העיר מינהרות עתיקות־יומין. מיד ניצת דמיונו של הצעיר. אם אכן השמועות נכונות, אולי נפתח סיכוי להימלט מן העיר דרך אחת המינהרות. מסתבר שהשמועות על המינהרות הילכו בעיר זה זמן, אך נפוצו ביותר שאת מאז הופיע ספרו של גוגול "טאראס בולבה".

ליאון שניידר הצליח להשיג מידי אחד התושבים עותק ישן מספרו של גוגל. הוא וחבריו מצאו בו תיאור מופלא של מינהרה או מינהרות שהשתמשו בהן בזמן המצור של הקוזאקים על דובנו לפני שלוש מאות שנים. במעבר התת־קרקעי העבירו אז הטאטארים את אנדריי, בנו של טאראס בולבה, אל אהובתו הפולניה. היציאה מן המינהרה הובילה, לפי ספרו של גוגל, "ישר למינזר העירוני"... ביחוד שמו לב למשפטים: "הם מצאו את עצמם מתחת לקימורים הגבוהים של כנסיית המינזר, עברו דרך הכנסיה ויצאו אחר־כך לרחבה שעל־ידה, דמויית ריבוע... כאן שכן השוק של מצרכי המזון..."

שניידר וחבריו שיערו, שאין התיאור הזה פרי דמיונו של גוגל, ושאמנם עוברות מתחת לעיר מינהרות. גם שמועות שעברו מפה לאוזן שנים רבות אוששו הנחה זו. אחד החברים שרטט אפוא תכנית פרימיטיבית של דובנו ופרבריה – כי לפי השמועות הגיעה המינהרה עד לאורך של 12 קילומטר ועל סמך כל הנתונים שמצאו בספר שירטטו תוואי משוער של המינהרה.

מה שאירע לאחר מכן, כבר אינו קשור ל"טאראס בולבה" של גוגל. הצעירים הצליחו להיכנס לאחד הבתים העזובים בקצה הגיטו וניגשו לחפור במרתף הבית.

כבר ביום הרביעי לעבודתם המפרכת מצאו את עצמם במינהרה חצובה, שרוחבה הגיע במקומות אחדים למטר אחד וגובהה למטר וחצי. בדיוק לפי תיאורו של גוגל.

הם המשיכו לעבוד בתקווה שהמינהרה תשמש אולי דרך לבריחה לכל תושבי הגיטו שירצו בכך.

למרבה הצער, לא יכלו לממש את התכנית כיוון שאחד מחבריהם נלכד בפתח הבית, שניים אחרים בתוך הבית, והיה להם יסוד לחשוש שעתה תסוכל התכנית על־ידי הנאצים.

איסר הראל – בסינית

הידיעה שספרו של איסר הראל על לכידת אייכמן יצא לאור בפקין כבר פורסמה לפני זמן־מה. למחבר עצמו נודע הדבר מפי שני מדענים מן הטכניון שהשתתפו בכנס מדעי בסין.

איסר הוא אדם יסודי מאוד. לפיכך ביקש ממומחית לסינית הגב' א.ו. בירושלים להשוות את הנוסח האנגלי (שממנו תורגם הספר) עם הטקסט הסיני וגם את הכתוב במבוא ובאחרית־דבר ובהערות־השוליים.

המומחית אומרת שהתרגום הוא בדרך כלל מהימן ומדוייק, אף כי פה ושם יש השמטות.

בעמוד שלפני תחילת הטקסט המתורגם מופיעה הבהרה המספרת כי ההוצאה (ששמה "דע את העולם") תוציא לרגל מלאת 40 שנה לגמר מלחמת העולם השניה סידרת־ספרים הקשורים למאבק העקשני נגד הפאשיזם והנצחון עליו. ספרו של (ישראל) איסר הראל "הבית ברחוב גאריבלדי" הוא הראשון בסידרה זו.

מאז הופיע הספר בשתי מהדורות (כ־250 אלף עותקים).

במבוא, שבתחתית אחד העמודים מסופר מה היה תפקידו של ארולף אייכמן ושל "המשרד לעניני הגירת יהודים" שבראשו עמד: "מומחיותו של ארגון זה היתה למעשה השמדת יהודים. בהסתמך על חומר משפטי נירנברג שנתקיימו אחר מלחמת העולם השניה, התברר שבפיקודו של אייכמן נרצחו 5־6 מיליונים יהודים".

שמו של המחבר בסינית (בתעתיק אנגלי) מופיע כ־ YI-SER- HA LEI-ER: ואת שם הספר מבטאים: MI MI JING-CHA TOV-ZI DE MOU- RI עם שומעי־סינית הסליחה אם טעינו.

הספר "הבית ברחוב גאריבלדי" הופיע עד כה ב־20 שפות, כולל יפאנית. רק לא בשפתם של מרבית הנרצחים, ביידיש.

שום עם כל דבר

אל תזלזלו בשום, כי ממנו תצא הישועה לתחלואים רבים של האדם.

אם חשבנו בעבר כי אלה הם "סיפורי סבתא" בא השבועון האנגלי הרציני "אקונומיסט" ומספר מפיהם של רופאים ומדענים (בגליונו מה־15 בפברואר) על סגולותיו המופלאות של השום להורדת הכולסטרול בדם, להורדת שומנים, למניעת התקרשויות בדם, לריפוי סימפטומים של שפעת, כתרופה נגד מחלות פטריתיות, כתכשיר אנטיספטי בכלל ועוד ועוד.

כדי לסבר את האוזן, כמה מספרים: העולם מייצר כיום 2 מיליארדי קילוגרמים של שום לשנה, משמע כחצי בצלצול לאדם ליום.

היפאנים – מי אם לא הם! – הצליחו לייצר תרכיז־של־שום ללא־ריח ומייצאים לארצות־הברית ממוצר זה בסך של 20 מיליון דולר לשנה. במעבדות הפרמצבטיות בארה"ב נמשך עתה מירוץ להרכבת תרופות כימיות מבוססות על רכיבי־השום. יתכן שכל ההוצאה הזו מכוונת לדיוק הרכיבים היעילים של השום הם דווקא אלה שמריפים את ריחו החריף.

מ. גרילק

פרשה ופשרה

תצוה

בין בחירה לקירוב

אהרן נבחר, בפרשתנו, לכהונה, לא בבחירות דמוקראטיות. שום גוף מדיני, פוליטי ואפילו לא "כנסייתי", החליט עליו כעל המועמד המועדף למשרה הרמה. גם משאל עם לא נערך, כדי לשמוע מה בפי בני־ישראל בנושא נכבד זה. הוא נקרא אל התפקיד הרם ע"י הצו האלקי:

"ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו לי" (שמות כ"ח, א').

מכל בחירות "האתה בחרתנו" שבמקרא, זו הבחירה האלקית המושלמת ביותר. הדברים מצאו את ביטויים במדרש הבא:

ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך – זה שאמר הכתוב: "אשרי תבחר ותקרב" (תהלים ס"ה) אשרי מי שבחרו הקב"ה, אף על פי שלא קרבו, ואשר מי שקרבו אף על פי שלא בחרו. איזהו שבחרו זה אברהם. שנאמר: אתה הוא ה' האלקים, אשר בחרת באברם" אבל לא קרבו וקרב את עצמו. יעקב, בחרו הקב"ה... וקרב את עצמו. משה, בחרו הקב"ה... וקרב את עצמו. ויש שקרבן ולא בחרן. יתרו קרבו הקב"ה ולא בחרו. רחב קרבה הקב"ה ולא בחרה.

אשרי אהרן בכפליים, שבחרו הקב"ה וקרבו שנאמר וכו' (ילקוט שמעוני שמות שע"ט).

מדרש זה מגלה, שמנקודת מבט מקראית, לא היה אדם המתאים יותר לכהונה, מאהרן. בנשמתו התאחדו שתי הסגולות גם יחד. הוא היה גם נבחר וגם קירוב. הבחירה האלקית מגבוה, הינה בדרך כלל שרירותית. אין האדם הנבחר מסוגל לרדת אל עומק סיבת בחירתו הוא דווקא. כשם שאין בכוחו להבין מדוע דווקא הוא נולד להורים גבוהים, בלונדיניים ותכולי עיניים. אלו מצבים נתונים שאין לשנותם, ואין לאדם שליטה עליהם.הם נאצלים מתוכיון הבורא, הנעלם מכל חי.

*** אולם שונה היא הקירבה. קרבת לבבות צומחת, כאשר קיימת הזדהות רוחנית ונפשית. האדם נמשך אל רעהו הדומה לו, בחברתו הוא חש בנוח. כך הוא גם קירובו של האלקים – המקרב אליו את האדם, באמצעות תכונתו המאפינת של האדם ומהות אופיו הטוב. בחירתם של אברהם, משה ושאר גדולי האומה לא היתה – ביחס לאהרן – בחירה הנובעת מאופיים הנעלה. לעומת זאת – בחירתו של אהרן לכהונה נבעה מקרבתו הטבעית והפנימית לתפקיד הנשגב.

כי מהי הכהונה, במובנה המקורי, העברי?

עסקנו בעבר במהות המשכן. בתפקידו בחיי העם. ציינו שאין הוא מקום פולחן, דוגמת מקדשי האומות שמלאו בימי קדם את ארצות תבל. הסברנו שהמשכן (וכן המקדשים) היה היכל ההיזכרות, שבא להזכיר לעם העברי את חובותיו, לאור אמיתות מעמד הר־סיני. המשכן היה הר סיני נייד. כל מטרתו לדאוג לרענן בלבות בני ישראל את הנחיות עשרת הדברות, כפי שפורשו בהרחבה בחמשת חומשי תורה. כלומר, המשכן בא להשכין שלום בין הגשמי שבאדם לבין הרוחני שבו. בין שמים וארץ, בין אלקים וארם. אחדות זו, היא הבסיס להרמוניה ולאיזון, החייבים לשרור בין האדם לבין היקום.

זהו הסבר מהות המשכן על פי המקורות. עתה, הואיל ותפקידה המרכזי של הכהונה הוא לנצח ולפקח על תהליך התקרבות המתמיד שבין אדם לבוראו – אין כמו אהרן הראוי לביצוע המשימה.

כי אהרן היה אדם נטול אנוכיות. אישיות שטוב לבה השופע עבר על גדותיו. החשבון האישי האנוכי והצר, לא העיב מעולם על שיקולי החלטותיו, פעולותיו ומעשיו. היה זה אדם שמעולם לא קנא ברעהו לנראה הצלחתו. גם לא כשאחיו הצעיר, משה, זכה – במעמד הסנה – בתואר המנהיג, הגואל ממצרים. הדיוק: כה השיב האלוקים למשה, שחשש שמא יקפיד האח הבכור:

"לא איכפת לאהרן בדבר זה. לא די שאינו מיצר (מצטער), אלא עוד שמח... שנאמר: וגם הנה הוא יוצא לקראתך, וראך ושמח בלבו (שמות – ד' י"ד) לא בפיו בלבד, אלא בלבו – לבו יותר מפיו". (מדרש תנחומא).

*** זוך נפשי זה התבטא בגישתו אל הבריות. אהבת האדם שקיננה בלבו, אין לה אח ומשל. היא הביאה אותו לפעילות חריגה, שאינה מצויה במיוחד בקרב קהילת נבחרי העם המקובלים: "שני בני אדם שעשו מריבה זה עם זה. הלך אהרן וישב לו אצל אחד מהם ואמר לו: בני ראה, חברך מטרף את לבו (אכול צער) ומתלש את שערו ואומר: אוי לי! איך אשא עיני ואראה בחברי! בושתי הימנו, שאני הוא שסרחתי. (שהרגזתי אותו חינם).

היה יושב אצלו עד שמוציא כל קנאה (כעס) מלבו.

שוב הלך אצל חברו ואומר לו כענין הזה.כשפגשו זה בזה (שני היריבים מאתמול) גפפו ונשקו זה לזה" (אבות דרבי נתן).

זהו אהרן, כך דמויו בעיני העם, עד כי הוצב לסמל, לדמות הראויה לחיקוי: "הלל היה אומר: הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה" (פרקי אבות).

מה פלא איפוא, שאדרת הכהונה תאמה את כתפיו, והשתלבה היטב באפיו. הכהונה, שמטרתה להשכין שלום בין האלוקים לאדם, ולסייע לבן אנוש בכפרת עוונותיו, זו הכפרה המשיבה את השלום לנפשו של אדם.

אכן, בחירה תואמת שכזו, יכולה להיעשות רק ע"י האלוקים. בהליך דימוקראטי לא היה האיש נבחר לעולם. לא רק משום שלא היה מציג את מועמדותו, לא רק משום שבעיני העם הצטייר כדמות מופת, כ"סבא טוב", העוזר לזולת, והמפיק חום אנושי ואהבה רבה. ואין מקום לאדם כזה בהנהגה – כי אם, משום שבענוותנותו הרבה, היה מסרב לקבל על עצמו את התפקיד המוצע מתוך תחושה שאינו ראוי לו.

ועל כן, דווקא משום כך, הוא ראוי לה, לכהונה. הוא יערה לתוכה את תכני השלום האמיתיים, כפי שרק האלוקים מכירים עד תום. ואהרן קלט שמץ מהם, מכוח אחדות חייו והתנהגותו עם הבריות. התנהגות שקירבה אותו אל האלוקים.

"ואתה הקרב את אהרן" – אמר האלוקים למשה. קרא אותו אל התפקיד, קרב את האדם הראוי לקרב אלי את העם כולו.

למד אנגלית מדוברת

● דגש חזק על דיבור ● מורים מעולים.

הנכם מוזמנים לשיעור הדגמה חינם!!!

משך ההדגמה כשעה וחצי ● לאחר ההדגמה תתקיים ההרשמה.

תל־אביב מרכז: בית ציוני אמריקה, אבן גבירול 26.
ההדגמות תתקיימנה בשעה 18.30, ביום א' 23.2.86 וביום ה' 27.2.86

כפר־סבא: בית תרבות לצעירים, רח' נאולה 12 (לימודי בוקר בלבד).
ההדגמות תתקיימנה בשעה 10.00, בבוקר ביום ב' 24.2.86 וביום ה' 27.2.86

ירושלים: בית ספר מיטשל, רח' סוקולוב 15.
ההדגמות תתקיימנה בשעה 18.30 ביום ג' 25.2.86 וביום ה' 27.2.86.

בנוסף תתקיים הרשמה למועדון האנגלי, מלון פאלאס, הירקון 277 ת"א.
הלימודים במועדון האנגלי יתקיימו בקבוצות קטנות עד 10 לומדים.
יתקיימו לימודי בוקר וערב וכן לימודי ו' בבוקר פעם בשבוע.
המעוניינים בקורסי בוקר מוזמנים ביום ב' 24.2.86 וביום ד' 26.2.86 בין השעות 9.30–10.30.
המעוניינים בקורסי ערב מוזמנים ביום ב' 24.2.86 וביום ג' 25.2.86 בין השעות 18.30–20.00.
המעוניינים בלימודים ביום ו' מוזמנים ביום ו' 28.2.86 בין השעות 9.30–10.30.

תוספת מיוחדת של שיעורים מתוגברים ● מספר המקומות מוגבל.
הקורסים יתקיימו פעמיים בשבוע במשך כשלושה חודשים ● 5 תשלומים.

טל' 03-916185 | אנגלית לומדים — במכון מיל"ה

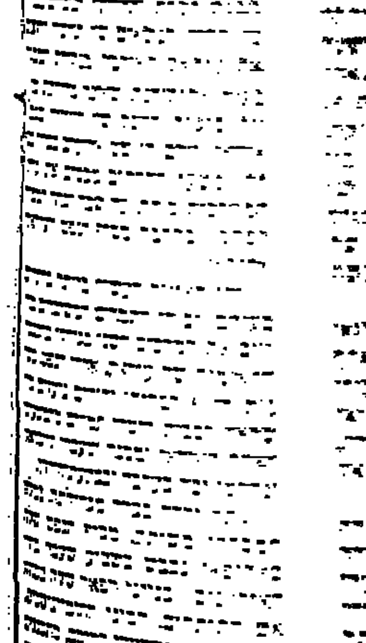

אופטימיות שתעלה ביוקר

יוסף מנדלביץ

באחרונה נתפרסמו בכלי התיקשורת דעות של כמה מפעילי העליה, שעלו ארצה האומרים שכעת הגיע הזמן לדיפלומטיה שקטה ולא לפעילות ציבורית רחבה לשם קידום העליה מברית־המועצות. אינני יודע מה היסוד לקביעה זו, אבל אני מניח, שהערכה זו היא פרי ניתוח של המדיניות הסובייטית וכל ניתוח יכול להיות צודק או מוטעה. לכן, לפי הבנתי, מה שמשתמע מן הטענה, שהזמן הנוכחי יפה למשא־ומתן, הוא שהמצב הבינלאומי, במיוחד בתוך בריה"מ וככת השלטת בקרמלין, נוח יותר מאשר בכל זמן אחר לדיפלומטיה שקטה. מי שמכיר את המתרחש בבריה"מ – עצירת היציאה, רדיפת פעילי העליה ומעצרם, פרשת היחסים בין רוסיה לאמריקה – מוכרח להגיע למסקנה כי מי שכך טוען הוא אופטימיסט גדול. אבל הבעיה היא לא כל כך עם האופטימיות לכשעצמה; השאלה היא במה נשלם על אופטימיות זו אם בטעות יסודה.

ליח מאן דפליג, שמשא־ומתן נחוץ כל הזמן. מבחינה זו אפשר להעריך את הפרגמטיות של ישראל זינגר, האומר, שלצד משא־ומתן דרושה גם פעילות ציבורית רחבה וזה כנראה מצב שיגרתי.

בעצם, מן הראוי היה להתיישב עם הרוסים כבר לפני חמישים, שלושים או עשרים שנה ולפתור את כל הבעיות ללא פעילות ציבורית. אין לנו שום אהבה מיוחדת להפגנות ועצרות כשלעצמן. נקטנו דרך זו רק מפני שהרוסים התחמקו עד כה מדיון רציני על בעיית היהודים. זאת ועוד: הרי למושג "פעילות ציבורית" יש משמעות רחבה יותר מאשר סתם הפגנות ועצרות. הפגנות הן רק כלי אחד במכלול הכלים להגברת לחץ על הרוסים. הכלי העיקרי והתכליתי להפעלת לחץ הוא יצירת אקלים ציבורי־פוליטי־מסחרי, שיבהיר לרוסים שמשתלם להם להפסיק את מדיניותם כלפי היהודים.

ידוע גם, שגורמים רבים באמריקה אינם רוצים יותר מדי בטובת היהודים. הללו מעונינים ביחסים מסחריים ופוליטיים מטעמים שלהם – לגיטימיים לחלוטין מבחינתם. לכן, חל כרסום מתמיד בעמדות ובהישגים, שהיהודים השיגו במאבקם למען אחיהם בבריה"מ. קיימת, למשל, ועדה מעורבת למסחר סובייטית־אמריקנית, המשמשת כשדולה סובייטית בארה"ב, כשהיא מייצגת גם אינטרסים כלכליים־מסחריים של אנשי עסקים אמריקניים מסויימים. לא אחת פנתה ועדה זו לסנאטורים האמריקניים בהצעה לבטל כמה מהגבלות הסחר עם הרוסים, בין היתר בטענה, שחל שיפור במצב הפנימי בבריה"מ. אין בקביעת עובדה זו משום נסיון להאשים את אנשי העסקים בכך, שכסף חשוב להם מדם. הם פועלים מתוך אינטרסים שלהם ולכך יכולה להיות סיבה פוליטית, כלכלית, השקפתית וכו'. השאלה, אם כן, אינה מה מניע אותם ללכת בדרך הגמישה, אלא מה קודם אצלם – העסקים או היהודים.

ועדה זו, כקבוצות־לחץ אחרות, עומדת בעימות עם המימשל האמריקני. מבחינה זאת אופייניים דברי ישראל זינגר, שאמר, שאל־לנו, היהודים, להיות מעורבים באינטרסים של ממשלות או אומות זרות, אלא אנו צריכים לעשות את החשבון היהודי שלנו. בהקשר זה אני מפרש את דבריו, במיוחד משום שמר אדגאר ברונפמן עצמו חבר בוועדה מסחרית זו, שמדובר על התנגדות למדיניותו של הנשיא רייגן כלפי בריה"מ ועל ניסיון לשנות את עמדתו הקשוחה של הנשיא, כפי שהיא מוצאת את ביטויה בתוכנית "מלחמת הכוכבים".

בלי להתייחס למשמעות הפוליטית־כללית של עמדת המתנגדים למדיניות רייגן, צריך לציין שגם בקרב ארגונים למען יהדות בריה"מ קיימת הערכה רבה ליחסו של רייגן לנושא שלנו. גם הוא מבקש לקדם, קודם כל, ובצדק מבחינתו, את האינטרס הלאומי האמריקני. קראתי בעתונות, שאותו פעיל עליה, המייעץ להפסיק את הפעילות הציבורית, תומך מצד שני בעמדה תקיפה במשא־ומתן. הייתי שואל: עמדה תקיפה בנוסח של מי – של הנשיא רייגן או של הוועדה המעורבת הנזכרת לעיל? לומר "עמדה תקיפה" באופן סתמי – משמע לא לומר כלום. את הסתירה בעמדות אלה אנו רואים גם בנושא תהליך השלום במזרח התיכון, כאשר מר פרס מוכן באופן כללי לשיתוף רוסי מוגבל בתהליך זה תמורת ויתורים כלשהם של הרוסים, ומר ברונפמן תומך מלכתחילה בשיתוף הרוסים בתהליך זה כמרכיב מכריע "בדרך לשלום".

ייתכן מאוד כי המימשל האמריקני בכלל איננו מרוצה מדיפלומטיה סובייטית בתחום ההשפעה שלו והכל קשור בוודאי במישרין גם לנושא יהדות בריה"מ. משא־ומתן אחר, לפני עשר שנים, בהלסינקי, שהתנהל גם הוא, כך אני מאמין, מתוך עמדה "תקיפה", התחיל ונגמר בלי שהמערב קיבל תמורה כלשהי ואילו הרוסים קיבלו את מלוא חפצם. לכן נראה לי, שהפסקת הפעילות הציבורית לפני סיומו של משא־ומתן איננה מוצדקת.

ושוב – אין מדובר כאן על הפגנות דווקא, אלא על כך, שאסור לנו להרפות שום בורג, שהידקנו במשך שנים של מאבק למען יהדות בריה"מ. קיימים כוחות רבים, מחוץ למישור היהודי־רוסי, הטורחים לרופף את הברגים האלה בלא לשאול בכלל את פינו. לכן, שומה עלינו לכוון את הפעילות הזאת גם לשמירת ההישגים שהשגנו במאבק ליצירת אקלים פוליטי־כלכלי, המעיק על הרוסים. כי המטרה שלנו איננה רק בריה"מ אלא לא פחות מזה – דעת־הקהל במערב, שאם מניחים אותה לרגע, היא שוכחת אותנו במהרה. נראה לי כי מה שמסתתר מאחורי הטענה, שיש להפסיק את הפעילות הציבורית, היא האמונה שהרוסים מוכנים ברגע זה להתיר ליהודים לצאת וכי לא נותרו אלא רק כמה בעיות טכניות, אולי אפילו רציניות ושבכלל, הרוסים הבינו שלא כדאי להם להתחיל עם היהודים.

אינני יודע מה מקורה של אמונה זאת; היא תמוהה בעיני ואפילו קיים פעיל עליה אחד, המאמין כך – קיימים כנגדו כמה וכמה פעילי עליה, הנמצאים בבריה"מ או שזה עתה עלו ארצה, שטוענים את ההיפך, היינו: שהרוסים לא זו בלבד שאינם מעניקים הקלות ליהודים אלא אף מגבירים את דיכויה של הפעילות הציונית בתוך בריה"מ. יש הוכחות בשטח. נראה, שמאמונה זאת בשינוי עמדת הרוסים לטובתנו נובעת גם הטענה, ששמעתי מאותו חוג מצומצם של אנשים הגורסים, שאין כעת רדיפות נגד היהודים ברוסיה וגם אם ישנם כמה אסירי ציון, אין זה אומר ולא כלום. יתירה מזאת: מעצרם אינו אלא פרי חוסר תבונתם ואילו היו מתנהגים בחוכמה, לא היו הרוסים עוצרים אותם.

אותי מזעזעים דברים כאלה בציניות שלהם. הטלת דופי באסירי ציון והצדקת השלטונות הסובייטיים – זהו לדעתי הצעד האחרון המתבקש. אין אני יכול לקבלה. אסירי ציון אינם קבוצה של תמהונים שטעו – אלה אנשים המקריבים קורבן אישי למען העם. על בשרם ולשד עצמותיהם מתנהל המאבק. אם מחר יפסיקו אסירי ציון ופעילי העליה את פעילותם, מחרתיים תשכח מאתנו דעת־הקהל ושוב יכנו אותנו "יהדות הדממה".

בשבילי – בריה"מ היא מדינה פאשיסטית ואנטי־דמוקרטית. איני מאמין אפילו, שהיא מסוגלת לפעול מתוך פרגמטיות הגיונית גרידא. תמיד מכריעה אצלה – נגד ההגיון ונגד המצפון – האידיאולוגיה האנטי־אנושית שלה. אני יודע, שגם דעות מחודדות ביותר אפשר להלביש בצורה פחות או יותר מקובלת. אפשר לכנות עמדה פשרנית כעמדה תקיפה, ואפשר לומר על מגעים, הנמשכים שנים רבות, שהם רק תחילת התהליך. ואני מעריך את הכשרון הפלפולי של ישראל זינגר, שהמציא את התירוץ הזה כדי להסביר את הפער שבין השמועות על שיפור המצב לבין המציאות העגומה. כי באמת, כולנו מקווים, שאי־פעם יבוא התהליך הזה לקיצו. לא המילים והתירוצים מטרידים אותי אלא עמדות המוצא של האנשים הללו ומעשיהם, שלצערנו דווקא הם לוטים בערפל של מלים. אנחנו, במרכז למידע על יהדות בריה"מ, נצטרך לטרוח עוד הרבה כדי לגלות לציבור ולהסביר מה באמת קונים ומוכרים בקרמלין ומה התוצאות של סחר־מכר זה לגבי העם היהודי.

(המחבר הוא יו"ר המרכז למידע לעניני יהדות בריה"מ)

הדרך הקלה

פגישה מקרית

יגאל לב

"את אחת כזו שמחפשת תמיד את דרך ההתנגדות הקלה. וזה לא יוליך אותך רחוק". כך היה אביה נוהג לנזוף בה.

מה לעשות. נערה כזו. הכל הולך לה קל. לא מתאמצת. ידידיה, בעיקר אלה הבוחנים הישגים על־פי המאמץ שמשקיעים בהם, מתיחסים אליה כאל אשה קלת־דעת. אבל במיבחן אובייקטיבי אין היחס הזה הוגן. למרות 25 שנותיה היא סיימה בהצלחה את לימודי המשפטים. עדיין כורעת תחת נטל התיקים הכבדים של הפרקליט שאצלו היא מתמחה. אבל, כבר צופים לה עתיד מזהיר.

מה לעשות. הכל בא לה בקלות. כאשר היא צריכה ללכת להצגה בתיאטרון ומגרש החניה מלא, היא נוסעת במכונית הפז'ו 104 שלה בבטחון שמישהו ייצא והיא תמצא מקום חניה. אפילו כשהיא מגיעה ברגע אחרון, כאילו יש לה איזו הבטחה אלוהית, שתמיד יפנה לה מישהו מקום.

החן העדין שלה תמיד יגרום לגברים שירצו לעזור לה והיא מנצלת זאת בחופץ לב.

היא מקבלת את הכל כמובן מאליו, בחיוך. כאילו הכל מגיע לה. הגברים, וגם ידידותיה, חשים, כאילו יש להם איזו מחוייבות להעניק לה. השד יודע מהיכן צמחה מחוייבות ארורה זו. כך שבניגוד לדעתו של אבא ולמרות שהיא מחפשת תמיד את "דרך ההתנגדות הקלה", היא יוצאת עם הישגים נכבדים.

מצביעים כדוגמה על הרכישה האחרונה שלה.

יצאה ממגרש החניה של האוניברסיטה התל־אביבית בדרך לרחוב איינשטיין. תקר. כל מי שמתמצא בהחלפת גלגל יודע שזוהי מלאכה המלכלכת את הידיים, לפחות כמו מעילה בכספי ציבור.

ירדה מהרכב, מתבוננת בדאגה בצמיג המנוקב. עמדה באותו בטחון, שהדברים יסתדרו מאליהם, בלי שתצטרך לזהם את ידיה או לקמט את שמלת המשי הכחולה, המודפסת במעגלים.

עצר. ג'נטלמן מעונב בחליפה. לפני שהתבוננה בעיניו, התבוננה בחליפתו הכחולה, המחוייטת בידי חייט משובח, שכאילו יצק אותה על גופו של הג'נטלמן האדיב. בחליפה כזו? אמרה לעצמה. אבל הג'נטלמן שמע אותה אומרת כבדרך אגב: "מצטערת, אבל..." (מצביעה בסנטרה לעבר הצמיג המנוקב).

החליפה הכחולה הוכתמה בשמן. האצבעות הדקות המעודנות השחירו כאשר הדקי הצניח את הצמיג המנוקב לתא המטען.

אמרה תודה באריכות. ניסתה להיות נחמדה, לשלם בחיוך חביב וחם על עמלו היוצא־דופן של הג'נטלמן האדיב הזה. לבסוף משכה בזוג כתפיים רכות, מתפנקות: "מצטערת, אבל אולי אתה מכיר דרך קלה יותר להחליף גלגל?" שאלה, כשהיא מתכוונת למכונית־גרר או לשירותי מוסך.

הג'נטלמן קינח את ידיו בקפידה בסמרטוט לבן, התבונן בה ואמר בחיוך: "אני לא רואה דרך קלה יותר מזו שמצאת, גברתי".

"אשה של דרך ההתנגדות הקלה", כפי שכינה אותה אביה. כעבור חצי שנה נישאה לג'נטלמן האדיב. נדלג כאן על שלבי החיזור ונעבור לשיחה ששמעתי באולם החתונות בתל־אביב.

הכלה הצעירה, מחייכת, נשענת על זרוע בעלה, הגיעה אל השולחן שבו הסבתי.

"הייתי צריכה לרדוף אחריו", אמרה, מתבוננת בגזיפה בבעלה הטרי. "הייתי צריכה לרדוף אחריו כמו משוגעת". אחר פנתה אל בעלה: "אתה מכיר דרך קלה יותר לנערה למצוא בעל?"

התבונן בה בחיוך, תלה בה אותו מבט מהורהר, ואמר כמו אז, כאשר החליף את הגלגל: "אני לא רואה דרך קלה יותר, תאמיני לי".

יהדות ללא מסורה

קפה הפוך

ג. בנימין

היום שבו ירד שצ'ראנסקי בכבש־המטוס דמה לכותרת־משימה קדמי, מוצבת לעומק טריטוריה שגייסות פברואר מחזיקים בה עדיין בבטחה. יום שכולו־זיו, סלוראביב, תוקע כביכול ראש־גשר מעבר לקווים. לפניו סגריר, אחריו סגריר. סופר־של־חורף.

הכל עמד בסימן מעבר־לטובה. מפברואר למארס. מן הכפור הצפוני, גשר גלהי־הקרח, לארץ שהשמש יוצאת בה לכבודו מנרתיקה. מן הבגדים שבהם עלה, לאלה שבהם ירד.

היה זה גם הפי־אנד של סיפור־אהבה, קלסי בסממניו הרומנטיים: אשה מסורה, גבר אמיץ, מנוסה מן העבדות, פרידה ופגישה, בקיצור – "אומניה וינקיס אמור". את־חכי־לי בכפל־פנים: אשת־אהבתי, ארץ־אהבתי!

אין תימה שישבנו, נפעמים ונרגשים, מול מסך הטלוויזיה. יש, כנראה, רגעים שעל חוד סיכתם הקטנה עומדת כל האמת שמעפרה נצבר לנו חזון מדינת־היהודים.

לא חלף יום ויורד עלינו גשמי־ברכה, אף הם לטובה, אך מתחת לשטיח האדום שפרשו כלי־התקשורת הזולו וזחלים ויוצאים פתאום החוצה תג"ק סוף־השבוע – מקקים, צרצרים, פשפשי־מיטה. אין לך כמעט מוסף שאחד הציניקנים שלו, הסטירקנים השבועיים – ירוקים, על־פי־רוב, מאחרי אוזניהם – לא זרה בו גרגר מלח, לא־דווקא מן הבא לנו בדמעה נרגשת, על פצעי־הכפור שלנו. הללו תבעו את עלבון מי שלא הובא במטוס מיוחד והללו מצאו רק בצדו הגרוטסקי של מעמד־הנחיתה עניין לענות בו. קצתם טרחו לספר לנו כי האשה הצעירה, הסובבת כביכול להנאתה עולם ומלואו, סיגלה לעצמה אדרשת פני מדונה־באבל. קצתם לגלגו על האנגלית שבפי ראש־הממשלה בשיחתו עם הנשיא וקצתם על ה'הורה' הכמוסים של מחליפו לעתיד־לבוא: "מה עוללת, טולי, טולייה, אנטולי? לא יכולת לדחות את הגיגה עד לסיבוב הבא של משחק בסאות־נרג־המוסיקליים?" זה השגיח בשדים, שטיפסו ועלו כביכול איש על גב אחיו זה באלף פכים־קטנים לא נמצאו לו תחומים משום מה, בזעתם מעמד־הטוב.

צלעגים מכל הזן, כרגיל, שומרי הגחלת, הקדירה "ציונות שפויה", אחרוני הליברלים בימינו. מבלי לקרוא בשמו – שלא להתכבד, חלילה, בקלונו – נביא כאן, אולי, דברים שהעלה אחד הפובליציסטים־הפופוליסטים בעתון החושב כי נועד לאנשים, החושבים שהם חושבים: "הם לא ישקטו ולא ינוחו – גם בעזרת אשתו החוזרת בתשובה – עד שלא יראו את שצ'ראנסקי לבוש קפוטה ועטור זקן ופיאות. מלחמתו של אסיר־ציון לחופש מתחילה, בעצם, רק עכשיו..."

את המלה הם הביא במרכאות, "הם", אך נניח לה ונבדוק אם הבין מה שהוא סח.

על קור ועל רעב ניתן לאיש שנחת על הפלנטה שלנו מן הכוכב־האדום שתי נקודות. על פרידה מביתו, פרישתו מן העולם, בדידותו – נאמר אחת. מחלה או שתיים, עינוי־גוף ונפש – שתיים. פרודשם קצת מכל, פרודשם אבדן כל־תקווה – שתיים. סך־הכל לא יותר משלוש־עשרה שנות מאבק, תשע שנות־כלא, ארבע־מאות ימי צינוק. כולם אך לחימום המנוע. מיבחנו האמיתי כאדם, יהודי, ציוני, במנוסה אל החופש, מתחיל, לדברי האיש־שלנו ב"הארץ", רק כאן, רק עכשיו, רק ביום ששוף־השמש, שבו הציג, סוף־סוף, את כף רגלו על האדמה שהרבה סאשה, הרבה יאשה, הרבה גרישא כרעו על ברכיהם תשוקה, שלושה דורות לפניו, מבלי להתיירא אפילו מערבים.

ממי, סבורים אתם, חייב הוא להתיירא? יפה דרשתם – יהודים: ביחוד מגודלי־הזקן, המרעיבים את ספרי־האופנה שלנו למוות, וחובשי־הכיפות, המעשירים אצלנו רק את הכובענים.

יהדות־ללא־מסורה, כדברי קיצ'ק בהוצאת האקדמיה האוקראינית למדעים.

דברים על קודשי חודש מארס, שלפתחו אנו עומדים, כותבים השורשים הבלגיים, המכונים בולנדיסטים – חכמי ההגיוגרפיה הנוצרית, המכונסת בעשרה כרכים עבי־כרס – מקצת דברי־אמת על סימון הקדוש:

"היתה זו השעה שתנומה ראשונה משיבה בה את נפשותינו. קולות עוברים־ושבים כלו מן השוק ועימם קול נביחות־הכלבים. שמואל וכל הנלווים אליו נשאו את הנער לבית־הכנסת היהודי שלהם. משה השכיבו על ברכיו, הפשיטו עד טבורו ושיסע את סנטרו במספריים. שאר כל היהודים לקטו מדמו לכליהם. חזר משה וניקר את עקביו. עכשיו העמידוהו על רגליו בפישוט־ידיים, כישו בשעתו, וכל מי שרקק, רקק, רצע בבשרו. עיניו נמשכו למעלה משעה אך הנער, שהשפיל עיניו לשמים, השיב את רוחו לאלוהים ושמט כפרוזארגמן, עדוף בסכינה־של־מרטשה..."

יהודים עליך, אנטולי תן דעתך שלא להיתפס!

כאן, אולי, המקום לעסוק בפנקסנות־הכפולה של הרגישים בתוכנו לחופש־המחשבה. מגנים, דרך־משל, את המתעטפל שתובעים לעצמם כביכול בצומת־הזקן על אסירי־ציון. מעניין. בבואם למחות בידי הכומר־השחור, כהנא, דחו אנשי שלום־עכשיו את פניות אנשי ה"ימין" להשמיע את קולם נגדו – ובפרהסיה.

המתעטפל על השלום, אהבת האדם־באשר־הוא־אדם, אחוות־העמים, שמור להם ורק להם. על המורמונים מלמדים הם סנגוריה – לא ביתר הבנה, אגב אורחא, מזו שלימדתי עליהם אני – ואין לך לגלוג שלא לגלגו על כל הסבר שיש בידי אדם אחד לדוג את נשמת חברו. ציד־נפשות ודומה עליהם – בצדק רב – כאנכרוניזם, סיפורי ציד־מכשפות, אבסורד שאין הדעת סובלתו. רק בבואם לעסוק ביהודים – קצתם מגודלי־זקן וחובשי־כיפות – אינם בוטחים אפילו בשצ'ראנסקי. אדרבה לו, אפילו מביתו. רעייתו, החוזרת בתשובה, עומדת כבר בסודם.

הרבה חלומות, סיפר שצ'ראנסקי, חלם על הרבה רצפות קרות בקרח. עכשיו, במיטתו החמה, לא יחלום אלא על עבדקנים בטלית. עולים עליו, כביכול, מעבדים וכופים אותו לאמר "שמע". אם כך יהיה, אפילו בשוחד שבחלומותיו, אעיד לפניו אני, ברמותי כאפיקורס, קרקפתא־דלא־מנחא־תפילין, כי יכול אדם לחיות בארץ זו ששים שנה מבלי לקיים מצווה אחת שבתורה, בלי להאמין אפילו באחד משלושה־עשר עיקרי־האמונה של הרמב"ם.

אך גם אם ייספה, חלוש־דעת שכמותו, אל נחלת ארוכי־הזקן, תבוא עליו ברכה. גדול הוא האלוהים, בין שישנו, בין שאיננו. אפשר שבו יצליח לשתול בעדת־יראיו עוד יהודי משכיל, אוהב־עמו, אוהב ארצו, המבקש ומוצא לו דרכים להיות עמנו בשלום. יחד נעמוד, אולי, גם בפני הדתיקר־העתיקו וגם בפני המימסד הצדדי של מאה־שערים.

אריאל

2 קוטג'ים אחרונים

וזהו!

משכנתאות גבוהות
תנאי תשלום נוחים

אם לא תמהר תפסיד

קוטג' דו-משפחתי יחיד מסוגו באריאל, על אדמה בשטח של 250 מ"ר עם גינה צמודה וחצר משק. פיתוח סביבתי מלא בסטנדרט גבוה.

רח' האמנים 7 א' ת"א טל. 332901; 332614; 03-331307

בן־יקר גת חברה להנדסה ולבנין בע"מ

אגד

מחלקת הובלות – מחלקת קניות

הצעה למכירת טובין 1/86

חברת "אגד" בע"מ מזמינה בזה הצעות מחיר לקנית טובין, הכוללים: תבילות חפצים ושאר דברים אשר נמסרו לפקדון או למשלוח, או שנעזבו במיתקנים ובאוטובוסים שלה ואשר בעליהם או מי שהדברים הללו היו מיועדים עבורם ולא באו לקחתם או לא קיבלו מאיזו סיבה שהיא.

פרטים וטופסי הצעה למכירה אפשר לקבל במשרד מחלקת הובלות ארצית, רחוב סולומון 7 קומה ב' חדר 219 תל־אביב, טלפון 03-372214 בימים א'–ה' בין השעות 8–10 בבקר.

המועד האחרון להגשת ההצעות הוא 9.3.86 שעה 12.00.

אל ההצעה תצורף המחאה בנקאית לפקודת "אגד" בגובה 10% מערך ההצעה.

מס ערך מוסף ישולם על ידי הקונה בנפרד ובנוסף לסכום ההצעה.

אין "אגד" מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

שכב בשלג ולא הלך ישר

עידו דיסנצ'יק

אנאטולי שצ'ראנסקי, שהגיע אלינו בשבוע שעבר, הוא גיבור ואולי המלה הזאת אינה מספיק חזקה לתאר את האיש ומעשיו. שצ'ראנסקי הוא גיבור הן במישור ההתנהגות האישית והן מן ההיבט הכללי יותר של אנושיות, יהדות וציונות.

שני סיפורים שסיפר, דבר אחד שאמר ודבר אחד שכתב היו מיוחדים אולי יותר מדברים אחרים. ראשית סיפר כיצד עוד בבריה"מ אמרו לו לפני צאתו, שלא יוכל לקחת איתו ספר תהילים שקיבל בשעתו מאביטל. מייד נשכב על השלג ואמר שלא יזוז בלי הספר. ויתרו לו.

בברלין אמרו לו ללכת בקו ישר אל השגריר האמריקני, שהמתין לו. אמר הוא לאנשי הק.ג.ב: אתם כבר יודעים שאני עושה הכל הפוך ממה שאתם אומרים. הלך בזיגזג.

בראיון רדיו בישראל אמר, שהוא רוצה ללמוד ערבית כי צריך לחיות ביחד ובשלום עם השכנים.

באחד ממכתביו אל אביטל תיאר את חלומו הגדול בבואו ארצה – לשכב איתה על החול בשפת הים. לא לעשות כלום. רק להתחבק ולנוח.

שני סיפורים, אמירה ומכתב אלה חושפים נפש של משורר בגוף של לוחם עם תחושת שליחות של נביא, אבל גם חלומות של אורח מן השורה, פורץ־כלא שעורג אל ההנאות הקטנות ואל האהבה.

אבל שצ'ראנסקי הוא לא רק אדם יחיד במינו – הוא גם סמל. עיני רבים עוקבות אחריו בחרדה לא מוסתרת. דברים שיעשה ויאמר יתפרשו בדרכים שונות. כל אחד והשצ'ראנסקי שלו.

ודאי אין זה סוד לשצ'ראנסקי, שיש קבוצות ממורמרות במדינת ישראל, שבבואו נתן להן הזדמנות לבטא מרירות זו. איש עוד לא אמר זאת בפומבי, אבל במקומות שונים אפשר לשמוע את הביקורת העדתית של מי שחושבים שיש הגזמה רבה בתשומת הלב ובטקסים שמוקדשים לשצ'ראנסקי וכי הסיבה היחידה לכך היא עובדת היותו רוסי ואשכנזי. מגוחך, שדווקא שצ'ראנסקי, שיותר מכל מסורבי העלייה היהודיים בבריה"מ מיקד את מאבקו דווקא בעניין האוניוורסאלי של זכויות האזרח וחירויות הפרט במדינה הסובייטית – דווקא הוא זוכה למקלחת צונן מסוג זה.

שצ'ראנסקי נקלע לתוך מערכת הקיטובים בחברה הישראלית – העדתי, הדתי והלאומי – והכל יבחנו את התנהגותו, מנהיגותו ומוסריותו על סמך התייחסותו והתייחסותם לקיטובים אלה.

מאבקו של שצ'ראנסקי במוסקווה היה ממוקד יותר בעניין הכללי מאשר בעניין היהודי. יש להבין, שאותה רוח שפיעמה בו אז לא תנטוש אותו גם כאן ואם ישוכנע, שיש אצלנו קבוצות מופלות לרעה – יילחם למענן לפחות כפי שנלחם למען קבוצות רוסיות מדוכאות, לאו דווקא של יהודים.

הוא צריך לדעת, שקבוצות המקופחים – האמיתיים והמדומים – במדינת ישראל לא יסלחו לו אם יתברר, שעם הגיעו לכאן אין הוא מתייחס לעניין זה באותה תקיפות שנקט במוסקווה.

גם בנושא הדתי לא תהיה דרכו סוגה בשושנים. רוב האנשים הגרים במדינה זו קצה נפשם בזחילה המתמדת של עסקני הדת לתוך חייהם. הם מצפים, שיתנו להם לחיות את חייהם בשקט בלי שיאמרו להם ללכת בקווים ישרים. מבחינתם אין זה משנה אם האומרים הם אנשי הקג"ב או אנשי הזרמים הקיצוניים בדת היהודית.

שצ'ראנסקי נשוי לאישה שחזרה בתשובה. הוא צריך להגיע עם אשתו להבנה בתחום פרטי זה שלהם. אבל בעייתו היא כי כל הציבור, שהיה שותף למאבקו ולנצחונו, מרגיש, במידה זו או אחרת, כי החלטה של שצ'ראנסקי בהקשר זה אינה אישית בלבד אלא בעלת השלכה ציבורית. הרבה אנשים חזרו בתשובה בגלל בני או בנות זוגם. הרבה אנשים התפקרו מאותה סיבה. אם יחזור בתשובה יעורר עליו ביקורת של רבים; אם לא יחזור בתשובה, אולי יאבד את אהבת אשתו ואחרים יבקרוהו. וזוהי דילמה אמיתית ואין לקנא בו על מצוקה זו.

רק שצ'ראנסקי יכול להסביר למה בדיוק התכוון כאשר אמר כי הוא רוצה ללמוד ערבית כדי לחיות ביחד ובשלום עם השכנים. אבל באמירה זו – אבל גם בלעדיה – שירבב את עצמו לתוך הקיטוב הלאומי בישראל. מכאן אין רחוקה הדרך למעורבות בקיטוב הפוליטי. שצ'ראנסקי ודאי יודע כי כל מפלגה תשמח לקלוט אותו לתוך מנהיגותה. ברגע שייחשד במפלגתיות כלשהי או בשאיפה כמוסה לשלום עם השכנים, הוא יהיה בצרה ציבורית אמיתית. הוא כבר יהיה איש של מחנה מסויים וזו סיבה טובה מאוד אצלנו לשנוא מישהו.

מעבר לכל אלה – שהם הצד הציבורי של תסמונת שצ'ראנסקי – ישנו הצד הפרטי. ישנה אביטל, שצריך ללמוד לחיות איתה, כשם שצריך ללמוד לחיות עם כל אישה (או איש) ואולי קצת יותר, כי אביטל היא כוכב עליון. וישנם החיים עצמם – האם יכול אדם, שהיה במרכז ההתעניינות העולמית ואשר כל חייו הונעו על־ידי מוטיבאציה של פעילות ציבורית אגרסיווית, להירגע לפתע ולהיות סתם מתימטיקאי או מהנדס מחשבים.

ואם ילך שצ'ראנסקי בדרך של עסקנות פעלתנית ולצורך זה ייסע סביב העולם, יקיים מסיבות עיתונאים וייפגש עם נשיאים וראשי ממשלות – הוא לא יימלט מן הביקורת שתטען שעשה את מצוקתו וגבורתו קרדום לחפור בו פרנסה והנאות.

בכל ההתלבטויות והקיטובים הללו, ששצ'ראנסקי אינו יכול להימלט מהם, אין רבים שיכולים לסייע לו. יש לו ולנו רק נחמה אחת: אופיו הנחוש, נסיונו המר ונטייתו הטבעית להיות בצד הנכון, בצד הצדק ולצידו של האדם, יסייעו לו לעבור את דרך התהפוכות שמצפה לו דווקא בחברה חופשית, דימוקראטית ואוהבת.

מי נתן את הגט?

משה ז"ק

שמעון פרס העריך, בראשית התיווך האמריקני בין ישראל לירדן, כי אם אש"ף יכשיל את מאמצי ארה"ב בעניין המשלחת הירדנית־פלשתינית לשיחות על הסדר, יתרצה חוסיין לפתוח לבדו במו"מ עם ישראל, תחת המטריה של „פורום בינלאומי". בשלב מסויים אף נשאל המלך בצורה חד־משמעית אם אפשר לצפות להתפתחות כזו. תשובתו הישירה היתה: בתנאי שישראל תבטיח מראש נסיגה לקווי 1967, כולל ירושלים.

חוסיין הבין, שישראל לא תוכל להסכים לתנאי כזה, והוא בחר בנוסח זה כדי להסביר לישראל, שבמסגרת של „פורום בינלאומי", של מו"מ פומבי ושל הסדר כולל, אין הוא יכול לזוז בלי גיבוי ערבי נרחב. הנוסחה של „נסיגה כוללת" היא שם נרדף להסכמה ערבית כוללת. ואת זאת הסביר ביתר בהירות בנאומו השבוע, כאשר סיפר כי דחה הצעה אמריקנית למו"מ עם ישראל בשיתוף משלחת פלשתינים מן השטחים.

חוסיין הסביר לא מכבר לאישיות אמריקנית, שביקרה אצלו, כי הוא זקוק לקונסנסוס ערבי להסדר עם ישראל. כאשר אותו אמריקני נכבד אמר לחאפז אסד כי הקושי בהשגת הסדר באיזור נעוץ בכורחו להבטיח מראש קונסנסוס ערבי, השיב לו נשיא סוריה בחיוך: סוריה אינה זקוקה לקונסנסוס, אף להסדר עם ישראל. סוריה מבטאה את הקונסנסוס בעולם הערבי.

אסד יכול להתיר לעצמו דיבור בנוסח זה. לא כן חוסיין, אף לאחר שתיאר השבוע באריכות את כזבי ערפאת, הוא לא ניתק את היחסים עם אש"ף, כפי שעשה אסד. חוסיין אף לא נטל לעצמו את הזכות לדבר בשם הפלשתינים.

אילו נתפתה חוסיין להכריז בפומבי על התנגדותו לאש"ף, שאת מנהיגיו הוא מתעב, היה שומט מידיו את כוח־האיזון, שאותו הוא מהלך על החבל הדק בין מעצמת־העל, מדינה ערבית חזקה, הפלשתינים וישראל, שהשיחות עם כולם מעניקים לו את שיור המשקל הדרוש להשרדותו. לכן, תוך הודעתו על הפסקה בתיאום המדיני עם אש"ף, הוא לא הודיע על הפסקת מגע עם ארגון זה.

מי שנתן את הגט לחוסיין היה ערפאת. הוא מתכחש כליל להסכם שלו עם ירדן. הסכם 11 בפברואר 1985 העניק לחוסיין הכרה אש"פית במעמד המיוחד של ירדן ביהודה ושומרון; נוסחת הקונפדרציה עם ירדן, והמשלחת הפלשתינית המשותפת עם ירדן, היו בבחינת הקשר הגורדי, שחוסיין ביקש להבטיח לממלכתו ב„גדה המערבית".

במהלך המו"מ ניסה ערפאת להשתחרר משתי התחייבויות אלה כאחת, ראשית על־ידי תביעה למשלחת נפרדת של אש"ף, ושנית, על־ידי התנאי של הכרה אמריקנית מוקדמת בזכות ההגדרה העצמית של הפלשתינים. על־ידי השגת ההכרה האמריקנית ביקש ערפאת להדיח את חוסיין מן הזכות שהוא ביקש לשמור לעצמו, כמי שהעניק עצמאות לפלשתינים במסגרת קונפדרציה ירדנית־פלשתינית, ושרק בזכותו יוכלו הפלשתינים להשיג את מטרתם. חוסיין ראה בכך, ובצדק, נסיון של אש"ף להתיר עצמו מהתלות בקונפדרציה הירדנית כמקור להאצלת סמכויות על „המדינה הפלשתינית".

חוסיין הוכיח, שהוא יכול לסחוט מן האמריקנים ויתורים רבים, ולא הסירוב של אש"ף לקבל את החלטה 242 הוא שמיקש את התיווך האמריקני. על סירוב זה ידעו האמריקנים והירדנים כבר בסוף נובמבר, כאשר הנהגת אש"ף קיבלה את ההחלטה השלילית במושבה בבגדאד. אף־על־פי־כן, נמשכו חיפושי־הנוסחאות עם ארה"ב. מה שזיעזע את חוסיין היה נסיון אש"ף להבטיח את ההנתקות מירדן, עוד לפני שנסתיימו שלבי הבירור עם ארה"ב.

חוסיין עדיין מסוגל להסתייע בוושינגטון, שתשמור על האינטרסים שלו. וזאת בתשובה לתביעת אש"ף, שארה"ב תביע עמדתה בדבר זכות ההגדרה העצמית של הפלשתינים. תשובת וושינגטון היתה, שהיא דבקה בנוסחת תוכנית רייגן, זו שהצמידה את הפלשתינים לירדן.

התירה זו של אש"ף להשתחרר מהשותפות עם ירדן ביקש חוסיין להעלים בנאומו, שהיה מיועד בראש וראשונה לפלשתינים ביו"ש. לכן העדיף להצביע על ההישגים במיקוח עם האמריקנים. לא כל שכן שלא גילה את ההתפתחות האחרונה, כאשר ערפאת בא אליו, אחרי השהיות רבות, ואמר מפורשות כי הנהגת אש"ף אינה מסכימה שהמשלחת הפלשתינית בוועידה הבינלאומית תיכלל במשלחת הירדנית. הוא רוצה ייצוג נפרד לאש"ף.

שתי תביעות אלה של ערפאת פקחו את עיני חוסיין והוכיחו לו, שראש אש"ף מנסה לנצל את המו"מ אתו לשם לחץ על הסובייטים והסורים לדאוג ליישור ההדורים במחנה המחבלים. תמורת זאת מוכן אש"ף להתנער מן הקשר הירדני־פלשתיני.

ערפאת הוא שנתן למעשה את גט הכריתות לשותפות עם חוסיין, כדי ללכד את שורות אש"ף. בקופת ערפאת מצוי כסף למכביר, לעומת הארגונים הפרו־סוריים, השרויים במצוקה כספית. והו הפיתיון, שבו משתמש ערפאת לקירוב יריביו, אבל בכך לא די. הוא מנסה גם לגייס את בריה"מ שתלחץ על סוריה להתפייס עמו.

הסובייטים והסורים לא הסתירו את מגינת־לבם מהסכם חוסיין־ערפאת, שבמסגרתו התנהל המו"מ האמריקני־ירדני והשתדלו להכשילו. ערפאת, שנוכח כי בלא סיוע סובייטי־סורי לא יוכל ללכד את שורות אש"ף, ניסה תחילה לשכנע את דמשק ומוסקווה, שאם לא ייעתרו לתחנותיו, פתוחה בפניו האופציה הירדנית, עד שלבסוף התברר לו כי איום זה אינו מבהיל את הסובייטים והסורים. בהערכה מחודשת העדיפו ראשי אש"ף להמר על הקלף הסובייטי במקום האמריקני, שהוביל דרך חוסיין. לכן התנערו ראשי אש"ף מן ההבטחות המוקדמות לחוסיין וסיפקו את רצון הסובייטים בהקפאת המו"מ האמריקני־ירדני. לא מן הנמנע, שזה המסר שהעביר ערפאת למוסקווה באמצעות השגריר הסובייטי בבוקארשט, שעמו נפגש לפני ימים אחדים.

חוסיין הבחין במזימות ערפאת ולכן התאמץ בנאומו להוכיח לפלשתינים, שעיני מוסקווה נשואות לשותפות בלבדית עם וושינגטון, שהיא היעד האסטרטגי הסובייטי באיזור, ולא לוועידה בינלאומית רחבה, כדרישת הערבים. הוא אף לא שכח להזכיר, שמוסקווה סירבה לקבל משלחת ירדנית־אש"פית.

חוסיין התעלם מהעובדה, שסירוב סובייטי זה נבע מאי־הסכמתה העקרונית של בריה"מ להסכם חוסיין־ערפאת, שעל בסיסו ביקשה המשלחת הירדנית־פלשתינית לבקר במוסקווה, אבל מאחר שהנאום נועד להטיף לפלשתינים שלא לסמוך על מוסקווה, שהכשילה את ההסכם שלו עם האמריקנים, הוא לא דיקדק בפרטים.

בדרך זו ביקש חוסיין לקלקל לערפאת את הצידוק להישענות על בריה"מ. אך יותר מכל סומך חוסיין בשלב זה על אסד, שיבלום את ערפאת וימנע ממנו את ההכרה במנהיגותו הבלבדית על הפלשתינים כולם. מלך ירדן סומך על אסד ומעריך את נחרצות התנגדותו לערפאת. לעומת זאת, אין חוסיין מעריך את מובארך, ואין הוא סומך עליו, שיוכל להשלים מחדש בינו לבין מנהיג אש"ף. לכן גם לא שעה לבקשתו לדחות את שידור הנאום, שבו הוקיע את כזבי ערפאת.

חוסיין לא נענה לבקשת מובארך, משום שחשש כי ערפאת עלול שוב לתמרנו וליטול ממנו את הבכורה בפירסום ולהכריז כאילו אש"ף שלח גט־כריתות לחוסיין ולאמריקנים. אילו ניתנה לאש"ף זכות הבכורה בפירסום, היה ערפאת זוכה לאשראי במוסקווה על הרימוי, שהוא סייע ביצירתו, כאילו וושינגטון שוב ספגה בשלטי־דוחק סובייטי מכה דיפלומאטית במזרח־התיכון. תרמית זאת מנע חוסיין מהאמריקנים, כשהעדיף לתת לערפאת לרוץ לבדו דרך מוסקווה. מלך ירדן העדיף להמתין בסבלנות עד שאש"ף יוכח בקלישות סיכוייו להשיג באמצעות בריה"מ הכרה סורית בהנהגתו. וכאשר יישאר עם השוקת השבורה, יתגעגע לתנאים שהבטיח לו חוסיין באמצעות האמריקנים.

אין זו פעם ראשונה, שחוסיין מודיע, שזו היתה „ההזדמנות האחרונה". יש להניח, כי גם אחרי ההזדמנות האחרונה הנוכחית תבואנה עוד הזדמנויות אחרונות נוספות לבירורים ולשיחות ולאו דווקא במסגרת הסכם חוסיין־ערפאת, שמלכתחילה נדון לכשלון.

המדינה אינה גומרת את החודש

ד"ר משה גלבוע

מכל צד צועקים: יתוקן העוול החברתי וישונה התקציב; והפעם, בכל עניין חלקי, יופיסר צועק וצודק: קיצוץ בקיצבת ילד; מס על גימלאי; אגרת חינוך שאין לה תחליף; תשלום חיוני תמורת ביקור במרפאה (להוציא מעוטי הכנסה ואולי גם חולים כרוניים); סובסידיות למיצרך עממי וכיו"ב. כל זעקה מביעה דווי, ועל מדינת רווחה להיענות לה. השאלה היא רק מתי ומניין?

יושבי קרנות רשאים להטיף שיש לדאוג לאיש־איש לפי צרכיו, בלי להצביע מניין יבוא הכסף. אך איש־ציבור, ראשי המפלגות וההסתדרות ושאר פרנסים, חייבים לראות את כל הקופה התלויה להם מאחוריהם. אין הם רשאים להציע הגדלת סעיפי הוצאה בלא להקטין אחרים. ומניין – מן הגורן או מן היקב? מהחקלאות המשברית? מפרעון חובות? ממשטרה, שמשאה כבר מנשוא? מעידוד ליצוא? מבטחון? מהשכלה גבוהה שהונמכה? מעיירות הפיתוח הזקוקות לטיפוח? מיישובי קווי העימות ורבי־הקיפוח? מהעידוד ליצוא? מחילות המודיעין? מעיריית הרצליה, לאחר שאורחיה „פטורים" מלשלם מיסים גם לה? אם יש בפי התובעים תיקוני עוולה לומר דבר – יאמרוהו ויהי מר כאמת עצמה.

ואכן, גם עתה יש משאבים לתיקון עיוותים בישראל. כך־יש לתהות על דבריו של יעקב גריש, לשעבר הממונה על התקציבים, הגורס הצעות לביטול יחידות כפולות או מיותרות, עד שלדעתו, אפילו יישבו העובדים בבית ויקבלו משכורת – ייצא שכרם ברווח. דומה, שדין זה חל גם על רשויות אחרות, לרבות הסוכנות, ההסתדרות וכל שלוחותיהן ושלוחותיהן. גם בתחום הייצור יש מה לעצור, כגון מונופולין וקרטלים, שעצם התרתו של איום עליהם בתחרות עם חוץ־לארץ יש בו כדי לשפר תוצרת ולהוזילה ולהוסיף למשק הון לא־עתק, אך די בו לחלק בריא מהנזוקים. רא עקא, שתובעי התיקונים אינם מציעים חלופות בתקציב. אדרבה, לכל מיפלג ולכל מיחלק מיוחד יש איש רב־פעלים, שילחץ וישדל ויצרה ויצלח.

לא כל הצעקות צודקות. יש התובעים במפגיע חוק שכר מינימום. גם ראש־הממשלה וגם שר־האוצר רמזו על הסכנות שבדבר: ראשית, אם יוגדל שכר המינימום, שמשלמים במפעלים שונים, יפוטרו פועלים ויוקטן שכרם; שנית, אין אפשרות להגדיל ריאלית את שכר המינימום כצמוד יחסית לשכר הממוצע – כל תוספת לשכר המינימום מגדילה את הממוצע וחוזר חלילה. שלישית, העולים בצריכות, בממוחות או בתפקיד על מקבלי המינימום, יתבעו גם הם תוספת, ובהזדמנות חגיגית זו של פריצת סכרים יקבלו אולי הרבה יותר. הרי שחוק שכר מינימום עלול להפחית את מיזער השכר הריאלי למועסקים ולמובטלים כאחד.

יש הקוראים חמס על הגידול באבטלה. ואומנם, בכלכלה האבטלה היא הנוראה מכל. לכן, יש לחתור לתעסוקת יצוא יצרנית, לעבודה בת־קיימא, לא לתעסוקה במפעל, שמחר ייסגר, אלא אם כן זו תעסוקת ביניים באבטלת־מעבר. החזקת קבע של מפעל כושל על חשבון המדינה פירושה גזל של כוחות ייצור ממפעלים אחרים, מסעיפי תקציב חיוניים, מסיכויי הצמיחה ומתשתית המשק לעתיד.

עם זאת, אסור שהחשבון יהיה רק כספי שיגרתי. כלכלת־אמת כוללת גם נזקים והישגים, שאינם מופיעים במאזן. כך בעולם, ולא כל שכן בישראל. הפסד ריאלי כולל, למשל, סובסידיה למים ונזק אקולוגי לבריאות מעשן, אבק, שופכין וכיו"ב. ברווח־אמת יש לכלול בטחון, טיפוח חברה צודקת, ולכן גם נאמנה ושורשית, ריבוי השכלה ומדע, משיכת עולים ומניעת ירידה. (גם את אלה יש לחשוף במיסוי מכאן ובסובסידיה מכאן). אך מפעל, שתפוקתו הכוללת פחותה מעלותו הממשית, החזקתו היום היא על חשבון עצם קיומה של המדינה.

יש המפריחים מס על הסכון ועל עושר, ואומנם דרושים היטלי־יסף ומס על דירות פאר, רכב יוקרה וכיו"ב. יש לגבותם גם בשערי שכונת פיתוח מטופחת. אך כל אלה אינם ממין הטעבה. מס על הסכון גם הוא מישכל מינמוגו הרס הסיכוי ליציבות ולצמיחה. מס על עשירים דרוש, אך ישלמוהו בעיקר מחוסכון: העשיר יפחית רק קמעה את הוצאותיו לקיום ולראווה. מסים אלה לא יכוונו כדרוש את הלחץ האינפלציוני ולא ישחררו משאבים ליצוא ולתיקון העוול.

שנים רבות היה לנו פתרון מן המוכן: גשם נדבות מארה"ב ומיהודי הגולה, גמילות חסדים ממילוות אי־עצמאות כלכלית, אך גם באלה יש גבול, ואנו עברנוהו.

יש בישראל רבים, הזקוקים והראויים להשלמת הכנסה, אך רבים מעדת המתלוננים, שהינם ערב רב מכל השכבות, אינם גומרים את החודש בהפסד. „הבטן" של רבים נובע מפרעון חובות בלי הצמדה מלאה של קרן וריבית (משמע: רווח חינם על חשבון המשק). רבים התרגלו להרווית ממילוות, מריבית שלילית, מעו"ש עם צ'ופר. אך בפועל, עד לאחרונה, גדלו משנה לשנה הכנסותיהם ושכרם של רוב האזרחים. לכן (וגם מאחריות לאומית) גם גדול היה פה: השכר נשחק ביותר ולא היו הפגנות, ולא אירעה מהפכה, כמקובל בארצות נורמליות. מתברר, שקיבלנו שכר גבוה, שניתן לשחוק אותו, בלי לשחוק בני אדם.

לא כן המדינה. חרף הצלחת התוכנית הכלכלית יש כמעט בכל חודש „הורמה", גירעון בתקציב, גידול בחוב הלאומי החיצון והפסד יתרות עצמיות של מטבע־חוץ. עברו כשלושים שנה, שצעקנו „זאב, זאב" והציבור התרגל לחשוב, שאנו בדאים ורועי־רוח. עתה נעשה סייג למענקי ארה"ב – ונאלצנו להחזיר כ־50 מיליון דולר ממענק שכבר קיבלנו. מתקרבת שעת האמת, שבה יידרש למשק הלאומי כנס־נכסים. נסתיים קרנאוואל „בריא", ועשירים כבידים כבר ברחו מהספינה.

והנה, דווקא עתה רוצים לתקן בבת־אחת כל מה שסורס עשרות בשנים. גדולה מזו, אשתקד נקבע תקציב לאומי של 7.4 אחוזים אבטלה, שהיקפה של 22 אחוז, ביטול סובסידיות וכו' – ולא שידלו שדולות ולא הריעו „לעזאזל הרוטאציה" מה רע אירע עכשיו, סמוך לרגע האמת, שצריך להתפורר על רקע חברתי, לאחר שנבצר הדבר בזכות חוסיין ומובארך (ואלה אולי מצדיקים פירוק). אך יש כנראה מי שגורס, שכלכלתנו היא משחק כדורגל: ישחקו הנערים לפנינו – אתמול הבקיעה הממשלה 20 שערים ומחר תתפוס אותה ההסתדרות בקלקלתה. ומופיעה תמונה קבוצתית, כדי שיידאה צדק, גם אם לא ייעשה. מובטחני, שטועים גם בזאת, בהנחה מי ישכנע בבחירות כ„מיטיב לעם"...

אין הדברים אמורים, כשיגרת הביטוי, על המשך התוכנית: שכן גם כך האינפלאציה בחלקה כבושה, מבוקרת ומרוסנת. זה הושג רק כאשר נשחק השכר, ומדוע יש לשבות דווקא עתה, כשהשכר חוזק לקדמותו? אם ייפרץ גם הסכר, שהצליחה הממשלה לכונן, תשוב הסתדרות לסוב והמשק כולו יהיה שוב נתון בסכנה. כדי לעמוד בפרץ הזה, חיונית ממשלת האחדות, כדי שתתחזור לא לצמיחה סתם, שתגרום צריכה ואינפלאציה – אלא את הכפלת היצוא.

(הכותב הוא כלכלן, ביום המכהנה במשרד התיווך על פרס ישראל)

קנאות אטומה

עמוס גלבוע

זה שבוע כולנו חרדים לגורל שני החיילים החטופים ולא בכדי. הערך העליון המנחה אותנו במאבק הקיומי שלנו הוא חיי אדם, שעה שהערך העליון של המישטרים הערביים הוא הבטחת שלטונם. קל וחומר כשיש לנו עסק עם קנאים שיעים. אני משער, שכל אם שיעית בוכיה על בנה, אך אני מפקפק אם בנה הקנאי בוכה עליה שעה שהוא נושא עמו מפתח לגן־עדן וגם קרשאן ליותר בטחון. ככל שירבה סבלו כן תרבה כמיהתו להגיע לשם.

ייתכן שאירגון „חיזבאללה" רק מנהל עתה מלחמת עצבים ועוד לא הוציא להורג אותי מחיילינו. ייתכן שכן ביצע את איומו. דבר אחד ברור ואין לי כל ספק בו: חיי חיילינו שווים בעיני „חיזבאללה" כקליפת השום.

צריך לשים לב מה הם דורשים מאתנו. אין הם דורשים לשחרר עצורים שיעים, המצויים בידינו או בידי צד"ל: דרישות האירגון הן פוליטיות, בדיוק כדרישות איראן מעיראק. עכשיו הם דורשים שצה"ל יפנה את דרום־לבנון; מחר הם ידרשו שנפנה את ירושלים.

מה עושים נגדם? איך מתמודדים עם אירגון כמו „חיזבאללה"? העיראקים לא מצאו לכך מענה: הם מתחנים שהאיראנים בכלל יסכימו לדבר עמם, אך לשווא. „קודם כל תסלקו את שליטכם צדאם חוסיין ותבטלו את מישטר הבעת' החילוני שלכם", חוזרים ודורשים האיראנים.

ארה"ב חסרת־אונים מול השיעים. גם הרוסים, בעלי היכולת המיבצעית, נזקקו לעזרת הסורים כדי לחלץ את אנשיהם לאחר שאחד מהם כבר נרצח.

האם צריך להרים ידיים? איך מממשים את האמירה ש„ידי המרצחים לא יינקו"? הדיבורים על מכה גדולה וכואבת הם, לעניות דעתי, דברי הבל, הדומים לעצה להכות בפרעוש בקורנס (ועוד עם סיכוי גדול ל„פקשש"). לקחת אלפי בני ערובה שיעים, כולל כוהני דת? זה רק יחייב להאכיל יותר פיות. דומני, שבתחום האופנסיווי אין לנו הרבה מה לעשות, עם כל התיסכול הכרוך בכך, למעט ההזדקקות לשיטות בלתי־קונוונציונליות וחשאיות. הדגש שלנו צריך להיות בתחום הדפנסיווי ובהכרה „עם מי יש לנו עסק".

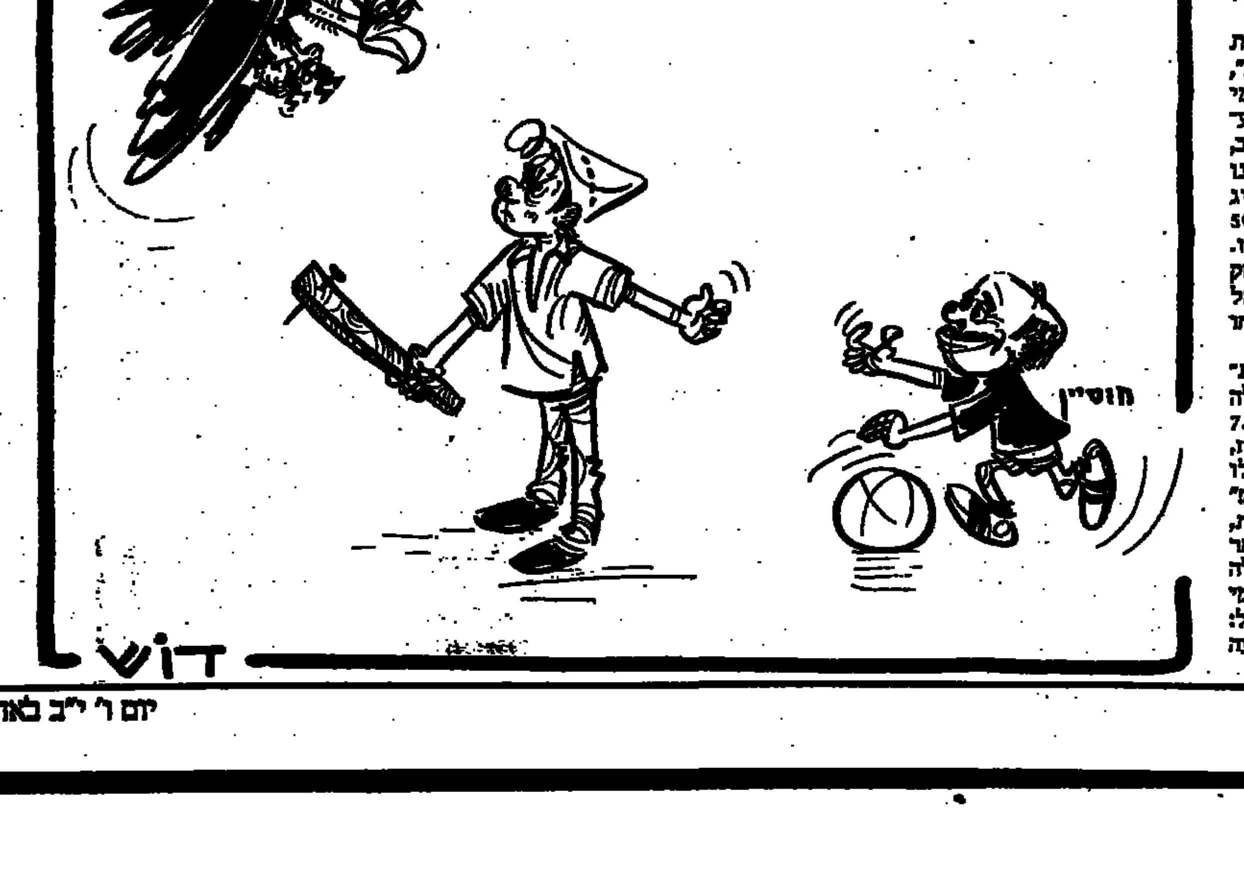

סימני נפט

אייל ארליך, יואב שנצר, עריכה גרפית: יורם נאמן

שצ'רנסקי יחולק לפי מפתח מפלגתי

בפגישה בין השרים משה שחל (מערך) ומשה נסים (ליכוד) הוחלט על הקמת ועדת ארבעה, שתקבע את הדרכים לני־צול פוליטי מקסימלי של נתן שצ'רנסקי.

בשלב זה נראה כי שצ'רנסקי יחולק באופן שווה בין שני הגושים הגדולים, עם שידיון של 10 אחוז למפלגות הדתיות.

שצ'רנסקי עצמו סרב להגיב על חלוקתו. הוא מגשים בימים אלו חלום ישן ומרבה ללכת לים בתל־אביב (לחוף הדתיות).

ישראל תכין מפה אסטרולוגית לפרוייקט מלחמת הכוכבים

הגנרל ג'יימס אברמסון, מנהל תכנית ההגנה־בחלל של ארה"ב, הביע סיפוק רב מהשתלבותה של ישראל בתכנית. הוא סיפר כי כבר עתה לקחה ישראל על עצמה להכין מפה אסטרולוגית שתתריע מבעוד מועד על שיגור מתוכנן של טילים.

בינתיים הוכנה במשרד הבטחון מפה אסטרולוגית פנימית, ממנה עולה כי ישראל הולכת להוציא מארה"ב לפחות 50 מליון דולר נוספים בפרוייקט זה.

הבהרה

ועד הטכנאים בטלויזיה מודיע כי אין לו קשר אל „התקלות המסתוריות" במהלך מהדורות „מבט".

הועד מבהיר כי השיבושים נגרמים בכלל קליטה של רעשים מהמנוע.

מהדורה חדשה!

הספר החינוכי לילדים חייכנים עם פרצוף שמן

בהמלצת משרד הבריאות

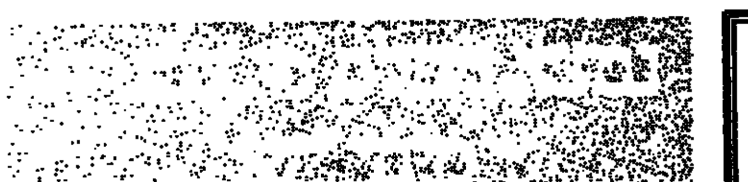

התרגשות גדולה אחזה בשוחרי מפלס הכנרת, כשנודע על גילוי שרידי מפלס ישן מימי ישו.

המפלס העתיק התגלה במקרה עקב השפל באגם: דייגים מטבריה הבחינו במקל עץ המבצבץ מהמים ועליו סימונים בכתב עתיק. הובעה הערכה כי זהו המפלס בו השתמש ישו לצורך חישובי הליכה על המים.

הודעה על שינוי הסדרי החנינה באיזור יו"ש

לשכת נשיא המדינה מודיעה שהנשיא מאוד עסוק ולכן לא יספיק השבוע להעניק חנינה לכל חברי המחתרת.

לנוחיות החברים שלא רוצים להמתין לנשיא, אנו מפעילים מעתה הסדר חדש:

כרטיסי־חנינה

ניתן לרכוש את הכרטיסים בכל הקיוסקים. השימוש בהם פשוט ונוח ויביא להקלת העומס על הנשיא.

מעצרו של אברהם גינדי הוארך ב־30 ס"מ

(המשך יבוא)

המתים־החיים של האיטי

מאת ג'ואן קנן,
סופרת „רידר" בניו־יורק

„פאפא דוק" ו„בייבי דוק" לא היו שליטיה הבלעדיים של האיטי, רוחות הוודו שלטו גם הן □ ההבדל בין הרודן־האב לבין בנו היה שהיורש, בניגוד לאביו, לא ידע להשתמש בכוחן של האמונות הללו □ חוקר אמריקני מגלה את סוד הזומבים של האיטי בספר שיצא לאור זמן קצר לפני בריחתו של דובאלייה

שושלת דובאלייה לא היתה הכוח היחיד שמשל בהאיטי. רוחות הוודו של הנחש ושל הקשת־בענן משלו גם הן.

הרודן המנוח של האיטי, פרנסואה „פאפא דוק" דובאלייה, ידע כיצד להשיג תמיכה מחברת הוודו המסורתית. אבל בנו, ז'אן־קלוד „בייבי דוק" דובאלייה, אף פעם לא למד להסתמך על כוח זה. כך חושב וייד דייוויס, אתנובוטאניסט מאוניברסיטת הארוורד.

דייוויס טוען, כי נפגש פנים אל פנים עם הזומבים – המתים־החיים של האיטי.

ספרו של דייוויס, „הנחש והקשת", יצא לאור שבועות אחדים לפני הדחתו של הנשיא „בייבי דוק" דובאלייה.

דייוויס אמר השבוע, כי „פאפא דוק", שעלה לשלטון ב־1957, ביקש לנשל את הצמרת המולאטית וחיזר אחר דמויות מפתח בתרבות הוודו המסורתית.

אך „בייבי דוק" היה חסר בסיס עממי והוא גם הרגיז אחדים מאנשי שלומו של אביו כשהתחתן עם בת האליטה המולאטית.

„מבחינות מסויימות, הנישואים הם היו התקרבות סמלית בין החברה המסורתית לבין האליטה, ובו בזמן, היתה זו גם בגידה", אמר דייוויס. „זמנו של הבן היה קצוב".

חקירותיו הקודמות של דייוויס הובילו אותו אל האמאזונס, אל האנדים, אל היערות הפראיים של צפון־קנדה.

אבל אף אחת מהן לא הכינה אותו למשימה שקיבל על עצמו לפני שנים אחדות: לחקור דיווחים שלפיהם גילו רופאים בהאיטי שני זומבים אמיתיים.

דייוויס מעדיף לקרוא לזה „וודון" – הגירסה המועדפת על האנתרופולוגים. אחת הסיבות להעדפה זו היא לעשות הבחנה בין מה שהוא מכנה „הדת העשירה של המסורת בהאיטי" לבין התדמית ההוליוודית של בובות־וודו מכוערות, עשויות שעווה, שנועצים בהן סיכות.

בראיון קודם, שנתפרסם עם צאת ספרו לאור, תיאר דייוויס את מסעותיו בהאיטי בארבע השנים האחרונות, ואת ביקוריו ב„הונפור", מקדשי הוודו, שם ההאיטים רוקדים לפני הרוחות, והרוחות נכנסות בגופם.

נקודת־המוצא שלו היתה חייו ומותו – ושוב חייו – של גבר ששמו קליירוויוס נארקיסה.

ב־1962 חתם רופא אמריקני במרפאה בהאיטי על תעודת הפטירה של נארקיסה. כ־18 שנים לאחר מכן, נמצא הגבר הקהור והזקן משוטט בין הכפרים.

נארקיסה, נזכר דייוויס, סיפר שהוצא מקברו, הוכה, סומם והועבד בפרך. הצלקת על לחיו הימנית, לדבריו, נחקקה במסמר שחדר בעד ארון המתים שלו.

משימתו של דייוויס להגיע למה שהוא כינה „גבול המוות" היתה להשיג רעל זומבי ולנתח אותו. הוא מילא את משימתו תוך ימים אחדים, בקלות שהפתיעה אותו. אחדים מן המרכיבים היו שכיחים. אחרים היו קרפדות ותולעים וצמחים טרופיים. אך המרכיב החשוב ביותר, כפי שהראו בדיקות מעבדה, בא מדג־הכדור הרעיל מאוד.

הרעל של דג הכדור אינו בלתי מוכר. טיפה של רעל זה על להב זעיר כמעט שחיסלה את ג'יימס בונד. לעומת זאת, היפאנים יודעים כיצד להתקין את הדג ולאכול אותו כמעדן.

„ביפאן, קורבן הרעלה הוא קורבן הרעלה", אמר דייוויס. „בהאיטי, קורבן הרעלה הוא זומבי. רציתי לדעת מדוע".

דייוויס גילה, כי רעל דג־הכדור הוא לעתים קרובות קטלני, אך לפעמים הוא רק נראה קטלני. הוא גורם שיתוק ומאט את חילוף החומרים, עד לשלב שהקורבן נראה מת.

נארקיסה, כך נראה, הורעל. הוא נפל למשכב ו„מת". הוא נקבר בשדה זה ואז הועלה מן הקבר בטקס של וודו, הוכה וסומם באמצעות צמח המוכר בהאיטי בשם „מלפפון הזומבי".

הטקסים הסתיימו בשיעבוד רצונו של נארקיסה.

דייוויס, שקנה את אמונם של ה„הונגאנים" ושל ה„בוקור", המכשפים והכמרים של הוודו, הורשה להיות נוכח באחדים מטקסיהם הסודיים. הוא הסיק מסקנה, כי „בתוך חברת הוודו, אין תאונות".

המכשפים אינם נותנים רעל באקראי. „זומביפיקציה" – הפיכה לזומבי – היא צורת „עונש מוות", המאושרת על־ידי חברת הוודו.

„נארקיסה, שהיה מעורב בסכסוך משפחתי בקשר לאדמה, היה ראוי, לדעת המכשפים, לגורלו.

„זה לא נעים", אמר דייוויס. „אבל שום עונש מוות אינו נעים".

מועדון מטיילי מעריב

הבטח כבר היום מקומך בתכנית המיוחדת בחופשת פסח:

שבוע של תיאטרון בלונדון

9 ימים (8 לילות) של חגיגה תרבותית, הכוללת 5 הצגות מעולות ★ ביצוע: „אופיר טורס" ★ המלווה: ד"ר אליקים ירון (מבקר התיאטרון של „מעריב" ומרצה בחוג לתיאטרון באוניברסיטת ת"א) ★ היציאה: 20.4; 25.4 ★ פרטים: „מועדון מטיילי מעריב", מערכת „מעריב", קרליבך 2, תל־אביב (טל. 03-439207).

מעריב

ספרות·אמנות·ביקורת

עם קבלת פרס ביאליק לספרות

עמוס עוז, פגישה

נתן יונתן

עמדתי בתוך חבורה של עיתונאים, עורכי ספרים, מולי"ם, אנשי יחסי־ציבור, יתכן שהיו שם כמה סופרים־שלא הכרתי, מלצרים זריזים הגישו מטעמים, משקאות. האנשים שפעו דיבורים חזיזים. מן הקירות הגבוהים נשקפו ציורי שמן ענקים של דמויות בני־המשפחה שהורישה את הבית הזה למועדון „לוטוס", שנועד לאירועי ספרות ואמנות. אלפי ספרים נחו בשלווה על אצטבאות ונראה שזמן רב לא נגעה בהם יד אדם, אבל הם הישרו אווירה של עקר־ספרים עתיק, יקב ישן של חכמה ודעת.

כאן, בפינת השדרה־החמישית של רחוב ששים ושש המשיק לסנטראל פארק, חגגו את הופעת הגירסה האמריקאית של „מנוחה נכונה" לעמוס עוז. ציור של מגרש, עץ בלבלובו, חרמש קטן של ירח על רקע צמרתו, תכלת שמים ויער עטוף ערפל באופק – וזהי העטיפה כפי שהיא בהוצאה העברית של הספר. מכל עבר, על שלחנות עץ עתיקים, ניצבים הספרים, עדים אילמים לחגיגה קטנה.

הבטתי אל עמוס עוז. הוא עמד עם חבורה קטנה והסביר משהו. לבוש היה מקטורן בהיר, מרושל מעט, מכנסים שלא הלמו די הצורך את גופו ולא את המקטורן. בלי עניבה. זר למקום וזר לאווירה, ידידותי, חביב, מתרגש, ובכל זאת זר. חסרו רק הסנדלים כדי לקבוע סופית לאן הוא שייך באמת. ראיתי בדמיוני את צריף העץ בקיבוץ חולדה, שם הוא יושב בין ספריו וערימת טיוטות של כתביו, וכל החגיגה נראתה לי מחזה בדיוני, נשף מסכות ספרותי.

טוב שכך, אמרתי בלבי. יפה שמתרגמים ספר עברי לאנגלית, שמצרפים את הספרות העברית הישראלית אל תרבות־העולם, נותנים לה מקום ראוי במקהלה של ספרות העולם. אבל טוב גם שסופר עברי, בבואו ללוות את ספרו לברית מילה, בקיימו את המשא־ומתן הבלתי נמנע עם עולם הפרסום וההפצה שבלעדיו כל ספר חשוב כמת, שיוסיף לקיים את זהותו האישית, הלאומית, שיביא איתו לכל מקום שהוא הולך את עצמו ואת ביתו.

לאחר שתם המחזה, ופנינו איש לעברו, חזרתי אל שולחני, הוצאתי כמה מספריו של עמוס עוז, דפדפתי בהם כדי להחזיר את טעמו המקורי של אחד המספרים המעולים שהצמיחה הספרות העברית. רציתי לבטא מחשבות אחדות של קורא שאינו רגיל בכתיבת ביקורת ספרותית, ואינו מתכוון לערוך ניתוח או מאזן ספרותי, אבל מרגיש צורך עמוק לבטא הרהורי לב בשעה חגיגית שכזאת.

אני יודע כמה אני מסתכן בנסיון הזה. הפופולאריות שלה זכו יצירותיו של עוז גם במולדתו, גם בארצות־ניכר, ולא פחות מכן הפופולאריות של אישיותו הקודרת, קוממו נגדו רבים. יש הרגשה שמעבר לטיעונים ולנימוקים הכמו־אקדמיים, מסתתרת איזו קינאה מדוחקת, המשבשת את ההערכה והשיפוט הספרותי הציבורי.

לא שאין מקום ואין זכות לביקורת. תכונתה של הביקורת להיות ערה ולעשות משפט. אבל מעבר למחלוקת טבעית פרי השקפות. פוליטיות, מוסריות ואסטטיות, קיימת התופעה. בנוף ספרותי אפור צמח וגדל סופר, יליד ירושלים, חניך הקיבוץ, שהעמיק את שורשיו הרוחניים וחיבר אותם אל זרמי איתן של מסורת הספרות העברית, אל הפרוזה של ברדיצ'בסקי וברנר, עם שהוא פתוח וקולט את השפעותיה של ספרות העולם הקלסית: הטולסטויית, הדוסטוייבסקאית, והבלזקית המודרנית, הקפקאית, הסרטרית, ש„כל משבי סופות העולם" פולשים אל עולמו האישי ומפרים את יצירתו. סופר שפיתח אמנות לשון וירטואוזית שיש בה מכל רבדי השפה העברית, מן הדבר היומיומי, השוקי, הסלנגי ועד לרובד האצילי הפיוטי. שפתח לפני קוראים רבים, שהתרחקו מן הספרות העברית או שלא הגיעו אליה, פתח ופיתוי לשוב ולקרוא ספרות עברית באותה שקיקה והנאה שמעניקה קריאה בספרות זרה. שגם בהופעתו האישית בפני הציבור עורר סימפאטיה ואף הערצה שהביאה לקרוב לבבות, לא רק ליצירתו שלו אלא ליצירה העברית כולה. ונוסף על כל אלה, שיצירתו פרצה את כל המחסומים וכבשה את לבותיהם של רבבות קוראים באומות העולם. ל־18 שפות שונות תורגמו ספריו.

עמוס עוז לא ניסה לעולם לייצר ספרות של יצוא, להסתגל לדגמים ספרותיים קוסמופוליטיים שווים לכל מקום. מי שעוקב אחרי כתיבתו, למן „ארצות התן" ועד „פה ושם בארץ־ישראל", יוכל לקבוע בוודאות: אותו נוף גאוגרפי האנושי, אותו עולם דמיוני בריוני שמקורו בחיי הסופר. בביוגרפיה שלו, בנפש המורכבת שלו, זו חלקת־אלוהים שנפלה בגורלו ושהוא מטפח אותה שנים ומצמיח מתוכה את הגן הספרותי שלו.

אחד מסודות הקסם של כתיבתו טמון אולי בזיווג המיוחד של מספר ופייטן. כמדומני שאין זה צירוף שכיח בתולדות הספרות. ויש בו ודאי גם סכנות המאיימות על אמינותה של הכתיבה. שירה ופרוזה הן שתי מלכויות, שנוגעות זו בזו ופולשות זו אל זו להבאתן ולהגברת עוצמתן, אבל שומרות בקפידה על אוטונומיה אמנותית. בעמוס הן פועלות יחד, וכל מי שיחקור את המירקם הספרותי שלו, יצטרך להצטייד בכלים הנכונים וברגישות מיוחדת לסוג זה של כתיבה, כדי שלא ייכשל בהבחנות ובמסקנות מוטעות.

אתה מוצא אצלו דיאלוגים אנושיים עם כל הניואנסים הלשוניים המאפיינים את המשוחחים, לפי מה שהם, מוצאם העדתי, סביבתם, עולמם הרוחני, ואתה מוצא את עצמך נמשך איתו אל הפאסאז'ים של זרימה פיוטית, רתמית, צלילית, שמעניקים לך הרגשה שרק שירה מסוגלת להעניק.

באחד העמודים האחרונים של „עד מות" אני קורא שורות כאלה: „כי מה צלולה היא האמת ורק העיניים עיוורות הן, הלוא האש איננה אש והשלג אינו שלג והאבן היא מחשבה, הרוח היא יין, היין שתיקה, התפילה אצבעות, הכאב גשר, המוות הוא הבית, הוא הנגיעה, הוא שיר הפעמונים הזה אתה אתה אתה אתה".

כאן, הקרינה של הפרוזה נהפכת לקרינה פיוטית. רציתי לומר משהו על הכמיהה האפיפאנית ביצירתו. אני מאמין שכל יצירת אמנות שואפת בעומק נשמתה לאיזו התבהרות, התגלות שבסוף הדרך, איזושהי התנחמות חרף הצער והסבל האנושי. אבל עמוס עוז אני חש שכמיהה זו דומיננטית ומניעה את כל היצירה מלכתחילה, הצורך לגלות משהו שיאיר את חשכת ההוויה המסובכת, המפותלת, הגדושה מועקות, יצרים ופחדים ושאלות לב, דמיונות פרועים, הזיות וחרדות פשר. שיביא איזו התבהרות והבנה גואלת מנחמת.

פרקי האפיפניה של ספריו הם, לטעמי, מרגעי השיא של כתיבתו, הם מצטברים ומתהווים לאט תחת לחץ כבד של התרחשויות. שבנפש, עד שהם בוקעים מתוך, בחינת „ממעמקים קראתיך יה".

הנה למשל, סיומו של הספר „לגעת במים לגעת ברוח": יותם ואחריו מגששים את דרכם לאש ההפגנה, חולפים בשדה מוקשים. „כתף אל כתף עמדו בני הזוג בשולי המדשאה בחושך. – – – איש ואשה, רזים שניהם, רחוקים מלהיות צעירים, כמעט קלושים כאור אשר נגה על הגליל בלילה זה, הנה המפוחית בכפי ידה הלבנה והנה המפוחית ביד האיש המנגן. האיש ניגן. המוסיקה התגוללה בחושך – – – היה חושך על הארץ ועל האנשים, אידעה התמסרות של קדמי העפר הזיבן באפלולית הלוהה בעירנות המפעפעות בכתב השפתיים הזומימות ולאט, פנימה, כמו בעד שפתי בתולה נאספו. הבקע רטט עוד רגע וסגר על שניהם ברזמיות רוך אשר לא תאמן, בשיקת ברירות אילמת. המנגינה דעכה. – – – אין ולא תיתכן קרקעית אחרונה לאיוושת האורנים עם הרוח בערב בסוף הסתו. כפעם בפעם מתקהלים במקום ההוא שישה או שבעה בביאורם, גברים ונשים, לפנות ערב, כעין טכס עורכים שם, משמיעים לנפשם מנגינה נבוכה ממושכת".

או אותו אפילוג למסע חבורת הצלבנים לירושלים, מסע שכולו תבוסה על גבול המוות, ב„עד מוות": „לא אל ביתם לשוב, ארצות האדם מכבר נשכחו מלבם. גם לא לירושלים שהיא אהבה צרופה ואיננה מקום. הולכים ופושטים את גופם, הולכים הלוך ונוך אל לב רינת הפעמונים והלאה אל שיר המלאכים ועוד הלאה, משאירים את בשרם הנמאס חוזרים פנימה, קילוח לבן על פני יריעה לבנה, התכוונות מופשטת, אך נמוג, אולי מנוחה".

והשורות האחרונות החותמות את „מנוחה נכונה". ובמחברתו של שרוליק, בין הרבה עניינים אחרים, כתוב כך: האדמה אדישה. השמים גדולים ומסתוריים. הים מסתורי. הצמחים, מסעות הציפורים הנודדות. האבן השותקת תמיד. המוות חזק מאד ונוכח בכל מקום. האכזריות נטועה בכולנו. כל אחד קצת רוצח, גם אם לא אחרים, את נפשו. האהבה עדיין לא מובנת לי. ודאי כבר לא אספיק ללמוד. הכאב הוא עובדה קיימת, אבל למרות כל אלה ברור לי שאנחנו יכולים לעשות כאן שנים שלושה דברים, יכולים ועל כן מחוייבים. כל השאר – מי יודע? נחיה ונראה. במקום להעריך ברישום אגבן לי כל הלילה בחליל הצר שלי. ודאי יש מקום גם לזה. מה הטעם? אינני יודע".

עמוס עוז, חתן פרס ביאליק לספרות

לפי חוכמת החיים שלו, לפי מזגו, שואף ישראליק, אולי נציגו המוסמך של הסופר, אל השקט, אל המנוחה הנכונה, עונה בו הד לתפילת אל מלא רחמים, הלא היא מנוחה שיש בה מטעם המוות, אבל שואפת להחיל אותה גם על החיים שלפני, לזכות בדרך כלשהי לשלוות נפש אמיתית שתיתן צידוק ואף בוחה לתלאות החיים. הנגינה בחליל היא המסמלת את האפיפניה.

הדבקות הנואשת במלים. האמונה הנואשת בכוחן המאגי כאפשרות אחרונה ויחידה להצלה מפני הסוף ומפני הטביעה בשכחה האינסופית, היא המניעה אותו, את הסופר עמוס עוז, להתמכר לכתיבה. לעשות ספרים. להתמודד עם אימת הקידלון והיאוש.

„רק שלוש שורות עוד עלי לנסח בכתב – – – אלא, שואל אני באיזה מלים להשתמש. הרי שהושלכתי בחזרה אל נקודת המוצא: המלים. וכי יש בעולם מלים אפשריות? גא, כלומר פחות או יותר בכשלתי כשלון הדרך. עלי להשתתק". כך כותב שרגא אונגר בסוף המונולוג שלו, אבל הוא מוסיף אף־על־פי־כן: „על משמרתי אעמוד תמיד. כל עוד תימשך הארכה, אשתתף בה גם אני. ככל האחרים ממש. אבל כאשר תתגלינה הספינות האפורות בקצווי אופקים, אהיה ראשון להזעיק. ואני אזעק בכל תמצית כוחותי המתפוררים. עד כלות הנפש אזעיק. עד קצה גבול אהבתי. הן רק מרוב אהבה אני – הנה, כאן קרה־חומה".

המרחק בין סופר לגיבוריו נמחק, קולותיהם מתאחדים. וגם אנחנו, הקוראים, חוצים את הקוים המפרידים בינינו לבינם, ומחברים את קולנו שלנו אל הנדד האנושי, שממעמקי האינאנתים הוא אוחד את שארית הכוח שבנפש ההופך לגיבור חייו האומללים, גיבור במלים. וכי איזו גבורה אחרת יכולה להציע לנו הספרות.

מה קורא

מרדכי גור שר הבריאות

גמרתי עכשיו לקרוא את הספר האיטלקי „לחם ויין" מאת אגנאציו סילונה. הספר עוסק באדם המתקומם נגד שלטון הפאשיזם באיטליה, שלטון שפוגע בכל החרויות. התיאור המרתק הוא של התלבטויות הנובעות מהבדידות של הלוחם המתבודד כאשר מסביב יש עוני מנוון, אפאתיה, פחד והתגלות לשלטון הכוח – מה שקרוי היום התקרבנות.

תיאור העם האיטלקי בדרום־איטליה, שם מתרחשת עלילת הסיפור, מרתק בגלל רמת העוני ובשל בורות של המלחמה, המתהרת בעיות של אבדנים שירדו מבטיחים והניעו לפת לחם.

מיותר לומר שכל ההתנהגויות הללו מעסיקות את החברה, כולל אותנו, גם כיום. התמודדויות כגד אלה קשה גם היום.

זמן לקרוא ספרים?

אף פעם לא היתה לי בעיה של זמן כי אני עובד מהר. חוץ מזה, יש לי הרבה שעות־נסיעה, אותן ניתן לנצל לקריאה. לא תמיד, אולי, הספר אותו אני קורא מונח ליד המיטה, אבל תמיד ניתן למצוא זמן לקריאה.

דליה מזורי

מעת לעט

„לא, תודה!..."

בחוברת החדשה של „מאזניים", ירחון אגודת הסופרים העברים – שראתה עתה אור בתוה־שיים לאחר התאריך המצויין בה, ואין עדות מובהקת מזו לקשייו הכלכליים של כתב־העת – מתפרסם קטע מתוך המחזה „סירנו דה ברז'ראק" לאדמונד רוסטאן (כהיגויו) או רוסטאנד (כבתיב, המועדף משום מה על־ידי הירחון).

„סיראנו" של רוסטאן (1868־1918), נצחונו הרומאנטי המפואר של מחזאי צרפתי בן 29 במקרה־הכל, עדיין מבהיק בשימעת צבעיו הרעננה גם כיום, 89 שנה לאחר שבא לעולם. זאב ז'בוטינסקי תירגם מתוכו, להפליא, את „נשיקת רוקסאן" המהוללת. תרגום מלא נעשה בידי יונתן רטוש, שלגדול הצער קיפח, לדעתנו, את קלילותו הקסומה של המקור. התרגום החדש – פרי עטו של המשורר מ. ברמי, ששמו נשמט בגלל תקלה כלשהי מן הקטע הנחמד שהובא ב„מאזניים" – הוזמן על־ידי תיאטרון חיפה ויופיע בקרוב בהוצאת המרה־ביתן.

עיקר המובאה שלפנינו הוא המונולוג הידוע של המיוסר־הכסיון אדירי־החוטם, שהוא משמיע בתשובה להפצרת חברו „להוריל להלך בגדולות" ובו הוא קובע את השקפת־עולמו כיוצר וכאדם. הבה נצטט שורות אחדות:

...להתמקרין לכבוד מרוממי־ששהולך
שואל לכבודו בתוך מאוליך?
לא, תודה. לבלוע צפרדעים ולהחליק לשון,
לשבשם בהגב ולתוא על בתוך?
לזקף מיבכה, לשתות לעג בכוס,
להשתחוות אפיים עד שבורך־מתנייגם?
לא, תודה. לפזמר על שתי הפעימים בתן,
לצאת ידי בדלם – הן ולאו הן,
שמור לי ואשמור לך, הנן וקח תתן –
להתרפס ולתפרך, להתחנף, להתחנק?
לא, תודה! להצביא בליהודך אבוריששף,
להיות ראש לשועלי קריית־ספר,
להשוות את ספרתי במשפטי פרוטקציות,
למלא את מפרשיי במגווח של זקנות?
לא, תודה. להתר אחרי הבריל המתייהר
שיוציא לי את ספרי – על חשבון המחבר?
לא, תודה! להיות מתנער כמאסטרו הגפוי
על־ידי הפבלים המתכבבים בעבין?
לא, תודה! להשקיע את ראשי בהוסר־ציבור
במקום לשקוע במלאכת החיבור?
לא, תודה! לפאר ולרומם רק את המבורשות,
למחר מתוך־ספרות מבוהביה־שובוחות,
ולחשוב כל הזמן: הן אחות כישראלתי –
ששמי ייזכר במוסף הספרותי?
לא, תודה! לחשוב ולמגם מזימות,
להסתיר מסוריא, להתגום על צמרות,
לקשור קשרים, לפרוך ביקורים,
במקום לערוך קבצים של שירים?
לא, תודה! לא, תודה! לא, תודה...

רומאנטיקה, רומאנטיקה... אך בלום נשתנה משהו עקרוני למן שלהי המאה ה־19, כשהעלה רוסטאן על הכתב את השורות האלו, או למן מחצית המאה ה־17, כאשר חי הפעל סירנו דה ברז'ראק שהוא עשאו לגיבור מחזהו?

מ.ד.

הכל פוליטיקה

[illegible] ברטוב

[illegible] „פוליטיקה", המגדיר עצמו כ„עתון פוליטי ישראלי". ומסקנה [illegible] אני לדיון, מכוונת כולה לספרות האחרונה, שעל־פי טענת עורכיה [illegible] לדיון נרחב בקשר בין ספרות ופוליטיקה. ולמה נחלץ כתב־עת זה, [illegible] מטעם מפלגה ושיטה פרלמנטרית, ואולי גם במימונה, לדיון זה? על [illegible] משולשת, קוראים אנו בפתיח: ש„הפוליטיקה חשובה מכדי להשאירה [illegible] לפוליטיקאים בלבד", שהספרות חשובה מכדי להשאירה לסופרים בלבד" [illegible] סכנה להפקירה, ומן הטעם הנ"ל, „לכתבי־עת ספרותיים בלבד".

[illegible] שגם כאשר דברים אמורים בתנועה, שבסך־הכל [illegible] קרוב [illegible] הפוליטי והרעיוני לצד השמאלי של חיי, הכל פוליטיקה, כמו שהוזהרתי [illegible]. בשביל שתפעל אותה דינאמיקה פסיכו־חברתית של שמור לי [illegible] לך, אין שום צורך בשבועת אמונים בשם שילוש־החשיבויות הקדוש הזה. [illegible] כליבך של „טובי ה־" אתה מצפה לקצת יותר כבוד לאמת [illegible] ולקצת יותר דרך־ארץ לזכרונם של קוראים.

[illegible] לא הגדיל עם מלחמת לבנון (וגם המחלוקת העמוקה בראשיתה לא [illegible] שיקבל קורא החוברת מרשימת „הטובים", להבדיל [illegible] וגם זה מעניין מאוד). כאשר נפתחת חוברת כזאת [illegible] מתנשאת כל־כך, מותר לך לזקוף גבה למראה הרצים המרכזיים [illegible] פוליטו־ספרותית זו:

[illegible] – ולפתות לעורך – לספר לנו אלא מה שהאילו לשורד לפירסום [illegible] הקלקטיבי ומתוך אבות הפליטו־ספרותי שלהם הם?

[illegible] מיכאל קרן, המאוכר את כל השנים הארוכות שעברו על נתן [illegible] אל השירה הפוליטית ולא שירת המחאה. מן האיזכור מתגלה לנו [illegible] יותר סתום [illegible]. בהיכוח הגדול, שנהפך למין „שיבולת" [illegible] לבנון, [illegible] צה"ל הוא „עדן" ושמא רק „גבס", הציע פרופ' נתן [illegible] סיסמה [illegible] – „הטובים לטיס" – ב„הטייסים לטייס", [illegible] „הטובים לטבי". מיד לאחר מלחמת ששת הימים כתב נתן זך – כרבים [illegible] – כי „לפי שעה דומה שרק בזכותם של אותם טובים שפנו לטיס – מי מאתנו לא לגלג בשעתו על סיסמא תכליתית זו – ניתן לנו להוסיף [illegible] של השלום הבצורי".

[illegible] „מי מאתנו לא לגלג?" ברשימה [illegible] ב„העיר" (14.2.86) מאוכר מאיר [illegible] על עצמו שעורך „פוליטיקה" כללו ב„בהוותינו" אבל הוא הגיב, [illegible] „בסרבנות אינטלקטואלית") מכתב מאלף עוד יותר של נתן זך, שהתפרסם [illegible] המלחמה ב„הארץ", ובו קריאה להקמת „קאבינט חרום", ואותה כי [illegible] של אנשים במשה דיין... עלול להיות משגה חמור ביותר".

[illegible] שאסור למשורר לשנות את טעמו. כבר היו דברים מעולם. אבל [illegible] בשם שילוש־החשיבות הקדוש, או גם קצת חשבון־נפש מצד „פוליטיקה" [illegible] „פוליטיקה", וקצת כבוד לכמה סופרים שאולי אינם רצים היום עם [illegible] ממש מטעמים אלה, שהעידו את [illegible] 1983.

[illegible]

זה הכל פוליטיקה, [illegible]: אפילו אצל היפים והטובים המהודים בחברי, הגם שאצלם היא מכונה „פוליטיקה".

אורציון ברתנא
מָקוֹם נִפְלָא

אֲנִי אוֹכֵל וְיָשֵׁן וְגַם כּוֹתֵב, אֲבָל רַק בַּשִּׁירִים אֲנִי מְשׁוֹרֵר.
אֲנִי בָּסוֹף לְהַחְלָטוֹת וּמְשַׁלֵּם מִסִּים, אֲבָל רַק בַּשִּׁירִים אֲנִי מְשׁוֹרֵר.
אֲנִי מְמַהֵר וְהוֹלֵךְ, וּבַדֶּרֶךְ כְּלָל לֹא חוֹזֵר,
אֲבָל רַק בַּשִּׁירִים אֲנִי מְשׁוֹרֵר.
אִם יִקְרְעוּ מִכְנָסַי, אֶפְגַּע. בְּוַדַּאי אֶפְגַּע אִם יִקְרְעוּ הַבָּשָׂר.
אֲבָל קְרִיעַת הַנְּיָר הַזֶּה אֵינָהּ עוֹשָׂה לִי דָּבָר.
אֶפְשָׁר לְשַׁבֵּר פָּנִים.
אֶפְשָׁר לִטְחֹן.
אֶפְשָׁר לְהַדְבִּיק פָּנִים מֵחָדָשׁ.
אֶפְשָׁר לְפָרֵק. אֶפְשָׁר לְחַבֵּר.
כּוֹכָבִים.
אֲנָשִׁים.
אֲוִיר.
אֲבָל אִי־אֶפְשָׁר לָגַעַת בַּשִּׁיר.
אַתָּה רוֹאֶה אוֹתוֹ פֹּה.
אַתָּה קוֹרֵא אוֹתוֹ פֹּה.
„תָּפַשְׂתִּי אוֹתוֹ", אַתָּה אוֹמֵר.
לֹא, יְדִידִי, לֹא. הוּא רַק שָׁם,
בְּאוֹתוֹ מָקוֹם נִפְלָא שֶׁבּוֹ אֲנִי מְשׁוֹרֵר.

עורך: משה דור. עריכה: צביה גרנות

זרזירים

לפני ארוחת־הבוקר

לאסיפה שנערכה בסוף השבוע שעבר נועד תחילה „האולם הגדול" בבית הסופר בתל־אביב, אך היא התקיימה ב„אולם הקטן" בגלל מיעוט משתתפים. אולי מזג־האוויר השפיע על ביטום פאין ואגודת הסופרים העבריים, שבו דיווח הסופר עמוס עוז על ועידת פא"ן הבינלאומי ה־48, שהתקיימה באחרונה בניו־יורק.

בין השאר סיפר עוז על הריב הגדול שהתלקח בין גינטר גראס לבין סול בלו. הסופר הגרמני, הרואה עצמו מעין נציג של „העולם השלישי", הוא אנטי־אמריקני חריף. כאשר עמיתו האמריקני (והיהודי) נשא דברים על שאיפת ארה"ב לתת אור, לחם ואוויר לבני־האדם, אך לא לתרבותם, שיסע אותו גראס בצעקות אלימות. למחרת התקרית נזדמן עוז לארוחת־בוקר עם גראס ועל־פניהם עבר בלו, שהטיח בגראס: „מה שאמרת אמש היה מטופש" חמתו של גראס בערה להשחית, אך בעיקר – כשם שהסביר לעוז – נעלב מכך ש"הוא מעליב אותי אישית עוד לפני ארוחת־הבוקר!"

אף לא אריח

המשורר אריה סיון נשא לפני חודשים אחדים הרצאת אורח, על הנושא „שירה בעיני עצמה", במסגרת החוג לספרות עברית של אוניברסיטת תל־אביב. בהרצאה נכחו עשרות שומעים, היא כללה שאלות ותשובות, חילופי דעות וכיו"ב ואף נתמשכה, לדבריו, מעבר ל־90 הדקות שהוקצבו לה מלכתחילה.

בימים אלה הביא הדואר לתיבתו של סיון את שכר ההרצאה: המחאה על סך 8.74 ש"ח.

המשורר הזועם החזיר לאוניברסיטה את הצ'ק בצירוף מכתב. „אני רוצה להניח", כתב, „כי הסכום הנ"ל נקבע לא בגין זלזול בסופר העברי שהוזמן להרצות, אלא מחמת מצוקתה התקציבית של האוניברסיטה. לפיכך לא ימלאני לבי לשלול מכם אפילו את השקלים המועטים הללו...אני מקווה, כי תמצאו לכסף הזה שימוש נבון ומועיל, שהרי מרובים צרכי הפרופסורים המרצים ויתר אנשי־הסגל הבכירים והזוטרים על רכביהם ונסיעותיהם חו"לה – שלא לדבר על אחזקת המבנים וכו' וכו'".

„אין צורך לקרוא על שמי אפילו אריח אחד בקמפוס", חותם אריה סיון את מכתבו.

תרגומים מספרות ערב

המשורר הדרוזי, חבר אגודת הסופרים העבריים (בזכות כתיבתו העברית) נעים עריידי, וסוכנת־הספרים אורלי פקר, יזמו מיפעל מעניין: הם פונים להוצאות־הספרים הגדולות בהצעה לפרסם מיבחר של תרגומי ספרות ערבית – בעיקר פלשתינית – לעברית.

עריידי סבור, כי צריך למצוא, במיסגרת מפעל חיוני זה, את שביל־הביניים: לא סופרים פלקאטיים, כי אם איכותיים, ולדעתו יש ויש יוצרים כאלה, שאין יודעים עליהם אצלנו, לרבות משוררים. הוא חוזה סדרות של תרגומי ספרי־איכות מן הספרות הערבית המודרנית, שיעשירו את הזירה התרבותית הישראלית.

אורח זועם

ביקורו של המחבר קוסטאנטיני, הסופר הארגנטיני („על אלים, שוטרים והאיש הקטן"), שעשה בישראל – יחד עם סופרים יהודים אחרים מאמריקה הלאטינית – באורח המכון לקשרי תרבות עם אמריקה האיברית, ספרד ופורטוגאל, לא עלה יפה. יודעי־דבר אומרים, כי קוסטאנטיני יצא מכאן בכעס כשהוא טוען, כי כל הזמן מנסים „לשטוף את מוחו", להראות לו רק דברים יפים ולהפיק ממנו הצהרות פוליטיות בזכות המדיניות הישראלית.

אף כי בראשית הביקור הדגיש קוסטאנטיני את הזיקה היהודית הטבעית ביצירתו, שינה לקראת הסיום את עמדתו והדגיש את אופייה הארגנטיני הבלעדי של כתיבתו.

„ציון, הלא תשאלי..."

מעשה שהיה במערכת „מאזניים", ירחון אגודת הסופרים. לחדר המערכת נכנס, בשעה מאוחרת אחר־הצהריים, אדם צעיר, צנום, שעיניו בוערות, והושיט לעורכים חיים פסח ואשר רייך כתב־יד. השניים ביקשוהו..כדרכם, שיניח את כתב־היד בראש הערימה הגדולה של כתבי־יד שהתקבלו במערכת, אך הבחור התעקש וביקש שיקראוהו בו במקום מפני ש"אומנם זה לא שיר שלי, אך אבא שלי אומר שזה שיר חשוב מאוד!"

נתרצו העורכים, הציצו בשיר וקראו את השורה הראשונה: „ציון, הלא תשאלי לשלום אסירייך..."

„שיר זה כבר פורסם", הודיעו לבחור. הלז, נדהם ומזועזע, הגיב: „לא יכול להיות! הרי השיר נשמר במשפחתי מזה שנים רבות ומעולם לא יצא מחוץ לביתנו!"

מי יגול עפר מעיניך, ר' יהודה הלוי...

ספר חדש

לכופף את הפילוסופיה

נעמי מרגלית־גל

סימון דה־בובואר: דמם של אחרים. הוצאת זמורה־ביתן. מצרפתית: מרים טבעון. 224 עמ'

למקרא כותרת המאמר יימצאו קוראים שיגיבו: כמובן, סימון דה־בובואר: התלמידה המפורסמת! כשבאה לתת לבוש ספרותי למשנתו של סארטר רבה, התכופפה לה בדרך קצת הפילוסופיה. ואולי גם יגלו הבנה: כשעיקרון הופך למקרה, מה הפלא שכדרך קורה לו מקרה.

אבל הכותרת לא לבובואר מתכוונת אלא דווקא לרבה. סארטר בעצמו. ואילו היא בנאמנותה הרבה כמוהו לא ראתה בסתירות אלא פיתוח והסבר עקביים.

„דמם של אחרים" התפרסם קרוב לפרסום ספרו השני של סארטר „אכסיסטנציאליזם הוא הומניזם", ובו הוא מנסה להסביר את ספרו הראשון „הישות והאין" באופן שיתאים לצו השעה של מלחמה בפאשיזם. תוך כדי הסבר „כופף" את תורתו כמעט על פיה. כופף ולא הכיר בסתירה.

המדיום הספרותי מתאים לתאר דמויות העוברות תמורה, ואפילו מהפך, בהבנתן את המציאות או את עצמן. ספרה של בובואר יכול היה לשכנע על אף הסתירה הרעיונית לו היא עצמה היתה מכירה בה. כדי להבין את התשתית הרעיונית שבספר נציג בקצרה את אופיה של הסתירה.

באכסיסטנציאליזם דחה סרטר את כל הפילוסופיה שקדמה לו בשל נסיונה להסביר את העולם על פי חוקיות שיטתית. כל ההכללות נראו לו רחוקות מתאור הקיים והמוכר לאדם הממשי, הפרטי, בעוד קודמיו לא ראו אפשרות להגדיר את הפרטי מאחר וכל הגדרה נסמכת על מושג או ערך שמטבעם הם כלליים, טען סארטר שרק על הקיום הפרטי הממשי ניתן לעמוד במבנה האונטולוגי שבו התערכו. במבנה זה הבחין ראשית לכל בחירות שהגדירה כריקות, כאין, כחופש מחלט של בחירה. שלא כעמיתיו, ניצשה, קירקגור והיידיגר, החירות עבורו איננה הישג של יוצאי הדופן אלא נתון אנטולוגי ראשוני של כל אדם. החירות לפעול נובעת מהריקות מכל תוכן וסיבה בעבר, ואין בה על כן כל ערך מחייב, והאדם אחראי אך לעצמו ואף מנוע מלפגוע בחירות הזולת.

אך כאמור, לא סרטר, לא בובואר ולא הגיבור, ז'אן, מודים בסתירה. ז'אן, הוא הגיבור שתודעתו ומעשיו מודרכים והולכים מהונאה עצמית לאוטנתיות שלמה נוסח סרטר־בובואר. בתחילה הגבור מורד בביתו הבורגני־נצלני ומצטרף למפלגה הקומוניסטית. עד מהרה תודעתו מתפתחת לרמה שב„ישות והאין", הוא מבין שהוא מנוע מלהשפיע על חיי אחרים. הוא מפסיק כל פעילות פוליטית, ואינו נענה לאהבתה של הלן מחשש שבכך ישפיע על חיי אהובה לשעבר ועל חיי חברתו, שאומנם לא אוהבת אותו אבל בכל זאת נשענת עליו. ז'אן הוא אינטלקטואל מתלבט ומשותק, ואילו הלן היא ספונטנית אך בלתי מתחשבת בתכנים ההכרתיים. היא הניגוד המושלם.

בשלב מודעות זה נמצא ז'אן ערב מלחמת העולם, ועל כן הוא בין מצדדי השלום עם גרמניה. אך עם התגברות זוועות הנאצים גוברים לבטיו, הוא מגיע להכרה שהסתירה „מוות למען חיים" איננה סתירה אם מבינים ש„יש דבר אחד שלמענו אפשר להסכים למוות. וזה כדי שתישמר משמעות לחיים". (ע' 140). נשמע משכנע? לגמרי לא. כלומר, לגמרי לא במסגרת האכסיסטנציאליזם של סרטר. המציאות אילצה אותו לפעול בניגוד לתורתו, אך הוא לא חזר בו מתורתו אלא כופף אותה כך שהמשמעות תיכנס. המצער הוא שכל משמעות יכולה להכנס. גם הפשיסטית.

סימון דה־בובואר

„דמם של אחרים" אינו רומן מעולה. אך לאו דווקא בשל העומס הרעיוני. לעתים הדמויות אכן מריונטות למילוי צו רעיוני, אך לעתים נוצרת הרמוניה בין המישור הקונקרטי והרעיוני. לעתים העיסוק הרעיוני נזנח אפילו כליל, כמו בפרק השישי, המוצלח מכולם. פרק זה הוא מלאכת מחשבת של עיצוב דרמטי בין שני מהלכים מנוגדים. בעוד ההלך אהבתם של ז'אן והלן מסתחרר אל אהבה הדדית ואושר גדול, זה של מרסל ודניז מידרדר לשפל וכאב צורב. עם התפתחות היחסים גם אישיותם של כל הארבעה מקבלת עיצוב מוגמר. מרסל הצייר הנודע ודניז השואפת לתהילת סופרים, מתבררים כחסרי כשרון של אמת. לעומתם, ז'אן והלן חסרי היומרות, מתבררים כבעלי ערך של אוטנתיות.

פרט פיקנטי נוסף בפרק זה הוא חוות דעתו של ז'אן על ספרה של דניז. שלא ברצונו הוא נדחק לומר לה: „את מכבידה יותר מדי ולא בראה שום דבר". צריך אומץ לב לסופר למסור כלי נשק כזה לידיו של קורא. למזלה של בובואר, לפתוח הפרק השישי „בראה ולא כסביר".

שמים חולמים ושרים

צבי לוז

חדוה הרכבי, „אני רוצה רק להגיד לך", ספריית פועלים, 1985, 84 עמ'.

חדוה נמנעת, אותה את שב„להגיד לך", היא השלכה של האני־הלירי, ומרבית השירים בקובץ הם למעשה דיאלוגים פנימיים, בין צד שבאני לצד אחר שבאני.

„...כשציירי מוסיקה־של־מחשבה / של אלוהים / ... האם את מבינה?" (עמ' 34). השאלה מכוונת מאני כלפי את, אבל זו, כמובן, שאלה על כי שציירה מוסיקה אלוהית, כי ציור כזה מעורר השתאות עצומה ושאלה גדולה על עצם אפשרותו. ושוב: „הרי מדובר בך ולא מדובר בי / מה שקורה לך לא קורה לי" (עמ' 35). לכאורה, מוצגות שתי פרסונות, אני ואת, אך כל השיר מעיד על אישיות אחת הדוברת אל עצמה ומתעצמת עם עצמה.

וכך שוב: „אשה / מרוחקת שלושה סנטימטר בלבד / מעצמה" (עמ' 13). במפורש: המצב השירי הוא מצב של התפצלות האישיות, ואשה התרחקה רק „מעצמה". או: „אני אומרת לך/ חדוה" (עמ' 77), וכך יוצא המרצע מן השק ומגלה שהדוברת והנמנעת אחת הן בשתי פנים.

מצב שירי כפול־פנים מביע תהיה עצמית והשתאות עצמית. מכאן אותה לירית מיוחדת, אותה נפשיות, כמעט הייתי אומר: אותה רוחניות סגולית לחדוה. „האם אני חולמת אותך או מדמיינת?" (עמ' 44). בפעולה חלומית או דמיונית היא יוצרת לה אלטר אגו כדי להתברר באמצעותו בתור „אישיות", שהיא מלת־המפתח בשיר, וכל תכליתה של ההתפצלות הוא להגיע, מתוך אקט השירה, לידי „מסע לתוך / השלמות" (שם).

ההתבוננות הפנימית ההויה היא מקור לגילויים מפתיעים, שמעבר למציאות הגלויה, השפויה. עולמות קרומים ומרהיבים נחשפים במימושים כמר קונקרטיים. אותו דו־שיח עצמי־חלומי הוא לא רק העלאתו של הלא מודע אל המודע אלא גם ראייתו של הלא־מודע עצמו בתמונות הזויות, המגיעות לידי ניסוח בילולי נקי ומדוייק (אם אפשר לומר „מדוייק" על תחום שמעבר למציאות).

„התעוררתי / עטופה בזכוכית מרהיבה, מוקפת / שמים חולמים, צפים בזהירות על / מי מנוחה / ושרים" (עמ' 11). מעבר לאותה מוזיצת וזכוכית, כמו מתוך האני, מתגלים שמים חולמים ושרים, ואלה למעשה שמים שבנפש פנימה. סימן לכך הצירוף של חלום ושיר. עולם־המראות בשירת חדוה הוא בעיקרו עולם פנימי, ולא מימדים של מראות החויה.

„סיחים רבצו בחלומי. / שמש שחלף צף, בזהירות, על קיר. / בגעגועים של ילד דיברו אלי" (עמ' 12). מודע בשיר עצמו כי הוא חלום. הסייחים והשמש החולף הם לאמיתו של דבר עצמים חלומיים, המשיבים את האני אל ילדותו. ועיקר הדבר: תהליך ההפנמה מביא את חדוה פעמים רבות למין גילוי־פנים מיסטי מיוחד לה. „ליותי לפעמים דומה וקדושה / ואלוהים ואלוהים ואלוהים" עמ' 13).

גם בטכניקת הכתיבה יש לעתים איזו בהירות חדה כשל מראות־חלום. שיטת החזרות –חזרות תכופות על ביטוי אחד בראשי שורות או בסיומיהן – היא מעין היפנוזה עצמית, כאשר בעצם החזרה הולך ביטוי ומתעצם בתוכנו, צובר בו כוח ומביאו לידי פורקן. אפילו אותו גילוי מיסטי אזוטרי מתנסח, למרבה הפלא, באופן בהיר ופתוח להבנה: „נוגעות בי ידיעות משדה ראייתך / ... מלאכים־כל יום מסתלקים מביתך / ... אלוהים צהבהב מתחפר בחשאי / על ידי, אלוהים כבר כמעט בעדי / אלוהים כבר כמעט משתטח / ויש למטה ידה..." (עמ' 46). הנה מתוך ההתפצלות ביני ובינך, מתגלים פתאום ממרים מטאפיזיים, גילוי חושי בצבע, במעשה קונקרטי, ואף ביחס אישי „בעד" הדוברת – והמטאפיזי נושא אופי של ממשות ולא של חזון.

גולת הכותרת של תהליכים אלה יא רפלקסיה על עצם המצב התודעתי־החלומי, המגלה נסתרות. „דברי החלום כדברי החיים היו /... שמעתי דברים שלא שמעתי / מעולם / ולא הייתי מסוגלת אבל הייתי מוכרחה" (עמ' 52). היחסים שבין החלום והחיים כרוכים באותות נסתרים, בשמיעת דברים שלא נשמעו מעולם. לכן סיב התודעה עצמה הוא הנושא הגדול של המשך השיר: „התודעה שהכל בתוכה לא זורם בתוכה /... התודעה הזאת היא לא שלי /..." האושר והסיוט נובעים „מבפנים" (שם), מאותם תהליכים של צלילה אל מעמקי התודעה ומעבר להם. אבל התודעה עצמה יכולה להינתק כבייכול מן האני, לשם התבוננות בה, כמו אותה את שהתפצלה מן האני, כדי שהאני יוכל „להגיד לך". אפשרות זו, להקשיב מאוד אל מעמקי התודעה ובאותה שעה לפקפק בה, כאילו „התודעה הזאת היא לא שלי", היא מקור הכוח לגלות תגליות פנימיות, המציין לטובה את שירתה של חדוה הרכבי.

ספרי ארץ ישראל

זרים בארץ הקודש

יואל רפל

- יצחק מינרבי: „הוואתיקן, ארץ הקודש והציונות". הוצאת יד יצחק בן־צבי. 256 עמ'.
- מרדכי אליאב: „בחסות ממלכת אוסטריה" (1917־1849). הוצאת יד־יצחק בן־צבי 500 עמ'.
- ריד הולמס: „נחשונים קרית המושבה האמריקנית ביפו". הוצאת מוזיאון הארץ – תל־אביב. 152 עמ'.

אין אנו יכולים לתמוך בזה" - בחמש מילים אלה שאמר האפיפיור פיוס העשירי לתיאודור הרצל, בפגישתם הקצרה בסוף ינואר 1904, מתמצה יחס הוואתיקן לרעיון הציוני ולמאבק להקמת מדינה יהודית בארץ־ישראל. כמעט מאה שנים חלפו מאז כבש נאפוליון את ארץ־ישראל (1799) ועד שנדרשה הכנסיה לגבש את השקפתה ועמדתה לגבי האפשרות, כי מדינה יהודית תקום בארץ הקדושה גם לנצרות. יצחק מינרבי מתמקד בתקופה קצרה יחסית, שלושים שנה בלבד (1925־1895), שבמרכזה מלחמת העולם הראשונה וההחלטה על העמדת הארץ תחת מנדט בריטי.

במחקר, שנושאו יבש לכאורה, מצליח המחבר ליצור מתח של פתרון תעלומה מדינית בעלת השלכות אקטואליות מאוד. שאלת „המקומות הקדושים", שהשליטה בהם היתה יסוד למאבקי המעצמות, וגרמה אף ל„מלחמת קרים", לא הביאה את הוואתיקן לגבש את מדיניותו כפי שעשתה זאת התנועה הציונית.

שני חלקים בספרו של מינרבי, ומתוכם עולה בבירור כי לא רק נימוקים דתיים השפיעו על מדיניות הוואתיקן. המחבר מוכיח בצורה משכנעת, כי השקפת הוואתיקן על עתיד ארץ־ישראל הושפעה, במידה לא מעטה, ממערכת היחסים המדיניים והדתיים שקיים הכס הקדוש עם מעצמות אירופה.

לכך נוספה גם הדאגה שמא החלוצים היהודים, יוצאי רוסיה, שנצטיירו כבר לשביקים, יסכנו את אורח החיים המסורתי שהיה נהוג בארץ. הוואתיקן, שאימץ חלק נכבד מנימוקי הערבים, טען כי לציונים החילוניים אין קשר ל„ארץ הקודש", כי הציונות תפגע בקאתולים, וכי האפשרות שתקום ממשלה יהודית היא בחזקת דבר שאין הדעת סובלת.

ספרו של מינרבי, איטלקי במוצאו, יהודי באורחותיו וציוני בהשקפתו, נותן הסבר למעשי העבר, אך ניתן ללמוד ממנו רבות גם לגבי השאלה הפתוחה של יחסים דיפלומטיים בין מדינת ישראל לוואתיקן.

במטרה להבין את השאלות עמהן התמודד הוואתיקן, צריך לשוב חמישים וחמש שנים לאחור. תבוסת הצבא המצרי בארץ־ישראל, בשנת 1840, בפני חיל משלוח עות'מאני־בריטי, פתחה תקופה חדשה במאבק הבין־מעצמתי. מאותה שנה ואילך התנהלה תחרות בין צרפת ובריטניה על ההשפעה בארץ־ישראל, כביתר חלקי האימפריה העות'מאנית, במישור המדיני־דיפלומטי, הכלכלי־מסחרי והתרבותי־דתי.

במאבק זה השתלבה גם אוסטריה, שהעלתה הצעות לגבי הפיקוח על המקומות הקדושים.

בשנת 1847 החליטה ממשלת אוסטריה כי יש צורך בחיזוק מעמדה „בארץ הקודש", ובמסגרת מסע המעצמות להקמת קונסוליות הוקמה גם קונסוליה אוסטרית בירושלים. לאוסטרים, בניגוד ליתר המעצמות, היו נתינים רבים, ובראשית המאה העשרים היו כ־6000 יהודים בני חסות של הקונסוליה. פרופ' אליאב בספרו מביא מבחר מתעודות הקונסוליה האוסטרית בירושלים בשנים 1849־1917. התעודות מגלות כי הקונסוליה היתה מעורבת בכל מערכות החיים בארץ, אך יותר מכך ניתן לראות כיצד נבנה הישוב היהודי מקומה של קונסוליה זו. מאתים עשרים ושבע התעודות חושפות את מאבק העליה לארץ, דרכי העברת הכספים מיהודי התפוצות לארץ, עניני תרבות בצד סיוע חקלאי, מעמדם של נישואין יהודיים בצד תוכנית לחיזוק ההשפעה האוסטרית בארץ.

ספרו של ריד הולמס „הנחשונים" הוא המחקר המקיף ביותר על אחת הפרשות המוזרות בתולדות הארץ במאה הקודמת – הקמתה של מושבה אמריקנית ביפו. הכומר ג'ורג' ג'ון אדאמס, ספק רועה־רוחני אמיתי ספק רועה־רוח מתעתע, הוליך ב־1866 כמאה וחמישים מבני צאן מרעיתו שבמדינת מיין, ארה"ב, אל יפו שבארץ־הקודש, על מנת להקים בה מושבה חקלאית. המטרה היתה פשוטה, לקרב את הגאולה ולשמש דוגמה לפזורי בית־ישראל. התנפצות החלום אל סלע המציאות גררה ביקורת נוקבת על מפעל התרמית של אנשים שיצאו להמתין לשופרו של המשיח.

אהבות קטנות

איזה סופר צריך לרצוח?

דן שביט

איזה סופר צריך לרצוח עכשיו כדי שישווה בעבודתו לברנר־המנוח, שאלתי את עצמי כשקראתי לאחרונה את ספרה של עדה צמח „תנועה בנקודה", שהוא מעין מתנוגרפיה של האיש.

שאלה מצמררת לכמה מועמדים פוטנציאליים, שעשויים להיסחף אל פארנויה מתמדת של סכין בגב על רקע שלולית דם.

ובכל זאת שאלה.

עדה צמח היא חוליה בשרשרת. רבים כבר טרחו לפניה לפרנס את המיתוס הזה, להפוך את האיש לכשהו שהוא גדול ממימדי עצמו. אישית יש לי דווקא בעיה מסויימת עם ברנר וכתביו, ואבק המיתוס הזה לא כל כך נוגע בי. אבל זה כבר עניין לעסוק בו בפעם אחרת. לעומת זה, אם להסתמך על כל המלים שנכתבו עליו, והן מוסיפות להערם זו על גבי זו, אזי נראה שהד מילותיו היה עצום ורב, הרבה מעבר לזה של כל סופר מוכר אחר, אפילו אלה הנחשבים היום „משכמם ומעלה".

ובכל זאת, שתי שאלות אינן מרפות ממני בעניין, כמו דווקא ולהכעיס. ראשונה – האם באמת היה האיש כזה, כלומר רב־השראה כל כך, או אולי ההיסטוריה מאדירה את מימדיו מפני שמיהר להסתלק לעולמו, הרצח הברוטלי הוא שפירנס אגדה שצמחה אל מעבר לגבולות האמת ההיסטורית. או אם תרצו – אילו נשאר בחיים, האם היה זוכה לאותו שובל של תהילה ושל פולחן?

והשניה – נוגעת בשאלה שבכותרת: שולי המיתוס, כך אומרים, נגעו בו עוד בחייו. כבר אז היה הרבה יותר מאשר סופר סתם. הוא היה לדמות שתהדהדה מבקיעה ומרקיעה מעלה־מעלה. סופר שהוא דמות־מופת גם בשל מעשיו, לא רק בגלל כתביו. וכמו מאליו נשאלת השאלה אם מתהלך בינינו כיום מי שישווה לו. מישהו שהפך אגדה־בטרם־מוות. אם לומר את האמת – אני עצמי לא רואה. אפשר שעיני טחו, או שהפמיליריות הרחוסה שבינינו מעוורת את עיני. ואולי כדי לחשוף, גבוה ונישא מעל כולנו, יש לרצח־נפש תחילה. נחוצים רק שני מתנדבים...

כל זה בתנאי שזהו אכן משאת־נפש רצויה וברוכה: להיות סופר שהוא הרבה יותר מסופר. מפני שאולי בעצם יעודו הפשוט והאחד הוא... לספר סיפורים ותו לא?

זה עתה יצא לאור
קטלוג
שטיחים קווקזיים

אלפים ביקרו בתערוכת השטיחים הקווקזיים במוזיאון האסלאם. עבורם ועבור אלה שמתעניינים בנושא זה, הוציא המכון לאמנות האסלאם קטלוג מלא של שטיחים קווקזיים.

בקטלוג, המהווה פרסום חשוב, תצלומי צבע של כ־80 שטיחים מרהיבים, כפי שהוצגו בתערוכה, בלווית דברי הסבר מפורטים.

ניתן לרכוש במוזיאון האסלאם במחיר 33 ש"ח עבור קטלוג בכריכה רכה, 40 ש"ח עבור קטלוג בכריכה קשה.

יד ל.א. מאיר, מכון לאמנות האסלאם
רח' הפלמ"ח 2, ירושלים.
טל' 661291/2, אוטובוס מס' 15.

ספרות·אמנות·ביקורת

עיון ראשון

ספרות

לבן על רקע שחור

אנדרה בּרינק/ שמועות על גשם/ מאנגלית: צילה אלעזר/ עטיפה: ציפי אלמגור הרבנית פלגט/ ספריית מעריב/ 1986/ 387 עמ'

אנדרה בּרינק כתב ספר קריא מאד, שבמרכזו אפריקאנר מבוסס ואמיד, אשר כל עולמו עומד להחרב. חברו הטוב ביותר עומד לדין על טרור, אהובתו מפסיקה את היחסים ביניהם, בנו מורד בו. רוחב היריעה של הרומאן והחדירה אל רקמת החיים בדרום־אפריקה אינם מחפים על החולשה שבכתיבה הבסט־סלרית, אם כי זו בעלת אופי. על השקפת העולם הבסיסית אני תמה במקצת – היתכן שיש בה יותר משמץ של שמרנות אפריקאנרית?

אל נא תאמר...

רומן גארי/ חינוך אירופי/ מצרפתית: אביר על ענבר/ עטיפה: אמי רובינגר/ ספריית מעריב/ 1986/ 208 עמ'

פארטיזנים ביערים האפורים, תחת עול הכיבוש הגרמני באירופה: ליטאים ופולנים, יהודים ונוצרים בני כל המעמדות, נוכח הקור, הרעב, המלחמה, החולשות האנושיות והמוות. היאוש מאיר בתקוה לעמידתה של סטאלינגרד במצור הגרמני. הסיפור כולו נשען על המוטיבים של היאוש והתקוה, וסיומו אקזיסטנציאליסטי שנדי למדי: „מה הטעם להיאבק ולהתפלל, לקוות ולהאמין? העולם סובלים ומתים בו בני־האדם אינו שונה מזה שסובלות ומתות בו הגמלים: עולם אכזר ובלתי־מובן, שהרגע היחיד הנחשב בו הוא לשאת רחוק יותר ויותר תמיד אותו אבי־קיקש אבסורדי".

זהו ספרו הראשון של רומן גארי (1945), שלדמים נהיה לאמיל אז'אר, ואחד הרומאנים הראשונים על מלחמת העולם השניה. הספר נקרא בשקיקה בזכות הכתיבה הטובה והתרגום הרהוט.

כתבי עת

החונה ואיש הרוח

פוליטיקה/ מס' 5־6, פברואר־מארס 1986/ עורכים: עדית זרטל, יוסי שריד; שותף לעריכת הגליון: נסים קלדרון/ הוצאת התנועה לזכויות האזרח ולשלום/ 53 עמ'

דרך אחת למלחמה והרבה דרכים לשלום. עוד יותר דרכים לבירור הזיקה בין ספרות לפוליטיקה. הנקראים אל בין הכריכות אינם מסכימים בינם לבין עצמם.

לא בעדות מן החוברת התיזה המוכרת של יוהר („הקשר בין פוליטיקה ובין שיר (ספרות, אמנות) נראה כאילו כולו הוא קשר מיטאפורי... אבל לא קשר של ממש אמיתי"). בדבריו של קניוק, על הפגישה שהיתה לסופרים עם גולדה מאיר בענין איקרית וברעם, ריכר אל ליבי הסיפור על ההפגנה: „הפגנתי לא רק נגד המלחמה, אלא גם נגד עצמי המפגין שם. תקפו אותי מכל העברים. תפסתי שהייתי במקום הנכון".

הפריע לי בחוברת טשטוש ההבדל בין סופר לאיש רוח. סופרים הם בעלי מקצוע, טובים ומצויינים, אך אנשי רוח הם השאור שבכלל בני האדם, ולא רק הסופרים שבהם.

מאניפסט ים־תיכוני והבצלות

אפיריון/ גליון מס' 4/5, חורף 1985/6/ עורך: אריה ביטון/ 104 עמ'

הפעם יוצא אפיריון במאניפסט ים־תיכוני, שהוא קריאה לתרבות אינטגרטי־בית אפשרית. הפער הוא, כמובן, בין הנאה דורש לנאה מקיים. כותב ביטון: „מעולם לא ראיתי במימונה או בסהרנה תהליך אמיתי לערכים ישראליים" – אין די בלא לראות, מדוע לא הורם קול נגד ההילולות המביישות הללו? אצלו „פלהראליים תרבותי הוא בעיני רק שלב התחלתי" – פיריון לא הגיע אפילו לשלב ההתחלה. עפ"י ביטון „הזאקום הקיים בזהות היהודי הזילותי יוצר אצלו נוגדנים כנגד כל זהות מובהקת אחר". ואני חשבתי, שרק זהות מובהקת יוצרת נוגדנים, ראה „חיקוי התבוללות" של אחד העם. ובין שירים, סיפורים, מאמרים וגראפיקה – טובים ולא טובים – על נייר משובח מאד, תקועה „חבצלת הקדר שה" של פנחס שדה, שכבר חילל כל דבר קדוש בהתבוססו בדמה של חבצלת.

א"י בשחור־לבן

קתדרא – לתולדות ארץ ישראל ויישובה / מס' 38, דצמבר 1985 / יד יצחק בן־צבי / 207 עמ'

לפני מצלמת־השרוול היתה ה"קאמרה לוסידה", מין מסול. ב־1833 עלה קתרווד אל גג בית־המושל של ירושלים וקלט באמצעות המכשיר את בבואתה של העיר. בנסותו לעשות כן על רחבת הר הבית כמעט ועשו בו שפטים. המאמר "ראשית הצילום בארץ ישראל" מאת ישעיהו ניר מספר על חלוצי הצילום במחצית הראשונה של המאה ה־19. מאיירים את החוברת צילומים רבים שלא נתפרסמו בשום מקום אחר. בחוברת מאמרים נוספים בנושא והריתוק אותי המאמר על "איסור פסל ותמונה בקרב הנבטים". לבני דורי ולשה לעיר פטרה שהיתה "שרי אסור". מאמרה של ליאורה ברסלר על הסגנון הים־תיכוני במוסיקה הישראלית הוא סיכום היסטורי לתהליך שהחל בשנות ה־40 וכאילו הסתיים בשנות ה־70. המחברת מצביעה על סימנים לחידוש השפעתו של סגנון זה בעתיד.

מאזנים

מאזנים / גליון 6 – 5 כרך נ"ט, נובמבר־דצמבר 1985 / 63 עמ'

במדור "הנשיקה מבעד למטפחת" שירה של סילביה פלאת "נדיבות" בהשוואת תרגומים של רגולנט, קרטון־בלום, אגסי ומסג. מלווים אותו שלושה שירים נוספים, שהידגמה קרסוד בלום, אשר ביתנה גם את השיקולים הקובעים בתרגום שיר של סילביה פלאת. בחוברת סיפורים משל משה שמיר (קטע מרומאן), שולמית לפיד ("האיש שלום הלומות של אפרים"), ראובן מירן ורות בלומרט. ענין מיוחד מצאתי במאמריהם של ויקטור שקלובסקי "על הלשון הלשון המתוחכמת" (מרוסית: רינה לפידוס) ושל אהרון שבתאי "שינוי הנוסח". עלי להעיד שגזירת הלושי ההצטרפות למנויי "מאזניים" ו"מועדון הספר העברי" תשחית את שירה של עוזי שביט ומאמרו של טוביה ריבנר.

עתון 77

עתון 77 / שנה י' מס' 73 – 72, ינואר־פברואר 1986 / 46 עמ'

במרכז החוברת עיונים בשירתו של יהודה עמיחי עם הופעת ספר שיריו החדש "מאדם אתה ואל אדם תשוב". הובאו כאן מאמרים משל הלל ברזל, נתן יונתן, אבנר הולצמן ("בין שירה ופרוזה ביצירת עמיחי"), זיוה שמיר, יאירה גינוסר ורונית הרמתי־אלפר. בחוברת נתביתי משיריהם של אברהם הוס, עודד סבדליק ואריכה שביט, אך לא מצאתי ענין בסיפוריהם של ישעיהו קורן ובני ציפר. במדור "מחברות האזור" מובאת הפעם "הכלה המתה", פנטאזיה על נושא אנה פרנק מאת יוסי יזרעאלי ובכימוי.

עדות חקר עיון

ערך הערך

ישעיהו ליבוביץ / שיחות על מדע וערכים / ספרית „אוניברסיטה משודרת", גלי צה"ל / 1985 / 78 עמ'

מסקנתו של קובץ השיחות הזה בלתי מתפשרת: אין קשר הכרחי בין האמת שעליה מושתת העיסוק המדעי ובין האמת הערכית – המוסרית, ההכרתית, האמנותית או האסתטית – של האדם. הפילוג נובע מן ההסכמה המיתודית הדוחות במדע, שאין משתמשים אלא בקטגוריות של הסיבה הפועלת בלבד. עליך כך מסתייג המדע מן השימוש בקטגוריות של הסיבה התכליתית. המגבלות הללו יוצרות שתי מערכות אמת – אמת מכשורית ואמת ערכית. ומכאן גם ההבדל באופן שבו נתפסות שתי האמיתות בהכרה. האמת הנוהגת במדע ניכרת לאדם אפילו על כורחו. אמת ערכית היא ענין של הכרעה – האדם מכריע אם הוא מכיר באמת.

אור מתור הזהב

יונה דוד / שירי ר' יחיאל בן הרא"ש / האקדמיה האמריקנית למדעי היהדות / תשמ"ו / 65 עמ'

"דודי לשכיים תקרא באפסי עולם הילך / ושער השמים פתח לצעקת ההלך" שר בן הרא"ש, ומתאר בכך את הריאליה של הפרעות בטולדו בשנת 1391. מתחילת המאה ה־14 חלה בשירה העברית בספרד ירידה רצופה, ועל רקע זה מתלבטת חשיבותה של שירת בן הרא"ש באיכותה ובענין שיש בה מבחינה היסטורית. החוקר הוסיף למבואותיו וניתוחיו הפואטיים גם תיקוני נוסח מעניינים.

הגלדיאטור המוקיון

שלמה בן־עמי / איטליה מליברליזם לפאשיזם / ספרית „אוניברסיטה משודרת", גלי צה"ל / 1985 / 116 עמ'

הממשלה הפאשיסטית הראשונה זכתה לאמון בית הנבחרים שיותר מ־90 אחוז מחבריו לא היו פאשיסטים. הדין זה גשה גם בממשלה הנאצית הראשונה, ואינך יכול שלא לתמוה על עוורונם המטומטם של פוליטיקאים מנוסים. בצתן הפאשיזם האיטלקי ומוסוליני, יותר משהיה תוצאה של עוצמה, היה פרי הביאושים של אובדן כושר העמידה של הממסד המפלגתי ושל בית המלוכה. במקום מנהיגות מדינית השתלט על איטליה משטר שבראשו מוקיון המתנהג כגלדיאטור.

תור הזהב של החרדים

יוסף שלהב ומנחם פרידמן / התפשטות תוך הסתגרות – הקהילה החרדית בירושלים / מכון ירושלים לחקר ישראל / 1985 / 62 עמ'

מזה שנים אוזרות מתפשטת הקהילה החרדית בירושלים ולוחצת על שכונות חילוניות. ילודה גבוהה ומגמות הגירה, שהורגבו בלהם פונדמנטליסטי, הגבירו את התהליך. התפתחות התודברה והתקשורת והבטחון הסוציאלי איפשרו הרחבת המגורים הדתיים המובהקים באופן קריבנטורי. הקהילה החרדית בירושלים מנה כיום 85–80 אלף נפש (שהם 27% מאוכלוסייתה היהודית של הבירה). לשם השוואה יצוין, כי בשנת 1978 מנתה האוכלוסיה החרדית 52 אלף נפש. המאבק על אופיין של שכונות הוא עתה בעיצומו. האם קרב היום בו לא תישמע עוד בחוצות ירושלים השפה העברית?

ספרי ילדים ונוער

סוקיאקי לנוער

קתרין פטרסון / אמן הבובות / מאנגלית: דורית ניתת / ציורים: הרי ולס / הקיבוץ המאוחד / תשמ"ו / 158 עמ'

הרי לך ספר כתוב היטב. הסופרת נולדה וגדלה בסין. היא חייתה שנים אחדות ביפן, ושבה וביקרה שם כדי ללמוד על חיי תיאטרון הבובות היפני. בסיפור דמות של רובין הוד יפני, סאבורו השודד הנתבע מסוחרי האורז כדי למסור את השלל לעניי העיר אוסאקה. בעלילת־משנה בספר יוצא ג'ירו, שולייה של מפעילי בובות בתיאטרון, להתחקות על דמותו של סאבורו.

רפואה

עבודה בעיניים

ד"ר צ'ארלס ד. קלמן / הדרוך (קטרקט) / עטיפה: שלמה גיאנו / מאנגלית: עליזה בך מוזה / אור־עם / 1985 / 98 עמ'

אחרים מידידי הם הפיסנטרים. ספר זה אינו דרוש להם כי הם מסוגלים לכותבו בעצמם. למי שספר זה דרוש לו, עצות הנוגעות לבחירת רופא מתאים הן בלתי מעשיות, משום שמי שימלא אחריהן עשוי להבריח מן החולה את כל רופאי העיניים במדינת ישראל. הספר, שסיבו אינו יהוד, נכתב עבור הקורא האמריקני. ההוצאה המתורגמת לא השכילו להתאימו לתנאי הרפואה בישראל, חו מנרעתו.

נתקבל במערכת

שירה: טוני ממן/ בת חוה/ „סער"/ 1985/ 32 עמ'

שירה: מרי לביא/ מרי לביא/ „סער"/ 21985 91 עמ'

שירה: ירון חייק/ לרועים בקצה הראות/ „סער"/ 1985/ 32 עמ'

סיפורת: ברברה ט. ברדפורד/ קולו של הלב./ מאנגלית: עפרה יוגב/ עטיפה: יעל פלג/ ספרי ארז/

הטיול האחרון (אורית טאו, בת 13, חולון): מתוך החוברת „מחווה לקורצ'אק", המביאה מיבחר ציורי ילדים מארצות שונות לזכר המחנך היהודי־פולני הדגול, שניספה עם חניכיו בשואה.

ליקוטים מספרות העולם

רות שפירא

הרפתקאות בחצר המלכה

ספרה החדש של אמה טנאנט הבריטית, „הרפתקאותיה של רובינה: מאת עצמה" הוא רומאן קומי על התהלליותיה של צעירה אנגליה משנות החמישים, הכתוב במכוונה לשנית ובאראסי־קיות, בסגנון הרומאן הפיקארסקי של המאה ה־18. הגיבורה, רובינה, מספרת בגוף ראשון כיצד שלחה אותה דודתה הקמצנית ללמוד צרפתית ואמנות במוסד מכובד לגבירות צעירות באוקספורד, כיצד כמעט נאנסה שם על ידי הנסיך פ. (מהגר רוסי), התאהבה בלורד א', ולבסוף גורשה מן המוסד.

הגיהנום הוא רק קומדיה

מרטין גילברט

לקראת צאת ספרו החדש, „השואה: הטרגדיה היהודית", סיפר לא מכבר ההיסטוריון הבריטי־יהודי הנודע מרטין גילברט, מבל דפי ה„סאנדיי טיימס", מעט על מלאכת איסוף החומר למחקרו: את עיקר החומר אסף, לדבריו, מעדויות של ניצולים באירופה, אמריקה, אוסטרליה וישראל, במשך למעלה מעשר שנים. בד בבד לכך, סיפר, חיפש ואף מצא מכתבים, יומנים ומסמכים שונים בעלי אופי אבל שלא נלאו בהכרח מטעם.

כך, למשל, מצא מסמכי שיער שהוגשו על ידי ה„אינזצקומנדו" הנאצים בליטא בשנים 1942–1941, ובהם לא רק דיווח מפורט על מספר הגברים, הנשים והילדים שנרצחו, אלא אף התייחסות לתגובות ולתחושתם של המובלים למות, או יומן של רופא גרמני מאושוויץ, שעסק בניסויים באסירים ורשם ביומנו ש„האינפרנו של דנטה נראה, בהשוואה, כקומדיה". גם יהודים רבים, בפולין ובגיטאות, תיעדו במהלך שנות המלחמה את הזוועות, דוגמת ההיסטוריון עמנואל רינגלבלום מגטו ורשה, שהטמין מה שכתב בקופסאות מתכת. עדויותיו, כמו אלה של אסירי המחנות, נטמנו לרוב באדמה, ונמצאו אחרי המלחמה. גילברט סיפר עוד, שאת החומר העצום שליקט עיבד למעין סיפור כרונולוגי בצורת יומן.

שיר הלל לסיגר

הן ומנים, מספר הסופר הקובני הגולה ג. קאברדה אינפנטה בספרו „עשן קדוש", שפידל קסטרו נהג „לשבור" ממנו סיגרים. אך מאז עברו הרבה שנים. אינפנטה, שנימנה עם חברי הקורפוס הדיפלומטי של קסטרו, עזב את קובה ב־1965 והמייש בלונדון. הוא נחשב לאחד הסופרים המבריקים והמתבגים כיום בשפה הספרדית, והרומאנים שלו („שלושה נמרים לכודים", „האינפרנו של אינפנטה") היקנו לו פירסום ברחבי העולם. ספרו האחרון הוא שיר הלל ליקי, אפי, היסטורי, והמטריסטי לטבק, ובמיוחד לסיגר, וגם נסיונו הראשון בכתיבה בשפה האנגלית. „עשן קדוש" פותח בתאור סצנה מתוך הסרט „בלתו של פרנקנשטיין", בה הופכת המפלצת למבינה גדולה בסיגרים, ומסתיים בציטטה מתוך סונטה של סטפן מלארמה, בה משבח המשורר את הסיגר, אותה האדומה שלו ואת „נשיקת האש השקופה" ההופכת את הטבק לעשן ואפר. חלק ניכר בספר מוקדש למעמדו של הסיגר בהוליווד ואינפנטה כותב בהקשר זה בחום רב על אדוארד ג'י. רובינסון. הוא לא פוסח בעניין זה על הספרות, ומספר על סופרים וגיבורים כאחד, דוגמת השימוש של רובינזון קרוזו בטבק ונסיונותיו לבנות לו מקטרת. הוא אף בוחן מעשנים גדולים של העבר במונחים של אישיות וסיגנון, וכן מעשנות סיגרים מפורסמות, כמו איימי לוואל, בתי פייק, ז'ורז' סאנד וגלי מלבה.

באמנות

רחל אנגל

שאגאל בגרפיקה צבעונית

תצוגה מקיפה למדי – ויפה מאד – של מבחר יצירות גרפיקה של מארק שאגאל מתוך אוסף קרן מאלס נפתחה עכשיו במכון הצרפתי (רח' הירקון, ת"א). דפים שנוצרו במרוצתן של 26 שנה (1951־77) חלקם הגדול בצבע.

תמצא כאן את „זר הפרחים הירוק" שעיקרו, בעצם, כתם הצבע האדום־לוהט, המכסה את דמות החיה הגדולה שבקומפוזיציה הזאת. „שמש אדומה", ליתוגרפיה משנת 1952.

וכמובן „זוג הנאהבים" הנצחי של שאגאל, הפעם בליתוגרפיה יפהפיה בשחור־לבן. כד פרחים אשר כמו ירד משמים ונח על גג אחד הבתים הקטנים. כד הפרחים חוזר ומתייצב גם בליתוגרפיה צבעונית מאוחרת יותר (1956), מיגדל איפל לימינו בירוק, דמות אשה ובידה סל

Marc Chagall

œuvre graphique

מארק שאגאל: ליתוגרפיה

פירות לשמאלו – דמות של בעל־החיים האדום, הגדול שרוע, בכל הדרה, בפלאן הראשון של ליתוגרפיה צבעונית הקרויה „הבסטיליה". זוג האוהבים מרחף כאן מעליו בכחול, על רקע שמיים סגולים־כחולים.

ברוח ציירי ישראל

מיכה גריאל (יליד חיפה, 1945) מביא לפנינו בגלריה טובה אוסטמן מן האקוורלים שלו. ניכרת בהם מידה של רגישות, קלילות, פה ושם קרטוב של כמו־לירידות – נופים סמי־אבסטרקטיים המוכירים כמה מן המעולים בציירי ישראל הוותיקים – אולי בראש ובראשונה את זריצקי (ראה מס' 16, למשל), את מרדכי לבנון (ראה את הדף מס' 14 שוכה, אגב, בפרס קוסטנוגי). אך גם אמנים כמו שטרייכמן וסטימצקי – תמונות אינטרייר שיש בהן מן השקיפות הגבוילות.

לחתן וכלה

תערוכה יוצאת דופן נפתחה בגלריה דוגית התל־אביבית. מייקי קלוגמן (נולדה בשיקגו, ארה"ב 1961) מתגוררת בגילה, ירושלים, מקבלת הזמנות לאיורי כתובות לפי בקשה.

קירות הגלריה מקושטים בעיקר בכתובות (חופ־נשואין), כשרות, אני מקווה. „הכתובה חוזה לאופנה", מסביר לי מנהל הגלריה הצעיר. „זוגות צעירים, לאו דווקא דתיים, העומדים להנשא, מבקשים לערוך כתובה". כתובות שצוירו בצבעים ונכתבו בכתב־יד באותיות דפוס יפות בשחור ובטעמי המקרא הדיקורטיביים.

בשלל צבעים

במוזיאון לאמנות חדשה בחיפה מוצגת, בין השאר, תערוכתם של כמה ציירים ישראלים „באיורים", תערוכה המשתרעת על פני קירותיהם של אולם ופרוזדור. אתה רואה כאן למשל מעבודותיו רבות־הקסם של שלום (ה„זינרמאכר") מצפת: ראה נא את הדפס האבן המתאר את אחת הסצינות התנ"כיות בעושר צבעים ובבוח דמיון מופלא, או מציורי קארי טראבב: חורשת עצים בגווני הירוק הצהבהב, בחידים ורעננים.

ישעיהו שנפלד מיוצג בין השאר באקוורל של „מראה נוף" כמתוך ספר אגדה לילדים. „חלום דמיוני" של יצחק בקן. ויש „מראה עיר" מבהיק בצבעי שמן ממכחולה של נירה בךחיים. פינה ציורית בצפת של יצחק רומן ורבים אחרים.

תגובות

זה יומולדת

גבל קרסל, אם מתוך שכחה ואם מלהיטות לפשטנות יתר, טעה והטעה כאשר ניסה לערער את קביעת המועד לציון שנת השישים לקומה של אגודת הסופרים העבריים במדינת ישראל. דייקה וזהר שביט בתיאור תולדות אגודת הסופרים כאשר כתבה בספרה „החיים הספרותיים בארץ ישראל": „להקמתה של אגודת הסופרים בארץ־ישראל ב־1926 קדמו שני נסיונות להקים התאגדות מקצועית של סופרים עבריים, האחד בפולין והשני בארץ־ישראל". הנסיון השני התמצה באסיפה שהתקיימה ביפו בי"ח בניסן תרפ"א. נסיון זה לא עלה יפה כי התוכניות נשארו על הנייר וההחלטות, ברובן, לא בוצעו. פעולותיה המעטות של האגודה הארץ־ישראלית הראשונה הסתכמו בעריכת הרצאות ומסיבות ספרותיות.

יוזמה להקמת אגודת סופרים חדשה החלה בעקבות עלייתו ארצה של ביאליק. הוועדה המכינה של אגודה זו התקיימה בירושלים בחול המועד פסח תרפ"ה, הוועידה הכללית הראשונה, ועידת היסוד, התקיימה כשנה לאחר מכן. אגודה זו גם הוציאה לאור, כאחד ממפעליה הראשונים, את הקובץ „מסיבה" (1926). זמן מה התקיימו, למעשה, שני אירגוני סופרים מתחרים, עד אשר נבלעה האגודה הראשונה בשניה.

המסמכי־העדות הרי הם מתוייקים במכון „גנזים", ולמה לא יעיין בהם קרסל עיין היטב בדי שיזוכח במו עיניו שיש לשמחה זו על מה לסמוך.

גיורא לשם

כותבים לנו

בעד אגודת הסופרים

ארשה לעצמי להעיר ל„בךעזור נגד בסר" שפורסם במדור זה (14.2.86): א. הטענה „שהאגודה לא עוסקת מספיק בנושאים מקצועיים" אינה „הפוכה" (כך במקור, אני מניח שהכוונה היא „מנוגדת"), לטענה „שהאגודה אינה עוסקת מספיק בנושאים מדיניים".

האגודה צריכה, לדעתי לפעול בשלושה כיוונים מקבילים (לא הפוכים־מנוגדים): 1. בנושא המקצועי. 2. בתחום המו"לי (הכוונה היא לסידרת הספרים שהאגודה הוציאה לאור במשך עשרות שנים, וחלק מהם הפכו זה מכבר לנכסי צאן ברזל של ספרותנו. 3. בנושא החברתי־מוסרי (לא מדיני). גם בתחום זה נעשו בעבר צעדים חשובים כמו הקריאה ליציאה מלבנון מיד עם פרוץ המלחמה, או התביעה החד־משמעית להקמת ועדת חקירה ממלכתית בעקבות מה שאירע בסברה ובשאתילה.

ב. לאחר פרסום דברי ב„עתון 77" נודע לי מאהוד בךעזור, שדווקא בתחום המקצועי נעשו התחלות חשובות, כמו הוועדה הבין־משרדית שיזם ראש־הממשלה, כדי לבדוק את מצבו החומרי של הסופר, וההידברות המחודשת עם המו"לים בנושא התעריפון של האגודה. חבל שמעשים אלה לא מקבלים פומבי, ושלא כל חברי האגודה מודעים לנעשה מטעם אגודתם. אם אומנם ישאו ההתחלות הללו פרי של ממש, הרי שהדבר יהיה בזכות מאמציו הבלעדיים של אהוד בךעזור, ועל כך מגיעות לו גם הברכה וגם התודה.

ג. אשר לטורו האישי של אהוד ב„עתון 77" והידידות בינו לביני – שניהם ימשיכו גם אם „חורו" אחרת.

יעקב בסר

ועד ראשי האוניברסיטאות

האוניברסיטאות בישראל מודיעות על

סיום ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ז

ההרשמה תסתיים ביום ו' י"ט באדר א' תשמ"ו 28.2.86

טפסי הרשמה, הכוללים חוברות הדרכה ומידע אפשר לקנות בכל חנויות הספרים האוניברסיטאיות, או באמצעות הדואר - כפי שיפורט להלן.

אוניברסיטת חיפה

לימודי התאר הראשון (ב.א.):

- ★ **הפקולטה למדעי הרוח**
מקרא, ספרות עברית והשוואתית, מחשבת ישראל, לשון עברית, היסטוריה של עם ישראל, לימודי ארץ-ישראל, שפה וספרות ערבית, היסטוריה של המזרח התיכון, פילוסופיה, היסטוריה כללית, שפה וספרות אנגלית, שפה וספרות צרפתית, אמנות-תולדות, אמנות-יצירה, ארכיאולוגיה, כללי לב"א.
- ★ **הפקולטה למדעי החברה ולמדעי המתמטיקה**
גיאוגרפיה, פסיכולוגיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מדע המדינה, כלכלה (מסלולים: מורחבת, מינהל עסקים, התחבורה וספנות, חשבונאות), סטטיסטיקה, מתמטיקה ומדעי המחשב (מסלולים: מתמטיקה טהורה, מתמטיקה ולימודי מחשב).
- ★ **ביה"ס לעבודה סוציאלית**
(1) תכנית תלת-שנתית
(2) תכנית דו-שנתית, הסבה לע"ס לאקדמאים בכל תחום שהוא
- ★ **ביה"ס לחינוך**
החוג לחינוך (מסלולים: יסודות החינוך, חינוך מיוחד, יעוץ חינוכי, תכניות לימודים, דרכי הוראה והדרכת מורים, מינהל החינוך).
החוג להוראה (מסלולים: תאר ב.א + תעודת הוראה, למודי תעודה דו-שנתיים וחד-שנתיים).
- ★ **ביה"ס לחינוך של התנועה הקיבוצית "אורנים"**
- ★ **מכללת עמק יזרעאל "אהל שרה"**
- ★ **מכללת "תל-חי"**

הערה: ניתן לרכוש טפסי הרשמה גם במכללות.

לימודי התואר השני (מ.א.):

- ★ **הפקולטה למדעי הרוח**
מקרא, ספרות עברית השוואתית, היסטוריה של עם ישראל, היסטוריה של המזרח התיכון, תולדות הציוויליזציות הימיות, פילוסופיה, היסטוריה כללית, אנגלית, צרפתית, מחשבת ישראל.
- ★ **הפקולטה למדעי החברה ולמדעי המתמטיקה**
גיאוגרפיה, פסיכולוגיה, סוציולוגיה (במגמות: סוציולוגיה, אנתרופולוגיה), מדע המדינה (כולל מינהל ציבורי), מתמטיקה ומדעי המחשב, כלכלה (תכנית משותפת של האוניברסיטה והטכניון).
- ★ **ביה"ס לחינוך**
- ★ **ביה"ס לעבודה סוציאלית**

לימודי התאר השלישי (Ph.D.)

היסטוריה כללית, פסיכולוגיה, מתמטיקה, מדע המדינה, חינוך.

לימודי תעודה:

- ★ **ספרנות** (לבעלי תאר ב.א.)
- ★ **הכשרת מורים** (מסלולים: דו-שנתי, חד-שנתי והוראת מבוגרים).

מזכירות הרשמה

בנין ראשי, חדר 776, בימים א'-ה' בשעות 13:00-11:00 טל. 04-240324-5-6.

קוי אוטובוס: 24, 36, 37, 38, 91.

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה

בחנויות "סטימצקי" באוניברסיטת חיפה ובערים הגדולות.

בדואר: משלוח המחאה ע"ס 7.80 ש"ח לפקודת "סטימצקי", אוניברסיטת חיפה 31999.

מועמדים לתאר מ.א. ו-Ph.D. מתבקשים לרכוש את המעטפה אשר עליה מצויין באדום מ.א.

הערה:

תלמידי אוניברסיטת חיפה המבקשים לשנות חוג/י לימוד ירכשו טפסי הרשמה בסוכנות הדואר באוניברסיטה ויירשמו במועדים הנ"ל במזכירות ההרשמה.

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

- ★ **הפקולטה למדעי הרוח והחברה**
מקרא והמזרח הקדום במסלולים: *מקרא והיסטוריה מקראית, ארכיאולוגיה,* מקרא ולימודי תעודת הוראה, מקרא והיסטוריה מקראית ולמודי תעודת הוראה: **לשון וספרות עברית במסלולים:** לשון עברית, ספרות עברית. **היסטוריה במסלולים:** היסטוריה כללית, היסטוריה של עם ישראל, תולדות מחשבת עם ישראל. **ספרויות זרות ובלשנות במסלולים:** אנגלית - לשון, ספרות, בלשנות; צרפתית - לשון, ספרות, בלשנות; **פילוסופיה; חינוך; תעודת הוראה** (לימודי תעודה); **מדעי התנהגות; כלכלה; גיאוגרפיה; עבודה סוציאלית; *מתמטיקה (ל- B.A); סטטיסטיקה.***
- ★ **הפקולטה למדעי הטבע**
מתמטיקה ומדעי המחשב במסלולים: מתמטיקה כללית, מדעי המחשב, הוראת המתמטיקה. **פיסיקה:** במסלולים: רגיל, מדעי המחשב, מסלול משולב עם הנדסת חשמל ומחשבים, אלקטרואופטיקה. **כימיה במגמות:** רגיל, כימיה ביופיסית, כימיה ומדעי המחשב. **ביולוגיה במגמות:** ביוכימיה וביולוגיה מולקולרית, מדעי הצמח, מדעי בעלי חיים, ביולוגיה סביבתית, גנטיקה, ביוטכנולוגיה. ***גיאולוגיה ומינרלוגיה במסלולים:*** רגיל, גיאוגרפיה פיסית, מדעי המחשב.
- ★ **הפקולטה למדעי הטכנולוגיה**
הנדסת חשמל ומחשבים; הנדסת מכונות; הנדסה כימית במסלולים: רגיל, ביוטכנולוגיה; **הנדסה תעשיה וניהול במסלולים:** רגיל, מערכות מידע; **הנדסת חומרים במגמות:** כללית, חומרים לאלקטרוניקה; **הנדסה גרעינית.**
הערה: ניתן לשלב לימודים במחלקות הנ"ל עם התמחות בהנדסה גרעינית או יישומי מחשב.
- ★ **הפקולטה למדעי הבריאות**
בית ספר לרפואה: שנה א' בלבד לקראת תאר דוקטור לרפואה, **בי"ס *למקצועות בריאות קהילתיים ע"ש רקנאטי*** (בשיתוף עם מרכז קופ"ח) - לשנה א' בלבד במגמות: **סיעוד** (לתאר בוגר), **פיזיותרפיה** (לתואר בוגר).
- ★ **הפקולטה למדעי הרוח והחברה** (לימודי מוסמכים)
גיאוגרפיה; כלכלה; חינוך; היסטוריה (בחלק מהמסלולים); **מדעי ההתנהגות.**

מזכירות הרשמה:

מדור רישום, הקריה ע"ש ד. טוביהו, חדר מס' 10, בימים ב'-ה' בשעות 13:00-9:00, טל. 057-661210/08.

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:

בחנויות **"סטימצקי"** באוניברסיטת בן-גוריון ובערים הגדולות.

בדואר: משלוח המחאה ע"ס 7.80 ש"ח ל:"סטימצקי", אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, ת.ד. 653, באר-שבע 84105. יש לציין ע"ג הבקשה את תחום הלימודים ותאר: "ראשון" או "מוסמכים".

הערות:

- מועמדים **לביה"ס לרפואה, ביה"ס ע"ש רקנאטי במגמות: פיזיותרפיה וסיעוד** - חייבים לגשת לבחינה הפסיכומטרית לא יאוחר ממועד אפריל • ההרשמה ללימודי מוסמכים בפקולטה למדעי הרוח והחברה תסתיים ב-31.3.86.
- **דיור** - האוניברסיטה תקצה מגורים או מילגות דיור לסטודנטים שימצאו זכאים ע"פ הקריטריונים • **המעוניינים בהכוון** וייעוץ בבחירת תחום לימודים יפנו לשרותי הייעוץ טל' 057-39806.

בחינת כניסה פסיכומטרית בינאוניברסיטאית

תתקיים ב-24.3.86 בשפות: ערבית, אנגלית, צרפתית, ספרדית ורוסית; וב-6.4.86 בשפה העברית.

ההרשמה לבחינה נפרדת מההרשמה לאוניברסיטה ובלתי תלויה בה, ותוצאותיה תקפות ל-3 שנות הלימודים הקרובות.

טפסי הרשמה לבחינה ניתן להשיג בכל חנויות הספרים האוניברסיטאיות וברשת "סטימצקי"; או ע"י פניה בכתב בצירוף המחאה ע"ס 1.60 ש"ח אל: המרכז הארצי לבחינות ולהערכה, ת.ד. 4340 ירושלים 91042.

טפסי הרשמה לבחינות מרץ ואפריל חייבים להגיע למרכז עד 28.2.86.

בחינות חו"ל

למועמדים שלא ימצאו בארץ בחודשים הקרובים מתקיימות בחינות כניסה *פסיכומטריות בינאוניברסיטאיות גם בחו"ל.*

פרטים והרשמה: במרכז הארצי לבחינות ולהערכה, מדור חו"ל, ת.ד. 4340 ירושלים 91042, טל. 02-663161.

ההרשמה לבחינות **באורה"ב ובאירופה** למועד מרץ הסתיימה.

ההרשמה לבחינות **בדרום אמריקה ובדרום אפריקה** תסתיים ב-31.3.86.

בחודש יוני 1986 יתקיימו בחינות מועד ב' באורה"ב ובאירופה, במידה ויהיו מספיק מועמדים.

מדרשת פיינברג של מכון ויצמן למדע

לימודים לקראת התאר "מוסמך" (M.Sc.)
ודוקטור לפילוסופיה (Ph.D.) למגמות:

- ★ **מדעי החיים** (ביולוגיה, ביוכימיה וביופיסיקה)
- ★ **כימיה** (פיסיקלית, עיונית, אורגנית, ביולוגית, גיאולוגית וחקר חומרים)
- ★ **פיזיקה** - עיונית ונסויית
- ★ **פיסיקה שימושית** (עיונית, ניסויית)
- ★ **מתמטיקה עיונית**
- ★ **מתמטיקה שימושית**
- ★ **מדעי המחשב**
- ★ **הוראת המדעים**

מזכירות הרשמה

מדרשת פיינברג, מכון וייצמן למדע, רחובות, בימים א'-ה' בשעות 16:00-8:00 וביום ו' בשעות 13:00-8:00, טל. 08-483158.

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה במזכירות מדרשת פיינברג במכון ויצמן.

בדואר: משלוח מכתב בקשה ל: מדרשת פיינברג, ת.ד. 26, רחובות 76100.

הערות:

- קיימים מסלולי לימודים לתאר *"מוסמך"* (M Sc), לתאר *"דוקטור לפילוסופיה"* (Ph D.) **ומסלול לימודים ישיר** לבעלי תאר "בוגר" לקראת התאר Ph.D • ההרשמה ללימודים לתאר *"מוסמך"* ולמסלול הישיר תסתיים ביום *15.7.86* • ההרשמה ללימודים לקראת התאר "דוקטור לפילוסופיה" (Ph D) נמשכת לאורך כל שנת הלימודים.

ב"ה

אוניברסיטת בר-אילן

- ★ **הפקולטה למדעי היהדות**
תנ"ך, תלמוד, תושב"ע**, ספרות עם ישראל, לשון עברית, היסטוריה כללית, למודי המזרח התיכון* **, צרוף למודים של המזרח הקדום* **, תולדות ישראל, למודי א"י**, חוג משולב במדעי היהדות* **, המגמה ללמודי יהדות המזרח* **.
- ★ **הפקולטה למדעי הרוח**
אנגלית, לינגויסטיקה, תרבות צרפת**, ערבית, למודים קלאסיים**, ספרות משווה, בלשנות כללית* **, פילוסופיה כללית, פילוסופיה יהודית, ספרנות ולמודים ביבליוגרפיים* **, מוסיקולוגיה, שפות* **.
- ★ **הפקולטה למדעי החברה**
פסיכולוגיה, כלכלה (מנהל עסקים, חשבונאות*), גיאוגרפיה**, מדעי המדינה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, קרימינולוגיה**, החוג המשולב במדעי החברה, ביה"ס לעבודה סוציאלית, ביה"ס לחינוך במגמות: יסודות החינוך, ייעוץ, מיוחד, מינהל ופיקוח, לא פורמלי, הגיל הרך והכשרת מורים; (חינוך תאר שני בלבד: מוקד היסטורי-פילוסופי, פדגוגי-דידקטי-חברתי, טכנולוגיה ותקשורת).
- ★ **הפקולטה למשפטים**
- ★ **הפקולטה למדעי הטבע ומתמטיקה:**
מדעי החי, כימיה, פיסיקה, מתמטיקה, מדעי המחשב, סטטיסטיקה* **.

* במחלקות הנ"ל אין לימודי תאר שני.
** במחלקות הנ"ל אין לימודי תאר שלישי.

- ★ **לימודי תעודה במסגרת תאר ראשון**
המכון לשלטון מקומי, שרותי בריאות, ספרן בית-ספר.
- ★ **לימודי תעודה במסגרת תאר שני**
עתונאות ותקשורת, עריכה, ספרנות, מתורגמנות (אנגלית, צרפתית, ערבית), סגל בכיר למרכזים קהילתיים.
- ★ **המכון הגבוה לתורה**
- ★ **המדרשה ליהדות לבנות**

שלוחות האוניברסיטה: שלוחת אשקלון	שלוחת צפת	שלוחת עמק-הירדן
טל' 051-37625	טל' 069-30055	טל' 067-51214-5

מזכירות הרשמה:

המשרד לקבלת תלמידים, בנין המגדל, קומת קרקע, בימים א', ב', ד', ה' בשעות 12:00-9:00 וביום ג' בשעות 14:00-11:00, טל. 03-718520/6. קוי אוטובוס: **מתל-אביב** - 64,45, 68, 69, 70; **מרחובות וראשל"צ** - 164; **מחולון ובת-ים** - 43; **מפתח-תקוה** - 87, 164; **מירושלים** - 400.

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:

לתאר ראשון ושני: בבנין אגודת הסטודנטים באוניברסיטה, בקומת קרקע ובחנויות "סטימצקי" בערים הגדולות.

לתאר שלישי: במזכירות הועדה לתאר שלישי, בנין המגדל, קומה ב', טל. 03-718458.

בדואר: משלוח המחאת דואר ע"ס 7.80 ש"ח לפקודת אוניברסיטת בר-אילן, אל: מינהל ההרשמה, עבור טפסי הרשמה, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן 52100.

הערות:

- מועד סיום הרישום לתאר שני הוא כדלהלן:
ביה"ס לחינוך, פסיכולוגיה - *15.4.86*; **מנהל עסקים** - *16.5.86*; **ביה"ס לעבודה סוציאלית** - *30.5.86*; **קרימינולוגיה** - *31.8.86*; **מדעי המחשב** - *1.9.86*. • תאריכי ונהלי ההרשמה המצוינים לעיל חלים גם על סטודנטים ותיקים המבקשים להחליף מחלקות הלמוד שלהם. הטיפול בבקשותיהם יעשה במשרד לקבלת תלמידים • מועמדי **הפקולטה למשפטים, ביה"ס לעבודה סוציאלית, ביה"ס לחינוך** *במגמות ייעוץ וחינוך מיוחד ומועמדי מתמטיקה,* **סטטיסטיקה ומדעי המחשב** - חייבים לגשת לבחינה הפסיכומטרית לא יאוחר ממועד אפריל • המעוניינים בהרשמה **לאחר 28.2.86** מתבקשים לפנות אישית למשרד לקבלת תלמידים בשעות הקבלה כמצוין לעיל.

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

לימודי הסמכה ומוסמכים לסמסטר חורף תשמ"ז:

- ★ הנדסה אזרחית
- ★ הנדסה גאודטית
- ★ הנדסת מכונות
- ★ הנדסת חשמל
- ★ הנדסה כימית
- ★ הנדסת מזון וביוטכנולוגיה
- ★ הנדסה חקלאית
- ★ הנדסה אוירונאוטית
- ★ הנדסת תעשיה וניהול
- ★ מדעי המחשב
- ★ מתמטיקה
- ★ מתמטיקה שימושית
- ★ פיסיקה
- ★ כימיה
- ★ ביולוגיה
- ★ כלכלה וניהול
- ★ הוראת הטכנולוגיה והמדעים
- ★ ארכיטקטורה ובנוי ערים
- ★ אדריכלות נוף
- ★ רפואה

וכן **לימודי מוסמכים:** ★ הנדסה גרעינית ★ הנדסת חומרים ★ הנדסה ביו רפואית

למודי הסמכה (תאר ראשון):

ידיעון למועמדים וטפסי הרשמה: ב"מכלול", ק. הטכניון, חיפה, טל' 04-223854; **או בלמודי חוץ של הטכניון בת"א,** רח' ליסין 14 (פינת הלסינקי) טל' 03-268126/7; וכן בחנויות **"סטימצקי"** בערים הגדולות. **בדואר:** משלוח שובר תשלום ע"ס 7.80 ש"ח לזכות חשבון בבק הדואר מס. **4187919** ל"מכלול", ק. הטכניון חיפה *32000*. **פרטים נוספים:** במזכירות למודי הסמכה, מדור מיון וקבלה, ח' 414, בנין אולמן, ק. הטכניון, בימים א'-ה' בשעות 13:00-9:00, או בטל. 04-292529.

למודי מוסמכים (תאר שני ושלישי):

טפסים ופרטים - במזכירות ביה"ס ללמודי מוסמכים, בית הסנאט, ק. הטכניון, או בטל. 04-292739.

ההרשמה לרפואה, ארכיטקטורה ואדריכלות נוף - תסתיים ב-14.3.86

ההרשמה ליתר הפקולטאות - תימשך עד 30.5.86

למועמדים ע"ס רקע אקדמאי - עד 15.8.86.

הערה:

מועמדים לרפואה, ארכיטקטורה ואדריכלות נוף - חייבים לגשת לבחינה הפסיכומטרית לא יאוחר ממועד אפריל.

האוניברסיטה העברית בירושלים

- ★ **הפקולטה למדעי הרוח**
וביה"ס לחינוך
והכשרת מורים (תעודת הוראה)
- ★ **הפקולטה למדעי החברה**
וביה"ס למנהל עסקים
- ★ **הפקולטה למשפטים**
והמכון לקרימינולוגיה
- ★ **ביה"ס לעבודה סוציאלית**
ותכנית שוורץ במסלול הכשרת מנהלים למרכזים קהילתיים ובמסלול הגיל הרך
- ★ **ביה"ס לספרנות וארכיונאות**
- ★ **הפקולטה למתמטיקה ולמדעי הטבע**
וביה"ס למדע שמושי וטכנולוגיה
- ★ **הפקולטה לרפואה**
ביה"ס לרפואה
ביה"ס לרוקחות
ביה"ס לסיעוד (כולל השלוחות ב"אסף הרופא" וב"קפלן")
ביה"ס לריפוי בעיסוק
ביה"ס לבריאות הציבור ורפואה קהילתית (כולל המסלול בחינוך גופני)
- ★ **הפקולטה לרפואת שיניים**
- ★ **הפקולטה לחקלאות**
ביה"ס לרפואה וטרינרית
ביה"ס למדעי התזונה והבית

מזכירויות הרשמה:

משרד לקבלת תלמידים (לבעלי תעודת בגרות ישראלית או תעודת בגרות ממדינה ערבית): בנין פרנק סינטרה, קומה ב', הר-הצופים, בימים א'-ה' בשעות *13:00-11:00* טל. *02-882882/8*. **משרד לקבלת תלמידים מחו"ל** (לבעלי תעודת בגרות או תעודה אקדמית מחו"ל): בנין גולדשמידט, קומה ג', הר-הצופים, בימים א'-ה' בשעות 13:00-11:00, טל. *02-882607/9*.

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:

בחנויות **"אקדמון"** בגבעת-רם, בהר הצופים, בעין-כרם וברחובות; ב"דיונון" (מפעל השכפול) באוניברסיטת תל-אביב, רמת אביב; בחנות **"אלף בית ספרים** בע"מ", אלנבי 71, ת"א; ב"מכלול" אוניברסיטת חיפה, ב"מכלול" בטכניון בחיפה, וב"מכלול" ביה"ח רמב"ם חיפה. **בדואר:** באמצעות מכתב בקשה בצרוף המחאה ע"ס 7.80 *ש"ח לפקודת "אקדמון", ת.ד. 41, ירושלים 91904.*

הערות:

- מועמדים הנרשמים באמצעות **המשרד לקבלת תלמידים מחו"ל** ירכשו טפסים מיוחדים בשפות: אנגלית, צרפתית וספרדית - ישירות או באמצעות הדואר - בחנויות "אקדמון" בלבד.
- תלמידים ותיקים, המבקשים להחליף פקולטה/ביה"ס, ותלמידים ותיקים המבקשים להחליף תחום לימודים לאחד מהתחומים: **פסיכולוגיה, מנהל עסקים, חשבונאות, חינוך, גיאוגרפיה,** כל חוגי **הפקולטה למדעי הטבע** וכל תחומי **הפקולטה לרפואה** ירשמו במשרד לקבלת תלמידים עד *28.2.86*
- מועמדים **לפקולטה למשפטים, ביה"ס לרפואה, ביה"ס לרוקחות, ביה"ס לריפוי בעיסוק, הפקולטה לרפואת שיניים, ביה"ס לרפואה וטרינרית, ביה"ס לעבודה סוציאלית, החוג למדעי המחשב והמסלול ללא הגדרת מגמה במדעי הטבע** - חייבים לגשת לבחינה הפסיכומטרית לא יאוחר ממועד אפריל.
- **ייעוץ** - המתלבטים בבחירת תחום לימודים יוכלו לפנות ליח' לייעוץ והכוון, טל' 02-882677, 02-825373
- **דיור** - האוניברסיטה תקצה מגורים למרבית הסטודנטים המעוניינים בכך (פרטים במדריך לנרשם).
- **פרס הצטיינות** - תלמידים חדשים מצטיינים יזכו בפרס על סמך נתוני הקבלה שלהם (פרטים במדריך לנרשם).

רשימת חוגים מפורטת - ראה ב"מדריך לנרשם".

אוניברסיטת תל-אביב

- ★ **הפקולטה למדעי הרוח**
כולל: ביה"ס להיסטוריה ע"ש זלמן ארן
ביה"ס ללשון ולספרות
ביה"ס למדעי היהדות ע"ש חיים רוזנברג
ביה"ס לחינוך.
- ★ **הפקולטה לאמנויות**
- ★ **הפקולטה למדעי החברה**
- ★ **הפקולטה לניהול**
ביה"ס למוסמכים במינהל עסקים ע"ש רקנאטי
- ★ **ביה"ס לעבודה סוציאלית ע"ש בוב שאפל**
- ★ **הפקולטה למשפטים**
- ★ **הפקולטה למדעים מדויקים**
ע"ש ריימונד ובברלי סאקלר
- ★ **הפקולטה למדעי החיים ע"ש ג'ורג' ס. וייז**
- ★ **הפקולטה להנדסה וחשמל**
ואלקטרוניקה כולל התכנית המיוחדת להנדסאים, מכנית, תעשיה)
- ★ **הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר**
ביה"ס לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס לרפואת שיניים - שנה ד'
ביה"ס ללמודי המשך ברפואה
מקצועות רפואיים נלווים.
(למודי הפרעות בתקשורת,
סיעוד, פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק.)

מזכירות הרשמה:

ענף רישום וקבלה, רח' קלצ'קין 25, רמת-אביב, חדר 3, בימים א', ב', ד', ה' בשעות 12:00-9:00, ביום ג' בשעות 15:00-9:00, טל. 420152, 420317, 03-420531.

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:

ב"דיונון" - בחנות שבמרתף בנין האקדמיה למוסיקה, בקרית האוניברסיטה רמת-אביב. בדואר: באמצעות מכתב בקשה בצירוף המחאת דאר ע"ס 7.80 ש"ח בדאר רשום ל"דיונון" - בית ההוצאה, ת.ד. 39256, רמת-אביב, תל-אביב *61392*.

הערות:

- תלמידים המבקשים להוסיף או להחליף חוג יירשמו אף הם במועד זה • תלמידי כתות י"ב (למעט עתודאים) אינם רשאים להרשם במועד זה, אך הינם זכאים להבחן בבחינות כניסה. פרטים בחוברת המידע
- המועמדים למשפטים, הנדסה, רפואה, הפרעות בתקשורת, פיזיותרפיה, ולריפוי בעיסוק - חייבים להבחן בבחינה הפסיכומטרית לא יאוחר ממועד אפריל • ההרשמה ללימודי תאר שני וללימודי המשך, למעט החוג לפסיכולוגיה תסתיים בתאריך מאוחר יותר.

רשימת חוגים מפורטת - ראה ב"מדריך לנרשם".